

Digisopimusdirektiivin ja tavarankauppadirektiivin täytäntöönpano

Työryhmän mietintö

Digisopimusdirektiivin ja tavarankauppadirektiivin täytäntöönpano

Työryhmän mietintö

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Oikeusministeriö

© 2021 tekijät ja oikeusministeriö

ISBN pdf: 978-952-259-909-4

ISSN pdf: 2490-1172

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2021

Digisopimusdirektiivin ja tavarankauppadirektiivin täytäntöönpano Työryhmän mietintö

Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2021:17	Teema	Mietintöjä ja lausuntoja
Julkaisija	Oikeusministeriö	
Tekijä/t	Työryhmä, puheenjohtaja Sofia Aspelund, sihteeri Marja Luukkonen Yli-Rahnasto	
Kieli	suomi	Sivumäärä 172
Tiivistelmä	<p>Tavarankauppadirektiivin sekä digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluita koskevan direktiivin täytäntöön panemiseksi mietinnössä ehdotetaan useita muutoksia kuluttajansuojalain (38/1978) 5 lukuun sekä lisättäväksi kuluttajansuojalakiin uusi 5 a luku. Lisäksi esitetään vähäisiä muutoksia kuluttajansuojalain 2, 10 ja 12 lukuun sekä kauppalain (355/1987) 4 §:ään.</p> <p>Kuluttajansuojalain kuluttajankauppaa koskevaan 5 lukuun ehdotetaan muutoksia erityisesti siltä osin kuin luvussa säädetään virheestä ja sen seuraamuksista. Lukuun ehdotetaan myös lisättäväksi erityissäännöksiä digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankaupasta, kuten säännös myyjän velvollisuudesta huolehtia tarvittavista turva- ja muista päivityksistä.</p> <p>Digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluita koskevista sopimuksista ehdotetaan säädettäväksi uudessa kuluttajansuojalain 5 a luvussa. Luvussa säädettäisiin digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta, digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä ja sen seuraamuksista sekä digitaalisen sisällön tai palvelun muuttamisesta. Lukua sovellettaisiin paitsi sopimukseen, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut maksamaan digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta kauppahintaa, myös sopimukseen, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja.</p>	
Asiasanat	kuluttajansuoja, kuluttajaoikeus, tavarakauppa, tavarankuusi, sähköiset sopimukset, henkilötiedot	
ISBN PDF	978-952-259-909-4	ISSN PDF 2490-1172
Asianumero	VN/1051/2020	Hankenumero OM013:00/2020
Julkaisun osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-909-4	

Genomförande av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster och av direktivet om försäljning av varor Arbetsgruppens betänkande

Justitieministeriets publikationer, Betänkanden och utlåtanden 2021:17	Tema	Betänkanden och utlåtanden	
Utgivare	Justitieministeriet		
Författare	Arbetsgruppen, ordförande Sofia Aspelund, sekreterare Marja Luukkonen Yli-Rahnasto		
Språk	finska	Sidantal	172
Referat	<p>För genomförandet av direktivet om försäljning av varor och direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster föreslås det i betänkandet ett flertal ändringar i 5 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) samt att ett nytt 5 a kap. fogas till lagen. Dessutom föreslås mindre ändringar i 2, 10 och 12 kap. i konsumentskyddslagen samt i 4 § i köplagen (355/1987).</p> <p>Det föreslås ändringar i konsumentskyddslagens 5 kap. om konsumentköp, särskilt vad gäller kapitlets bestämmelser om fel och påföljder vid fel. Det föreslås dessutom att det till kapitlet fogas särskilda bestämmelser om köp av varor med digitala delar, t.ex. en bestämmelse om säljarens skyldighet att svara för nödvändiga säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar.</p> <p>Det föreslås bestämmelser om avtal som gäller digitalt innehåll och digitala tjänster i det nya 5 a kap. i konsumentskyddslagen. I kapitlet ska det föreskrivas om tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och följer av detta samt om ändring av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst. Kapitlet ska inte bara tillämpas på avtal med stöd av vilka en konsument förbinder sig att betala en köpesumma för digitalt innehåll eller digitala tjänster, utan också på avtal med stöd av vilka en konsument förbinder sig att lämna ut personuppgifter.</p>		
Nyckelord	konsumentskydd, konsumenträtt, varuhandel, varufekt, elektroniska avtal, personuppgifter		
ISBN PDF	978-952-259-909-4	2490-1172	2490-1172
Ärendenr.	VN/1051/2020	Projektnr.	OM013:00/2020
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-909-4		

Sisältö

SAMMANFATTNING	10
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	12
PERUSTELUT	14
1 Asian tausta ja valmistelu	14
1.1 Tausta	14
1.2 Valmistelu.....	14
EU-säädösten valmistelu.....	14
Hallituksen esityksen valmistelu.....	16
2 Direktiivien tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	18
2.1 Direktiivien tausta ja tavoitteet.....	18
2.2 Direktiivien pääasiallinen sisältö.....	18
2.2.1 Digisopimusdirektiivi	18
2.2.2 Tavarankauppadirektiivi.....	24
3 Nykytila ja sen arviointi	29
3.1 Nykytila.....	29
3.1.1 Tavarankauppa.....	29
3.1.2 Digitaalisia palveluita ja digitaalista sisältöä koskevat sopimukset	35
3.2 Nykytilan arviointi	36
3.2.1 Direktiiveistä johtuvat muutostarpeet.....	36
3.2.2 Direktiivien säännökset, jotka eivät edellytä muutoksia lainsäädäntöön	36
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	38
4.1 Keskeiset ehdotukset	38
4.1.1 Tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset	38
4.1.2 Digisopimusdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset.....	44
4.2 Pääasialliset vaikutukset	47

4.2.1	Valtionaloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	47
4.2.2	Vaikutukset elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien asemaan.....	48
5	Muut toteuttamisvaihtoehdot	52
5.1	Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	52
5.2	Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot	59
5.2.1	Ruotsi	59
5.2.2	Norja	61
5.2.3	Tanska.....	62
5.2.4	Hollanti.....	64
6	Lausuntopalaute	65
7	Säännöskohtaiset perustelut.....	66
7.1	Kuluttajansuojalaki	66
7.2	Kauppalaki	124
8	Voimaantulo	125
9	Suhde muihin esityksiin.....	126
	LAKIEHDOTUKSET	127
	Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta.....	127
	Laki kauppalain 4 §:n muuttamisesta	149
	LAGFÖRSLAG	150
	Lag om ändring av konsumentkyddslagen	150
	Lag om ändring av 4 § i köplagen	172

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Oikeusministeriö asetti 4 päivänä helmikuuta 2020 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus

- 1) tietyistä digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen toimittamista koskeviin sopimukseen liittyvistä seikoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/770 (digitaalisia sisältöjä ja digitaalisia palveluja koskeva direktiivi) täytäntöön panemiseksi tarvittavista säännöksistä, sekä
- 2) tietyistä tavarankauppaa koskeviin sopimukseen liittyvistä seikoista, asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta sekä direktiivin 1999/44/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/771 (tavarankauppadirektiivi) täytäntöön panemiseksi tarvittavista säännöksistä.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin lainsäädäntöneuvos Sofia Aspelund oikeusministeriöstä. Jäseniksi määrättiin erityisasiantuntija Johanna Hossa oikeusministeriöstä ja kutsuttiin neuvotteleva virkamies Sari Alho työ- ja elinkeinoministeriöstä, viestintäneuvos Kreetta Simola liikenne- ja viestintäministeriöstä, ryhmäpäällikkö Riikka Rosendahl Kilpailu- ja kuluttajavirastosta, esittelijä Juho Lepikkö kuluttajariitalautakunnasta, lakimies Askto Metsola FiCom ry:stä, johtava asiantuntija Janne Koivisto Kau-

pan liitto ry:stä, tiiminvetäjä, sittemmin vaikuttamistyön päällikkö Tiina Vyyryläinen Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry:stä, Senior Policy Analyst, sittemmin Chief Policy Advisor Jari-Pekka Kaleva Neogames Finland ry:stä, toimitusjohtaja Jari Perko Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry:stä ja asiantuntija Karoliina Katila Suomen Yrittäjät ry:stä. Työryhmän pysyväksi asiantuntijaksi kutsuttiin tarkastaja, sittemmin ylitarkastaja Mari-Ilona Korhonen tietosuojavaltuutetun toimistosta. Työryhmän sihteeriksi määrättiin työryhmän jäsen Johanna Hossa oikeusministeriöstä.

Juho Lepikön tilalle jäseneksi tuli sittemmin varapuheenjohtaja Päivi Korpiola kuluttajariitalautakunnasta ja Janne Koiviston tilalle asiantuntija Tea Taivalkoski Kaupan liitto ry:stä. Tea Taivalkosken tilalle tuli sittemmin johtava asiantuntija Ilari Kallio Kaupan liitto ry:stä.

Työryhmän jäsenenä ja sihteerinä toimineen Johanna Hossan tilalle jäseneksi ja sihteeriksi määrättiin 1.9.2020 erityisasiantuntija Johanna Isoaho oikeusministeriöstä. Lisäksi työryhmän toiseksi sihteeriksi määrättiin 30.11.2020 lainsäädäntöneuvos Marja Luukkonen Yli-Rahnasto oikeusministeriöstä. Marja Luukkonen Yli-Rahnasto määrättiin sittemmin työryhmän jäseneksi Johanna Isoahon tilalle samalla kun Johanna Isoahon jäsenyys ja sihteeriyys työryhmässä päättyi 31.12.2020.

Tavarankauppadirektiivin sekä digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluita koskevan direktiivin täytäntöön panemiseksi mietinnössä ehdotetaan useita muutoksia kuluttajansuojalain (38/1978) 5 lukuun sekä lisättäväksi kuluttajansuojalakiin uusi 5 a luku. Lisäksi esitetään vähäisiä muutoksia kuluttajansuojalain 2, 10 ja 12 lukuun sekä kauppalain (355/1987) 4 §:ään.

Kuluttajansuojalain kuluttajankauppaa koskevaan 5 lukuun ehdotetaan muutoksia erityisesti siltä osin kuin luvussa säädetään virheestä ja sen seuraamuksista. Lukuun ehdotetaan myös lisättäväksi erityissäännöksiä digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankaupasta, kuten säännös myyjän velvollisuudesta huolehtia tarvittavista turva- ja muista päivityksistä. Lisäksi luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi kuluttajankaupasta tavarankaupaksi.

Digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluita koskevista sopimuksista ehdotetaan säädettäväksi uudessa kuluttajansuojalain 5 a luvussa. Luvussa säädettäisiin digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta, digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä ja sen seuraamuksista sekä digitaalisen sisällön tai palvelun muuttamisesta. Lukua sovellettaisiin paitsi sopimukseen, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut maksamaan digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta kauppahintaa, myös sopimukseen, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja.

Saatuaan työnsä päätökseen työryhmä luovuttaa kunnioittavasti mietintönsä oikeusministeriölle.

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2021

Sofia Aspelund

Marja Luukkonen Yli-Rahnasto

Sari Alho

Kreetta Simola

Riikka Rosendahl

Päivi Korpiola

Asko Metsola

Ilari Kallio

Tiina Vyyryläinen

Jari-Pekka Kaleva

Jari Perko

Karoliina Katila

Mari-Ilona Korhonen

SAMMANFATTNING

I denna proposition föreslås det att konsumentskyddslagen ändras. Genom ändringarna genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 om digitalt innehåll och digitala tjänster och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 om försäljning av varor. Till följd av ändringarna i konsumentskyddslagen behöver också köplagen ändras.

För genomförandet av direktivet om försäljning av varor föreslås det flera ändringar i kapitlet om konsumentköp i konsumentskyddslagen, särskilt vad gäller kapitlets bestämmelser om fel och påföljder vid fel. Samtidigt föreslås det att kapitlets rubrik ändras från konsumentköp till köp av varor.

Enligt förslaget ska ett fel som visar sig inom ett år från den tidpunkt då varan överlåts antas ha funnits vid tidpunkten för överlåtelsen, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets eller varans art. För närvarande omfattar den tid som presumtionen gäller sex månader. Det föreslås dessutom särskilda bestämmelser om köp av varor med digitala delar, t.ex. bestämmelser om säljarens skyldighet att svara för nödvändiga säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar. Enligt direktivet om försäljning av varor är säljaren ansvarig för fel i två år från det att varan överlåts, men medlemsstaterna kan föreskriva om ansvar för fel under en ännu längre tid. Enligt förslaget ska denna möjlighet utnyttjas så att bestämmelserna om säljarens ansvar vid fel hålls oförändrade, vilket innebär att ansvaret för fel ska bestämmas på basis av varans livslängd och i sista hand begränsas på basis av preskriptionstiden. Samtidigt föreslås det att man ska utnyttja den option som gör det möjligt att bevara säljarens skyldighet att reklamera fel inom en skälig tid efter det att felet upptäcktes.

För genomförandet av direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster föreslås det att det till konsumentskyddslagen fogas ett nytt kapitel om avtal som gäller digitalt innehåll och digitala tjänster. Till tillämpningsområdet för kapitlet hör avtal som gäller t.ex. program, videofiler, digitala spel och molntjänster. I kapitlet ska föreskrivas om tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst, fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och följder av detta samt ändring av digitalt innehåll eller digitala tjänster. Kapitlet ska inte bara tillämpas på avtal med stöd av vilka en konsument förbinder sig att betala en köpesumma för digitalt innehåll eller digitala tjänster, utan också på avtal med stöd av vilka en konsument förbinder sig att lämna ut personuppgifter. Också i fråga om enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster ska man utnyttja möjligheten att föreskriva om en längre tid av ansvar för fel än den tid som direktivet anger, i överensstämmelse med kapitlet om köp av

varor. Bestämmelserna föreslås också i många andra avseenden vara överensstämmande med bestämmelserna om köp av varor. En viktig skillnad är dock att det inte i kapitlet ska föreskrivas om konsumentens skyldighet att reklamera ett fel inom en skälig tid efter det att felet upptäcktes. I motsats till direktivet om försäljning av varor innehåller direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster inte en dylik option.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2022, då direktiven ska börja tillämpas.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain sekä kauppalain 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakia. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi digitaalisesta sisällöstä ja digitaalisista palveluista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tavarankaupasta. Kuluttajansuojalakiin tehtävien muutosten johdosta olisi tarpeen muuttaa myös kauppalakia.

Tavarankauppadirektiivin täytäntöön panemiseksi kuluttajansuojalain kuluttajankauppa koskevaan lukuun ehdotetaan useita muutoksia erityisesti siltä osin kuin luvussa säädetään virheestä ja sen seuraamuksista. Luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi kuluttajankaupasta tavarankaupaksi.

Ehdotuksen mukaan vuoden kuluessa tavarantoimituksesta ilmenevän virheen oletettaisiin olleen tavaramäärästä jo luovutushetkellä, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka tavarantoimituksen vastainen. Nykyisin oletus on kuusi kuukautta. Lisäksi lukuun lisättäisiin erityissäännöksiä digitaalisia elementtejä sisältävän tavarantoimituksesta, kuten säännös myyjän velvollisuudesta huolehtia tarvittavista turva- ja muista päivityksistä. Tavarankauppadirektiivin mukaan myyjän virhevastuun kestoaika on kaksi vuotta tavarantoimituksesta, mutta jäsenvaltiot voivat säätää tätä pidemmästä virhevastuujasta. Ehdotuksen mukaan tätä mahdollisuutta hyödynnettäisiin siten, että myyjän virhevastuun sääntely pidettäisiin nykyisellään, jolloin virhevastuu määräytyisi tavarantoimituksen käyttööntulon perusteella ja rajautuisi viime kädessä yleisen vanhentumisaikajärjestelmän perusteella.

Digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluita koskevan direktiivin täytäntöön panemiseksi kuluttajansuojalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi luku digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluita koskevista sopimuksista. Luvun soveltamisalaan kuuluisivat esimerkiksi ohjelmistoja, videotiedostoja, digitaalisia pelejä ja pilvipalveluita koskevat sopimukset. Luvussa säädettäisiin digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta, digi-

taalisen sisällön tai palvelun virheestä ja sen seuraamuksista sekä digitaalisen sisällön tai palvelun muuttamisesta. Luku tulisi sovellettavaksi paitsi sopimuksiin, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut maksamaan digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta kauppahintaa, myös sopimuksiin, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja. Myös digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimitusten osalta hyödynnettäisiin jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää direktiivin mukaista virhevastuu-aikaa pidemmästä virhevastuuajasta yhdenmukaisesti tavarankauppaa koskevaan lukuun ehdotettavan sääntelyn kanssa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022, jolloin direktiivejä on ryhdyttävä soveltamaan.

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Esityksen valmistelun taustalla ovat kansallista täytäntöönpanoa edellyttävät EU-säädökset, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/770 tietyistä digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen toimittamista koskeviin sopimuksiin liittyvistä seikoista (jäljempänä *digitaalisia sisältöjä ja digitaalisia palveluja koskeva direktiivi* tai *digisopimusdirektiivi*) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/771 tietyistä tavarankauppaa koskeviin sopimuksiin liittyvistä seikoista, asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta sekä direktiivin 1999/44/EY kumoamisesta (jäljempänä *tavarankauppadirektiivi*). Näiden säädösten antamisen taustalla on puolestaan ollut digitaalisten sisämarkkinoiden strategia (Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia Euroopalle, COM (2015) 192 final) ja yksi sen kolmesta päätavoitteesta eli pyrkimys parantaa kuluttajien ja yritysten verkkotuotteiden ja -palvelujen saantia koko Euroopassa.

1.2 Valmistelu

EU-säädösten valmistelu

Komissio antoi 9 päivänä joulukuuta 2015 ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveiksi, jotka koskivat tavarankäytön verkkokauppaa ja muuta etämyyntiä sekä digitaalisen sisällön toimittamista (KOM (2015) 634 lopullinen ja KOM (2015) 635 lopullinen), sekä direktiiviehdotuksiin liittyvän tiedonannon ”Digitaaliset sopimukset Euroopalle – Verkkokaupan potentiaalin hyödyntäminen” (KOM (2015) 633 lopullinen).

Ehdotettujen säädösten tarkoituksena oli tiedonannon mukaan edistää digitaalisten sisämarkkinoiden kasvua pyrkimällä vähentämään kustannuksia, jotka johtuvat erilaisista sopimusoikeudellisista säännöksistä jäsenvaltioissa, luomalla oikeusvarmuutta yrityksille, auttamalla kuluttajia hyötymään rajat ylittävän verkkokaupan eduista, vähentämällä kuluttajille virheellisestä digitaalisesta sisällöstä aiheutuvia haittoja sekä ylipäättään luomalla kohtuullinen tasapaino yritysten ja kuluttajien välillä. Ehdotuksia edelsi komission vaikutusarviointi (SWD (2015) 274 final).

Neuvottelut neuvostossa aloitettiin ensin digitaalista sisältöä koskevasta direktiiviehdotuksesta, koska jäsenvaltiot pitivät epätarkoituksenmukaisena komission ehdottamaa lähestymistapaa, jonka mukaan tavarankauppaa koskevat sopimusoikeudelliset säännökset olisivat erilaiset siitä riippuen, mitä myyntikanavaa käyttäen tavaraa myydään (etämyynti vai muu myyntikanava, kuten kivijalkakauppa).

Jäsenvaltioiden kantojen johdosta komissio antoi lokakuussa 2017 (KOM (2017) 637 lopullinen) muutetun direktiiviehdotuksen, jossa ehdotuksen soveltamisalaa laajennettiin siten, että säännökset koskisivat tavarankauppaa siitä riippumatta, mitä myyntikanavaa elinkeinonharjoittaja käyttää. Ehdotukseen liittyvällä vaikutusarvioinnilla (SWD (2017) 354 final) täydennettiin komission alkuperäisestä ehdotuksesta tehtyä vaikutusarviointia.

Oikeusministeriö järjesti ehdotuksista 14.1.2016 kuulemistilaisuuden, johon oli kutsuttu keskeiset viranomaiset ja elinkeinoelämän ja kuluttajien järjestöt. Lisäksi oikeusministeriö järjesti tavarankauppaa koskevasta muutetusta ehdotuksesta kuulemistilaisuuden 15.11.2017.

Ehdotuksista laadittiin U-kirjelmä U 25/2015 vp. Ehdotuksista laadittiin myös U-jatko-kirjelmät UJ 16/2017 vp (direktiiviehdotus digitaalisesta sisällöstä), UJ 39/2017 vp (muutettu direktiiviehdotus tavarankäytön etämyynnistä) sekä UJ 30/2018 vp (muutettu direktiiviehdotus tietyistä tavarankäytön kauppaan koskeviin sopimuksiin liittyvistä seikoista). U-kirjelmäluonnokset käsiteltiin EU-jaostossa 8 (sisämarkkinat). Eduskunnassa aloitteita on käsitelty talousvaliokunnassa ja lakivaliokunnassa (TaVL 2/2016 vp, LaVL 9/2017 vp, LaVL 20/2017 vp ja TaVL 33/2017 vp).

Kuten yleisemminkin, Suomi olisi pitänyt tässäkin tapauksessa tarkoituksenmukaisena, että erillisten aloitteiden sijaan kuluttajansuojasäännöksiä olisi kehitetty horisontaalisesti. Tämä olisi ollut perusteltua paitsi oikeusjärjestelmän johdonmukaisuuden turvaamiseksi myös siksi, että kuluttajille yhä useammin tarjotaan yhdessä tavaroiden, digitaalisen sisällön ja muiden palvelujen muodostamia sopimuskokonaisuuksia ja että myös tavarat sisältävät yhä enemmän digitaalista sisältöä.

Suomi piti toisaalta lähtökohtaisesti tärkeänä jatkaa kuluttajansuojalainsäädännön kohdennettua harmonisointia digitaalisten sisämarkkinoiden toimivuuden edistämiseksi. Suomelle keskeisiä tavoitteita neuvotteluissa olivat muun muassa sääntelyn selkeys, tasapaino kuluttajien oikeuksien ja elinkeinonharjoittajien velvollisuuksien välillä sekä direktiiviehdotusten johdonmukaisuus muiden EU-säädösten kanssa. Suomi katsoi, että kuluttajansuojan tason tulisi yhtäältä jatkossakin säilyä kokonaisuutena arvioiden korkeatasoisena. Toisaalta sääntelyn tulisi olla myös huolellisesti toimivan elinkeinonharjoittajan kannalta kohtuullista.

Digitaalisia sisältöjä koskevassa direktiiviehdotuksessa Suomen kannalta ongelmallista oli muun muassa se, että kuluttajalla ei olisi velvollisuutta reklamoida elinkeinonharjoittajaa virheestä kohtuullisessa ajassa siitä, kun kuluttaja on havainnut sen tai kuluttajan olisi pitänyt se havaita. Reklamaatiovelvollisuutta koskevaa optiota kannatti vain vähemmistö jäsenmaista, eikä sitä näin ollen sisällytetty lopulliseen direktiiviin. Tästä huolimatta Suomi oli valmis hyväksymään ehdotuksen sen positiivisen kokonaiskehityksen johdosta, ja digitaalisia sisältöjä koskevan ehdotuksen osalta yleisnäkemykseen päästiin oikeus- ja sisäasiat -neuvostossa 8.–9.6.2017.

Suomen kannalta tavarankauppaa koskevaan ehdotukseen sisältyi useita ongelmallisia kohtia, joita on kuvattu U-kirjelmässä 25/2015 vp jaksossa 6. Tällaisia olivat esimerkiksi ehdotus siitä, että virhevastuu rajautuisi kategorisesti kahteen vuoteen ja toisaalta ehdotus siitä, että kuluttajalla olisi oikeus purkaa sopimus vähäisenkin virheen perusteella. Neuvottelujen kuluessa useisiin kohtiin saatiin Suomen neuvottelutavoitteiden mukaisia parannuksia, joita on kuvattu kirjelmässä UJ 30/2018 vp. Jäsenvaltioille tuli esimerkiksi mahdollisuus säätää pidemmästä virhevastuuajasta. Näin ollen Suomi oli valmis hyväksymään puheenjohtajavaltion kompromissiehdotuksen oikeus- ja sisäasiat -neuvostossa 6.–7.12.2018.

Direktiivit julkaistiin virallisessa lehdessä 22.5.2019 OJ L 136 22.05.2019, p. 0001 ja OJ L 136 22.05.2019, p. 0028. Direktiivit on pantava täytäntöön 1 päivään heinäkuuta 2021 mennessä, ja niiden täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 1 päivästä tammikuuta 2022.

Hallituksen esityksen valmistelu

Oikeusministeriö asetti 4.2.2020 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella kansalliset säännökset digitaalisia sisältöjä ja digitaalisia palveluja koskevan direktiivin sekä tavarankauppadirektiivin täytäntöön panemiseksi. Työryhmän määräajaksi asetettiin alun perin 16.10.2020. Keväällä 2020 covid-19-epidemian johdosta käynnistettyjen kiireellisten lainvalmisteluhankkeiden vaatiman työpanostuksen vuoksi oli pian selvää, että

työryhmätyö ei voi edetä suunnitellussa aikataulussa, ja tämän johdosta oikeusministeriö päätti jatkaa työryhmän toimikautta 31.3.2021 saakka.

Työryhmässä olivat jäseninä oikeusministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, Kilpailu- ja kuluttajaviraston/kuluttaja-asiamiehen, kuluttajariitalautakunnan, FiCom ry:n, Kaupan liitto ry:n, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry:n, Neogames ry:n, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry:n sekä Suomen Yrittäjät ry:n edustajat. Lisäksi työryhmässä oli pysyvä asiantuntija tietosuojavaltuutetun toimistosta. Työnsä aikana työryhmä kuuli Medialiitto ry:tä.

Jäsenvaltioiden täytäntöönpanotyön tukemiseksi perustettiin myös komission asiantuntijaryhmä, joka koostui EU- ja EFTA-maiden viranomaisista. Asiantuntijaryhmä on kokoontunut neljä kertaa.

2 Direktiivien tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Direktiivien tausta ja tavoitteet

Sekä digisopimusdirektiivi että tavarankauppadirektiivi annettiin 20 päivänä touko-kuuta 2019. Direktiivit on pantava täytäntöön 1 päivään heinäkuuta 2021 mennessä, ja niiden täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 1 päivästä tammikuuta 2022.

Säännökset digitaalisesta sisällöstä ja digitaalisista palveluista ovat EU:ssa uusia. Digisopimusdirektiivin tavoitteena on estää se, että yhä useammat jäsenvaltiot säätäisivät omat säännöksensä ja että toimintaympäristö siten monimutkaistuisi. Sen sijaan tavarankauppaa koskevat säännökset vastaavat sisällöltään monilta osin kulutustavaroitten kauppaa ja takuuta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY (jäljempänä *vanha tavarankauppadirektiivi*) säännöksiä. Merkittävä ero aikaisempaan on kuitenkin, että uusi tavarankauppadirektiivi on lähtökohtaisesti täysharmonisoiva siten, että jäsenvaltiolla ei ole oikeutta pitää voimassa tai säätää säännöksiä, jotka poikkeavat direktiivin säännöksistä, ellei direktiivissä toisin säädetä.

2.2 Direktiivien pääasiallinen sisältö

2.2.1 Digisopimusdirektiivi

Kohde, soveltamisala ja määritelmät

Digisopimusdirektiivillä vahvistetaan säännöt tietyistä vaatimuksista, jotka liittyvät digitaalisen sisällön tai digitaalisten palvelujen toimittamisesta elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välillä tehtäviin sopimuksiin. Direktiivi sisältää säännöksiä muun muassa digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun sopimuksenmukaisuudesta, oikeussuojakeinoista sekä digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun muuttamisesta (1 artikla).

Direktiiviä sovelletaan sopimukseen, joiden nojalla elinkeinonharjoittaja toimittaa tai sitoutuu toimittamaan kuluttajalle digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun ja kuluttaja maksaa tai sitoutuu maksamaan kauppahinnan. Direktiiviä sovelletaan myös silloin, kun elinkeinonharjoittaja toimittaa tai sitoutuu toimittamaan kuluttajalle digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun ja kuluttaja luovuttaa tai sitoutuu luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja. Viimeksi mainitusta poikkeuksena ovat kuitenkin tilanteet, joissa elinkeinonharjoittaja käsittelee kuluttajan luovuttamia henkilötietoja ainoastaan digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamiseksi direktiivin mukaisesti tai lakisääteisten vaatimusten täyttämiseksi eikä käsittele näitä tietoja mitään muuta tarkoitusta varten (3 artiklan 1 kohta).

Direktiiviä sovelletaan myös silloin, kun digitaalinen sisältö tai palvelu kehitetään kuluttajan vaatimusten mukaisesti (3 artiklan 2 kohta). Lisäksi direktiiviä sovelletaan tietyn poikkeuksen aineellisiin välineisiin, joita käytetään yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä (3 artiklan 3 kohta). Jos kyse on sopimuksesta, joka sisältää sekä digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittamiseen kuuluvia osia että muiden palvelujen tai tavaroiden toimittamiseen kuuluvia osia, sovelletaan direktiiviä vain niihin sopimuksen osiin, jotka koskevat digitaalista sisältöä tai digitaalista palvelua (3 artiklan 6 kohta).

Direktiivin soveltamisalasta on suljettu pois muun muassa direktiivin (EU) 2018/1772 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut sähköiset viestintäpalvelut lukuun ottamatta kyseisen direktiivin 2 artiklan 7 alakohdassa määriteltyjä numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja, direktiivin 2011/24/EU 3 artiklan a alakohdassa määritelty terveydenhuolto, rahapelipalvelut sekä direktiivin 2002/65/EY 2 artiklan b alakohdassa määritellyt rahoituspalvelut (3 artiklan 5 kohta).

Direktiivin 2 artikla sisältää direktiivin säännöksiin liittyvät määritelmät, kuten digitaalisen sisällön, digitaalisen palvelun ja kauppahinnan määritelmän. Digitaalisella sisällöllä tarkoitetaan direktiivissä digitaalisessa muodossa tuotettua ja toimitettua dataa (2 artiklan 1 alakohta). Digitaalisella palvelulla taas tarkoitetaan muun muassa palvelua, jonka avulla kuluttaja voi luoda tai käyttää digitaalisessa muodossa olevaa dataa, taikka palvelua, joka mahdollistaa kuluttajan tai palvelun muiden käyttäjien lataaman tai luoman digitaalisessa muodossa olevan datan jakamisen (2 artiklan 2 alakohta). Kauppahinnalla tarkoitetaan direktiivissä rahamäärää tai digitaalista arvonkantajaa, joka on maksettava vastikkeeksi digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittamisesta (2 artiklan 7 alakohta).

Direktiivi on täysharmonisointidirektiivi, eli jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön direktiivissä vahvistetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä,

ellei direktiivissä toisin säädetä (4 artikla). Direktiivin säännökset ovat kuluttajan hyväksi pakottavia, mutta direktiivi ei estä elinkeinonharjoittajaa tarjoamasta kuluttajille sopimusjärjestelyjä, jotka antavat direktiivissä säädettyä paremman suojan (22 artikla).

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen ja sopimuksenmukaisuus

Direktiivin 5 artiklassa säädetään digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta. Eivät osapuolet ole toisin sopineet, elinkeinonharjoittajan on toimitettava digitaalinen sisältö tai palvelu kuluttajalle ilman aiheetonta viivytystä sopimuksen tekemisen jälkeen. Elinkeinonharjoittaja on täyttänyt toimitusvelvoitensa, kun digitaalinen sisältö tai palvelu on kuluttajan saatavilla tai käytettävissä.

Digitaalisen sisällön tai palvelun sopimuksenmukaisuutta koskevat säännökset sisältyvät direktiivin 6–9 artiklaan. Sopimuksenmukaisuutta koskevista subjektiivisista vaatimuksista säädetään direktiivin 7 artiklassa, jonka mukaan digitaalisen sisällön tai palvelun katsotaan olevan sopimuksen mukaista, kun muun muassa sen kuvaus, määrä ja laatu sekä toimivuus ja muut ominaisuudet vastaavat sopimuksen määräyksiä. Lisäksi digitaalisen sisällön tai palvelun on sovellettava siihen elinkeinonharjoittajan hyväksymään erityiseen käyttötarkoitukseen, johon kuluttaja sitä tarvitsee ja jonka tämä on viimeistään sopimuksen tekohetkellä saattanut elinkeinonharjoittajan tietoon. Digitaalisen sisällön tai palvelun mukana on myös toimitettava kaikki sopimuksessa edellytetyt tarvittavat lisävarusteet ja ohjeet ja sitä on päivitettävä sopimuksessa määrättyllä tavalla.

Sopimuksenmukaisuutta koskevista objektiivisista vaatimuksista säädetään 8 artiklassa. Digitaalisen sisällön tai palvelun on ensinnäkin sovellettava niihin käyttötarkoituksiin, joihin samantyyppistä digitaalista sisältöä tai palveluja yleensä käytetään. Lisäksi sen määrän ja muun muassa toimivuutta, saatavuutta ja turvallisuutta koskevien ominaisuuksien on vastattava ominaisuuksia, joita samantyyppisellä digitaalisella sisällöllä tai palvelulla yleensä on ja joita kuluttaja voi kohtuudella odottaa. Digitaalisen sisällön tai palvelun mukana on myös tarvittaessa toimitettava lisävarusteet ja ohjeet ja sen on vastattava elinkeinonharjoittajan ennen sopimuksen tekemistä saataville asettamia digitaalisen sisällön tai palvelun koeversioita tai ennakkoesittelyjä. (8 artiklan 1 kohta)

Elinkeinonharjoittajan on varmistettava, että kuluttajalle toimitetaan päivitykset, jotka ovat tarpeen digitaalisen sisällön tai palvelun säilyttämiseksi sopimuksen mukaisena (8 artiklan 2 kohta). Jos kuluttaja ei asenna elinkeinonharjoittajan toimittamia päivityk-

siä kohtuullisen ajan kuluessa, elinkeinonharjoittaja ei tietyin edellytyksin ole vastuussa yksinomaan kyseisen päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä (8 artiklan 3 kohta).

Digitaalisen sisällön tai palvelun virheellisestä integroinnista johtuva virheellisyys katsotaan direktiivin 9 artiklan mukaan digitaalisen sisällön tai palvelun virheeksi, jos elinkeinonharjoittaja vastasi integroinnista tai sen valvonnasta. Tämä katsotaan elinkeinonharjoittajan virheeksi myös silloin, jos kuluttajan oli määrä suorittaa integrointi ja virheellinen integrointi johtui elinkeinonharjoittajan toimittamista puutteellisista integrointiohjeista.

Elinkeinoharjoittajan vastuu ja todistustaakka

Elinkeinoharjoittajan vastuusta säädetään direktiivin 11 artiklassa. Elinkeinoharjoittaja on vastuussa kuluttajaa kohtaan, jos digitaalista sisältöä tai digitaalista palvelua ei toimiteta direktiivissä tarkoitetulla tavalla (11 artiklan 1 kohta).

Kun kyseessä on kertatoimitus tai useita erillisiä toimituksia, elinkeinoharjoittaja on vastuussa virheellisyydestä, joka on olemassa toimitusajankohtana. Jos elinkeinoharjoittaja on kansallisen lainsäädännön nojalla vastuussa vain virheistä, jotka ilmenevät tietyn ajan kuluessa toimituksen jälkeen, on tämän ajan oltava vähintään kaksi vuotta toimitusajankohdasta. Jos taas sopimuksessa määrätään pidemmän ajan kuluessa tapahtuvasta jatkuvasta toimituksesta, elinkeinoharjoittaja on vastuussa virheestä, joka tapahtuu tai ilmenee milloin tahansa sinä ajanjaksona, jona digitaalinen sisältö tai palvelu on sopimuksen mukaan määrä toimittaa. (11 artiklan 2 ja 3 kohta)

Elinkeinoharjoittajalla on pääsääntöisesti todistustaakka siitä, onko digitaalinen sisältö tai palvelu toimitettu direktiivin mukaisesti (12 artikla).

Oikeussuojakeinot

Direktiivin 13 artiklassa säädetään oikeussuojakeinoista toimituksen laiminlyönnin yhteydessä. Jos elinkeinoharjoittaja ei ole toimittanut digitaalista sisältöä tai palvelua direktiivissä tarkoitetulla tavalla, kuluttajan on pyydettävä tätä toimittamaan digitaalinen sisältö tai palvelu. Jos elinkeinoharjoittaja ei tällöin toimita digitaalista sisältöä tai palvelua ilman aiheutonta viivytystä tai osapuolten nimenomaisesti sopiman lisäajan kuluessa, on kuluttajalla oikeus purkaa sopimus (13 artiklan 1 kohta).

Kuluttajalla on kuitenkin oikeus purkaa sopimus välittömästi, jos elinkeinoharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteista käy selkeästi ilmi, että tämä ei aio toimittaa digitaalista

sisältöä tai palvelua. Kuluttaja voi purkaa sopimuksen välittömästi myös silloin, jos kuluttaja ja elinkeinonharjoittaja ovat yhdessä todenneet tai sopimuksen tekemisen aikaisten olosuhteiden perusteella on selvää, että tietty toimitusajankohta on kuluttajalle olennaisen tärkeä, eikä elinkeinonharjoittaja toimita digitaalista sisältöä tai palvelua kyseiseen ajankohtaan mennessä (13 artiklan 2 kohta).

Direktiivin 14 artiklassa säädetään oikeussuojakeinoista virheen korjaamiseksi. Jos digitaalinen sisältö tai palvelu on virheellinen, on kuluttajalla oikeus siihen, että se saatetaan sopimuksen mukaiseksi, taikka oikeasuhteiseen alennukseen kauppahinnasta tai sopimuksen purkamiseen (14 artiklan 1 kohta).

Kuluttajalla on ensi sijassa oikeus vaatia digitaalisen sisällön tai palvelun saattamista sopimuksen mukaiseksi, paitsi jos tämä olisi mahdotonta tai aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle asiaan liittyvät olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomia kustannuksia (14 artiklan 2 kohta). Elinkeinonharjoittajan on saatettava digitaalinen sisältö tai palvelu sopimuksen mukaiseksi kohtuullisen ajan kuluessa, maksutta ja aiheuttamatta kuluttajalle merkittävää haittaa (14 artiklan 3 kohta).

Kuluttajalla on oikeus joko oikeasuhteiseen hinnanalennukseen tai sopimuksen purkamiseen muun muassa silloin, jos elinkeinonharjoittaja ei ole saattanut digitaalista sisältöä tai palvelua sopimuksen mukaiseksi, jos virhe on luonteeltaan vakava, tai jos elinkeinonharjoittaja ei aio saattaa digitaalista sisältöä tai palvelua sopimuksen mukaiseksi kohtuullisessa ajassa tai siten, että kuluttajalle ei aiheudu merkittävää haittaa (14 artiklan 4 kohta). Hinnanalennuksen on oltava oikeassa suhteessa kuluttajalle toimitetun digitaalisen sisällön tai palvelun arvon alenemiseen (14 artiklan 5 kohta).

Kun digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan kauppahintaa vastaan, kuluttajalla on oikeus purkaa sopimus vain, jos virhe ei ole vähäinen. Elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että virhe on vähäinen (14 artiklan 6 kohta). Kuluttaja käyttää oikeuttaan purkaa sopimus antamalla elinkeinonharjoittajalle ilmoituksen päätöksestään purkaa sopimus (15 artikla).

Sopimuksen purkamiseen liittyvät velvoitteet

Direktiivin 16 artiklassa säädetään sopimuksen purkamiseen liittyvistä elinkeinonharjoittajan velvoitteista. Jos sopimus puretaan, elinkeinonharjoittajan on korvattava kuluttajalle kaikki sopimuksen mukaisesti maksetut suoritukset. Pidemmän ajan kuluessa kauppahinnan maksamista vastaan tapahtuvan digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisen osalta elinkeinonharjoittajan on kuitenkin palautettava kuluttajalle tämän

maksamasta hinnasta vain se oikeasuhteinen osa, joka vastaa ajanjaksoa, jona digitaalinen sisältö tai palvelu ei ollut sopimuksen mukainen, sekä kuluttajan etukäteen maksama osa. (16 artiklan 1 kohta)

Elinkeinonharjoittajan on lähtökohtaisesti pidättäydyttävä käyttämästä kuluttajan digitaalista sisältöä tai palvelua käyttäessään luovuttamaa tai luomaa muuta sisältöä kuin henkilötietoja (16 artiklan 3 kohta). Elinkeinonharjoittajan on lisäksi kuluttajan pyynnöstä annettava kuluttajan saataville henkilötietoja lukuun ottamatta kaikki sisältö, jonka kuluttaja on luovuttanut tai luonut käyttäessään digitaalista sisältöä tai palvelua (16 artiklan 4 kohta). Henkilötietojen suhteen elinkeinonharjoittajan on noudatettava asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti sovellettavia velvoitteita (16 artiklan 2 kohta).

Sopimuksen purkamiseen liittyvistä kuluttajan velvoitteista säädetään 17 artiklassa. Sopimuksen purkamisen jälkeen kuluttajan on pidättäydyttävä käyttämästä digitaalista sisältöä tai palvelua ja saattamasta sitä kolmansien osapuolten saataville. Jos digitaalinen sisältö on toimitettu aineellisella välineellä, kuluttajan on elinkeinonharjoittajan pyynnöstä ja tämän kustannuksella palautettava aineellinen väline elinkeinonharjoittajalle ilman aiheetonta viivytystä. Kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa digitaalisen sisällön tai palvelun käytöstä siltä sopimuksen purkamista edeltävältä ajanjaksolta, jonka aikana digitaalinen sisältö tai palvelu ei ole ollut sopimuksen mukainen.

Maksujen palautukset, joista elinkeinonharjoittaja on vastuussa kuluttajalle kauppahinnan alennuksen tai sopimuksen purkamisen johdosta, on suoritettava ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 14 päivän kuluessa päivästä, jona elinkeinonharjoittajalle ilmoitetaan kuluttajan päätöksestä käyttää oikeuttaan vaatia hinnanalennusta tai purkaa sopimus. Jos kuluttaja ei anna nimenomaista suostumustaan muuhun, on elinkeinonharjoittajan suoritettava maksun palautus samalla maksutavalla, jota kuluttaja on käyttänyt maksaakseen digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta. Elinkeinonharjoittaja ei saa periä kuluttajalta palautuksesta maksua. (18 artikla)

Digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen

Digitaalisen sisällön tai palvelun muuttamista koskevan 19 artiklan mukaan elinkeinonharjoittaja voi muuttaa digitaalista sisältöä tai palvelua muuten kuin siltä osin, mikä on välttämätöntä tämän sopimuksenmukaisuuden säilyttämiseksi. Edellytyksenä kuitenkin on, että sopimuksessa sallitaan tällainen muutos ja määrätään sitä koskevasta perustellusta syystä, muutoksesta ei aiheudu kuluttajalle lisäkustannuksia ja että kuluttajalle ilmoitetaan muutoksesta selvällä ja ymmärrettävällä tavalla. Lisäksi kuluttajalle on tiedotettava mahdollisuudesta purkaa sopimus tai säilyttää digitaalinen sisältö tai palvelu muuttumattomana. (19 artiklan 1 kohta)

Kuluttajalla on oikeus purkaa sopimus, jos muutos vaikuttaa kielteisesti kuluttajan mahdollisuuksiin käyttää digitaalista sisältöä tai palvelua, ellei kielteinen vaikutus ole vain vähäinen (19 artiklan 2 kohta). Jos elinkeinonharjoittaja on antanut kuluttajalle lisämaksutta mahdollisuuden säilyttää digitaalinen sisältö tai palvelu muuttumattomana, kuluttajalla ei kuitenkaan ole tätä oikeutta (19 artiklan 4 kohta).

Takautumisoikeus

Silloin kun elinkeinonharjoittaja on vastuussa kuluttajalle siksi, että digitaalista sisältöä tai palvelua ei ole toimitettu, tai sellaisen virheen vuoksi, joka johtuu toisen henkilön liiketoimiketjun aikaisemmassa vaiheessa toteuttamasta toimesta tai laiminlyönnistä, elinkeinonharjoittajalla on oikeus vaatia hyvitystä vastuussa olevalta henkilöltä liiketoimiketjussa (20 artikla).

2.2.2 Tavarankauppadirektiivi

Kohde, soveltamisala ja määritelmät

Tavarankauppadirektiivissä säädetään tietyistä myyjien ja kuluttajien välillä tehtäviä myyntisopimuksia koskevista vaatimuksista. Direktiivi sisältää säännöksiä muun muassa tavaroiden sopimuksenmukaisuudesta, oikeussuojakeinoista sekä kaupallisista takuista (1 artikla).

Tavarankauppadirektiiviä sovelletaan kuluttajan ja myyjän välisiin myyntisopimuksiin. Direktiivissä tarkoitettuina myyntisopimuksina pidetään myös sellaisia kuluttajan ja myyjän välisiä sopimuksia, jotka koskevat valmistettavien tai tuotettavien tavaroiden toimittamista. Direktiiviä ei sovelleta digitaalisen sisällön tai digitaalisten palvelujen toimittamista koskeviin sopimuksiin, paitsi jos digitaalinen sisältö tai palvelu on sisällytetty tai liitetty tavarihin ja toimitetaan yhdessä tavarankanssa tavaraa koskevan myyntisopimuksen perusteella. (3 artiklan 1–3 kohta)

Direktiivin soveltamisalasta on suljettu pois aineelliset välineet, joita käytetään yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä, sekä tavarat, jotka myydään pakkohuuto-kaupalla tai muuten lain nojalla. Jäsenvaltiot voivat lisäksi sulkea direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle myyntisopimukset, jotka koskevat julkisissa huutokaupoissa myytäviä käytettyjä tavaroita sekä eläviä eläimiä. (3 artiklan 4–5 kohta)

Direktiivin 2 artikla sisältää direktiivin säännöksiin liittyvät määritelmät, kuten myyntisopimuksen, kuluttajan, myyjän ja tavarankanssa määritelmät.

Myös tavarankauppadirektiivi on täysharmonisointidirektiivi, eli jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön direktiivissä vahvistetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä eivätkä myöskään tiukempia tai sallivampia säännöksiä, ellei direktiivissä toisin säädetä (4 artikla). Direktiivin säännökset ovat kuluttajan hyväksi pakottavia, mutta direktiivi ei estä myyjää tarjoamasta kuluttajille sopimusjärjestelyjä, joilla annetaan direktiivissä säädettyä parempi suoja (21 artikla).

Sopimuksenmukaisuus

Tavarankäytön sopimuksenmukaisuutta koskevat säännökset sisältyvät direktiivin 5–8 artiklaan. Sopimuksenmukaisuutta koskevista subjektiivisista vaatimuksista säädetään direktiivin 6 artiklassa, jonka mukaan tavarankäytön katsotaan olevan myyntisopimuksen mukainen, kun muun muassa sen kuvaus, määrä ja laatu sekä toimivuus ja muut ominaisuudet vastaavat myyntisopimuksen määräyksiä. Tavarankäytön on lisäksi sovellettava siihen erityiseen myyjän hyväksymään käyttötarkoitukseen, johon kuluttaja sitä tarvitsee ja jonka kuluttaja on viimeistään myyntisopimuksen tekohetkellä saattanut myyjän tietoon. Tavarankäytön mukana on myös toimitettava kaikki lisävarusteet, ohjeet ja päivitykset myyntisopimuksessa määrättyllä tavalla.

Sopimuksenmukaisuutta koskevista objektiivisista vaatimuksista säädetään direktiivin 7 artiklassa. Artiklan mukaan tavarankäytön on ensinnäkin sovellettava niihin käyttötarkoituksiin, joihin samantyyppistä tavaraa yleensä käytetään, ja niiden on vastattava laadultaan ja kuvaukseltaan näytettä tai mallia, jonka myyjä asetti kuluttajan saataville ennen sopimuksen tekemistä. Lisäksi tavarankäytön mukana on toimitettava sellaiset lisätarvikkeet ja ohjeet, mitä ostaja voi kohtuudella odottaa saavansa. Tavarankäytön ominaisuuksien on myös vastattava ominaisuuksia, joita samantyyppisillä tavaroilla yleensä on ja joita kuluttaja voi kohtuudella odottaa. (7 artiklan 1 kohta)

Digitaalisia elementtejä sisältävien tavarankäytön osalta myyjän on varmistettava, että kuluttajalle tiedotetaan päivityksistä, jotka ovat tarpeen tavarankäytön säilyttämiseksi sopimuksenmukaisena. Jos kuluttaja ei asenna päivityksiä kohtuullisen ajan kuluessa, myyjä ei tietyin edellytyksin ole vastuussa yksinomaan kyseisen päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä. (7 artiklan 3 ja 4 kohta)

Tavarankäytön virheellisestä asennuksesta johtuvaa virhettä pidetään tavarankäytön virheenä, jos asennus on osa myyntisopimusta ja myyjä suoritti asennuksen tai asennus suoritettiin myyjän vastuulla. Virheellistä asennusta pidetään tavarankäytön virheenä myös silloin, jos kuluttaja suoritti tälle suoritettavaksi tarkoitetun asennuksen, ja virheellinen asennus johtui puutteista myyjän tai digitaalisen sisällön tai palvelun toimittajan toimittamissa asennusohjeissa (8 artikla).

Myyjä vastuu, todistustaakka ja ilmoitusvelvollisuus

Direktiivin 10 artikla sisältää myyjän vastuuta koskevat säännökset. Myyjä on vastuussa kuluttajalle virheistä, jotka ovat olemassa tavarantoimitusajankohtana ja ilmenevät kahden vuoden kuluessa tästä ajankohdasta (10 artiklan 1 kohta). Digitaalisia elementtejä sisältävien tavaroiden osalta myyjä on vastuussa myös digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä, joka tapahtuu tai ilmenee kahden vuoden kuluessa siitä, kun tavara toimitettiin. Jos sopimuksessa määrätään yli kaksi vuotta kestävästä jatkuvasta toimituksesta, myyjä on vastuussa digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä, joka tapahtuu tai ilmenee sinä aikana, jona digitaalinen sisältö tai palvelu on myyntisopimuksen mukaan määrä toimittaa (10 artiklan 2 kohta).

Direktiivin 10 artikla sisältää myös myyjän vastuuta koskevia jäsenvaltio-optioita. Jäsenvaltiot voivat ensinnäkin pitää voimassa tai ottaa käyttöön määräaikoja, jotka ovat pidempiä kuin edellä kuvatut määräajat (10 artiklan 3 kohta). Lisäksi jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön direktiivissä säädettyjen oikeussuojakeinojen osalta ainoastaan vanhentumisajan (10 artiklan 5 kohta). Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että myyjä ja kuluttaja voivat käytettyjen tavaroiden osalta sopia sopimusehdoista tai sopimuksista, joissa vastuu- tai vanhentumisaika on lyhyempi kuin edellä kuvatut määräajat. Tällaiset lyhyemmät määräajat eivät kuitenkaan saa olla lyhyempiä kuin yksi vuosi (10 artiklan 6 kohta).

Jos tavarassa ilmenee virhe yhden vuoden kuluessa tavarantoimitusajankohdasta, virheen katsotaan olleen olemassa tavarantoimitusajankohtana, jollei toisin osoiteta tai oletus ole ristiriidassa virheen tai tavarantoiminnan luonteen kanssa (11 artiklan 1 kohta). Jäsenvaltiot voivat yhden vuoden ajanjakson sijaan pitää voimassa tai ottaa käyttöön kahden vuoden ajanjakson (11 artiklan 2 kohta).

Ilmoitusvelvollisuutta koskevan 12 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön säännöksiä, joiden mukaan kuluttajan on voidakseen käyttää oikeuksiaan ilmoitettava myyjälle virheestä määräajassa, joka on vähintään kaksi kuukautta siitä, kun kuluttaja havaitsi virheen.

Oikeussuojakeinot

Tavarankauppadirektiivin 13 artiklassa säädetään oikeussuojakeinoista virheen korjaamiseksi. Jos tavarassa on virhe, kuluttajalla on oikeus siihen, että se saatetaan sopimuksen mukaiseksi, taikka oikeasuhteiseen alennukseen kauppahinnasta tai sopimuksen purkamiseen (13 artiklan 1 kohta). Tavarantoimitukseksi sopimuksen mukaiseksi kuluttaja voi valita joko tavarantoimituksen tai vaihtamisen, paitsi jos tämä olisi mahdotonta tai aiheuttaisi myyjälle asiaan liittyvät olosuhteen huomioon ottaen

kohtuuttomia kustannuksia (13 artiklan 2 kohta). Myyjä voi kieltäytyä saattamasta tavaraa sopimuksen mukaiseksi, jos korjaaminen tai vaihtaminen on mahdotonta tai aiheuttaisi myyjälle kohtuuttomia kustannuksia asiaan liittyvät olosuhteet huomioon ottaen (13 artiklan 3 kohta).

Oikeasuhteiseen hinnanalennukseen tai myyntisopimuksen purkamiseen kuluttajalla on oikeus muun muassa silloin, jos myyjä ei ole toteuttanut korjaamista tai vaihtamista, jos virhe ilmenee siitä huolimatta, että myyjä on yrittänyt saattaa tavaran sopimuksen mukaiseksi, tai jos virhe on luonteeltaan vakava (13 artiklan 4 kohta). Hinnanalennuksen on oltava suhteessa yhtä suuri kuin kuluttajan vastaanottaman tavaran arvon aleneminen verrattuna arvoon, joka tavaralla olisi, jos se olisi sopimuksen mukainen (15 artikla).

Kuluttaja käyttää oikeuttaan purkaa myyntisopimus antamalla myyjälle ilmoituksen päätöksestään purkaa myyntisopimus (16 artiklan 1 kohta). Kuluttajalla ei ole oikeutta purkaa sopimusta, jos virhe on ainoastaan vähäinen (13 artiklan 5 kohta).

Kuluttajalla on oikeus pidättäytyä suorittamasta kauppahinnasta vielä maksamatta olevaa osaa, kunnes myyjä on täyttänyt direktiivin mukaiset velvollisuutensa (13 artiklan 6 kohta). Jäsenvaltiot voivat säätää siitä, vaikuttaako se, että kuluttaja on edistänyt virheen syntymistä, hänen oikeuteensa oikeussuojakeinoihin ja missä määrin (13 artiklan 7 kohta).

Direktiivin 14 artikla sisältää tarkemmat säännökset tavaran korjaamisesta tai vaihtamisesta. Tavaran korjaaminen tai vaihtaminen on toteutettava maksutta ja kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun kuluttaja on ilmoittanut myyjälle virheestä. Tavaran korjaaminen tai vaihtaminen ei myöskään saa aiheuttaa kuluttajalle merkittävää haittaa, ottaen huomioon tavaran luonne ja tarkoitus, jota varten kuluttaja hankki tavaran.

Kaupalliset takuut

Direktiivin 17 artiklassa säädetään kaupallisista takuista. Kaupallisen takuun on sidottava takuun antajaa niiden ehtojen mukaisesti, jotka on esitetty takuutodistuksessa ja siihen liittyvässä mainonnassa, joka oli saatavilla sopimuksen tekohetkellä tai ennen sitä. Kun tuottaja tarjoaa kuluttajalle tiettyä tavaraa koskevan kaupallisen kestävyystakuun tietyksi ajanjaksoksi, tuottaja on vastuussa suoraan kuluttajalle tavaran korjaamisesta tai vaihtamisesta koko kaupallisen kestävyystakuun voimassaoloajan. Tuottaja voi tarjota kuluttajalle suotuisimmat ehdot kaupallista kestävyystakuuta koskevassa lausumassa. (17 artiklan 1 kohta)

Takautumisoikeus

Silloin kun myyjä on vastuussa kuluttajalle virheestä, joka johtuu toisen henkilön liiketoimintaketjun aikaisemmassa vaiheessa toteuttamasta toimesta tai laiminlyönnistä, myyjällä on oikeus vaatia hyvitystä vastuussa olevalta henkilöltä tai henkilöiltä liiketoimintaketjussa (18 artikla).

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Nykytila

3.1.1 Tavarankauppa

Yleistä

Keskeisimmät elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välistä tavarankauppaa koskevat säännökset sisältyvät kuluttajansuojalain (38/1978) 5 lukuun. Lisäksi kauppalain (355/1987) säännöksiä sovelletaan joiltakin osin myös kuluttajankauppaan (kuluttajansuojalain 5 luvun 29 §). Tavarankauppaa koskevat kansalliset säännökset tavarantoiminnan ominaisuuksista ja virheestä sekä virheen seuraamuksista pohjautuvat monilta osin kulutustavaroiden kauppaa ja takuuta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 1999/44/EY.

Kuluttajansuojalain 5 luku koskee tavarankauppaa, jossa myyjänä on elinkeinonharjoittaja ja ostajana kuluttaja. Lukuun sisältyy säännöksiä muun muassa tavarantoiminnan luovutuksesta, vaaranvastuun siirtymisestä sekä kaupan osapuolten sopimusrikkomuksista ja niiden seuraamuksista. Luvun säännöksiä sovelletaan eräin poikkeuksin myös valmistettavan tavarantoiminnan tilaukseen. Luvun soveltamisalan ulkopuolelle on osittain rajattu käytetyn tavarantoiminnan huutokauppa, jos ostaja voi osallistua kaupantekoon henkilökohtaisesti. (1 §). Luvun säännökset ovat pakottavia siten, että sopimusehto, joka poikkeaa luvun säännöksistä ostajan vahingoksi, on mitätön, jollei laissa toisin säädetä. (2 §)

Suomessa ei ole digitaalisia elementtejä sisältäviä tavaroita koskevia erityisiä säännöksiä, vaan digitaalisia elementtejä sisältäviin tavaroihin sovelletaan nykyisin yleisiä tavarantoiminnan kauppaa koskevia säännöksiä.

Tavarantoiminnan sopimuksenmukaisuus ja tavarassa oleva virhe

Tavarantoiminnan on lajiltaan, määrältään, laadultaan, muilta ominaisuuksiltaan ja pakkaukseltaan vastattava sitä, mitä voidaan katsoa sovitun. Jos muuta ei voida katsoa sovitun, tavarantoiminnan tulee 1) soveltua tarkoitukseen, johon sellaisia tavaroita yleensä käytetään; 2) soveltua siihen erityiseen tarkoitukseen, johon tavaraa oli tarkoitus käyttää, jos myyjän on kaupantekohetkellä täytynyt olla selvillä tästä tarkoituksesta eikä hän ole

ennen kaupantekoa ilmoittanut ostajalle, että tavara ei mahdollisesti sovellu aiottuun käyttötarkoitukseen; 3) olla myyjän siitä antaman kuvauksen mukainen ja vastata ominaisuuksiltaan sitä, mihin myyjä on viitannut esittämällä näytteen tai mallin; 4) olla pakattu tavanmukaisella tai muuten sopivalla tavalla, jos pakkaus on tarpeen tavarán säilyttämiseksi tai suojaamiseksi; sekä 5) kestävyydeltään ja muuten vastata sitä, mitä kuluttajalla yleensä on sellaisen tavarán kaupassa perusteltua aihetta olettaa. Edelleen tavarán tulee ominaisuuksiltaan vastata laissa, asetuksessa tai viranomaisen päätöksessä asetettuja vaatimuksia, paitsi jos ostajan tarkoituksena on käyttää tavaraa tarkoitukseen, jossa kyseisellä vaatimuksella ei ole merkitystä. Jos tavara poikkeaa edellä mainitusta, siinä on virhe. Ostaja ei kuitenkaan saa virheenä vedota seikkaan, josta hänen täytyy olettaa tienneen kauppaan tehtäessä. Ostaja ei myöskään saa virheenä vedota seikkaan, joka johtuu hänen toimittamistaan tavarán valmistamiseen käytetyistä tarveaineista, paitsi jos myyjän puolella on menetelty huolimattomasti. (12 §)

Tavarassa on niin ikään virhe, jos se poikkeaa virheellisen asentamisen tai kokoonpanon takia siitä, mitä kuluttajansuojalain 5 luvun 12 §:ssä säädetään, jos tavarán asentaminen tai kokoonpano sisältyy kauppaan koskevaan sopimukseen ja tavarán on asentanut myyjä tai joku muu hänen lukuunsa. Tavarassa on myös virhe, jos sen yhteydessä ei luovuteta ostajalle sellaisia ohjeita, jotka ovat tarpeen tavarán asentamista, kokoonpanoa, käyttöä, hoitoa tai säilytystä varten. (12 a §)

Tavarassa on myös virhe, jos se ei vastaa niitä tietoja tavarán ominaisuuksista tai käytöstä, jotka myyjä tai joku muu aikaisemmassa myyntiportaassa tai myyjän lukuun on antanut tavaraa markkinoitaessa tai muuten ennen kaupantekoa. Myyjä ei kuitenkaan vastaa tällaisesta virheestä, jos hän osoittaa, että hän ei ollut eikä hänen olisi pitänyt olla selvillä annetuista tiedoista, tiedot eivät ole voineet vaikuttaa kauppaan, tai tiedot on ajoissa selkeällä tavalla oikaistu. (13 §)

Jos tavara on myyty ”sellaisena kuin se on” tai samankaltaista yleistä varaumaa käyttäen, siinä katsotaan kuitenkin olevan virhe, jos tavara ei vastaa niitä tietoja, jotka myyjä on ennen kaupantekoa antanut sen ominaisuuksista tai käytöstä ja joiden voidaan olettaa vaikuttaneen kauppaan. Tavarassa on niin ikään virhe, jos myyjä on ennen kaupantekoa laiminlyönyt antaa ostajalle tiedon sellaisesta tavarán ominaisuuksista tai käyttöä koskevasta olennaisesta seikasta, josta hänen täytyy olettaa tienneen ja josta ostaja perustellusti saattoi olettaa saavansa tiedon, ja laiminlyönnin voidaan olettaa vaikuttaneen kauppaan, tai jos tavara on huonommassa kunnossa kuin ostajalla sen hinta ja muut olosuhteet huomioon ottaen on ollut perusteltua aihetta edellyttää. (14 §)

Virheen ilmenemisaika, virhevastuun kesto ja takuu

Kuluttajansuojalain mukaan tavaran virheellisyttä on arvioitava sen perusteella, millainen tavara on ominaisuuksiltaan vaaranvastuun siirtyessä ostajalle. Myyjä vastaa virheestä, joka tavarassa on ollut vaaranvastuun siirtyessä ostajalle, vaikka virhe ilmenee vasta myöhemmin. Jos virhe ilmenee kuuden kuukauden kuluessa vaaranvastuun siirtymisestä, virheen oletetaan olleen olemassa vaaranvastuun siirtyessä ostajalle, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka tavaran luonteen vastainen. Jos tavara huononee vaaranvastuun siirryttyä ostajalle, tavarassa katsotaan olevan virhe, jos huononeminen johtuu myyjän sopimusrikkomuksesta. (15 §) Vaaranvastuun siirtymisestä säädetään 5 luvun 6 §:ssä.

Jos myyjä on sitoutunut vastaamaan tavaran käyttökelpoisuudesta tai muista ominaisuuksista määrätyn ajan eli antanut tavaralle takuun, tavarassa katsotaan olevan virhe, jos tavara tänä aikana huonontuu takuussa tarkoitettulla tavalla. Virhevastuuta ei kuitenkaan synny, jos myyjä saattaa todennäköiseksi, että huonontuminen johtuu tapaturmasta, tavaran vääränlaisesta käsittelystä tai muusta ostajan puolella olevasta seikasta. (15 a §:n 1 mom.)

Mahdollisesta takuusta on selkeästi käytävä ilmi takuun sisältö sekä se, että ostajalla on lain mukaiset oikeudet, ja että takuulla ei rajoiteta näitä oikeuksia. Lisäksi ostajalle on ilmoitettava takuun antaja, voimassaoloaika ja -alue sekä muut takuuseen perustuvien vaatimusten esittämisen kannalta tarpeelliset tiedot. Jos ostaja pyytää, takuu on annettava kirjallisesti tai sähköisesti siten, että tietoja ei voida yksipuolisesti muuttaa ja että ne säilyvät ostajan saatavilla. (15 b §:n 1 ja 2 mom.). Ostajalla on kuitenkin oikeus vedota takuuseen, vaikka se ei täyttäisi kuluttajansuojalain 5 luvun 15 b §:ssä säädettyjä vaatimuksia (15 b §:n 3 mom.).

Jos takuun on antanut joku muu kuin myyjä aikaisemmassa myyntiportaassa tai myyjän lukuun, tavarassa katsotaan tällöinkin olevan virhe 15 a §:n 1 momentissa mainituin edellytyksin. Myyjä ei kuitenkaan vastaa aikaisemman myyntiportaan antaman takuun perusteella virheestä, josta hän ei muuten tämän luvun nojalla olisi vastuussa, jos myyjä osoittaa ilmoittaneensa asiasta ostajalle selkeällä tavalla ennen kaupantehtoa. (15 a §:n 2 mom.)

Kuluttajansuojalaissa ei säädetä virhevastuun keston takarajasta. Takuuajan päättymisen ei vapauta myyjää, valmistajaa eikä maahantuojaa virhevastuusta, jos tavarassa on kuluttajansuojalaissa tarkoitettu virhe (15 a §:n 3 mom.). Kuluttajariitalautakunta on ratkaisukäytännössään katsonut, että jos tavarassa ilmenee vika tai puute selvästi ennen tavaran tavanomaisen käyttöön päättymistä eikä myyjä esitä selvitystä sen tueksi, että vika on aiheutunut ostajan puolella olevasta tai muusta myyjästä riip-

pumattomasta syystä, tavaran oletetaan olevan virheellinen (näin esimerkiksi ratkaisuissa dnro 5194/36/2013, 5.1.2015; dnro 1185/32/2014, 15.10.2015 ja dnro 1767/34/2014, 20.10.2015). Kuluttajariitalautakunta on ratkaisukäytännössään katsonut, että esimerkiksi autoilla, kodinkoneilla ja huonekaluilla oletettu käyttöikä normaalissa käytössä on usein yli kaksi vuotta, ja esimerkiksi jääkaappipakastimen sekä kannettavan tietokoneen odotettavissa olevan käyttöiän on kuluttajariitalautakunnan ratkaisukäytännössä katsottu olevan noin neljä vuotta (näin esimerkiksi tapauksissa dnro 3971/32/2014, 3.3.2016 ja dnro 1241/32/2014, 15.10.2015).

Reklamaatiovelvollisuus

Ostaja ei saa vedota tavaran virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita. Virheilmoitus voidaan kuitenkin aina tehdä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ostaja havaitsi virheen, ja se voidaan tehdä myös elinkeinonharjoittajalle, joka on välittänyt kaupan myyjän lukuun tai sitoutunut vastaamaan tavaran ominaisuuksista. (16 §:n 1 mom.) Kahden kuukauden määräaika reklamaatiolle perustuu alun perin kulutustavaroiden kauppaa koskevan direktiivin 5 artiklan 2 kohtaan. Koska kuluttajansuojalaki on pakottava kuluttajan hyväksi, sopimusosapuolet eivät voi sopia kahta kuukautta lyhyemmästä reklamaatioajasta. Säännöksellä kahden kuukauden reklamaatioajasta ei kuitenkaan rajoiteta ostajan oikeutta vedota virheeseen kohtuullisen ajan kuluessa. Kohtuullinen aika voi olla pidempi kuin kaksi kuukautta.

Kuluttajavalituslautakunta (nykyinen kuluttajariitalautakunta) on ratkaisussaan dnro 03/33/578 (15.3.2005) katsonut, että kulutustavaroiden kauppaa koskevan direktiiviin 1999/44/EY sanamuoto reklamaatiovelvollisuudesta ei edellytä sitä, että kahden kuukauden aika laskettaisiin virheen tosiasiallisesta havaitsemisesta, vaan kahden kuukauden reklamaatioaika alkaa kulua jo siitä, kun kuluttajan olisi pitänyt havaita virhe.

Jos kuluttaja laiminlyö reklamaatiovelvollisuutensa, hän menettää oikeutensa vaatia hyvitystä elinkeinonharjoittajan sopimusrikkomuksen vuoksi. Ostaja ei kuitenkaan menetä oikeuttaan vedota tavaran virheeseen liian myöhään tapahtuneen reklamaation vuoksi, jos myyjä on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti. Ostaja ei myöskään menetä oikeuttaan vedota tavaran virheeseen liian myöhään tapahtuneen reklamaation vuoksi, jos virhe perustuu siihen, että tavara ei ominaisuuksiltaan täytä vaatimuksia, jotka sille on asetettu terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä, tai jossa virhe perustuu siihen, että tavara on muuten terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen, ostaja saa kuitenkin vedota tavaran virheeseen, vaikka tämä olisi laiminlyönyt edellä mainitun reklamaatiovelvollisuutensa. (16 §:n 2 mom.).

Kuluttajan oikeussuojakeinot virhetilanteessa

Jos tavarassa on virhe, ostajalla on virheen perusteella oikeus pidättyä maksamasta kauppahintaa tietyin rajoituksin (17 §). Lisäksi ostajalla on oikeus vaatia virheen oikaisua siten, että myyjä korjaa virheen tai toimittaa virheettömän tavararan. Tällainen oikaisu on suoritettava kohtuullisessa ajassa ja siten, ettei ostajalle aiheudu siitä kustannuksia tai olennaista haittaa. Myyjä ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulee erityisesti ottaa huomioon virheen merkitys ja tavararan arvo, jos se olisi sopimuksen mukainen, sekä se, voidaanko oikaisu suorittaa muulla tavalla aiheuttamatta ostajalle huomattavaa haittaa. (18 §:n 1 mom.)

Vaikka ostaja ei vaatisi virheen korjaamista tai virheetöntä tavararaa, myyjä saa omalla kustannuksellaan suorittaa tällaisen oikaisun, jos hän ostajan ilmoitettua virheestä viipymättä tarjoutuu tekemään sen. Ostaja saa kieltäytyä virheen oikaisusta, jos siitä aiheutuisi hänelle olennaista haittaa, tavararan arvon alenemista tai vaaraa siitä, että ostajalle aiheutuvat kustannukset jäivät korvaamatta, taikka jos kieltäytymiseen on muu erityinen syy. Myyjä ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta edellä tarkoitettuun virheen oikaisuun, jos ostaja on korjauttanut virheen eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että ostaja olisi jäänyt odottamaan oikaisua myyjän puolelta. (18 §:n 2 ja 3 mom.)

Jollei virheen korjaaminen tai virheettömän tavararan toimittaminen tule kysymykseen taikka jollei tällaista oikaisua suoriteta kuluttajansuojalain 5 luvun 18 §:ssä tarkoitetulla tavalla, ostaja saa vaatia virhettä vastaavaa hinnanalennusta taikka purkaa kaupan. Kauppaa ei saa kuitenkaan purkaa, jos virhe on vähäinen (19 §). Hinnanalennuksen määrittämiseen sovelletaan kauppalain 38 §:ää, jonka mukaan hinnanalennus laskeetaan niin, että alennetun ja sopimuksen mukaisen hinnan välinen suhde vastaa virheellisen ja sopimuksen mukaisen tavararan arvon välistä suhdetta luovutusajankohdalla. Kuluttajansuojalain mukaan ostajalla on lisäksi oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii tavararan virheen vuoksi (20 §).

Kuluttajansuojalain mukaan vahinkoa kärsivän sopijapuolen on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin vahinkonsa rajoittamiseksi. Jos hän laiminlyö tämän, hän saa itse kärsiä vastaavan osan vahingosta. (30 §:n 1 mom.)

Kuluttajan vaatimusten vanhentuminen

Kuluttajan oikeus esittää virheeseen perustuvia vaatimuksia vanhenee siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 7 §:ssä säädetään (näin esimerkiksi kuluttajavalituslautakunta eli nykyinen kuluttajariitalautakunta ratkaisussa dnro

2754/30/2003, 28.8.2006). Kyseisen pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan vahingonkorvauksen tai muun hyvityksen vanhentumisaika alkaa kulua sopimusrikkomukseen perustuvassa hyvityksessä siitä, kun ostaja on havainnut virheen tai puutteen kaupan kohteessa tai kun muu velkojana oleva sopijapuoli on havainnut virheellisuuden sopimuksen täyttämässä taikka hänen olisi pitänyt se havaita. Perusteettoman edun palautuksessa hyvityksen vanhentumisaika alkaa puolestaan 7 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan kulua siitä, kun vaatimuksen esittäjä on saanut tietää tai hänen olisi pitänyt tietää edun palautuksen perustana olevasta tapahtumasta ja perusteettoman edun saajasta. Velan vanhentumisesta annetun lain 7 §:n 2 momentin mukaan vanhentuminen on kuitenkin katkaistava ennen kuin kymmenen vuotta on kulunut sopimusrikkomuksesta taikka vahinkoon johtaneesta tai edun palautuksen perustana olevasta tapahtumasta rajoittamatta kuitenkaan vahingonkärsijän oikeutta vaatia korvausta henkilö- tai ympäristövahingosta.

Aikaisemman myyntiportaan virhevastuu

Ostajalla on oikeus kohdistaa tavaran virheeseen perustuva vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka aikaisemmassa myyntiportaassa on luovuttanut tavaran jälleenmyyntiä varten (kuluttajansuojalain 5 luvun 31 §:n 1 mom.). Ostajalla ei kuitenkaan ole tätä oikeutta, jos virhe on syntynyt kyseisestä elinkeinonharjoittajasta riippumattomasta syystä sen jälkeen, kun hän luovutti tavaran edelleen. Aikaisempi myyntiporras ei myöskään vastaa virheestä siltä osin kuin vaatimus perustuu muun kuin kyseisen elinkeinonharjoittajan antamaan sitoumukseen, joka asettaa ostajan parempaan asemaan kuin ilman sitoumusta, tai siltä osin kuin vaatimus koskee hinnanalennusta tai kauppahinnan palauttamista ja ylittää määrältään sen, mitä kyseisen elinkeinonharjoittajan oma sopijapuoli olisi voinut vaatia samalla perusteella. (31 §:n 2 mom.)

Ostaja menettää oikeutensa esittää vaatimuksia kuluttajansuojalain 5 luvun 31 §:n 1 momentin nojalla, jos hän ei ilmoita virheestä elinkeinonharjoittajalle tai tämä ei saa tietoa myöhemmälle myyntiportaalle tehdystä virheilmoituksesta kuluttajansuojalain 5 luvun 16 §:n 1 momentissa säädetyssä ajassa ja jos ostajalla oli käytettävissään vaatimuksen esittämiseksi tarvittavat tiedot elinkeinonharjoittajasta. Ostaja saa kuitenkin vedota virheeseen, jos elinkeinonharjoittaja, johon vaatimus kohdistuu, on menetellyt törkeään huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti, taikka jos kysymyksessä on 16 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu virhe. (31 §:n 3 mom.)

Kuluttajariitalautakunta on antanut useita ratkaisuja aikaisemman myyntiportaan virhevastuusta autokaupassa. Kuluttajariitalautakunta on vakiintuneesti soveltanut kuluttajansuojalain 5 luvun 31 §:ää siten, että käytetyn auton ostanut kuluttaja ei voi kohdistaa vaatimustaan auton virheistä auton maahantuoneeseen liikkeeseen, jos elinkeinonharjoittajien välinen jälleenmyyntiketju on katkennut (näin esimerkiksi ratkaisuiissa

dnro 3045/33/10, 21.9.2011; dnro 896/33/07, 29.5.2008; dnro 2907/33/05, 16.3.2007; dnro 02/33/891, 15.3.2004 ja dnro 4077/33/09, 7.12.2010). Myös Helsingin hovioikeus on antanut hiljattain ratkaisun, jossa se katsoi käräjäoikeuden tavoin, ettei kuluttajansuojalain 5 luvun 31 §:n 1 momentin säännöksen tarkoituksena ole ollut ulottaa maahantuojan tai muun elinkeinonharjoittajien ketjussa aiempaan olevan elinkeinonharjoittajan vastuuta kulutustavaran virheestä tavaran ensimmäistä käyttöönottoa koskevaa kauppaa laajemmalle (Helsingin hovioikeuden lainvoimainen välituomio nro 1495, S 18/1936, 26.11.2019).

3.1.2 Digitaalisia palveluita ja digitaalista sisältöä koskevat sopimukset

Suomen lainsäädäntöön ei sisälly erityisiä säännöksiä digisopimusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvista digitaalista sisältöä tai digitaalista palvelua koskevista sopimuksista viivästys- ja virhetilanteissa lukuun ottamatta kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvia aineellisia välineitä, joita käytetään yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä (esimerkiksi DVD). Tällaisia aineellisia välineitä pidetään Suomessa tavaroina, ja niihin sovelletaan nykyisin edellä selostettuja tavarankauppaa koskevia säännöksiä.

Kuluttajansuojalain 8 luvussa on yleiset säännökset kuluttajapalvelusopimuksista. Säännökset koskevat vastikkeellisia palveluksia, joita elinkeinonharjoittaja (toimeksisaaja) suorittaa kuluttajalle (tilaaja) ja joiden sisältönä on irtaimeen esineeseen, rakennukseen, muuhun rakennelmaan tai kiinteään omaisuuteen kohdistuva työ tai muu suoritus. Suuri osa kuluttajapalvelusopimuksista jää luvun soveltamisalan ulkopuolelle.

Vaikka kuluttajansuojalain 8 luvun soveltamisala on verrattain suppea, kuluttajariitalautakunnan ratkaisukäytännössä mainittuja säännöksiä on sovellettu tietyiltä osin myös muihin kuin luvun soveltamisalaan nimenomaisesti kuuluviin kuluttajapalvelusopimuksiin, koska on katsottu, että säännökset ilmentävät yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita (ks. esimerkiksi kuluttajariitalautakunnan ratkaisu dnro 3779/39/05 (29.11.2007), jossa oli kyse puhelinliittymän saldopalvelusta). Kuluttajansuojalain 8 luvun säännökset ovat kuitenkin yleisluonteisempia kuin digisopimusdirektiivin hyvin yksityiskohtaiset säännökset.

3.2 Nykytilan arviointi

3.2.1 Direktiiveistä johtuvat muutostarpeet

Tavarankauppadirektiivin täytäntöönpano edellyttää muutoksia ennen muuta kuluttajansuojalain 5 luvun säännöksiin. Muutostarpeet koskevat erityisesti säännöksiä tavarankäytön ominaisuuksista ja virheestä sekä virheen seuraamuksista. Digisopimusdirektiivin täytäntöönpano edellyttää puolestaan kokonaan uusien säännösten sisällyttämistä lakiin, koska edellä todetun mukaisesti kuluttajansuojalakiin ei sisälly entuudestaan digisopimusdirektiiviä vastaavaa sääntelyä.

3.2.2 Direktiivien säännökset, jotka eivät edellytä muutoksia lainsäädäntöön

Tavarankauppadirektiivin 2 artiklan 2 ja 3 kohtaan sisältyvät kuluttajan ja myyjän määritelmät sekä digisopimusdirektiivin 2 artiklan 5 ja 6 kohtaan sisältyvät elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan määritelmät vastaavat asiallisesti kuluttajansuojalain 1 luvun 4 ja 5 §:ää, joten kansallisia täytäntöönpanotoimia ei näiltä osin tarvita.

Tavarankauppadirektiivin 2 artiklan 5 kohtaan sisältyvä tavarankäytön määritelmä vastaa puolestaan a alakohdan osalta sanan yleiskielen mukaista merkitystä, joten määritelmää ei siltä osin tarvita. Myöskään 2 artiklan 13 kohdan mukaista kestävyysmääritelmää ja 14 kohdan mukaista maksuttomuuden määritelmää ei pidetä tarpeellisina sisällyttää nimenomaisesti lakiin sen johdosta, että määritelmät vastaavat sanojen yleiskielen mukaista merkitystä.

Tavarankauppadirektiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaan myyntisopimuksina on pidettävä myös kuluttajan ja myyjän välisiä sopimuksia, jotka koskevat sellaisten tavaroiden toimittamista, jotka on valmistettava tai tuotettava. Kohta vastaa vanhan tavarankauppadirektiivin 1 artiklan 4 kohtaa. Voimassa olevan kuluttajansuojalain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan luvun säännöksiä sovelletaan myös valmistettavan tavarankäytön tilaukseen. Jos ostajan on toimitettava olennainen osa tarveaineista, tilaukseen sovelletaan kuitenkin 5 luvun 23–28 §:n sijasta kuluttajansuojalain 8 luvun 23–31 §:ää. Tällaiseen tilaukseen sovelletaan lisäksi, mitä 8 luvun 14 ja 32 §:ssä säädetään. Kuten ei vanhassakaan tavarankauppadirektiivissä, ei myöskään uudessa tavarankauppadirektiivissä ole säännöksiä valmistettavan tavarankäytön tilaajan velvollisuuksista eikä hänen sopimusrikkomuksensa seuraamuksista. Näiltä osin edellä tarkoitettuihin tilaussopimuksiin

voitaisiin soveltaa jatkossakin 8 luvun säännöksiä. Liikkumavaraa neuvontavelvollisuudesta säätämisen suhteen antaa puolestaan direktiivin johdanto-osan 20 kappale.

Tavarankauppadirektiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta tavaroihin, jotka myydään pakkohuutokaupalla tai muuten lain nojalla. Vastaava rajaus on sisältynyt jo vanhan tavarankauppadirektiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Ulosottokaaren (705/2007) myyntiä koskevan 5 luvun mukaan ulosmitatun omaisuuden myyntitapoja ovat huutokauppa ja vapaa myynti. Ulosottokaaren mukaan vain ulosottomiehen huutokaupalla toimittama myynti on huutokaupalla tapahtuvaa myyntiä. Kun ulosottomies toimittaa myynnin muulla tavoin kuin huutokaupalla tai myynnin toimittaja yksityinen joko julkisella huutokaupalla tai muulla tavoin, sovelletaan vapaata myyntiä koskevia säännöksiä, joista säädetään ulosottokaaren 5 luvun 75–80 §:ssä. Näiden kaikkien myyntitapojen voidaan katsoa kuuluvan direktiivin soveltamisalapoikkeuksen piiriin, minkä vuoksi kansallinen sääntely voidaan säilyttää nykyisellään.

Tavarankauppadirektiivin 18 artiklassa säädetään, että kun myyjä on vastuussa kuluttajalle virheestä, joka johtuu toisen henkilön liiketoimintaketjun aikaisemmassa vaiheessa toteuttamasta toimesta tai laiminlyönnistä, myyjällä on oltava oikeus vaatia hyvitystä vastuussa olevalta henkilöltä tai henkilöiltä liiketoimintaketjussa. Siitä, keneltä myyjä voi vaatia hyvitystä, sekä tähän liittyvistä toimista ja edellytyksistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä. Sääntelyä vastaava säännös on sisältynyt jo vanhan tavarankauppadirektiivin 4 artiklaan. Artiklaa ei ole tarpeen panna erikseen täytäntöön, koska kauppalaissa säädetään yleisesti myyjän virhevastuusta liikekaupoissa. Suomi on myös ratifioinut kansainvälistä tavarankauppaa koskevan YK:n yleissopimuksen.

Tavarankauppadirektiivin 21 artikla direktiiviin perustuvan sääntelyn pakottavuudesta vastaa voimassa olevan kuluttajansuojalain 5 luvun 2 §:n pakottavuutta koskevaa säännöstä. Erityisiä uusia täytäntöönpanotoimia ei siis tarvita.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset

Yleistä

Tavarankauppadirektiivi ehdotetaan pantavaksi pääosin täytäntöön muuttamalla kuluttajansuojalain kuluttajankauppaa koskevaa 5 lukua ja erityisesti luvun säännöksiä tavarantoiminnan ominaisuuksista ja virheestä sekä virheen seuraamuksista. Samalla luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi kuluttajankaupasta tavarankaupaksi, jotta luvun sisältö kävisi otsikosta nykyistä selkeämmin ilmi. Tätä pidetään tärkeänä eritoten nyt, kun kuluttajansuojalakiin on valmisteilla useampia uusia lukuja.

Nykyinen tavarankauppasäätely on ollut voimassa jo pitkään. Säätely on toiminut pääasiassa hyvin, ja sen tulkintakäytäntö on vakiintunutta. Direktiivin täytäntöönpanon lähtökohdaksi on tämän johdosta ollut, että kansallista säätelyä muutettaisiin vain siltä osin kuin se on direktiivin täytäntöönpanon kannalta välttämätöntä.

Soveltamisala

Ehdotuksen mukaan 5 luvun soveltamisala säilyisi pääosin ennallaan. Uutta olisi, että lukua sovellettaisiin jatkossa vain rajoitetusti silloin, kun kyse on yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä käytettävän tavarantoiminnan, kuten digitaalisen sisällön sisältävän Blu-ray-levyn, kaupasta. Tällaisen tavarantoiminnan kauppaan lukua sovellettaisiin jatkossa vain siltä osin kuin luvussa säädetään tavarantoiminnan luovutuksesta, vaaravastuusta sekä seuraamuksista tavarantoiminnan luovutuksen viivästyessä. Muilta osin tällaisen tavarantoiminnan kauppa kuuluisi jatkossa uuden 5 a luvun soveltamisalaan. Muutos on välttämätön direktiivin täytäntöönpanemiseksi.

Kun kaupan kohteena on tavara, joka sopimuksen mukaan sisältää myyjän tai kolmannen osapuolen toimittamaa digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun tai joka on sopimuksen mukaan liitetty myyjän tai kolmannen osapuolen toimittamaan digitaaliseen sisältöön tai palveluun, ja kyseisen digitaalisen sisällön tai palvelun puuttuminen

estäisi tavaran toimintojen suorittamisen, tavarankauppadirektiivin ja digisopimusdirektiivin välillä tehdyn rajanvedon mukaisesti myös tällainen digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kauppa kuuluisi tavarankauppaa koskevan luvun soveltamisalaan.

Soveltamisalaan liittyvän kansallisen liikkumavaran käyttöä selostetaan jäljempänä 5.1 jaksossa kohdassa ”Soveltamisala”.

Tavaran luovutus

Tavaran luovutusta koskevan säännöksen mukaan tavara on luovutettu, kun ostaja on saanut sen hallintaansa. Sääntelyä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että säännöksessä otettaisiin kantaa erikseen siihen, milloin digitaalisia elementtejä sisältävä tavara katsottaisiin viivästystä ja virheellisuuden määräävää ajankohtaa koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi. Tällainen tavara katsottaisiin luovutetuksi näiltä osin vasta, kun myös digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettu ostajalle tai, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen ostajalle on aloitettu.

Tavaran ominaisuudet ja virhe

Ehdotuksen mukaan laissa säädettäisiin nykyistä tarkemmin virheettömän tavaran ominaisuuksista. Paitsi että tavaran tulisi olla sovitun mukainen, sen tulisi täyttää myös tavaralle asetetut yleiset vaatimukset. Yleisistä vaatimuksista voitaisiin kuitenkin poiketa, jos ostajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto poikkeamasta ja tämä on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt.

Voimassa olevaan lakiin sisältyy säännös, joka koskee ”Sellaisena kuin se on” -ehdon käyttöä. Säännös on direktiivin täytäntöönpanon myötä tarpeen kumota. Käytetyn tavaran virheellisyyttä olisi arvioitava jatkossa samoin perustein kuin uuden tavaran virheellisyyttä. Tämä on ollut jo nykyisen säännöksen tarkoituksena, mutta käytännössä käytetyn tavaran virheellisyyttä on arvioitu toisin perustein kuin uuden tavaran virheellisyyttä (ks. Arviomuistio kuluttajansuojalain muutostarpeista 9/2012; https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/76350/omml_9_2012_arviomuistio_32_s.pdf).

Digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kauppaa silmällä pitäen lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös säännös, jonka mukaan myyjän tulisi lähtökohtaisesti huolehtia tarvittavien turva- ja muiden päivitysten toimittamisesta ostajalle määrätyn ajanjakson ajan. Jos myyjä laiminlöisi huolehtia velvollisuuksistaan, tavarassa olisi virhe, paitsi jos ostaja olisi laiminlyönyt päivitysten asentamisen tietoisena siitä, mitä seurauksia päivityksen asentamisen laiminlyönnillä on, eikä päivitysten asentamatta jättäminen

tai virheellinen asennus ole johtunut myöskään ostajalle annetuista puutteellisista asennusohjeista.

Ehdotuksen mukaan vuoden kuluessa tavaran luovutuksesta ilmenevän virheen oletettaisiin olleen tavarassa jo luovutushetkellä, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka tavaran luonteen vastainen. Nykyisin oletama-aika on kuusi kuukautta. Todistustaakkaan liittyvää jäsenvaltioiden liikkumavaraa selostetaan jäljempänä 5.1 jaksossa kohdassa ”Todistustaakka”.

Direktiivin mukainen pääsääntö tavarankaupassa on, että myyjän katsotaan olevan vastuussa tavaran virheestä, jos se ilmenee kahden vuoden kuluessa tavaran luovutuksesta. Direktiivi sisältää tältä osin kuitenkin liikkumavaraa, jota ehdotetaan hyödynnettäväksi säilyttämällä nykytila, jossa myyjän vastuuta rajoittavaa säännöstä ei sisälly kansalliseen lakiin. Virhevastuu-aika määräytyisi siis nykyiseen tapaan tavaran oletettavissa olevan kestoian perusteella ja rajautuisi viime kädessä yleisen vanhentumisajan perusteella. Selvyyden vuoksi lukuun ehdotetaan lisättäväksi informatiivinen viittaus velan vanhentumisesta annettuun lakiin, jolloin vastuuajan kytkeytyminen vanhentumissäännöstöön kävisi nimenomaisesti ilmi laista.

Virheilmoitusta koskeva sääntely ehdotetaan säilytettäväksi asiasisällöltään ennallaan direktiivin salliman liikkumavaran turvin, mutta termi ”virheilmoitus” ehdotetaan korvattavaksi sanalla ”reklamaatio”, joka on yleiskielessä käytetympi ilmaus.

Myyjän virhevastuun keston ja virheilmoitukseen liittyvää jäsenvaltioiden liikkumavaraa selostetaan tarkemmin jäljempänä 5.1 jaksossa kohdissa ”Myyjän vastuu” ja ”Reklamaatiovelvollisuus”.

Virheen seuraamukset

Ehdotuksen mukaan tavaran virheen seuraamuksia koskeva perusratkaisu, jonka mukaan virheen oikaisu on ensisijainen seuraamus ja hinnanalennus tai kaupan purku toissijainen seuraamus, säilyisi ennallaan. Sääntelyä ehdotetaan kuitenkin täsmennettäväksi monilta osin tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanon johdosta. Ehdotuksen mukaan kuluttajalla olisi lähtökohtaisesti valinnanvapaus tavaran virhetilanteissa sen suhteen, vaatiiko hän tavaran korjaamista vai uuden tavaran toimittamista virheellisen tavaran tilalle. Myyjä ei kuitenkaan olisi velvollinen oikaisemaan virhettä ostajan vaatimalla tavalla tai lainkaan, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Vaikka jo aiemmassa tavarankauppadirektiivissä on edellytetty ostajan lähtökohtaista valinnanvapautta sen suhteen, korjataanko

tavara vai toimitetaanko virheellisen tavarän tilalle uusi tavara, oikeustila on kuluttajariitalautakunnan ratkaisukäytännönkin perusteella ollut se, että valinnanvapaus on käytännössä ollut elinkeinonharjoittajalla.

Laissa säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin myös siitä, milloin kuluttajalla olisi oikeus vaatia hinnanalennusta tai oikeus purkaa kauppa. Ehdotuksen mukaan ostaja saisi vaatia hinnanalennusta tai purkaa kaupan muun ohella silloin, kun virhe ilmenee siitä huolimatta, että myyjä on yrittänyt saattaa tavarän laissa edellytetyn mukaiseksi. Säännöksen tarkoituksena on ehkäistä korjauskierteitä. Sääntelyyn liittyisi kuitenkin hieman joustonvaraa erityisesti siltä osin kuin kyse on kalliimmista ja rakenteeltaan monimutkaisemmista tavaroista.

Takuu

Takuuta koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi direktiivin johdosta siten, että takuu olisi aina annettava kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla. Uutta olisi myös muun muassa se, että jos tavarän kestävyystakuun on antanut tuottaja, tämä olisi suoraan vastuussa ostajalle tavarän korjaamisesta tai vaihtamisesta laissa säädetyn mukaisesti, eikä tuottaja voisi tällöin valita, mitä oikaisukeinoa ostaja voisi takuun perusteella käyttää.

Takuulta edellytettäisiin nykyiseen tapaan maksuttomuutta, jotta sitä voisi kutsua takuuksi. Direktiivin täytäntöönpanon johdosta takuusääntely ehdotetaan kuitenkin ulotettavaksi tietyn rajoituksen myös sitä vastaavaan sitoumukseen, jonka myyjä tai tuottaja on antanut ostajalle lisäkorvausta vastaan. Takuuta koskevaa kansallista liikku-mavaraa ja sen käyttöä selostetaan tarkemmin jäljempänä 5.1 jaksossa kohdassa ”Takuu”.

Kauppalaian säännösten soveltaminen kuluttajasuhteissa

Kuluttajansuojalain 5 luvun 29 §:ään sisältyvän viittaussäännöksen perusteella kauppalain säännöksiä sovelletaan 5 luvussa tarkoitettuun kauppaan siltä osin kuin kuluttajansuojalain säännöksistä ei muuta johdu. Pykälässä on lisäksi lueteltu useita säännöksiä, jotka on suljettu nimenomaisesti soveltamisen ulkopuolelle tai joita sovelletaan kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan väliseen tavarankauppaan vain osittain. Sääntelyratkaisun alkuperäisenä tarkoituksena on ollut keventää kuluttajansuojalain 5 lukua siten, että luvussa säädettäisiin vain tärkeimmistä kuluttajankaupassa esiin tulevista kysymyksistä ja muilta osin viitattaisiin kauppalakiin.

Viittaussäännös on varsin vaikeaselkoinen erityisesti siltä osin kuin siinä säädetään kauppalain soveltamisesta 5 luvussa tarkoitettuun kauppaan siltä osin kuin kuluttajan-suojalaista ei johdu muuta. Säännöksen vaikeaselkoisuutta on ajan kuluessa lisännyt se, että luvun sääntely on erinäisten direktiivien täytäntöönpanon johdosta muuttunut erityisesti soveltamisalaltaan hienojakoisemmaksi ja erkaantunut muutoinkin kauppalain systematiikasta.

Tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanon johdosta viittaussäännöksen muuttaminen on välttämätöntä. Eräs tapa toteuttaa muutos (vaihtoehto A) olisi säilyttää säännös rakenteeltaan nykyisellään ja tehdä siihen vain direktiivin täytäntöönpanon johdosta välttämättömät tarkistukset. Tällöin sääntelyn sisällöstä olisi kuitenkin entistä vaikeampi saada selkoa sen johdosta, että lukuun tehdään samaan aikaan useita muita muutoksia, jotka erkaannuttavat kuluttajansuojalain 5 luvun säännöksiä entisestään kauppalain vastaavista säännöksistä. Tämän johdosta työryhmä on katsonut aiheelliseksi pohtia myös muita ratkaisuvaihtoehtoja.

Työryhmä on harkinnut erityisesti kahta muuta ratkaisuvaihtoehtoa. Lakiluonnokseen näkyviin kirjatun vaihtoehdon (vaihtoehto B) mukaan ostajan myötävaikutusta koskeva sääntely sekä eräät sopimuksen purkamiseen liittyvät säännökset sisällytettäisiin niiden keskeisen merkityksen vuoksi nimenomaisesti kuluttajansuojalakiin. Muilta osin viitattaisiin jatkossakin kauppalakiin siltä osin kuin sääntelyn siirtäminen kuluttajansuojalakiin ei ole aiheellista tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä syistä. Viittaussäännös kauppalakiin kirjoitettaisiin kuitenkin nykyisestä poiketen siten, että viittaussäännöksessä lueteltaisiin nimenomaisesti ne kauppalain säännökset, jotka tulisivat sovellettavaksi kuluttajansuojalain 5 luvun soveltamisalaan kuuluvaan kauppaan sen sijaan, että tämän selvittäminen jäisi lain soveltajan tehtäväksi. Sääntelyn ehdotetaan olevan kuluttajan hyväksi pakottavaa.

Vaikka ehdotettu ratkaisu olisi nykyistä selkeämpi, siitä seuraa eräitä muita lakitekniisiä ongelmia erityisesti sen johdosta, että luvun soveltamisalasäännöstä on tarpeen muuttaa tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanon johdosta entistä hienojakoisemmaksi siten, että tiettyihin sopimuksiin sovelletaan vain osaa 5 luvun säännöksistä. Tällöin nousee esiin kysymys siitä, miten kauppalain säännösten on näissä tapauksissa tarkoitettu soveltuvan. Työryhmä on tämän johdosta ehdottanut eräitä muutoksia 5 luvun soveltamisalasäännökseen tiedostaen ratkaisuun liittyvät eräät epäjohdonmukaisuudet.

Työryhmä on pohtinut myös sitä (vaihtoehto C), että viittaus kauppalakiin poistettaisiin sen vaikeaselkoisuuden ja vähäisen käytännön merkityksen vuoksi kokonaan. Ainakin kuluttajariitalautakunnan ratkaisukäytännössä kauppalain säännöksiin on ollut tarvetta viitata vain harvoin, ja siltäkin osin kuin viittaustarvetta on ollut, sääntely on niiltä osin

ehdotettu nyt sisällytettäväksi nimenomaisesti kuluttajansuojalakiin. Vaikka nimenomainen viittaus kauppalakiin poistettaisiin, säännöksiä voitaisiin tarpeen mukaan soveltaa myös elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen tavarankauppaan siltä osin kuin säännösten voidaan katsoa ilmentävän yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita.

Eräs ratkaisuvaihtoehto olisi, että kauppalain sääntely, joka nyt sisältyy ehdotettuun viittaussäännökseen, siirrettäisiin kokonaisuudessaan kuluttajansuojalakiin (vaihtoehto D). Tämä paisuttaisi kuitenkin merkittävästi 5 lukua säännöksillä, joiden käytännön merkitys on hyvin vähäinen. Tämän vuoksi työryhmä on suhtautunut tähän vaihtoehtoon varauksella.

Työryhmä katsoo, että eri ratkaisuvaihtoehtoja on tarpeen pohtia tarkemmin jatkovalmisteluvaiheessa mietinnöstä saatavan lausuntopalautteen perusteella. Lausunnonantajia pyydetään ottamaan mahdollisuuksien mukaan kantaa myös siihen, mitkä säännökset kauppalaissa ovat sellaisia, joiden nimenomainen soveltaminen elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen tavarankauppaan olisi tärkeää, ja miltä osin näiden säännösten sisällyttäminen nimenomaan kuluttajansuojalakiin olisi aiheellista.

Aikaisemman myyntiportaan virhevastuu

Esityksessä ehdotetaan selvennettäväksi aikaisemman myyntiportaan virhevastuuta koskevaa kuluttajansuojalain 5 luvun 31 §:ää siten, että myyntiketjun katkeamisen vaikutus aikaisemman myyntiportaan virhevastuuseen kävisi pykälästä nykyistä selkeämmin ilmi. Työryhmässä pohdittuja vaihtoehtoja on käsitelty tarkemmin 5.1 jaksossa kohdassa ”Aikaisemman myyntiportaan virhevastuu”.

Välittäjän vastuu

Kuluttajansuojalain 12 luvun kulutushyödykkeen välittäjän vastuuta koskevan 1 §:n mukaan elinkeinonharjoittaja, joka välittää kulutushyödykettä koskevan sopimuksen hyödykkeen tarjoajan lukuun, vastaa hyödykkeen hankkivalle kuluttajalle sopimuksen täyttämisestä 5 ja 8 luvun sekä kauppalain 41 §:n mukaisesti. Vastuuta ei kuitenkaan synny, jos välittäjä toimii toisen elinkeinonharjoittajan lukuun ja kuluttaja on sopimusta tehtäessä selvillä tästä sekä tämän seikan vaikutuksesta hänen oikeuksiinsa.

Ehdotuksen mukaan säännöksessä mainittaisiin myös uusi 5 a luku. Samalla viittaus kauppalain oikeudellista virhettä koskevaan 41 §:ään poistettaisiin sen johdosta, että oikeudellista virhettä koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi direktiivien täytäntöönpanon johdosta nimenomaisesti kuluttajansuojalain 5 ja 5 a lukuun.

4.1.2 Digisopimusdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset

Yleistä

Digisopimusdirektiivin täytäntöön panemiseksi kuluttajansuojalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 a luku digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevista sopimuksista. Luku sisältäisi säännöksiä digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta, digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä ja sen seuraamuksista sekä digitaalisen sisällön tai palvelun muuttamisesta. Luvun täytäntöönpanossa on pyritty mukailemaan kuluttajansuojalain 5 luvun rakennetta ja siinä käytettyjä kirjoitusasuja siinä määrin kuin se on ollut mahdollista.

Soveltamisala

Digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevia säännöksiä sovellettaisiin direktiivin mukaisesti elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisiin sopimuksiin, jotka koskevat digitaalista sisältöä, kuten tietokoneohjelmia, digitaalisia pelejä ja sähköisiä kirjoja, samoin kuin sopimuksiin, jotka koskevat pilvipalveluiden ja sosiaalisen median kaltaisia digitaalisia palveluja. Luku tulisi sovellettavaksi paitsi sopimuksiin, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut maksamaan digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta kauppahintaa, myös tietyin reunaehdoin sopimuksiin, joiden nojalla kuluttaja on sitoutunut luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja. Viimeksi mainituilta osin muutos olisi periaatteellisesti merkittävä, sillä olemassa olevia kuluttajansuojalain viivästys- ja virhevastuusäännöksiä ei ole tiettävästi sovellettu edes analogisesti tällaisiin sopimuksiin.

Digisopimusdirektiivi sisältää useita soveltamisalapoikkeuksia. Näitä hyödynnettäisiin kansallisessa laissa siltä osin kuin poikkeukset eivät ole vain soveltamisalaa lähinnä selventäviä ja nimenomaisina laintasoisina säännöksinä sen johdosta tarpeettomia. Digisopimusdirektiivin soveltamisalasta poiketen 5 a luvun soveltamisalan ulkopuolelle ei kuitenkaan rajattaisi terveydenhuollon ammattihenkilön kuluttajalle antamia terveyspalveluja siltä vähäiseltä osin kuin niiden ylipäänsä voitaisiin katsoa kuuluvan luvun soveltamisalaan. Tätä sekä muita soveltamisalaan liittyviä ratkaisuja selostetaan tarkemmin jäljempänä 5.1 jaksossa osiossa ”Soveltamisala”.

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen

Ehdotuksen mukaan luvussa säädettäisiin direktiivin mukaisesti velvollisuudesta toimittaa digitaalinen sisältö tai palvelu kuluttajalle ilman aiheetonta viivytystä sopimuksen tekemisen jälkeen. Lisäksi säädettäisiin siitä, milloin elinkeinonharjoittajan katsotaisiin täyttäneen toimitusvelvollisuutensa.

Lukuun sisällytettäisiin myös säännökset kuluttajan oikeudesta pidäytyä maksusta, oikeudesta vaatia sopimuksen täyttämistä toimituksen viivästystilanteessa sekä oikeudesta korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi. Tältä osin sääntely olisi kansallista, ja se olisi yhdenmukaista kuluttajansuojalain muihin lukuihin sisältyvän vastaavan sääntelyn kanssa.

Digitaalisen sisällön tai palvelun ominaisuudet ja virhe

Digitaalisen sisällön tai palvelun virhettä koskeva sääntely olisi pitkälti yhdenmukaista tavarankauppaa koskevaan lukuun ehdotetun vastaavan sääntelyn kanssa. Kuten mainitussa luvussa, myös nyt ehdotetussa luvussa säädettäisiin virheettömän digitaalisen sisällön tai palvelun ominaisuuksista. Paitsi että digitaalisen sisällön tai palvelun tulisi olla sovitun mukainen, sen tulisi lähtökohtaisesti täyttää myös digitaaliselle sisällölle tai palvelulle asetetut yleiset vaatimukset, paitsi jos kuluttajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto poikkeamasta ja tämä on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt. Lisäksi edellytettäisiin, että digitaalinen sisältö tai palvelu on viimeisimmän sopimuksentekohetkellä saatavilla olevan version mukainen, jolleivät osapuolet ole toisin sopineet.

Kuten tavarankauppaa koskeva luku, myös ehdotettu 5 a luku sisältäisi säännökset tarvittavien turva- ja muiden päivitysten toimittamisesta kuluttajalle määrätyn ajanjakson ajan. Jos elinkeinonharjoittaja laiminlöisi huolehtia näistä velvollisuuksistaan, digitaalisessa sisällössä tai palvelussa olisi lähtökohtaisesti virhe. Lisäksi luvussa säädettäisiin tavarankauppaa koskevan luvun tavoin muun muassa digitaalisen sisällön tai palvelun virheellisestä integroinnista johtuvasta virheestä.

Myös virheellisyyden määräävää ajankohtaa koskeva sääntely olisi yhdenmukaista tavarankauppasääntelyn kanssa siten, että jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista, elinkeinonharjoittaja vastaisi virheestä, joka digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on ollut sen toimitusajankohtana, vaikka virhe ilmenisi vasta myöhemmin. Tältäkin osin ei siis ehdoteta säädettäväksi nimenomaisesti virhevastuun kestoajasta. Jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa toimitettavan digitaalisen sisällön osalta elinkeinonharjoittaja vastaisi virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona digitaalinen sisältö tai palvelu on sopimuksen mukaan määrä toimittaa.

Digitaalisen sisällön tai palvelun osalta säädettäisiin tavarankauppasääntelyä vastaavalla tavalla myös siitä, että vuoden kuluessa digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta ilmenevän virheen oletettaisiin olleen digitaalisessa sisällössä tai palvelussa jo toimitusajankohtana, jollei toisin osoiteta. Jos taas kyse olisi digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta ja virhe ilmenisi kyseisenä ajankohtana, virheen oletettaisiin olevan elinkeinonharjoittajan vastuulla oleva virhe. Ehdotuksen mukaan elinkeinonharjoittaja voisi kuitenkin tiettyjen edellytysten täytyessä vapautua olettamasta esimerkiksi osoittamalla, että kuluttajan digitaalinen ympäristö ei ole yhteensopiva digitaalisen sisällön tai palvelun teknisten vaatimusten kanssa. Laissa säädettäisiin myös kuluttajan velvollisuudesta toimia elinkeinonharjoittajan kanssa yhteistyössä digitaalisen ympäristön yhteensopivuuden selvittämiseksi.

Erona tavarankauppaa koskeviin säännöksiin olisi se, ettei kuluttajalle esitetä velvollisuutta ilmoittaa elinkeinonharjoittajalle havaitsemastaan virheestä kohtuullisessa ajassa uhalla, että kuluttaja muutoin menettää oikeuden vedota virheeseen. Reklamaatiovelvollisuuden asettaminen ei ole digisopimusdirektiivin perusteella kansallisesti mahdollista.

Virheen seuraamukset

Jos digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on virhe, ehdotuksen mukaan ensisijainen seuraamus olisi virheen oikaisu ja toissijaisia seuraamuksia hinnanalennus ja sopimuksen purkaminen. Direktiiviin perustuvaa sääntelyä täydennettäisiin myös kuluttajan oikeudella pidäytyä maksamasta kauppahintaa sekä oikeudella vaatia vahingonkorvausta. Oikeus vaatia korvausta koskisi myös henkilövahinkoja.

Jos kuluttaja on luovuttanut sopimuksen perusteella elinkeinonharjoittajalle yksinomaan henkilötietoja, kuluttajalla ei olisi luonnollisestikaan oikeutta vaatia hinnanalennusta, minkä johdosta virhetilanteessa kuluttajalla olisi ehdotuksen mukaan oikeus purkaa sopimus myös vähäisten virheiden perusteella. Sen sijaan maksettaessa kauppahintaa purkuoikeus edellyttäisi tavarankauppasäännösten tavoin sitä, ettei virhe ole vähäinen.

Sopimuksen purkamisen vaikutukset

Ehdotuksen mukaan luvussa säädettäisiin yksityiskohtaisesti sopimuksen purkamisen vaikutuksista yhtäältä maksusuorituksiin ja toisaalta digitaalisen sisällön tai palvelun käyttöön. Kun sopimus puretaan, elinkeinonharjoittajan olisi pidättäydyttävä pääsääntönsä mukaan käyttämästä kuluttajan luovuttamaa tai luomaa digitaalista sisältöä tai palvelua, ja tietyin poikkeuksin elinkeinonharjoittajan olisi kuluttajan pyynnöstä myös

annettava kuluttajan saataville henkilötietoja lukuun ottamatta kaikki sisältö, jonka kuluttaja on luovuttanut tai luonut käyttäessään elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua. Tämän direktiiviin perustuvan ehdotuksen taustalla on ehkäistä tilanteita, joissa kuluttaja saattaisi käytännössä jättää käyttämättä purkuoikeuttaan, mikäli häneltä evättäisiin purkutilanteessa pääsy luovuttamaansa tai luomaansa digitaaliseen sisältöön tai palveluun.

Digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen

Pidemmän ajan kuluessa toimitettavien digitaalisten sisältöjen tai palvelujen osalta on tavallista, että elinkeinonharjoittajalla on tarve tehdä digitaaliseen sisältöön tai palveluun muutoksia, kuten päivityksiä ja parannuksia, myös muilta kuin välttämättömiltä osin. Ehdotuksen mukaan uudessa 5 a luvussa säädettäisiin reunaehdoista, joiden vallitessa tällaiset muutokset olisivat sallittuja. Lisäksi säädettäisiin kuluttajan oikeudesta tietyn edellytyksin purkaa sopimus tilanteissa, joissa digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen vaikuttaa kielteisesti kuluttajan mahdollisuuksiin päästä digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttää sitä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Valtiontaloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei ole vaikutuksia julkistalouteen.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle/kuluttaja-asiamiehelle tai muille valvontaviranomaisille ei esitetä uusia tehtäviä. Uudet ja muuttuneet säännökset voivat kuitenkin aiheuttaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle aluksi lisätyötä. Muun muassa ohjeistuksia on päivitettävä sekä elinkeinonharjoittajia ja kuluttajia neuvottava uusien säännösten sisällöstä. Mahdollista on myös, että uusi sääntely lisää painetta uudistaa vakioehtoja, millä olisi heijastusvaikutuksia myös kuluttaja-asiamieheen.

Oletettavaa on, että etenkin uudet säännökset digitaalisesta sisällöstä ja digitaalisista palveluista aiheuttavat aluksi tulkintatilanteita, sillä jo esimerkiksi direktiivin ja siten myös kuluttajansuojalain 5 a luvun soveltamisalaan voi liittyä tulkinnanvaraisuuksia erityisesti digitaalisten sisältöjen ja palvelujen kehittymisen myötä. On oletettavaa, että digitaalisia sisältöjä ja palveluita koskevia riita-asioita saatetaan jossakin määrin enemmän esimerkiksi kuluttajaneuvonnan ja kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi

ennen kuin unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä sekä kansallista oikeus- ja lautakuntakäytäntöä muodostuu ja säännösten tulkinta vakiintuu. Lisäksi digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevien riita-asioiden lukumäärä voisi ainakin ensi vaiheessa lisääntyä sen johdosta, että nimenomaisten säännösten myötä kuluttajat saattavat tulla paremmin tietoisiksi oikeuksistaan. Kuluttajariitalautakunnan arvion mukaan digitaalisiin sisältöihin ja palveluihin liittyvien riita-asioiden määriä kasvattaa uutta sääntelyä enemmän kuitenkin tämänkaltaisten palvelujen yleistymisen ylipäänsä.

Toisaalta selkeä sääntely voi myös vähentää erimielisyyksien syntymistä osapuolten ollessa aikaisempaa paremmin tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Myös riita-asioiden selvittely ja ratkaiseminen ovat omiaan helpottamaan niin kuluttajaneuvonnassa, kuluttajariitalautakunnassa kuin tuomioistuimissa, kun kuluttajan oikeuksista ja velvollisuuksista digitaalista sisältöä ja palvelua koskevien sopimusten osalta säädettäisiin laissa nimenomaisesti sen sijaan, että riita-asioita ratkaistaisiin nykyiseen tapaan tukeutumalla sopimusoikeudellisiin periaatteisiin.

4.2.2 Vaikutukset elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien asemaan

Esityksen vaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea elinkeinonharjoittajiin ja kuluttajiin. Nykyistä yhtenäisemmät tavarankauppaa koskevat säännökset EU:ssa ovat omiaan parantamaan elinkeinonharjoittajien mahdollisuuksia tarjota hyödykkeitä rajan yli ja vastaavasti parantamaan kuluttajien mahdollisuuksia käydä rajat ylittävää kauppaa EU- ja ETA-maiden välillä. Sääntelyn rajat ylittävää kaupankäyntiä helpottavia vaikutuksia vähentää kuitenkin se, että direktiivit sisältävät edelleen runsaasti liikkumavaraa, ja niillä joka tapauksessa harmonisoidaan vain osa sopimusoikeudellisesta sääntelystä.

Vaikka kuluttajansuojalain 5 lukuun ehdotetaan direktiivin täytäntöönpanon johdosta jonkin verran muutoksia, muutosten ei arvioida vaikuttavan merkittävästi elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Jonkin verran kertaluonteisia kustannuksia aiheutunee tavarankauppaa harjoittaville elinkeinonharjoittajille sopimusehtojen ja takuuta koskevien ehtojen päivittämisestä uuden muutetun lainsäädännön mukaiseksi. Tilastokeskuksen tietojen mukaan tavaroiden vähittäiskauppaa harjoittavia yrityksiä on vuonna 2019 ollut Suomessa noin 20 500. Kestokulutushyödykkeiden osalta esimerkiksi henkilöautojen, moottoripyörien ja muiden moottoriajoneuvojen sekä näiden osien ja varusteiden vähittäiskauppaa on vuonna 2019 harjoittanut Suomessa noin 2 800 yritystä. Lisäksi tieto- ja viestintäteknisten laitteiden ja sähköisten kodinkoneiden vähittäiskauppaa harjoittavia yrityksiä on vuonna 2019 ollut Suomessa noin 850.

Tavarankauppaa koskevat säännösehdotukset parantavat joissakin suhteissa ostajan asemaa suhteessa myyjään, sillä esimerkiksi tavarankäynnin myyjän käännetty todistustaakka pitenee kuudesta kuukaudesta yhteen vuoteen. Koska käytännössä kuluttaja-ostajan voi olla vaikea esittää näyttöä siitä, että kyseessä on ollut alkuperäinen virhe, muutos merkinnee sitä, että elinkeinonharjoittajat voivat joutua nykyistä useammin vastuuseen tavarankäynnin virheellisyydestä. Muutoksen käytännön merkitystä vähentää kuitenkin se, että kestokulutustavaroihin liittyy usein takuu, joka merkitsee jo itsessään käännettyä todistustaakkaa myyjälle. Takuiden kannalta nykyistä pidempi käännetty todistustaakka merkitsee sitä, että myyjä ei voisi tarjota ostajalle jatkossa yhden vuoden takuuta sellaisenaan, koska takuun tulee olla ostajalle lisäetu.

Ehdotuksen mukaan tavarankäynnin tuottajan antaessa tavaralle kestävyystakuun tämä olisi suoraan vastuussa ostajalle tavarankäynnin korjaamisesta tai vaihtamisesta takuun voimassaoloajan. Tämä rajoittaisi tuottajan liikkumavaraa takuun sisällön määrittelemisessä. On mahdollista, että tämä täysharmonisoiva säännös vähentää yleisesti EU-alueella tuottajien halukkuutta tarjota tällaisia takuita, mutta yhtä lailla mahdollista on, että kilpailu- ja asiakaspalvelusyistä sääntelyllä ei ole lopulta takuun tarjontaa vähentäviä vaikutuksia.

Ehdotuksen mukaan kuluttajalla olisi tietyin rajoituksin valinnanvapaus tavarankäynnin virheitelanteissa sen suhteen, vaatiiko hän tavarankäynnin korjaamista vai uuden tavarankäynnin toimittamista virheellisen tavarankäynnin tilalle. Vaikka voimassa olevassa sääntelyssä on jo edellytetty vastaavaa valinnanvapautta, käytännössä elinkeinonharjoittaja on voinut hyvin pitkälle valita, kumpaa oikaisutapaa hän käyttää. Se, mitä oikaisutapaa kuluttajat käyttävät jatkossa suosivat, riippunee muun muassa tavarankäynnin ja virheen luonteesta, elinkeinonharjoittajan esittämistä näkemyksistä sekä kuluttajan omista arvovalinnoista. On mahdollista, että joissakin tapauksissa kuluttajien intressissä olisi tavarankäynnin korjaaminen esimerkiksi kestävän kulutuksen näkökulmasta silloinkin, kun elinkeinonharjoittajalle vaivattomampaa olisi uuden tavarankäynnin toimittaminen virheettömän tavarankäynnin tilalle, kun taas joissakin tapauksissa kuluttajat voisivat haluta korvaavan tavarankäynnin, vaikka elinkeinonharjoittaja itse suosisi tavarankäynnin korjaamista. On kuitenkin huomattava, että jatkossakaan myyjä ei ole velvollinen oikaisemaan virhettä ostajan vaatimalla tavalla tai lainkaan, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia.

Yhdenmukaistetut säännökset digitaalisesta sisällöstä ja digitaalisista palveluista EU:ssa ovat pidemmällä aikavälillä omiaan helpottamaan palvelujen tarjoamista rajojen yli ja samoin helpottamaan kuluttajien mahdollisuuksia tehdä tällaisia sopimuksia rajan yli. Erityisesti sääntelyn yhdenmukaistaminen voi helpottaa rajat ylittävää palvelujen tarjontaa EU- ja ETA-maiden välillä. Kuten edellä on todettu tavarankaup-

pasääntelyn osalta, myös digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevan sääntelyn tämänkaltaisia vaikutuksia heikentää se, että direktiivin sääntelyä harmonisoiva vaikutus on lopulta vain osittainen.

Ehdotetun kaltainen digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskeva sääntely olisi kansallisessa laissa uutta. Vaikka digitaalista sisältöä ja palvelua koskevista sopimuksista ei ole nykyisin nimenomaisia säännöksiä kuluttajansuojalaissa, kuluttajapalvelusopimuksia koskevan 8 luvun säännöksiä sovelletaan jo nykyisin tällaisiin sopimuksiin siltä osin kuin ne ilmentävät sopimusoikeuden yleisiä periaatteita. Nimenomaisten säännösten lisääminen lakiin on kuitenkin omiaan selkeyttämään oikeustilaa ja siten elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien oikeuksia ja velvollisuuksia digitaalisen sisällön ja palvelun viivästys- ja virhetilanteissa.

Tarkkaa tietoa ei ole siitä, missä määrin suomalaiset yritykset tarjoavat digitaalista sisältöä tai digitaalisia palveluja, mutta selvää on, että digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen tarjoaminen on yleistynyt ja on jatkuvassa kasvussa. Esimerkiksi pelialan yrityksiä on Neogames Finland ry:ltä saadun tiedon mukaan Suomessa tällä hetkellä noin 200.

Medialiitto ry:n kautta saatujen tietojen mukaan tarkasteltaessa esimerkiksi kokonaisyhteistyä kirjallisuuslajeittain vuosina 2016–2020 painettujen kirjojen osuus myynnistä vuonna 2016 on ollut 90,1 prosenttia ja sähköisten kirjojen osuus 9,9 prosenttia, kun taas vuonna 2020 painettujen kirjojen osuus on ollut 71,6 prosenttia ja sähköisten kirjojen osuus 28,4 prosenttia. Sanomalehtien osalta digimyyntien osuus kuluttajamyynnistä on vuonna 2012 ollut noin 2 prosenttia, vuonna 2016 noin 6 prosenttia ja vuonna 2019 noin 11 prosenttia (lähde: Uutismedian liiton vuosikyselyt, journalistiseen tuotteeseen liittyvät myyntitulot). Päivälehtien levikkien tilausmuotoja vuoden 2019 osalta tarkasteltaessa voidaan puolestaan todeta, että suurin osa päivälehtien tilauksista on ollut yhdistelmätilauksia, joissa tilaus koostuu sekä painetusta lehdestä että digilehdestä (lähde: MediaAudit Finland ja Uutismedian liitto).

Ehdotuksen mukaan digitaalista sisältöä ja palvelua koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös sopimuksiin, joiden nojalla elinkeinonharjoittaja toimittaa tai sitoutuu toimittamaan kuluttajalle digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun ja kuluttaja luovuttaa tai sitoutuu luovuttamaan henkilötietoja digitaalisen sisällön tai palvelun saamiseksi. Tältä osin muutos voimassa olevaan oikeustilaan on periaatteellisesti merkittävä, sillä kuluttajansuojalain viivästystä ja virhettä koskevia säännökset eivät koske eikä niitä ole myöskään analogisesti sovellettu tällaisiin sopimuksiin. Sääntely selventää ja parantaa kuluttajan asemaa tältä osin erityisesti tilanteissa, joissa digitaalista sisältöä tai palvelua koskeva sopimus puretaan. Elinkeinoharjoittajalla olisi näet tiettyjä tilanteita

lukuun ottamatta velvollisuus asettaa kuluttajan saataville kuluttajan pyynnöstä sisältö, jonka kuluttaja on luovuttanut tai luonut käyttäessään elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua.

Uusista säännöksistä aiheutuvia kokonaiskustannuksia yrityksille ei ole mahdollista arvioida tarkasti euromääräisesti. Soveltamisalaan kuuluvat kulutushyödykkeet eroavat toisistaan myös luonteensa puolesta, ja vaikutukset eri toimialoilla voivat olla erilaisia. Esimerkiksi digitaalinen sisältö tai palvelu voi olla kertaluontoinen toimitus tai useamman vuoden kestävä pidempiaikainen sopimus. Tällöin elinkeinonharjoittajan vastuu ja velvollisuudet määräytyvät eri tavoin erityyppisissä sopimuksissa. Uusien säännösten vaikutusten arvioimista vaikeuttaa myös se, ettei tiedossa ole, minkälaiseksi digitaalista sisältöä ja palveluja koskeva oikeus- ja lautakuntakäytäntö olisi kansallisesti ajan myötä muotoutunut ilman nimenomaisia säännöksiäkin.

Ehdotetut digitaalista sisältöä ja palvelua koskevat säännökset lisäävät jonkin verran riskiä uusista vaatimuksista, joista seuraisi suoria kustannuksia elinkeinonharjoittajille hinnanalennusten ja vahingonkorvausten muodossa. Edellä todetun mukaisesti riskin suuruus voi kuitenkin vaihdella eri kulutushyödykkeiden suhteen. Tilanteissa, joissa kuluttaja ei maksa digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta kauppahintaa, elinkeinonharjoittajaan ei voida esimerkiksi kohdistaa hinnanalennusvaatimusta, mutta kuluttaja voisi esittää elinkeinonharjoittajaa kohtaan myös tällaisissa tilanteissa vahingonkorvausvaatimuksen hänelle aiheutuneesta vahingosta. Toisaalta on oletettavaa, etteivät kuluttajat useinkaan koe tarpeelliseksi käyttää kaikkia lainmukaisia oikeuksiaan erityisesti niissä tapauksissa, joissa kuluttaja on luovuttanut elinkeinonharjoittajalle yksinomaan henkilötietojaan.

Yleisesti voidaan arvioida, että ensi vaiheessa uusista ja muuttuneista säännöksistä aiheutuu yrityksille kertaluonteisia hallinnollisia kuluja. Esimerkiksi pelialan yrityksiä edustava Neogames Finland ry on arvioinut, että digitaalisten palveluiden käyttöehtojen päivittäminen vastaamaan kansallisen lainsäädännön vaatimuksia maksaa pienemmille pelialan yrityksille asianajokuluina useista sadoista euroista puoleentoista tuhanteen euroon. Isoimmilla yrityksillä kulut voivat nousta useisiin tuhansiin euroihin. Koska kyse on rajat ylittävästä toiminnasta, vastaavia kuluja aiheutuu myös muiden EU-maiden muuttuvan lainsäädännön huomioimisesta. Uusien ja muuttuneiden säännösten vaatimuksiin valmistautuminen edellyttää myös yritysten henkilöstön kouluttamista ja muutoinkin sen varmistamista, että digitaalisen sisällön tai palvelun toteuttamisessa täytettäisiin elinkeinonharjoittajalle kuuluvat velvollisuudet ja että yrityksillä on käytössään kuluttajan vaatimusten käsittelyyn liittyvät valmiudet ja osaaminen. Yrityksille aiheutuu lisää hallinnollista työtä myös mahdollisesti lisääntyvien vaatimusten käsittelystä ja niihin liittyvistä selvitystöistä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Kansallisen harkintavallan käyttö

Tavarankauppadirektiivi antaa jäsenvaltioille jatkossakin jossakin määrin liikkumavaraa tiettyjen seikkojen sääntelyssä. Liikkumavara koskee erityisesti tavarankauppasäännösten soveltamisalaa, kuluttajan oikeussuojakeinoja koskevaa valinnanvapautta, todistustaakkaa, reklamaatiovelvollisuutta, ostajan myötävaikutuksen merkitystä oikeussuojakeinojen käyttöön sekä takuuta. Lisäksi jäsenvaltioilla on sekä tavarankauppadirektiivin että digisopimusdirektiivin mukaan kansallista liikkumavaraa siltä osin kuin kyse on myyjän virhevastuun kestosta. Sen sijaan huomionarvoista on, että edellä todetun mukaisesti digisopimusdirektiivin perusteella reklamaatiovelvollisuuden asettaminen kansallisesti ei ole mahdollista (johdanto-osan 11 kappale).

Soveltamisala

Jäsenvaltiot voivat tavarankauppadirektiivin 3 artiklan 5 kohdan mukaan sulkea tavarankauppadirektiivin soveltamisalan ulkopuolelle julkisissa huutokaupoissa myytävät käytetyt tavarat sekä elävät eläimet.

Jo nykyisin julkisissa huutokaupoissa myytävät käytetyt tavarat on jätetty kuluttajansuojalain 5 luvun virhettä ja virheen seuraamuksia koskevan sääntelyn ulkopuolelle. Koska ratkaisun johdosta ei ole ilmennyt erityisiä ongelmia, ehdotuksen mukaan poikkeusmahdollisuutta ehdotetaan hyödynnettäväksi tässäkin yhteydessä. Koska tarvetta myöskään erityissäännöksille ei ole ilmennyt, näihin tilanteisiin sovellettaisiin voimassa olevan lain tavoin vastaisuudessakin virheen ja sen seuraamusten osalta kauppalain säännöksiä. Poikkeuksen hyödyntämisen johdosta olisi kuitenkin tarpeen panna täytäntöön 3 artiklan 5 kohta siltä osin kuin siinä edellytetään, että poikkeusta hyödynnettäessä kuluttajien helposti saataville on asetettava selkeää ja kattavaa tietoa siitä, että tavarankauppadirektiiviin perustuvia oikeuksia ei sovelleta.

Suomessa ei ole elävien eläinten kauppaa koskevaa erityissääntelyä, vaan eläinten kauppaan sovelletaan irtaimen kauppaa koskevia oikeussääntöjä. Lisäksi eläinten kaupassa on huomioitava eläinsuojelulain (247/1996) säännökset. Jos elävien eläinten kauppa suljettaisiin kuluttajansuojalain soveltamisalan ulkopuolelle ilman erityissäännöksiä, eläinten kauppaan tulisivat sovellettaviksi kauppalain säännökset, joissa

ei myöskään ole otettu huomioon eläinten kauppaa koskevia erityispiirteitä. Eräänä vaihtoehtona olisi erityissääntelyn antaminen, mutta asiaa aiemmissa yhteyksissä pohdittaessa alan järjestöjen ja viranomaisten esittämien arvioiden mukaan erityislaisakaan ei voitaisi ottaa lukuun kaikkien eläinlajien ominaisuuksia ja ratkaista niistä johtuvia yksittäisiä ongelmia. Alakohtaisten sopimusmenettelyiden ja mallilomakkeiden käyttämisestä onkin aiemmin pidetty ainoana keinona eläinlajikohtaisten erityiskysymysten huomioimiseksi. Työryhmä on katsonut, että asiaa ei ole arvioitava tässä yhteydessä toisin.

Digisopimusdirektiivi ei sisällä nimenomaisia soveltamisalaoptioita, mutta sen 3 artiklan 5 kohta sisältää lukuisia soveltamisalapoikkeuksia. Soveltamisalapoikkeusten hyödyntämättä jättäminen olisi mahdollista siltä osin kuin sille ei ole muusta EU-sääntelystä johtuvaa estettä. Direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä onkin harkittu, onko perusteltua hyödyntää kaikkia direktiivin 3 artiklan 5 kohdan mukaisia poikkeuksia. Työryhmä on pitänyt soveltamisalapoikkeuksia pitkälti tarpeellisina myös kansallisessa laissa tai sen perusteluissa muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta.

Ehdotuksen mukaan kansalliseen lakiin ei otettaisi direktiivin 3 artiklan 5 kohdan a alakohtaa vastaavaa poikkeusta, jonka mukaan direktiiviä ei sovelleta sopimuksiin, jotka koskevat direktiivin 2011/24/EU 3 artiklan a alakohdassa määriteltyä terveydenhuoltoa. Tällaiset palvelut rajautuisivat luvun soveltamisalan ulkopuolelle pääosin jo sillä perusteella, että palveluissa ei ole kyse tyypillisesti luvussa tarkoitetuista digitaalisista palveluista, kun otetaan huomioon, että palvelusta ei tee luvussa tarkoitettua digitaalista palvelua yksinomaan se, että elinkeinonharjoittaja käyttää digitaalisia muotoja tai välineitä tuottaakseen, toimittaakseen tai välittääkseen palvelun tuotoksen kuluttajalle (direktiivin 3 artiklan 5 kohdan a alakohta). Erillisen, direktiivin 3 artiklan 5 kohdan c alakohtaan perustuvan poikkeuksen taustalla on direktiivin johdanto-osan 29 kappaleen mukaan ollut ennen muuta se, että ilman poikkeusta soveltamisalaan voisivat tulla terveydenhuollon ammattihenkilön määräämät tai tarjoamat lääkinnälliset laitteet, jollaisia voivat terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetun lain (629/2010) 5 §:n perusteella olla myös esimerkiksi ohjelmistot ja sovellukset.

Poikkeamismahdollisuus koskisi yksinomaan terveydenhuollon ammattihenkilön kuluttajalle antamia terveyspalveluja, eli joka tapauksessa lukua olisi sovellettava elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisiin sopimuksiin, jotka koskevat sellaisia digitaalisia sisältöjä tai palveluja, jotka muodostavat lääkinnällisen laitteen, kuten terveysalan sovelluksiin, kun sisällön tai palvelun tarjoaa muu kuin terveydenhuollon ammattihenkilö. Selkeämpänä pidetään, että kuluttajan oikeussuojakeinot eivät riippuisi siitä, onko digitaalisen sisällön tai palvelun tarjoava elinkeinonharjoittaja terveydenhuollon ammattihenkilö vai ei. Myöskään tavarankauppaa koskevaan lukuun ei sisälly terveydenhuol-

toa koskevia poikkeuksia. Säättämällä digitaalisesta sisällöstä ja digitaalisista palveluista yhdenmukaisesti palveluntarjoajasta riippumatta myös ero valmisteilla olevaan kuluttajansuojalain 9 a lukuun henkilöön kohdistuvista palveluista pysyy selkeämpänä.

Digisopimusdirektiivin 3 artiklan 5 kohdan h alakohdassa direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu myös jäsenvaltioiden julkisen sektorin elinten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/98/EY mukaisesti toimittama digitaalinen sisältö. Julkisen sektorin elimellä tarkoitetaan kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 alakohdan mukaan valtion viranomaisia, alueviranomaisia ja paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai yhden tai useamman tällaisen julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä. Kohta vastaa uudelleenlaaditun direktiivin (EU) 2019/1024 III liitteeseen sisältyvän vastaavuustaulukon mukaan uudelleenlaaditun direktiivin 2 artiklan 1 alakohtaa. Kohtaa ei ole tarpeen panna erikseen täytäntöön, koska kyse ei ole tällöin elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisistä sopimuksista.

Kuluttajan oikeussuojakeinoja koskeva valinnanvapaus

Tavarankauppadirektiivin 3 artiklan 7 kohdan perusteella jäsenvaltioiden on mahdollista säätää kuluttajien vapaudesta valita tietty oikeussuojakeino, jos tavarana virhe ilmenee enintään 30 päivän ajan kuluessa tavarana toimituksesta. Käytännössä option hyödyntäminen merkitsisi ennen muuta sitä, että kuluttajalla olisi oikeus purkaa sopimus vähäisenkin virheen perusteella edellyttäen, että virhe ilmenee hyvin pian tavarana toimittamisen jälkeen. Vaikka tämä olisi sinänsä kuluttajan kannalta nopea ja tehokas keino virheen hyvittämiseksi, purkuoikeus vähäisen virheen perusteella on Suomen oikeusjärjestelmässä vieras, minkä vuoksi option käyttöönottoa ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena. Kauppasopimuksen purkaminen sopimusrikkomuksen seurauksena on järeä keino, joka lakkauttaa osapuolten sopimusvelvoitteet välittömästi, eikä sitä tulisi voida käyttää vähäisten virheiden perusteella. Purkuoikeus vähäisissäkin virheissä ei olisi myöskään kestävä kuluttamisen ja ekologisuuden näkökulmasta kannatettavaa erityisesti tilanteissa, joissa tavarana korjaaminen voisi tulla kyseeseen.

Myyjä vastuu

Tavarankauppadirektiivin 10 artiklassa säädetään myyjän virhevastuujasta. Direktiivin mukainen virhevastuu-aika on lähtökohtaisesti kaksi vuotta tavarana toimitusajan kohdasta. Jos kyse on digitaalisia elementtejä sisältävästä tavarasta, jota koskevassa sopimuksessa on sovittu digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta yli kahden vuoden ajan, myyjä on direktiivin mukaan vastuussa virheestä koko toimitus-

ajanjakson ajan. Direktiivi mahdollistaa kuitenkin, että jäsenvaltiot säilyttävät tai ottavat käyttöön tätä pidempiä määräaikoja. Jäsenvaltiot voivat myös pitää voimassa tai ottaa käyttöön oikeussuojakeinojen osalta ainoastaan vanhentumisajan.

Virhevastuun kestolle ei ole Suomessa säädetty nimenomaista aikarajaa, vaan myyjän vastuu-aika määrittyy tavaran oletettavissa olevan kestoajan perusteella. Kestokulutustavaroiden piilevä virhe voi ilmetä myöhemminkin kuin kahden vuoden kuluessa tavaran luovutuksesta. Tämän vuoksi on kohtuullista, että myyjä vastaa tietyissä tavaroissa, kuten ajoneuvojen ja kodinkoneiden kaupassa, alun perin olleesta valmistusvirheestä, vaikka virhe ilmenisi vasta yli kahden vuoden kuluttua tavaran luovutuksesta. Ehdotuksen mukaan sääntely säilytettäisiin tältä osin nykyisellään.

Jos kuluttajansuojalain 5 luvun soveltamisalaan kuuluvassa tavarankaupassa otettaisiin käyttöön myyjän vastuuta rajaava absoluuttinen kahden vuoden aika tai tätä pidempi vastuu-aika, myyjän vastuu saattaisi olla kuluttajankaupassa merkittävästi lievempi kuin kahden elinkeinonharjoittajan tai kahden yksityishenkilön välisissä kauppoissa, mitä ei voida pitää johdonmukaisena. Myyjän virhevastuun lyhentäminen voisi johtaa myös siihen, että virheellisiä ja korjattavissa olevia tavaroita ei enää korjattaisi myyjän vastuuajan päättymisen jälkeen, mitä ei voida pitää kannatettavana vastuullisen ja ekologisen kuluttamisen näkökulmasta.

Jäsenvaltiot voivat tavarankauppadirektiivin 10 artiklan 6 kohdan nojalla säätää myös siitä, että myyjä ja kuluttaja voivat käytettyjen tavaroiden osalta sopia sopimusehdoista, joissa vastuu- tai vanhentumisaika voisi olla lyhyempi kuin muutoin säädetty myyjän vastuuta rajoittava määräaika. Tällaisen määräajan tulisi kuitenkin olla vähintään yhden vuoden pituinen. Työryhmän näkemyksen mukaan option hyödyntäminen ei ole tarkoituksenmukaista, sillä käytettyjen tavaroiden kaupan lyhyempi virhevastuu-aika voisi esimerkiksi autokaupassa ja muiden kestokulutushyödykkeiden kaupassa olla ongelmallinen erityisesti silloin, kun uusi auto tai muu kestokulutushyödyke vaihtaa omistajaa hyvin pian ensikaupan jälkeen. Sama koskee tilannetta, jossa käytettyyn autoon olisi esimerkiksi tehty merkittävä korjaus ennen auton myyntiä.

Myös digisopimusdirektiivi antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää direktiivissä säädettyä pidemmästä elinkeinonharjoittajan virhevastuuajasta. Erityisesti sen johdosta, että digisopimusdirektiivi ei sisällä reklamaatiovelvollisuuden käyttöönottoa koskevaa optiota, työryhmässä harkittiin myyjän vastuuta rajoittavan absoluuttisen virhevastuuajan säätämistä siltä osin kuin kyse on kertatoimittaisesta digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta.

Työryhmä päätyi lopulta siihen, ettei myyjän vastuuajasta ole syytä säätää 5 ja 5 a luvussa toisistaan poikkeavasti. Tätä puoltaa ensinnäkin yhdenmukaiseen sääntelyyn liittyvät selkeyssyyt. Toiseksi, erityisesti siltä osin kuin kyse on digitaalisia elementtejä

sisältävistä tavaroista, toisistaan poikkeava virhevastuusääntely 5 ja 5 a luvussa voisi kannustaa elinkeinonharjoittajia suunnittelemaan sopimuskokonaisuutensa siten, että vastuuaja jäisi mahdollisimman lyhyeksi. Arvioitaessa nimenomaisen vastuuajan tarpeellisuutta työryhmä otti huomioon myös sen, että joka tapauksessa virheolettamaa koskeva sääntely heikentää erityisesti digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevissa sopimuksissa kuluttajan tosiasiallisia mahdollisuuksia vedota virheeseen sen jälkeen, kun todistustaakka siitä, että kyse on alkuperäisestä virheestä, on kääntynyt kuluttajalle.

Todistustaakka

Tavarankauppadirektiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat ottaa käänteisen todistustaakan osalta käyttöön kahden vuoden ajan. Tämä tarkoittaisi sitä, että jos virhe ilmenee kahden vuoden kuluessa tavarantoimitusajankohdasta, ostajan ei tarvitsisi näyttää, että virhe on ollut tavarassa sen toimitusajankohtana. Sen osoittaminen, että virhe on ollut tavarassa sen toimitusajankohtana, voi olla kuluttajalle haastavaa. Siten option käyttöönotto olisi omiaan parantamaan kuluttajan oikeusasemaa tavarantoimitusvirhetilanteissa. Option käyttöönottoa ei pidetä kuitenkaan tarpeellisenä, sillä erityisesti kestokulutustavaroiden kaupassa yleinen takuu merkitsee jo nykyisin myyjälle käännettä todistustaakkaa, eikä todistustaakan pidentämisellä siten olisi merkittävää vaikutusta kuluttajien asemaan.

Reklamaatiovelvollisuus

Tavarankauppadirektiivin 12 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön säännöksiä, joiden mukaan kuluttajan on voidakseen käyttää oikeuksiinsa ilmoitettava myyjälle virheestä määräajassa, joka on vähintään kaksi kuukautta siitä, kun kuluttaja havaitsi virheen. Mahdollisuutta säätää reklamaatiovelvollisuudesta esitetään hyödynnettäväksi kansallisesti.

Jos kuluttajalta ei edellyttäisi reklamaatiota tavarantoimitusvirhetilanteissa, kuluttaja voisi vedota virheeseen lähtökohtaisesti velan vanhentumisesta annetun lain asettamassa määräajassa. Siten myyjä voisi saada tiedon virheestä hyvinkin pitkän ajan jälkeen siitä, kun virhe on ilmennyt. Reklamaation tarkoituksena on muun muassa, että sopimusta rikkonut osapuoli voi varautua toisen osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja pyrkiä erimielisyyden ratkaisemiseen neuvottelemalla. Reklamaatiovelvollisuus myös edesauttaa virheiden joutuisaa selvittämistä. Mitä pidempi aika kuluu virheen ilmene-
misen jälkeen, sitä haastavampaa voi esimerkiksi virheen korjaaminen olla. Myös esimerkiksi todisteluun liittyvät seikat voivat vaikeutua ajan kulumisen vuoksi. Reklamaatio on etenkin kuluttajasopimuksissa elinkeinonharjoittajan näkökulmasta tärkeä, sillä

reklamaation avulla elinkeinonharjoittaja saa tietoa esimerkiksi tavarassa olevasta virheestä tai työntekijänsä huolimattomasta tai puutteellisesta työsuorituksesta. On mahdollista, että virhe esimerkiksi ilmenee systemaattisesti jossakin tietyssä tuote-erässä, ja koko tuote-erä on virheen takia vedettävä markkinoilta pois. Tällaisissa tilanteissa reklamaatiolla on tärkeä merkitys myös vahingon rajoittamisen näkökulmasta. Reklamaatiovelvollisuuden säilyttämistä pidetään myös tärkeänä myyjän eurooppalaisittain pitkäköö virhevastuu-aikaa tasapainoittavana tekijänä.

Ostajan oikeussuojakeinot ja myötävaikutus virheeseen

Tavarankauppadirektiivin 13 artiklan 7 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää siitä, vaikuttaako kuluttajan myötävaikutus virheeseen hänen oikeuteensa oikeussuojakeinoin.

Ehdotuksen mukaan kohtaa hyödynnettäisiin säilyttämällä laissa säännös ostajan tavarantoimittajan valmistamiseen toimittamien tarveaineiden virheellisyden vaikutuksesta myyjän virhevastuuseen. Jos tällaista sääntelyä ei säilytettäisi, myyjä voisi joutua virhevastuuseen perusteettomasti ostajan toimittamien tarveaineiden virheellisyden vuoksi. Tämä voisi nostaa kynnystä ottaa vastaan ostajan toimittamia valmistukseen käytettäviä materiaaleja.

Takuu

Tavarankauppadirektiivin 17 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat antaa kaupalliseen takuuseen liittyvää lisäsääntelyä, kuten sääntelyä siitä, millä kielellä kaupallista takuuta koskeva todistus on annettava. Esityksen mukaan optiota ei ehdoteta hyödynnettäväksi. Käytännössä kielisääntelyn puuttuminen ei ole aiheuttanut erityisiä ongelmia, eikä option käyttöönottoa pidetä muutoinkaan tarpeellisena.

Aiempaan tavarankauppadirektiiviin sisältyneen määritelmän mukaan takuu on kuluttajalle ilman lisäkorvausta annettava sitoumus. Uuden tavarankauppadirektiivin mukainen määritelmä ei sisällä enää maksuttomuuselementtiä. Direktiivin johdanto-osan 62 kappaleessa todetaan, että vaikka jäsenvaltioiden olisi voitava vapaasti edellyttää, että kaupalliset takuut olisi myönnettävä maksutta, niiden olisi varmistettava, että kaikki myyjän tai tuottajan sitoumukset, jotka kuuluvat direktiivin mukaisen kaupallisen takuun määritelmän piiriin, ovat direktiivin yhdenmukaistettujen sääntöjen mukaisia. Ehdotuksen mukaan takuulta edellytettäisiin jatkossakin maksuttomuutta, mutta direktiivin asianmukaiseksi täytäntöön panemiseksi vastaavia säännöksiä sovellettaisiin tietyin rajoituksin myös muihin myyjän ja tuottajan antamiin sitoumuksiin sillä erotuksella, että tällaisia sitoumuksia ei jatkossakaan saisi kutsua nimellä ”takuu”.

Aikaisemman myyntiportaan virhevastuu

Tavarankauppadirektiivissä ei säädetä aikaisemman myyntiportaan virhevastuusta. Direktiivin johdanto-osan 18 kappaleessa todetaan, ettei direktiivi vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön, jossa säädetään kuluttajan muista kuin sopimusperusteisista oikeusuojakeinoista siinä tapauksessa, että tavarassa on virhe, liiketoimintaketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistuneita henkilöitä, esimerkiksi valmistajia, tai muita tällaisten henkilöiden velvollisuuksia täyttäviä henkilöitä vastaan. Näin ollen kuluttajansuojalain 5 luvun 31 § aikaisemman myyntiportaan virhevastuusta on mahdollista direktiivin perusteella säilyttää.

Mainitun 5 luvun 31 §:n 1 momentin mukaan ostajalla on oikeus kohdistaa tavarantoimitukseen perustuva, luvun säännösten mukainen vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka aikaisemmassa myyntiportaassa on luovuttanut tavarantoimituksen jälleenyntymistä varten, lukuun ottamatta pykälän 2 momentissa mainittuja tilanteita. Edellä todetun mukaisesti aikaisemman myyntiportaan virhevastuu katkeaa nykyisin siinä vaiheessa, kun kuluttajaostaja luovuttaa tavarantoimituksen edelleen. Direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä on noussut esiin kysymys siitä, tulisiko aikaisemman myyntiportaan virhevastuuta laajentaa siten, että kuluttaja voisi kääntyä esimerkiksi tavarantoimituksen maahantuojan tai valmistajan puoleen myös sen jälkeen, kun aiempi myyntiketju on katkennut. Käytännössä kyse voisi olla esimerkiksi tilanteista, joissa elinkeinonharjoittaja on myynyt ajoneuvon kuluttajalle, joka sittemmin on myynyt tavarantoimituksen jälleenyntymistä varten.

Jo voimassa olevan lain mukaan tilanteessa, jossa myyntiketju on katkennut eikä kuluttajansuojalain 5 luvun 31 § tule sovellettavaksi, kuluttaja voi aina kääntyä oman sopimusosapuolensa puoleen ja vaatia tältä virhevastuuta perustuvaa hyvitystä. Tavarantoimituksen myyjä on ostajalle vastuussa myös tavarantoimituksessa olevista valmistusvirheistä. Aikaisemman myyntiportaan virhevastuun laajentaminen suojaisi kuluttajaa lähinnä tilanteissa, joissa tavarantoimituksen myyjä olisi maksukyvytön tai lopettanut toimintansa. Vaikka etenkin tiettyjen toimialojen, kuten autokaupan, näkökulmasta aikaisemman myyntiportaan virhevastuun laajentaminen olisi perusteltua virhevastuun hajauttamisen vuoksi, nykyiseen oikeustilaan ei tiettävästi liity merkittäviä kuluttajansuojaongelmia, jotka puoltaisivat sääntelyn muuttamista.

Kuluttajansuojalain 5 luvun 31 §:n mukainen aikaisemman myyntiportaan vastuu on poikkeuksellinen sopimusoikeudellisen vastuun näkökulmasta. Pääsäännön mukaan sopimusvastuu rajoittuu ainoastaan sopimuskumppaneihin. Maahantuojan tai valmistajan vastuun laajentaminen käytettyinä myydyihin tavaroihin voisi johtaa maahantuojan tai valmistajan kannalta yllättäviin tilanteisiin pitkänkin ajan kuluttua. Ajoneuvojen, kodinkoneiden ja muiden kestokulutushyödykkeiden käyttöikä voi olla useita vuosia, joten maahantuojan tai valmistajan olisi tällaisessa tapauksessa varauduttava siihen, että sitä kohtaan voidaan esittää pitkänkin ajan kuluttua hyvitysvaatus tavarantoimituksen jälleenyntymistä varten.

virheestä. Tällainen yllättävään, sopimussuhteen ylittävään vastuuseen varautuminen voisi heijastua myös tuotteiden hintoihin. Joka tapauksessa tällaisen muutoksen esittäminen edellyttäisi huolellista vaikutusten arvioimista, mikä ei käytettävissä olleessa aikataulussa ollut mahdollista.

Työryhmä on kuitenkin pitänyt edellä todetun mukaisesti aiheellisena voimassa olevan 5 luvun 31 §:n selventämistä siten, että myyntiketjun katkeamisen vaikutus aikaisemman myyntiportaan virhevastuuseen kävisi pykälästä nykyistä selkeämmin ilmi.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

5.2.1 Ruotsi

Ruotsissa sekä digisopimusdirektiivi että tavarankauppadirektiivi on tarkoitus panna täytäntöön säätämällä uusi kuluttajasopimuksia koskeva laki (lagen om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal), jolla on tarkoitus korvata nykyinen elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välistä tavarankauppaa koskeva kuluttajankauppalaki (konsumentköplag, 1990:932). Asiaa koskeva mietintö (SOU 2020:51. En ny lag om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal. Betänkande av Utredningen om nya konsumentköpregler. Stockholm 2020) on valmistunut syyskuussa 2020, ja se on ollut lausuntokierroksella. Ruotsin viranomaisilta saadun tiedon mukaan hallituksen esitys asiasta on tarkoitus antaa toukokuussa 2021.

Mietinnön mukaan Ruotsi ei aio jättää julkisissa huutokaupoissa myytäviä käytettyjä tavaroita eikä eläviä eläimiä lain soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka se direktiivin mukaan olisi mahdollista. Näistä ehdotetaan kuitenkin annettavaksi erityissäätelyä. Esimerkiksi elävien eläinten osalta säädettäisiin muun muassa ostajan tarkastusvelvollisuudesta tilanteissa, joissa eläimen hinta ylittää tietyn summan.

Ehdotuksen mukaan Ruotsi hyödyntäisi tavarankauppadirektiivin 12 artiklan mukaista mahdollisuutta säätää ostajan ilmoitus- eli reklamaatiovelvollisuudesta. Reklamaatio olisi nykyiseen tapaan tehtävä kohtuullisessa ajassa siitä, kun ostaja on havainnut virheen tai tämän olisi tullut se havaita. Kohtuullinen reklamaatioaika olisi tavarankauppadirektiivin mukaisesti kuitenkin aina vähintään kaksi kuukautta (5 luvun 3 §:n 1 mom.).

Mietinnön mukaan Ruotsi hyödyntäisi myös osittain direktiivin myyjän vastuuta koskevan 10 artiklan 3 kohdan mahdollisuutta pitää voimassa tai ottaa käyttöön määräaikoja, jotka ovat pidempiä kuin kyseisen artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut määräajat. Tämä toteutettaisiin säilyttämällä voimassa olevan lain mukainen kolmen vuoden toissijainen reklamaatioaika. Jos ostaja ei tee reklamaatiota kolmen vuoden kuluessa siitä, kun hän on vastaanottanut tavaran, hän menettäisi oikeutensa vedota virheeseen, jollei takuusta tai muusta vastaavasta sitoumuksesta muuta johdu (5 luvun 3 §:n 2 mom.).

Siltä osin kuin kyse on digitaalisia elementtejä sisältävistä tavaroista, joissa digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan jatkuvana tilauksena kolmea vuotta pidemmän ajanjakson kuluessa, ostaja menettäisi oikeutensa vedota digitaalisten elementtien virheeseen, jos ostaja ei ilmoita virheestä sopimuksen voimassaoloaikana. Jos digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran digitaaliset elementit toimitetaan kertatoimituksena ja virhe johtuu siitä, että myyjä ei ole varmistanut sopimuksenmukaisuutta lain 4 luvun 5 §:n mukaisesti (päivitysvelvollisuus), ostaja menettäisi mietinnön mukaan oikeutensa vedota virheeseen, jos hän laiminlyö reklamaatiovelvollisuutensa sinä aikana, jona ostaja voi kohtuudella odottaa myyjän varmistavan sopimuksenmukaisuuden. (5 luvun 3 §:n 2 ja 3 mom.).

Laissa ehdotetaan edelleen säädettävän, että jos myyjä toimii esimerkiksi törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti, ostaja säilyttää vaadeoikeutensa reklamaatiovelvollisuuden laiminlyönnistä huolimatta (5 luvun 4 §).

Virheellisyyden määräävää ajankohtaa koskeva sääntely vastaisi pääosin nykyäänäntelyä. Ehdotuksen mukaan tavaran virheellisyyttä on arvioitava sen perusteella, millainen tavara on ominaisuuksiltaan sen toimitushetkellä. Myyjä vastaa virheestä, joka tavarassa on ollut tänä ajankohtana, vaikka virhe ilmenisi vasta myöhemmin. Jos kyse on sellaisista digitaalisia elementtejä sisältävistä tavaroista, joiden osalta on sovittu digitaalisten elementtien jatkuvasta toimituksesta pidemmän ajan kuluessa, myyjä vastaisi digitaalisten elementtien virheestä koko sopimuksen voimassaoloajan, kuitenkin vähintään kolmen vuoden ajan siitä, kun digitaalisia elementtejä sisältävä tavara on toimitettu (lakiesityksen 4 luvun 12 §:n 1 mom.).

Mietinnön mukaan Ruotsi ei hyödynnä mahdollisuutta säätää kahden vuoden oletama-ajasta tavarankauppadirektiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti, vaan mietinnössä ehdotetaan oletama-ajan pidentämistä direktiivin 11 artiklan 1 kohdassa edellytetyn mukaisesti nykyisestä kuudesta kuukaudesta yhteen vuoteen.

Mietinnön mukaan Ruotsissa ei ole tarvetta hyödyntää 10 artiklan 6 kohdan mukaista optiota, jonka mukaan myyjä ja kuluttaja voivat käytettyjen tavaroiden osalta sopia siitä, että vastuu- tai vanhentumisaika on lyhyempi kuin artiklassa muutoin säädetään,

ei kuitenkaan lyhyempi kuin yksi vuosi. Ruotsi ei mietinnön mukaan aio hyödyntää myöskään tavarankauppadirektiivin mukaista mahdollisuutta säätää kuluttajien valinnanvapaudesta oikeussuojakeinojen suhteen, jos tavarana virhe ilmenee enintään 30 päivän ajan kuluessa toimituksesta.

Digisopimusdirektiivin osalta mietinnössä ehdotetaan, että kansallisessa laissa hyödynnettäisiin kaikkia muita digisopimusdirektiivin 3 artiklan 5 kohtaan sisältyviä poikkeuksia paitsi 3 artiklan 5 kohdan c alakohdan mukaista poikkeusta, joka koskee terveydenhuoltoa (1 luvun 8 §). Mietinnössä on tuotu esiin, että vastaavaa poikkeusta ei hyödynnetty Ruotsissa myöskään kuluttajaoikeusdirektiivin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta) täytäntöönpanon yhteydessä.

5.2.2 Norja

Norjassa digisopimusdirektiivi on tarkoitus panna täytäntöön säätämällä uusi laki digitaalisista palveluista kuluttajille (lov om levering av digitale ytelser til forbrukere, digitalytelsesloven). Asiaa koskeva mietintö (Høringsnotat – ny lov om levering av digitale ytelser til forbrukere (digitalytelsesloven) 20/5957) on valmistunut joulukuussa 2020, ja se on ollut lausuntokierroksella, joka on päättynyt 3.3.2021.

Lain soveltamisalan ulkopuolelle on ehdotettu lakiehdotuksen 2 §:ssä rajattavaksi terveydenhuollon ammattihenkilön tarjoamat terveyspalvelut, rahapelipalvelut, digitaalisen sisällön julkinen esittäminen osana esitystä tai tapahtumaa, sähköiset viestintäpalvelut numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja lukuun ottamatta sekä rahoitussopimuksissa (finansavtaleloven) tarkoitettut rahoituspalvelut ja vakuutuspalvelut.

Mietinnössä on katsottu, ettei digisopimusdirektiivi mahdollista varsinaista reklamaatiovelvollisuussäätelyä digitaalista sisältöä tai palvelua koskevissa sopimusrikkomustilanteissa. Mietinnön mukaan Norjassa ei säädettäisi myyjän vastuuta rajoittavasta toissijaisesta reklamaatioajasta (absolutte reklamasjonsfrister) digitaalisissa sopimuksissa. Myyjän vastuu määräytyisi siten vanhentumislain asettamassa määräajassa. Norjassa ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi tietynlaisesta ilmoitusvelvollisuudesta. Ehdotuksen mukaan kuluttajan olisi ilmoitettava myyjälle sopimusrikkomukseen perustuvista vaatimuksistaan sekä viivästys- että virhetilanteissa (lakiehdotuksen 18 ja 27 §). Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiin ei kuitenkaan pääsääntöisesti

sisältyisi kuluttajan kannalta seurauksia. Tarkoituksena on kannustaa kuluttajaa ilmoittamaan viivästyksestä ja virheestä mahdollisimman pian myyjälle. Jos kuluttaja kuitenkin viivyttelisi ilmoituksensa kanssa niin kauan, että vaatimusten esittämistä voitaisiin pitää epälojaalina myyjää kohtaan, kuluttaja voisi menettää vaadeoikeutensa yleisen passiivisuuden perusteella. Mietinnössä esitetyn tulkinnan mukaan tällaisen sääntelyn antaminen olisi mahdollista direktiivin ja yleisten sopimusoikeudellisten säännösten perustella.

Tavarankauppadirektiivi on tarkoitus panna täytäntöön muuttamalla Norjan kuluttajakauppalakia (forbrukerkjøpsloven). Mietintöä kuluttajakauppalain muuttamisesta ei ole kuitenkaan vielä annettu, vaan Norjan viranomaisilta saadun tiedon mukaan se annetaan kesällä 2021. Nykyisin Norjassa toissijainen reklamaatioaika tavarankaupassa on voimassa olevan lainsäädännön mukaan kaksi tai viisi vuotta riippuen siitä, mikä on tavarantoimituksen oletettu käyttöikä.

5.2.3 Tanska

Digisopimusdirektiivin ja tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanoa koskevan mietinnön (Delbetænkning I om gennemførelse af varedirektivet og direktivet om digitalt indhold. Betænkning nr. 1576) mukaan Tanskassa direktiivit on tarkoitus panna täytäntöön muuttamalla Tanskan kauppalakia (købeloven), joka sisältää erillisen kuluttajakauppaa koskevan luvun.

Mietinnön mukaan Tanska ei aio jättää julkisissa huutokaupoissa myytäviä käytettyjä tavaroita eikä eläviä eläimiä lain soveltamisalan ulkopuolelle. Ehdotuksen mukaan julkisissa huutokaupoissa myytäviä käytettyjä tavaroita ja eläviä eläimiä koskisivat kuitenkin osittain erityissäännökset.

Mietinnön mukaan Tanska aikoo säilyttää tavarankaupassa voimassa olevan ensisijaisen (relatiivisen) ja toissijaisen (absoluuttisen) reklamaatiovelvollisuuden. Relatiivisen reklamaatiovelvollisuuden mukaan kuluttajan on reklamoitava tavarantoimituksen virheestä kohdullisessa ajassa siitä, kun kuluttaja on havainnut virheen. Reklamaatioaika on aina vähintään kaksi kuukautta. Mietinnön mukaan Tanska katsoo, ettei digisopimusdirektiivi mahdollista sitä, että digitaalisiin sopimuksiin säädettäisiin kuluttajalle relatiivinen reklamaatiovelvollisuus.

Absoluuttinen reklamaatioaika on voimassa olevan sääntelyn mukaan Tanskassa kaksi vuotta tavarankaupassa. Säännöksen mukaan kuluttajan on kahden vuoden kuluessa tavarantoimituksen ilmoittettava myyjälle tavarassa olevasta virheestä. Jos

kuluttaja ei reklamoi kahden vuoden aikana tavarán luovutuksesta, hän menettää oikeutensa vedota tavarán virheeseen, ellei myyjä ole antanut tavaralle virhevastuuta pidentävää takuuta tai menetellyt moitittavasti.

Jos kyse on sellaisesta digitaalisia elementtejä sisältävästä tavarasta, jonka osalta on sovittu digitaalisten elementtien jatkuvasta toimituksesta pidemmän ajan kuluessa, myyjä vastaisi ehdotuksen mukaan digitaalisten elementtien virheestä koko sopimuksen voimassaoloajan. Vastaavaa sovellettaisiin silloin, kun on kyse digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimituksesta pidemmän ajan kuluessa.

Mietinnössä ehdotetaan myös säädettäväksi kahden kuukauden reklamaatioajasta digitaalisen sisällön ja palvelun jatkuvaa toimitusta koskevissa tilanteissa. Tällainen kahden kuukauden reklamaatioaika alkaisi kulua sen jälkeen, kun jatkuva toimitus on päättynyt. Tämä kahden kuukauden reklamaatioaika ei kuitenkaan koskisi sellaisia digitaalisia elementtejä koskevia tavaroita, joiden osalta on sovittu digitaalisten elementtien jatkuvasta toimituksesta pidemmän ajan kuluessa. Tällöin sovellettaisiin tavanomaista kahden kuukauden reklamaatioaikaa, joka alkaisi siitä, kun virhe on havaittu. Kuluttajalla olisi ehdotuksen mukaan myös aina oikeus tehdä reklamaatio elinkeinonharjoittajan vastuulla olevien päivitysten puutteista tai virheistä koko sen ajanjakson ajan, jona elinkeinonharjoittajalla on päivitysvelvollisuus.

Mietinnön mukaan Tanska ei hyödynnä mahdollisuutta säätää kahden vuoden oletama-ajasta tavarankauppadirektiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti, vaan mietinnössä ehdotetaan oletama-ajaksi yhtä vuotta direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jos kyse on digitaalisia elementtejä sisältävästä tavarasta, myyjällä on todistus- taakka tavarán vaatimustenmukaisuudesta kahden vuoden ajan, jos sopimuksen mukaan digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettava jatkuvana toimituksena enintään kahden vuoden ajan, ja sopimuksen voimassaoloajan, jos digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettava jatkuvana toimituksena yli kahden vuoden ajan.

Mietinnön mukaan Tanskassa ei ole tarvetta hyödyntää 10 artiklan 6 kohdan mukaista optiota, jonka mukaan myyjä ja kuluttaja voivat käytettyjen tavaroiden osalta sopia siitä, että vastuu- tai vanhentumisaika on lyhyempi kuin artiklassa muutoin säädetään, ei kuitenkaan lyhyempi kuin yksi vuosi.

Mietinnön mukaan kaikki digisopimusdirektiivin 3 artiklan 5 kohdan perusteella direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävät sopimukset, kuten rahapelipalvelut, suljettaisiin Tanskan kauppalaisissa digitaalista sisältöä koskevien säännösten ulkopuolelle (4 a §:n 4 momentti).

5.2.4 Hollanti

Hollannissa myyjän virhevastuulle tavarankaupassa ei ole asetettu nimenomaista aikarajaa, vaan se on sidoksissa tavarankäytön odotettavissa olevaan elinkaareen. Hollannin oikeus- ja turvallisuusministeriöstä saadun tiedon mukaan sääntely on tarkoitus pitää direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ennallaan ja hyödyntää niin ikään 12 artiklan mukaista optiota säätää reklamaatiovelvollisuudesta.

6 Lausuntopalaute

[Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Kuluttajansuojalaki

2 luku **Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa**

8 c §. *Erityinen tiedonantovelvollisuus käytetyn tavaran julkisessa huutokaupassa.* Pykälä on uusi, ja siinä säädettäisiin elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuudesta käytetyn tavaran julkisessa huutokaupassa.

Ehdotetun 5 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan mainitun luvun säännöksiä tavaran ominaisuuksista ja virheestä ei sovellettaisi käytetyn tavaran julkiseen huutokauppaan. Rajaus vastaa asiasisällöltään nykytilaa. Jotta kuluttajat olisivat kuitenkin paremmin tietoisia omasta oikeusasemastaan käytetyn tavaran julkisessa huutokaupassa, ehdotetun uuden pykälän mukaan elinkeinonharjoittajan olisi tällaisessa huutokaupassa asetettava kuluttajien helposti saataville selkeästi ja kattavasti tieto siitä, että kauppaan ei sovelleta 5 luvun säännöksiä tavaran ominaisuuksista ja virheestä. Velvollisuuden täyttämisen edellytyksenä ei ole, että tieto annettaisiin jokaiselle kuluttajalle erikseen. Arvioitaessa sitä, milloin tiedot olisivat helposti saatavilla, tulisi huomioon ottaa myös se, mitä tiedonantokanavia huutokauppaan osallistuvat tahot tyypillisesti seuraavat. Tällaisia kanavia voisivat olla esimerkiksi huutokaupan verkkosivusto ja ilmoitustaulu.

Julkisen huutokaupan määritelmä sisältyy ehdotettuun 5 luvun 2 a §:n 6 kohtaan.

Pykälällä pannaan osittain täytäntöön tavarankauppadirektiivin 3 artiklan 5 kohta.

5 luku **Tavarankauppa**

Luvun otsikko. Luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi kuluttajankaupasta tavarankaupaksi. Lain 5 luvun säännöksiä sovelletaan elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen tavarankauppaan, minkä vuoksi ”tavarankauppa” otsikkona kuvaa luvun sisältöä paremmin kuin kuluttajankauppa, josta voi epäselväksi jäädä se, minkä tyyppisestä kaupasta on tarkemmin kyse.

1 §. *Luvun soveltamisala.* Pykälän 1 momentti säilyisi nykyisellään, ja sama koskisi rajanvetoa tavarankaupan ja perinteisten palvelusopimusten välillä. Rajanvetoa on selvitetty yksityiskohtaisesti 5 ja 8 luvun säätämistä koskevassa hallituksen esityksessä HE 360/1992 vp (esityksen sivu 48).

Myös pykälän 2 *momentti* säilyisi asiasisällöltään ennallaan, mutta lukuun ehdotettavien uusien virhevastuuta koskevien pykälien johdosta viittausta luvun 23–28 §:ään on tarpeen täydentää. Lisäksi selkeyden vuoksi ehdotetaan, että valmistettavan tavarankäytön tilaukseen ei sovellettaisi miltään osin kauppalakia, jos ostajan on toimitettava olennainen osa tarveaineista.

Pykälän 1 ja 2 momentilla pantaisiin täytäntöön tavarankauppadirektiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohta sekä 2 artiklan 1 kohta ja osin myös saman artiklan 3 kohta.

Pykälän 3 *momentin* mukaan käytetyn tavarankäytön julkinen huutokauppa rajattaisiin luvun muiden paitsi 2, 2 a ja 3–11 §:n sekä 29 §:n 2 momentin soveltamisalan ulkopuolelle. Rajaus vastaisi asiasisällöltään nykyistä 3 momenttia, mutta sanamuotoa muutettaisiin sen johdosta, että ehdotuksen mukaan julkisen huutokaupan määritelmä sisällytettäisiin luvun 2 a §:n 6 kohtaan. Rajaus perustuu tavarankauppadirektiivin 3 artiklan 5 kohdan a alakohtaan.

Lukuun ottamatta luvun 2, 2 a ja 3–11 §:ää luvun soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin momentin mukaan myös yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä käytettävän tavarankäytön kauppa. Yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä käytettävän tavarankäytön kauppaan sovellettaisiin muun muassa virheen ja oikeussuojakeinojen osalta ehdotettua uutta 5 a lukua. Säännöksessä tarkoitettu siirtoväline voi olla esimerkiksi DVD- ja CD-levy, muistitikku tai muistikortti, kun kyseisellä välineellä toimitetaan digitaalista sisältöä. Rajaus perustuu tavarankauppadirektiivin 3 artiklan 4 kohdan a alakohtaan. Sen sijaan siltä osin kuin kyse on 2, 2 a ja 3–11 §:n soveltamisesta tällaiseen kauppaan, sääntely perustuu osin kuluttajan oikeuksista annetun direktiivin (2011/83/EU) 18 artiklaan. Selvyyden vuoksi voi todeta, että rajaus koskee vain tapauksia, joissa siirtovälinettä käytetään juuri kyseisen sopimuksen perusteella digitaalisen sisällön siirtämiseen. Jos sen sijaan kuluttaja ostaa elinkeinonharjoittajalta esimerkiksi muistikortin myöhempää käyttöä varten, sovelletaan sopimukseen nykyiseen tapaan 5 luvun säännöksiä kokonaisuudessaan.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin 5 luvun takuuta koskevien säännösten soveltamisesta myös takuuta vastaavaan sitoumukseen, jonka myyjä tai tuottaja antaa kuluttajalle lisäkorvausta vastaan. Jos ostajan on maksettava takuuta vastaavasta sitoumuksesta, sitoumuksesta ei saisi kuitenkaan jäljempänä todetun mukaisesti käyttää nimitystä takuu. Säännöksen tarkoituksena on taata se, että vaikka ostaja joutuisi maksamaan takuuta vastaavasta sitoumuksesta, hänellä olisi esimerkiksi oikeus saada sitoumuksesta vastaavat tiedot kuin varsinaisesta takuustakin.

Toisin kuin varsinaisen takuun perusteella, kohtuullisena kuitenkin pidetään, ettei myyjä vastaisi tuottajan antaman maksullisen sitoumuksen perusteella virheestä, josta

hän ei muuten 5 luvun nojalla olisi vastuussa. Rajausta on mahdollinen sen johdosta, että takuusääntely on tältä osin puhtaasti kansallista.

Säännös koskee ainoastaan myyjän tai tuottajan antamaa sitoumusta. Jos siis kyseessä on esimerkiksi vakuutusyhtiön myöntämä yksittäiselle tavaralle otettava tuotevakuutus, säännös ei tulisi sovellettavaksi. Tuottajan määritelmä sisältyy ehdotetun luvun 2 a §:n 1 kohtaan. Kohdan mukaan tuottajalla tarkoitetaan tavaran valmistajaa ja sitä, joka tuo tavaran unionin alueelle, sekä sitä, joka esiintyy tuottajana liittämällä tavaraan nimensä, tavaramerkkinsä tai muun erottuvan tunnuksensa.

Säännös on tarpeen sen johdosta, että direktiiviin sisältyvän kaupallisen takuun määritelmä ei aiempaan direktiiviin sisältyvän määritelmän tavoin enää sisällä maksuttomuusvaatimusta. Vaikka johdanto-osan 62 kappaleen mukaan jäsenvaltiot voivatkin edellyttää jatkossakin takuun maksuttomuutta, jäsenvaltioiden tulee samanaikaisesti varmistaa, että kaikki myyjän tai tuottajan antamat sitoumukset, jotka täyttävät kaupallisen takuun määritelmän, ovat direktiivin yhdenmukaistettujen sääntöjen mukaisia.

2 a §. Määritelmät. Luvun keskeiset määritelmät sisältävä pykälä on uusi, ja sillä pantaisiin täytäntöön tavarankauppadirektiivin 2 artikla siltä osin kuin artiklaan sisältyvien määritelmien nimenomainen täytäntöönpano katsotaan kansallisesti tarpeelliseksi.

Pykälän *1 kohta* sisältäisi tuottajan määritelmän. Tuottajalla tarkoitettaisiin tavaran valmistajaa ja sitä, joka tuo tavaran unionin alueelle, sekä sitä, joka esiintyy tuottajana liittämällä tavaraan nimensä, tavaramerkkinsä tai muun erottuvan tunnuksensa. Määritelmä ei siis kattaisi maahantuonnin osalta kuin tavaran unionin alueelle tuovan tahon. Määritelmä perustuu tavarankauppadirektiivin 2 artiklan 4 kohtaan.

Ehdotetun pykälän *2 kohdassa* määriteltäisiin digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kauppa. Sillä tarkoitettaisiin kauppaa, jonka kohteena on tavara, joka sopimuksen mukaan sisältää digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun tai joka on liitetty tällaiseen siten, että kyseisen digitaalisen sisällön tai palvelun puuttuminen estäisi tavaran toimintojen suorittamisen.

Merkitystä määritelmän täyttymisen kannalta ei olisi sillä, onko digitaalinen sisältö tai palvelu myyjän vai kolmannen osapuolen toimittamaa, vaan olennaista on, onko digitaalinen sisältö tai palvelu myös katsottava osaksi myyntisopimusta. Määritelmä perustuu direktiivin 2 artiklan 5 kohdan b alakohtaan ja 3 artiklan 3 kohtaan. Määritelmän tarkoituksena on selventää, milloin tavara ja siihen sisältyvä digitaalinen sisältö tai palvelu ovat siinä määrin erottamaton kokonaisuus, että tavaraan on syytä soveltaa

kokonaisuudessaan 5 luvun säännöksiä sen sijaan, että digitaaliseen sisältöön tai palveluun sovellettaisiin 5 a luvun säännöksiä. Lisäksi lukuun sisältyy eräitä säännöksiä, jotka koskevat nimenomaisesti tällaisen tavaran kauppaa.

Arvioitaessa sitä, onko kyse digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta, ratkaisevaa olisi ensinnäkin se, estääkö kyseisen digitaalisen sisällön tai palvelun puuttuminen tavaran toimintojen suorittamisen. Kriteeriä ei olisi tulkittava suppeasti rajoituen vain tavaran päätoimintojen suorittamiseen. Jotta tavara tulisi kokonaisuudessaan, siis digitaaliset elementit mukaan lukien, luvun soveltamisalaan, lisäedellytyksenä on kuitenkin, että digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan tavaran mukana kyseistä tavaraa koskevan myyntisopimuksen mukaisesti. Se, muodostaako tavaraan sisällytetyn tai siihen liitetyn digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen osan myyjän kanssa tehtyä myyntisopimusta, määräytyisi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen sisällön perusteella. Jos olisi epäselvyyttä siitä, kuuluuko digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittaminen myyntisopimukseen, sovellettavaksi tulisivat 5 luvun säännökset.

Tavaraan sisällytetty tai siihen liitetty digitaalinen sisältö voisi olla mitä tahansa digitaalisessa muodossa tuotettua ja toimitettua dataa, kuten esimerkiksi käyttöjärjestelmä, sovellus tai muu ohjelmisto. Digitaalinen sisältö voisi myös olla asennettu etukäteen tavaran myyntisopimuksen tekohetkellä tai se voitaisiin sopimuksessa määritellyin tavoin asentaa myöhemmin. Tavaraan liitetyt digitaaliset palvelut voisivat olla palveluja, joiden avulla ostaja voi luoda, käsitellä, käyttää tai tallentaa digitaalisessa muodossa olevaa dataa. Tällaisia olisivat esimerkiksi pilvipalveluympäristössä tarjolla olevat verkkosovelluspalvelut, liikennetietojen jatkuva toimittaminen navigointijärjestelmässä tai yksilöllisesti mukautettujen harjoitussuunnitelmien jatkuva toimittaminen älykelloissa.

Jos tavaraan sisällytetyn tai siihen liitetyn digitaalisen sisällön tai palvelun puuttuminen ei estäisi tavaran toimintojen suorittamista, tavaraa koskevaa sopimusta olisi pidettävä digitaalista sisältöä tai palvelua koskevasta sopimuksesta erillisenä tavaran kauppaa koskevana sopimuksena eikä määritelmän mukaisena digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kauppana. Vastaavasti jos kuluttaja tekisi digitaalista sisältöä tai palvelua koskevan sopimuksen, joka ei sisältyisi myyntisopimukseen, kyse ei olisi digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta, vaikka myyjä toimisi tämän toisen ulkopuolisen elinkeinonharjoittajan kanssa tehtävän sopimuksen välittäjänä. Esimerkiksi jos kuluttaja lataa pelisovelluksen sovelluskaupasta älypuhelimeensa, pelisovelluksen toimitusta koskevaa sopimusta olisi pidettävä älypuhelimien myyntisopimuksesta erillisenä sopimuksena. Tällöin 5 luvun säännöksiä sovellettaisiin ainoastaan älypuhelimia koskevaan kauppaan, ja pelisovelluksen toimitus kuuluisi uuden ehdotetun 5 a luvun soveltamisalaan. Toisena esimerkkinä voidaan mainita tilanne, jossa

osapuolet ovat nimenomaisesti sopineet, että kuluttaja ostaa älypuhelimien ilman tiettyä käyttöjärjestelmää, ja kuluttaja tekee myöhemmin sopimuksen käyttöjärjestelmän toimittamisesta kolmannen osapuolen kanssa. Tällaisessa tapauksessa erikseen ostetun käyttöjärjestelmän toimittaminen ei olisi osa myyntisopimusta, eikä kyse siis olisi määritelmän mukaisesta digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta.

Ehdotetun pykälän *3 kohta* sisältää toimivuuden määritelmän. Toimivuudella tarkoitetaan tavaran kykyä suorittaa toimintonsa tarkoituksenmukaisesti. Määritelmä perustuu direktiivin 2 artiklan 9 kohtaan.

Ehdotetun pykälän *4 kohdassa* määriteltäisiin puolestaan yhteensopivuus ja *5 kohdassa* yhteentoimivuus. Yhteensopivuudella tarkoitettaisiin tavaran kykyä toimia sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, joiden kanssa samantyyppisiä tavaroita yleensä käytetään, ilman että tavaraa, laitetta tai ohjelmistoa olisi tarpeen muuttaa. Yhteentoimivuudella tarkoitettaisiin puolestaan tavaran kykyä toimia muun kuin sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa samantyyppistä tavaraa yleensä käytetään. Yhteentoimivuudella viitataan esimerkiksi siihen, että tavaralla on kyky lähettää ja vastaanottaa tietoja muiden ohjelmistojen tai laitteiden kanssa ja käyttää vaihdettuja tietoja. Määritelmät perustuvat direktiivin 2 artiklan 8 ja 10 kohtaan.

Ehdotetun pykälän *6 kohta* sisältää julkisen huutokaupan määritelmän. Määritelmä perustuu direktiivin 2 artiklan 15 kohtaan. Määritelmää ei sisälly sellaisenaan voimassa olevaan lakiin, mutta määritelmä on kirjoitettu osin auki 5 luvun 1 §:n 3 momenttiin. Julkisella huutokaupalla tarkoitettaisiin myyntimenetelmää, jossa myyjä tarjoaa huutokaupanpitäjän toteuttamalla avoimella tarjouskilpailulla hyödykkeitä ostajille, jotka osallistuvat tai joilla on mahdollisuus osallistua huutokauppatilaisuuteen henkilökohtaisesti ja jossa hyväksytyyn tarjoukseen tehneellä on velvollisuus ostaa hyödyke. Tarjouksen sitovuus määräytyisi nykyiseen tapaan varallisuusosoikeudellisista oikeustoimista annetun lain (228/1929) mukaan. Markkinaoikeus on lainvoimaiseksi jääneessä ratkaisussaan (diaarinro 2020/138, 11.11.2020) katsonut, että henkilökohtaisena osallistumisena ei voida pitää sitä, että kuluttaja voi osallistua etäviestimellä lähetettyyn verkkohuutokauppaan järjestäjän toimitiloissa.

3 §. Tavarantoimitus. Pykälän *1 ja 2 momentti* säilyisivät ennallaan.

Voimassa olevassa *3 momentissa* säädetään luovutusajankohdan määräytymisestä viivästyssäännöksiä sovellettaessa, kun kyse on tavarasta, joka myyjän on sopimuksen mukaan asennettava tai kokoonpantava ostajan luona. Voimassa olevan 3 momentin mukaan tällaisen tavaran osalta tavara katsotaan viivästyksi koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun myyjä on täyttänyt mainitun velvollisuutensa. Ehdotuksen mukaan luovutuksen katsottaisiin tapahtuvan vasta tällöin myös

silloin, kun kyse on virheellisuuden määrävää ajankohtaa koskevien säännösten soveltamisesta. Ehdotetun 15 §:n mukaan virheellisyyttä arvioitaisiin vaaranvastuun siirtymishetken sijaan jatkossa sen perusteella, millainen tavara on ominaisuuksiltaan tavarantoimittajan luovutushetkellä. Luovutuksen sijaan direktiivissä käytetään termiä "toimitus". Direktiivin johdanto-osan 38 kappaleen mukaan se, mitä toimituksella tarkoitetaan, määritetään kansallisessa lainsäädännössä. Direktiivin johdanto-osan 40 kappaleessa otetaan kuitenkin kantaa siihen, milloin luovutus olisi katsottava tapahtuneeksi, kun kyse on asennettavasta tavarasta. Kyseisen kappaleen mukaan tavara olisi katsottava toimitetuksi ostajalle, kun asennus on saatettu loppuun.

Momenttiin ehdotettu muutos merkitsee sitä, että esimerkiksi virheolettamaa koskeva yhden vuoden määräaika lähtisi kulumaan vasta siitä ajankohdasta, kun myyjä on täyttänyt asennusta tai kokoonpanoa koskevan velvollisuutensa, kun nykyisin sovellettava kuuden kuukauden olettama lasketaan vaaranvastuun siirtymishetkestä.

Lisäksi momenttiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin johdanto-osan 39 kappaleeseen perustuva säännös luovutusajankohdasta, kun kyse on digitaalisia elementtejä sisältävän tavarantoimittajan kaupasta. Ehdotuksen mukaan digitaalisia elementtejä sisältävän tavarantoimittajan kaupassa tavara katsottaisiin myyjän viivästystä ja virheellisuuden määrävää ajankohtaa koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun paitsi itse tavara myös digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettu ostajalle. Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta säädetään ehdotetussa 5 a luvun 5 §:ssä. Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, tavara katsottaisiin myyjän viivästystä ja virheellisuuden määrävää ajankohtaa koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi, kun digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen ostajalle on aloitettu. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että fyysisen tavarantoimittajan ja digitaalisen elementin virhevastuun alkamisajankohdat ovat yhdenmukaiset. Monissa tapauksissa ostaja ei voi myöskään havaita virhettä fyysisessä tavarassa, ennen kuin digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettu.

Jos digitaalisen elementin asentaminen vaatii sitä, että myyjä tulee myös asentamaan digitaalisen sisällön tai palvelun ostajan luokse, tavara katsottaisiin tässäkin tapauksessa momentin ensimmäisen virkkeen perusteella luovutetuksi vasta, kun myyjä on täyttänyt mainitun velvollisuutensa. Jos tavara vaatii myyjän suorittamaa asennusta, ostaja ei välttämättä voi käyttää tavaraa tai havaita virhettä, ennen kuin asennus on suoritettu loppuun. Jos myyjän on myyntisopimuksen mukaisesti asennettava tavara tai se on asennettava myyjän vastuulla, tavara olisi näin ollen katsottava toimitetuksi ostajalle, kun asennus on suoritettu loppuun. Sillä, että asennus on tehty ostajan luona, voitaisiin tarkoittaa paitsi fyysistä ostajan luokse tulemistä myös asennuksen suorittamista etäyhteyden avulla.

Säännöksellä olisi merkitystä ainoastaan myyjän viivästystä ja virheellisuuden määrävää ajankohtaa koskevia säännöksiä sovellettaessa. Sen sijaan vaaranvastuu tavarasta siirtyisi nykyiseen tapaan ostajalle jo siinä vaiheessa, kun ostaja on saanut fyysisen tavarankäytön 2 momentin mukaisesti hallintaansa.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevaa 4 momenttia.

6 §. Vaaranvastuun siirtyminen. Pykälän 2 momentissa mainittava ”virheilmoitus” ehdotetaan muutettavaksi ”reklamaatioksi” jäljempänä selostetun 16 a §:ään tehtävän terminologisen muutoksen vuoksi. Asiallisesti momentti pysyy entisellään.

12 §. Tavarankäytön ominaisuudet. Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä tavarakäytöltä yleensä edellytettäisiin, jotta se voitaisiin katsoa virheettömäksi. Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön direktiivin 5–7 artikla.

Pykälän 1 momentin mukaan myyjän ostajalle toimittaman tavarankäytön tulee olla sopimukseen mukainen. Lähtökohdaksi arvioinnissa on siis osapuolten välinen sopimus. Momentissa lueteltaisiin lisäksi seikkoja, joista myyjä ja ostaja tyypillisesti sopivat. Säännös vastaa pitkälti voimassa olevaa 12 §:n 1 momenttia, mutta on huomattavan paljon yksityiskohtaisempi.

Momentin 1 kohdan mukaan tavarankäytön katsottaisiin mukaan olevan sopimukseen mukainen, kun tavarankäytön kuvaus, tyyppi, määrä ja laatu sekä sen toimivuus, yhteensopivuus, yhteentoimivuus ja muut ominaisuudet vastaavat sovittua.

Voimassa olevassa 12 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään, että jos muuta ei voida katsoa sovitun, tavarankäytön tulee soveltua siihen erityiseen tarkoitukseen, johon tavarakäytön oli tarkoitus käyttää, jos myyjän on kaupantekohetkellä täytynyt olla selvillä tästä tarkoituksesta eikä hän ole ennen kaupantekoa ilmoittanut ostajalle, että tavarakäyttö ei mahdollisesti sovellu aiottuun käyttötarkoitukseen. Mainittu säännös korvautuisi momentin 2 kohdalla, jonka mukaan tavarankäytön katsotaan olevan sopimukseen mukainen, kun se soveltuu siihen erityiseen käyttötarkoitukseen, johon ostaja sitä tarvitsee ja jonka ostaja on viimeistään sopimuskäytön hetkellä saattanut myyjän tietoon ja jonka myyjä on hyväksynyt. Kohdan täytyminen edellyttäisi osapuolilta siis nykyistä selkeämpiä tahdonilmaisuja. Ostajan tulisi selkeästi saattaa tavarankäytön erityinen käyttötarkoitus myyjän tietoon viimeistään sopimuskäytön hetkellä, ja myyjän puolestaan tulisi hyväksyä tämä käyttötarkoitus. Jos myyjä hyväksyy tämän erityisen käyttötarkoituksen, myyjä vastaa siitä, että myyjä tavarakäyttö soveltuu ostajan ilmoittamaan tarkoitukseen. Myyjä ei kuitenkaan joutuisi virhevastuuseen, jos tavarankäytön soveltumattomuus ostajan tarpeisiin on johtunut siitä, että ostaja on selostanut tavarankäytön käyttötarkoituksen puutteellisesti tai virheellisesti.

Momentin 3 kohdan mukaan tavaran mukana olisi toimitettava kaikki lisävarusteet sekä asennus- ja muut ohjeet sopimuksen mukaisesti. Arvioinnissa lähtökohtana olisi se, mitä myyjä ja ostaja ovat sopineet lisävarusteiden sekä ohjeiden osalta. Vaikka myyjä ja ostaja eivät olisi sopineet ohjeiden toimittamisesta, myyjällä on joka tapauksessa velvollisuus toimittaa ehdotetun 2 momentin nojalla tavaran mukana sellaiset asennus- tai muut ohjeet, joita ostaja voi kohtuudella odottaa.

Ehdotetun momentin 4 kohdan mukaan tavaraan olisi toimitettava päivitykset sopimuksen mukaisesti. Koska tavaroihin sisällytetyt tai niihin liitetyt digitaaliset sisällöt tai digitaaliset palvelut kehittyvät jatkuvasti, myyjä voi sopia ostajan kanssa päivitysten toimittamisesta tavaroihin. Sopimuksessa sovitulla päivityksillä voidaan esimerkiksi parantaa tavaraan sisältyvää digitaalista sisältöä tai palvelua ja tehostaa niiden toimintaa, laajentaa niiden toimintoja, mukauttaa niitä tekniikan kehitykseen tai suojata niitä uusilta turvallisuusuhkilta. Jos tällaisista erityisistä päivityksistä olisi sovittu, selvää on, että ne tulisi toimittaa sopimuksen mukaisesti. Ehdotetussa 13 b §:ssä säädettäisiin erikseen velvollisuudesta huolehtia turva- ja muista päivityksistä, jotka ovat tarpeen digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran säilyttämiseksi edellytetyn mukaisena.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niin kutsutuista objektiivisista eli yleisistä vaatimuksista, jotka tavaran tulee täyttää sen lisäksi, mitä myyjä ja ostaja ovat mahdollisesti pykälän 1 momentin mukaisesti sopineet. Tavaran sopimuksenmukaisuutta olisi siis 1 momentin subjektiivisten vaatimusten lisäksi arvioitava objektiivisten vaatimusten perusteella. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 7 artiklan 1 kohta.

Ehdotetun momentin 1 kohdan mukaan tavaran tulisi ensinnäkin soveltua niihin käyttötarkoituksiin, joihin saman tyyppistä tavaraa yleensä käytetään ottaen huomioon soveltuva lainsäädäntö, tekniset standardit tai näiden puuttuessa alakohtaiset käytäntönsäännöt. Tavaran tulee aina olla käyttötarkoitukseensa soveltuva, eli sillä tulee olla kaikki ne ominaisuudet, joita tavaran käyttökelpoisuus edellyttää, ja toisaalta sillä ei saa olla ominaisuuksia, jotka jossakin suhteessa tekevät siitä käyttötarkoitukseensa soveltumattoman.

Arvioinnissa olisi huomioitava tavaraan soveltuva lainsäädäntö, tekniset standardit tai näiden puuttuessa mahdolliset alakohtaiset käytäntönsäännöt, mikäli tällaisia on. Tällaiset voisivat esimerkiksi koskea sitä, minkälaiset ominaisuudet tavaralla tulee olla tai minkälaisia ominaisuuksia sillä ei saa olla, jotta tavaran markkinointi olisi sallittua. Vastaavasti arvioinnissa olisi merkitystä myös sellaisilla säännöksillä tai määräyksillä, joiden mukaan tavaraa ei saa käyttää tarkoitukseensa, ellei se täytä asetettuja vaatimuksia. Yleensä tämänkaltaisia säännöksiä ja määräyksiä on annettu terveyden, ympäristön tai omaisuuden suojelemiseksi. Ehdotettu säännös vastaa pääosin nykyistä oikeustilaa.

Ehdotetun momentin 2 kohdan mukaan tavaran olisi vastattava laadultaan ja kuvaukseltaan näytettä tai mallia, jonka myyjä asetti ostajan saataville ennen sopimuksen tekemistä. Myyjän esittämällä näytteellä tai mallilla on merkitystä virhearvioinnin kannalta vain niiden ominaisuuksien osalta, joiden kuvaamiseksi näyte tai malli on tarkoitettu. Säännös vastaa nykyistä oikeustilaa.

Ehdotetun momentin 3 kohdan mukaan tavaran mukana olisi toimitettava sellaiset lisävarusteet, pakkaukset sekä asennus-, käyttö- ja muut ohjeet, jotka ostaja voi kohtuudella odottaa saavansa. Esimerkkinä lisävarusteesta, jonka ostaja voi kohtuudella odottaa saavansa, voidaan mainita älypuhelimien mukana toimitettava laturi. Pakkauksia koskevalla vaatimuksella tarkoitettaisiin puolestaan sitä, että tavaran tulisi olla pakattu tavanmukaisella tai muuten sopivalla tavalla, jos pakkaus on tarpeen tavaran säilyttämiseksi tai suojaamiseksi. Jos tavara puutteellisen pakkauksen vuoksi esimerkiksi vahingoittuu luovutuksen jälkeisessä kuljetuksessa tai pilaantuu normaaleissa säilytysolosuhteissa, myyjälle syntyisi virhevastuu ehdotetun 13 §:n 1 momentin nojalla.

Asennus-, käyttö- ja muilla ohjeilla, joita ostaja voi kohtuudella odottaa, tarkoitetaan ohjeita, jotka ovat tarpeellisia esimerkiksi kyseisen tavaran käyttöönottamiseksi, käyttämiseksi ja säilyttämiseksi. Kuten nykyisinkin, tavaran käyttöä koskevilla ohjeilla tarkoitettaisiin kyseisen tavaran toimintaa ja käsittelyä sekä sen mahdollisia erityispiirteitä tai -ominaisuuksia selvittäviä tietoja, mutta ei sen sijaan tietoja tai ohjeita siitä, millä tavoin kyseisen kaltaista tavaraa yleisesti tulee tai voidaan käyttää. Ohjeilla voidaan katsoa olevan korostunutta merkitystä, kun kyse on digitaalisia elementtejä sisältävästä tavarasta.

Tarpeellisina ei ole pidettävä tietoja, jotka ostajalla voidaan edellyttää olevan muutenkin. Myyjällä olisi oikeus lähteä siitä, että ostaja on selvillä normaalin yleistiedon ja elämäkokemuksen piiriin kuuluvista seikoista. Myös voimassa olevan luvun 12 a §:n 2 momentissa edellytetään, että ostajalle on luovutettava sellaiset ohjeet, jotka ovat tarpeen tavaran asentamista, kokoonpanoa, käyttöä, hoitoa tai säilytystä varten. Näin ollen ehdotettu säännös ei merkitsisi asiallista muutosta nykytilaan.

Momentin 4 kohdan mukaan tavaran määrän, laadun ja muiden ominaisuuksien olisi vastattava ominaisuuksia, joita saman tyyppisillä tavaroilla yleensä on ja joita ostaja voi kohtuudella odottaa, kun otetaan huomioon tavaran luonne sekä tiedot, jotka myyjä, tuottaja tai muu liiketoimintaketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistunut henkilö tai joku näiden lukuun on esittänyt tavaraa markkinoitaessa tai muuten ennen kaupantekoa.

Ominaisuuksien arvioinnissa merkitystä olisi tavarahan laadun lisäksi tavarahan kestävyyteen, toimivuuteen, yhteensopivuuteen ja turvallisuuteen liittyvillä ominaisuuksilla. Selvää kuitenkin on, että samaa käyttötarkoitusta palvelevien tavaroiden välillä saattaa olla laatueroja ilman, että heikkolaatuisempaa tavaraa välttämättä voitaisiin pitää virheellisenä. Viittaus siihen, mitä ostaja voi kohtuudella odottaa, merkitsee, että myyjälle ei synny virhevastuuta esimerkiksi, jos tavarahan rikkoutuminen epätavallisen lyhyen käyttöajan jälkeen johtuu siitä, että se on altistettu suuremmalle rasitukselle kuin mitä ostaja perustellusti voi olettaa sellaisen tavarahan kestävän. Yksittäisen ostajan henkilökohtaisilla odotuksilla ei ole säännöksen kannalta ratkaisevaa merkitystä, vaan arvioinnin tulee perustua yleisempään mittapuuhun. Kuluttajien aiheellisia odotuksia arvioitaessa voi olla merkitystä muun muassa tavarahan hinnalla. Tavarahan laadun samoin kuin muiden ominaisuuksien osalta laatuerot eri valmistajilta peräisin olevien tavaroiden välillä heijastuvat usein tavarahan hintatasoon. Hintaerot saattavat olla siinä määrin huomattavia, että niille voidaan antaa merkitystä myös arvioitaessa kuluttajien perusteltuja laatuodotuksia.

Ostajan kohtuullisten odotusten osalta merkitystä on myös sillä, onko esimerkiksi tavarahan myyjä, tuottaja tai muu liiketoimiketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistunut henkilö esittänyt tai onko kyseisten tahojen puolesta annettu markkinoinnissa tietoja tavarahan laadusta ja ominaisuuksista. Tällaiset tiedot on voitu antaa laajalle yleisölle suunnatussa markkinoinnissa, kuten mainonnassa tai tavarahan pakkausmerkinnöissä. Ostajalla on lähtökohtaisesti oikeus luottaa tällaisiin markkinoinnissa annettuihin tietoihin. Momentin 4 kohta vastaa asiallisesti voimassa olevaa sääntelyä. Selvyyden vuoksi todettakoon, että kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot, joista säädetään esimerkiksi etämyynnin osalta ennen muuta kuluttajansuojalain 6 luvussa ja jotka ovat olennainen osa sopimusta, ovat virhevastuun kannalta merkityksellisiä jo ehdotetun pykälän 1 momentin perusteella. Ostajalle henkilökohtaisesti annetut tiedot voivat koskea myös muuta tietoa kuin sellaista tietoa, joka myyjällä on lain mukaan velvollisuus antaa ostajalle.

13 §. *Yleinen virhesäännös.* Pykälän 1 momentin mukaan tavarassa on virhe, jos se poikkeaa siitä, mitä 12 §:ssä säädetään. Virhearvioinnin lähtökohtana olisi siten osapuolten välisen sopimuksen sisältö sekä tavaralle asetetut yleiset edellytykset. Jotta tavarassa ei olisi säännöksen tarkoittamaa virhettä, tavarahan tulee täyttää sekä mahdolliset subjektiiviset vaatimukset että tavaralle asetetut objektiiviset vaatimukset. Jos myyjä ja ostaja eivät ole sopineet tavaraa koskevista erityisistä vaatimuksista, tavarahan virheellisyyttä arvioidaan yksinomaan 12 §:n 2 momentin objektiivisten vaatimusten perusteella.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi poikkeuksen 1 momentin pääsäännöstä. Ehdotuksen mukaan tavaraa ei katsottaisi 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten vaatimusten

vastaiseksi, vaikka tavaran tietty erityispiirre poikkeaisi näistä vaatimuksista, jos ostajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto poikkeamasta ja tämä on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt. Momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 7 artiklan 5 kohta.

Jos siis tavara poikkeaa yleisistä vaatimuksista, elinkeinonharjoittajan olisi nimenomaisesti annettava asiasta tieto ostajalle, ja ostajan olisi nimenomaisesti hyväksyttävä se, että tavara poikkeaa sille asetetuista yleisistä vaatimuksista. Tiedon antamiselle ja ostajan hyväksynnälle ei säädettäisi määrämuotoa, vaan tieto sekä hyväksyntä voitaisiin antaa suullisesti tai kirjallisesti. Koska myyjällä olisi kuitenkin näyttövelvollisuus siitä, että tieto on annettu ja ostajan hyväksyntä saatu sopimuksen tekoajankohtana, myyjän omankin edun mukaista voisi olla käyttää kirjallista muotoa.

Tieto olisi annettava ja hyväksyntä saatava sopimuksen tekoajankohtana. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että tiedon antamisella ja hyväksymisellä tulisi olla läheinen ajallinen yhteys sopimuksentekohetkeen.

Pykälän 3 *momentin* mukaan tavaraa ei katsottaisi 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten vaatimusten vastaiseksi myöskään silloin, kun virhe johtuu ostajan toimittamista tavaran valmistamiseen käytetyistä tarveaineista, kun myyjä ei ole tiennyt eikä tämän ole pitänytkaan tietää tarveaineiden virheellisyydestä. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan 12 §:n 4 momentin viimeisen virkkeen säännöstä. Kuten nykyäänkin, jos myyjä on esimerkiksi havainnut tai hänen olisi pitänyt havaita, että ostajan toimittamien tarveaineiden virheellisyys aiheuttaa virheen valmistettavaan tavarahan, hän ei vapaudu virhevastuusta, jollei ostaja ole hyväksynyt tavaran valmistamista materiaalivirheestä huolimatta. Tarveaineiden virheellisyydellä viitataan tarveaineiden viallisuuteen, puutteellisuuteen tai soveltumattomuuteen aiottuun tarkoitukseen. Myyjä vastaa tavaran virheestä myös silloin, kun ostajan toimittamat tarveaineet ovat vaurioituneet vasta sen jälkeen, kun ne on luovutettu myyjälle. Säännöksen säilyttämistä laissa nyt ehdotettavassa muodossa pidetään mahdollisena direktiivin 13 artiklan 7 kohdan perusteella.

Ehdotetussa 4 *momentissa* säädettäisiin puolestaan tilanteista, joissa myyjä ei vastaisi 12 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettua markkinoinnissa esitetystä tiedoista. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 7 artiklan 2 kohta.

Ehdotetun momentin 1 kohdan mukaan myyjä ei ensinnäkään vastaisi markkinoinnissa tai muuten ennen kaupantekoa esitetystä tiedoista, jos hän osoittaa, että hän ei tiennyt eikä hänen voida kohtuudella olettaa olleen selvillä kyseisistä tiedoista. Kohta vastaa nykytilaa.

Ehdotetun momentin 2 kohdan mukaan myyjä olisi myös vastuusta vapaa, jos kyseiset tiedot on oikaistu sopimuksentekohetkeen mennessä samalla tai siihen verrattavissa olevalla tavalla kuin millä tiedot oli esitetty. Jos virheelliset tai harhaanjohtavat tiedot on esitetty yleisessä, laajalle yleisölle suunnatussa markkinoinnissa, kuten mainonnassa, tiedot voitaisiin oikaista myös tällaisessa markkinoinnissa, vaikka oikaisu ei olisikaan tullut kyseisen ostajan tietoon. Jos myyjä on ollut tietoinen siitä, että tavara on esimerkiksi aikaisemman myyntiportaan toimesta annettu virheellisiä tai harhaanjohtavia markkinointitietoja, myyjä voisi välttyä vastuulta oikaisemalla tiedon itse. Käytännössä myyjä voi tällaisissa tilanteissa yleensä helpoimmin varmistaa oikaisun tulemisen asiakkaiden tietoon liittämällä sitä koskevan ilmoituksen tavarán yhteyteen. Säännös vastaa pääosin nykytilaa.

Ehdotetun momentin 3 kohdan mukaan myyjä olisi vastuusta vapaa myös silloin, jos markkinoinnissa tai muuten ennen kaupantekoa esitetyt tiedot eivät ole voineet vaikuttaa kauppaan. Esitettyjen virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen on siis oltava sellaisia, joilla on ollut vaikutusta ostajan ostopäätökseen. Myös tältä osin sääntely vastaisi nykytilaa.

13 a §. *Asentamisesta johtuva virhe.* Pykälässä säädettäisiin siitä, milloin tavarán virheellisestä asennuksesta johtuvaa virhettä olisi pidettävä tavarán virheenä. Pykälällä pannaan täytäntöön tavarankauppadirektiivin 8 artikla.

Pykälän 1 kohta vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa 12 a §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 kohdan mukaan tavarassa olisi niin ikään virhe, jos tavarán asentaminen on ollut ostajan vastuulla ja tämän suorittama virheellinen asennus on johtunut puutteista myyjän toimittamissa asennusohjeissa tai, jos kyse on digitaalisia elementtejä sisältävästä tavarasta, myyjän taikka digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittajan toimittamissa asennusohjeissa. Virheellisestä asennuksesta johtuvaa virhettä olisi pidettävä tavarán virheenä riippumatta siitä, suorittiko asennuksen ostaja vai tämän vastuulla toimiva kolmas osapuoli, jos virheellinen asennus johtui puutteista asennusohjeissa. Asennusohjeiden puutteilla tarkoitetaan muun muassa ohjeiden vaillinaisuutta tai epäselvyyttä siten, että niiden noudattaminen olisi keskivertokuluttajalle vaikeaa. Pykälän 2 kohta vastaa osittain voimassa olevaa 12 a §:n 2 momenttia.

13 b §. *Päivitysten laiminlyönnistä johtuva virhe digitaalisia elementtejä sisältävän tavarán kaupassa.* Pykälä on uusi, ja siinä ehdotetaan säädettäväksi virheestä, joka johtuu digitaalisia elementtejä sisältävään tavararaan liittyvien päivitysten laiminlyönnistä.

Digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa tietoturvapäivitykset sekä muut päivitykset voivat olla tarpeellisia, jotta tavara säilyy 12 §:ssä edellytetyn mukaisena. Pykälän 1 momentin mukaan digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa myyjän olisikin huolehdittava siitä, että ostajalle tiedotetaan tällaisista päivityksistä.

Momentin 1 kohdan mukaan päivitykset olisi toimitettava ostajalle tavaran ja digitaalisten elementtien tyyppi ja tarkoitus sekä sopimuksen olosuhteet ja luonne huomioon ottaen kohtuullisen ajanjakson ajan. Kohtuullisen ajanjakson pituus olisi määriteltävä tapauskohtaisesti, mutta tyypillisesti kohtuullisena ajanjaksona voidaan pitää tavaran odotettavissa olevaa käyttöikää. Jos taas kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, päivitykset on toimitettava ehdotetun 15 §:n 2 momentissa tarkoitetun ajan eli joka tapauksessa vähintään sen ajan, jona digitaalista sisältöä tai palvelua on sovittu toimitettavaksi. Momentilla pannaan täytäntöön tavarankauppadirektiivin 7 artiklan 3 kohta.

Myyjän velvollisuus toimittaa päivityksiä rajoittuisi sellaisin päivityksiin, jotka ovat tarpeen, jotta digitaalisia elementtejä sisältävä tavara täyttäisi edelleen ehdotetussa 12 §:ssä säädetyt objektiiviset ja subjektiiviset vaatimukset. Jos ostaja ja myyjä eivät ole sopineet toisin, myyjällä ei olisi säännöksen perusteella velvollisuutta toimittaa päivitetyjä versioita tavaran digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta taikka parantaa tai laajentaa tavaran toimintoja enemmän kuin mitä yleiset vaatimukset edellyttävät.

Jos myyjä on laiminlyönyt huolehtia edellä mainitun 1 momentin mukaisista velvollisuuksistaan, ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan tavarassa olisi virhe.

Pykälän 3 momentissa rajoitettaisiin myyjän vastuuta yksinomaan päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä tietyissä tilanteissa. Jos ostaja ei asenna 1 momentin mukaisesti toimitettuja päivityksiä kohtuullisessa ajassa, myyjä ei vastaisi yksinomaan kyseisen päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä edellyttäen, että myyjä on ilmoittanut ostajalle päivityksen saatavuuden ohella siitä, mitä seurauksia päivityksen asentamisen laiminlyönnillä on. Lisäksi edellytetään, ettei päivityksen asentamatta jättäminen tai sen virheellinen asennus johdu ostajalle annetuista puutteellisista asennusohjeista.

Ostaja voisi siis vapaasti päättää, asentaako hän toimitetut päivitykset. Jos ostaja päättää olla asentamatta päivityksiä, jotka ovat tarpeen, jotta digitaalisia elementtejä sisältävä tavara säilyy edellytetyn mukaisena, hän ei voi olettaa tavaran säilyvän tällaisena. Vastuusta vapautuakseen myyjän olisi kuitenkin tullut ilmoittaa ostajalle, että tämän päätös olla asentamatta päivityksiä, jotka ovat tarpeen digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran säilyttämiseksi edellytetyn mukaisena, vaikuttaa myyjän vastuuseen niistä digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran ominaisuuksista, joita kyseisillä

päivityksillä on tarkoitus ylläpitää. Momentilla pannaan täytäntöön tavarankauppadirektiivin 7 artiklan 4 kohta.

Ehdotetun pykälän *4 momentin* mukaan digitaalisia elementtejä sisältävää tavaraa ei pidettäisi pykälässä tarkoitetulla tavalla virheellisenä myöskään silloin, kun ostajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto siitä, ettei päivityksistä tiedoteta eikä niitä toimiteta 1 momentissa edellytetyllä tavalla ja ostaja on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt. Momentilla pannaan osittain täytäntöön tavarankauppadirektiivin 7 artiklan 5 kohta.

14 §. Oikeudellinen virhe. Pykälässä säädettäisiin oikeudellisesta virheestä. Pykälä olisi kuluttajansuojalaissa uusi, mutta se vastaisi sisällöltään pitkälti kauppalain 41 §:ää, joka tulee jo nykyisin sovellettavaksi myös elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä kaupassa. Pykälällä pantaisiin osin täytäntöön tavarankauppadirektiivin 9 artikla.

Pykälän *1 momentin* mukaan tavarassa olisi virhe, jos sivullisella on omistus-, pantti-, tai muu oikeus tavaraan, eikä sopimuksesta seuraa, että ostajan on vastaanotettava tavara sivullisen oikeudesta johtuvin rajoituksin. Säännös vastaa kauppalain 41 §:n 1 momenttia, joka tulee jo nykyisin sovellettavaksi myös elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavarankaupassa.

Oikeudellista virhettä koskevat säännökset tulevat sovellettavaksi, jos ostajalle on luovutettu kolmannelle henkilölle kuuluva tavara. Jos tavarahan käyttö tai jälleenmyynti olisi ristiriidassa kolmannen henkilön immateriaalioikeuden, kuten patentti-, tavaramerkki- tai tekijänoikeuden kanssa, oikeudellista virhettä koskevia säännöksiä ei sovelleta. Tällöin sovellettavaksi tulevat virhettä koskevat muut säännökset.

Pykälän *2 momentin* mukaan ostaja voisi vaatia oikeudellisesta virheestä johtuvia seuraamuksia myös silloin, kun sivullinen väittää, että hänellä on 1 momentissa tarkoitettu oikeus, ja väitteelle on todennäköisiä perusteita. Momentti vastaa kauppalain 41 §:n 3 momenttia.

15 §. Virheellisuuden määräävä ajankohta. Pykälän *1 momentti* vastaa asiallisesti voimassa olevan 15 §:n 1 momenttia. Momentin sanamuotoa ehdotetaan direktiivin täytäntöönpanon johdosta muutettavaksi siten, että tavarahan virheellisuuden määräävänä ajankohtana pidettäisiin tavarahan luovutushetkeä, kun voimassa olevassa laissa tavarahan virheellisuuden määräävänä ajankohtana pidetään vaaranvastuun siirtymistä. Käytännössä muutos ei kuitenkaan merkittäisi muutosta nykytilaan. Momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 10 artiklan 1 kohta.

Pykälän 2 *momentti* on uusi. Jos kyse on digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta, jonka osalta on sovittu digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, myyjä vastaisi 1 momentin lisäksi joka tapauksessa digitaalisen sisällön tai palvelun osalta virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona digitaalista sisältöä tai palvelua on sopimuksen mukaan määrä toimittaa. Ehdotetulla 2 momentilla pannaan osittain täytäntöön 10 artiklan 2 ja 3 kohta.

Pykälän 3 *momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että virheen oletettaisiin olleen olemassa tavaran luovutushetkellä, jos se ilmenee yhden vuoden kuluessa tästä ajankohdasta, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka tavaran luonteen vastainen. Voimassa olevassa laissa virheen oletetaan olevan tavarassa, jos se ilmenee kuuden kuukauden kuluessa vaaranvastuun siirtymisestä ostajalle. Vuoden vähimmäisajasta säädetään direktiivin 11 artiklan 1 kohdassa, joka momentilla pantaisiin täytäntöön. Virheellisyyden määräävää ajankohtaa muutettaisiin vastaavalla tavalla kuin pykälän 1 momentissa. Kuten nykyisinkin, virheolettamus voidaan kuitenkin kumota osoittamalla, että virhe on syntynyt vasta tavaran luovutushetken jälkeen. Oletussääntöä ei sovelleta myöskään, jos oletus on virheen tai tavaran luonteen vastainen.

Pykälän 4 *momentti* vastaa asiallisesti voimassa olevaa 15 §:n 3 momenttia. Virheellisyyden määräävää ajankohtaa täsmennettäisiin vastaavalla tavalla kuin pykälän 1 ja 3 momentissa.

15 a §. *Takuu ja sen merkitys.* Pykälän 1 momentissa säädetään takuun määritelmästä ja siitä, milloin tavarassa katsotaan olevan virhe, kun tavarasta on annettu takuu. Momentin mukaan takuulla tarkoitettaisiin myyjän tai kolmannen tahon myyjän lukuun antamaa sitoumusta tavaran käyttökelpoisuudesta tai muista ominaisuuksista määräytyksi ajaksi. Kuten nykyisinkin, takuun on oltava ostajan kannalta aina lisäetu.

Jotta lisäsitoumus täyttäisi takuun määritelmän, sitoumuksesta ei voisi periä kuluttajalta lisämaksua. Jos tavarasta annetaan sellainen lisäsitoumus, josta kuluttajan pitää maksaa, kyseessä ei olisi enää kuluttajansuojalaissa tarkoitettu takuu eikä kyseisestä sitoumuksesta saisi käyttää nimitystä ”takuu”. Jos tavara takuuajana huonontuisi niiden ehtojen mukaisesti, jotka olisi esitetty takuutodistuksessa ja takuuta koskevassa mainonnassa sopimuksen tekohetkellä tai ennen sitä, ehdotetun säännöksen mukaan tavarassa katsottaisiin olevan virhe. Virhearviointissa merkitystä olisi siten sillä, mitä takuutodistuksen ehdoissa ja takuuta koskevassa mainonnassa on esitetty. Momentilla pannaan täytäntöön osittain direktiivin 17 artiklan 1 kohdan 1 alakohta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi direktiiviin perustuva lisäys. Jos tavaraa koskevan kestävyystakuun on antanut tavaran tuottaja, ehdotetun säännöksen mukaan tämä olisi suoraan vastuussa ostajalle tavaran korjaamisesta tai vaihtamisesta

18 ja 18 a §:n mukaisesti takuun voimassaoloajan. Säännöksen mukaisella kestävyystakuulla tarkoitettaisiin sitä, ettei tavara menetä tiettyjä ominaisuuksiaan tai toimintakelpoisuuttaan aiottuun tarkoitukseen. Säännöksen soveltamisen kannalta ei ole merkitystä sillä, onko tällainen takuu nimenomaisesti nimetty kestävyystakuuksi. Säännös ei vaikuta myyjän virhevastuuseen, vaan ostaja voisi edelleen kääntyä virhetilanteissa suoraan myyjän puoleen.

Lisäksi momentista ehdotetaan selkeyden vuoksi siirrettäväksi ensimmäiseen momenttiin maininta ”myyjän lukuun”. Muilta osin momentti vastaa voimassa olevan 15 a §:n 2 momenttia. Momentilla pannaan täytäntöön osittain direktiivin 17 artiklan 1 kohdan 1 alakohta.

Pykälän 3 *momentti* on uusi. Momentissa säädetään, että jos takuutodistuksen ehdot poikkeaisivat mainonnassa esitetyistä ehdoista ostajan vahingoksi, takuu sitoisi mainonnassa esitettyjen ehtojen mukaisesti, ellei mainontaa olisi ajoissa oikaistu samalla tai siihen verrattavissa olevalla tavalla, kuin millä ehdot on mainonnassa esitetty. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 17 artiklan 1 kohdan 2 alakohta.

Pykälän 4 *momentti* vastaa voimassa olevan 15 a §:n 3 momenttia.

15 b §. Takuun sisältö ja toimitus. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan uudistetun pykälän sisältöä. Pykälän 1 *momentin* mukaan takuutodistus olisi laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi. Todistuksen selkeyttä ja ymmärrettävyyttä arvioidaan objektiivisesti. Edelleen momentin mukaan takuutodistus olisi toimitettava ostajalle viimeistään tavarantoimituksen luovutushetkellä henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että ostaja voi tallentaa ja toisintaa sen muuttumattomana. Voimassa olevan lain mukaan takuu on toimitettava kirjallisesti tai sähköisesti pysyvällä tavalla vain, jos ostaja on tätä pyytänyt. Momentilla pannaan täytäntöön osittain direktiivin 17 artiklan 2 kohta.

Pykälän 2 *momentissa* säädetään seikoista, joiden tulee käydä ilmi takuutodistuksesta. Säännös vastaa asiasisällöltään pitkälti voimassa olevan 15 b §:n 1 momenttia, mutta sääntely olisi yksityiskohtaisempaa. Momentilla pannaan täytäntöön osittain direktiivin 17 artiklan 2 kohta. Momentin 1 kohdan mukaan todistuksesta olisi käytävä ilmi ensinnäkin takuun antajan nimi ja osoite. Momentin 2 kohdan mukaan todistuksessa olisi niin ikään mainittava tavara, jota takuu koskee, sekä 3 kohdan mukaan takuehdot. Lisäksi momentin 4 kohdan mukaan todistuksesta olisi käytävä ilmi se menettely, jota ostajan on noudatettava takuun käyttämiseksi. Edelleen momentin 5 kohdan mukaan todistuksen tulisi sisältää selkeä ilmoitus siitä, että ostajalla on lain mukaiset oikeudet ja että takuulla ei rajoiteta näitä oikeuksia.

Pykälän 3 *momentti* vastaa voimassa olevan 15 b §:n 3 momenttia.

16 §. *Ostajan oikeudet.* Pykälä on uusi. Pykälässä luettelaisiin ostajan mahdolliset oikeussuojakeinot tilanteessa, jossa tavarassa on myyjän vastuulla oleva virhe. Säännös olisi yksinomaan kokoava, ja sillä pantaisiin täytäntöön 13 artiklan 1 kohta.

16 a §. *Reklamaatio.* Pykälä vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa 16 §:ää. Pykälän otsikko ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi virheilmoituksesta reklamaatioksi, ja pykälän 1 *momentissa* sana virheilmoitus muutettaisiin sanaksi reklamaatio vastamaan enemmän yleiskielessä käytettyä termiä. Pykälän säilyttäminen perustuu tavarankauppadirektiivin 12 artiklan mukaiseen optioon säätää ostajan ilmoitusvelvollisuudesta virhetilanteissa. Perustelut säännöksen säilyttämiselle on esitetty esityksen 5.1 jaksossa.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi muilta osin voimassa olevan 16 §:n 2 momenttia, mutta 2 kohdan viittaus jo kumottuun tuoteturvallisuuslakiin ehdotetaan korvattavaksi viittauksella kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011).

18 §. *Virheen oikaisu.* Pykälän 1 *momentissa* säädetään myyjän velvollisuudesta täyttää sopimus korjaamalla virheellinen tavara tai toimittamalla virheetön tavara. Momentti vastaisi pitkälti voimassa olevan 18 §:n 1 momenttia, mutta sitä ehdotetaan selkeyttäväksi siten, että momentista kävisi yksiselitteisesti tavarankauppadirektiivissä edellytetyn mukaisesti ilmi, että kuluttajalla on oikeus itse päättää, mitä oikaisuotapaa käytetään. Vaikka jo vanhassa tavarankauppadirektiivissä on edellytetty ostajan valinnanvapautta tavarankorjauksen ja uuden toimituksen osalta, käytännössä oikeustila ei ole vastannut kaikilta osin direktiiviä.

Voimassa olevaan 18 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä säädetään siitä, miten oikaisu on suoritettava. Tältä osin sääntely ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 18 a §:ään, jossa säädettäisiin menettelystä oikaistaessa virhe.

Voimassa olevan 18 §:n 2 momentissa säädetään myyjän oikeudesta suorittaa oikaisu omalla kustannuksellaan, vaikka ostaja ei vaatisi virheen korjaamista tai virheetöntä tavaraa. Kyseinen momentti kumottaisiin sen johdosta, että sen arvioidaan olevan tavarankauppadirektiivin vastainen. Tämän johdosta nykyinen 3 momentti siirtyisi 2 *momentiksi*. Momentista poistettaisiin kuitenkin viittaus voimassa olevaan 2 momenttiin. Nykyiseen 3 momenttiin sisältyvän sääntelyn säilyttäminen katsotaan mahdolliseksi direktiivin johdanto-osan 54 kappaleen perusteella.

18 a §. *Menettely oikaistaessa virhe.* Pykälä on uusi. Pykälän 1 *momentin* ensimmäisen virkkeen mukaan ostajan olisi asetettava korjattava tai vaihdettava tavara myyjän

saataville. Säännös vastaa voimassa olevaa oikeustilaa. Säännöksellä pannaan täytäntöön osittain direktiivin 14 artiklan 2 kohta.

Jos tavara vaihdetaan, momentin toisen virkkeen mukaan ostaja saisi kuitenkin olla palauttamatta vastaanottamaansa tavaraa, kunnes uusi toimitus tapahtuu. Säännös vastaa kauppalaain 64 §:n 3 momenttia, joka tulee jo nykyisin sovellettavaksi myös kulltajankaupassa. Säännös koskee sekä tapauksia, joissa ostaja on vaatinut uutta toimitusta, että tapauksia, joissa myyjä on tarjoutunut suorittamaan tällaisen oikaisun.

Ostajalla ei olisi myöskään velvollisuutta maksaa vaihdetun tavaran normaalista käytöstä vaihtamista edeltävältä ajalta. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevaa oikeustilaa, ja sillä pantaisiin osaltaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 4 kohta. Kääntäen tämä merkitsee sitä, että myyjällä olisi oikeus saada ostajalta korvaus sellaisesta tavaran huonontumisesta tai vähentymisestä johtuvasta arvonalennuksesta, joka johtuu muusta kuin tavaran normaalista käytöstä. Se, mitä on pidettävä tavaran normaalina käyttönä, olisi arvioitava objektiivisesti. Normaali käyttö voi vaihdella esimerkiksi sen mukaan, millaiseen talouteen tavara on ostettu. Jos tavara on esimerkiksi hankittu usean henkilön talouteen, on luonnollista, että tavaraa käytetään enemmän ja se myös kuluu nopeammin kuin yhden hengen taloudessa, vaikka kyse olisi tavaran normaalista käytöstä. Jos tavara huonontuu tai vähentyy esimerkiksi sen vuoksi, että ostaja on käyttänyt tavaraa sen käyttötarkoituksen tai käyttöohjeiden vastaisesti, tätä ei sen sijaan voitaisi pitää tavaran normaalina käyttönä.

Jos tavara on kuitenkin tuhoutunut, kadonnut, huonontunut tai vähentynyt omien ominaisuuksiensa tai muun sellaisen seikan vuoksi, joka ei johdu ostajasta, taikka tavara on tuhoutunut, huonontunut tai vähentynyt sellaisen toimenpiteen vuoksi, joka on ollut välttämätön tavaran virheettömyyden tarkastamiseksi, ostajalla ei olisi velvollisuutta maksaa korvausta myyjälle tällaisesta tavaran tuhoutumisesta tai katoamisesta, taikka huonontumisesta tai vähentymisestä johtuneesta arvonalennuksesta.

Pykälän 2 *momentin* mukaan virheen oikaisu olisi suoritettava kohtuullisessa ajassa siitä, kun ostaja on ilmoittanut myyjälle virheestä ja siten, ettei ostajalle aiheudu siitä kustannuksia taikka merkittävää haittaa ottaen huomioon tavaran luonne ja tarkoitus, jota varten ostaja hankki tavaran. Momentti vastaisi pitkälti nykyisen 18 §:n 1 momentin toista virkettä, ja sillä pannaan täytäntöön tavarankauppadirektiivin 14 artiklan 1 kohta.

Kohtuullinen aika olisi määriteltävä tapauskohtaisesti, ja siihen vaikuttaisi esimerkiksi se, onko kyse virheen korjaamisesta vai uuden virheettömän tavaran toimittamisesta. Jos virhe korjataan, ajan pituuteen voisi vaikuttaa esimerkiksi virheen laatu ja laajuus. Jotta myyjä voisi suorittaa virheen korjaamisen kohtuullisessa ajassa ostajan reklaamaatiosta, ostajan olisi luonnollisesti asetettava korjattava tavara myyjän saataville

korjauksen suorittamiseksi. Jos ostaja ei ole tätä tehnyt, myyjältä ei voida olettaa virheen korjaamista kohtuullisessa ajassa.

Voimassa olevan 18 §:n 1 momentin mukaan oikaisusta ei saa aiheutua ostajalle olennaista haittaa. Tältä osin momentin sanamuotoja ehdotetaan täsmennettäväksi direktiivin 14 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti siten, että oikaisu olisi suoritettava siten, ettei ostajalle aiheudu virheen oikaisusta merkittävää haittaa ottaen huomioon tavaran luonne ja tarkoitus, jota varten ostaja hankki tavaran. Muutosten tarkoituksena ei ole muuttaa nykyistä oikeustilaa.

Pykälän 3 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan myyjän olisi otettava vaihdettava tavara takaisin omalla kustannuksellaan. Säännös vastaa voimassa olevaa oikeustilaa. Säännöksellä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 14 artiklan 2 kohta. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että jos korjaaminen tai vaihtaminen edellyttää, että ennen virheen ilmenemistä asennettu tavara poistetaan, myyjän tulee huolehtia myös virheellisen tavaran poistamisesta ja virheettömän tavaran asentamisesta sekä näistä aiheutuvista kustannuksista edellyttäen, että tavara on asennettu sen luonteen ja käyttötarkoituksen mukaisesti. Merkitystä ei olisi sillä, onko tavaran asentaminen alun perin kuulunut myyjän vai ostajan vastuulle.

Jos tavara olisi asennettu tavaran luonteen ja käyttötarkoituksen vastaisesti, myyjän ei tarvitsisi huolehtia tavaran poistamisesta ja tavaran poistamisesta aiheutuvista kustannuksista. Poistamisella tarkoitettaisiin sitä, että virheellinen tavara olisi esimerkiksi irrotettava siitä ympäristöstä, johon tavara on asennettu. Tällainen asennettu tavara voisi olla esimerkiksi kodinkone, joka on asennettu keittiökaluusteeseen kiinni. Myyjän tulee huolehtia myös virheettömän tavaran asentamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 3 kohta.

19 §. Hinnanalennus ja kaupan purku. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan pykälän tavoin niistä edellytyksistä, joiden vallitessa ostaja voi tavarassa olevan virheen vuoksi vaatia hinnanalennusta tai kaupan purkua. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi tavarankauppadirektiivin 13 artiklan 4 ja 5 kohdan asianmukaiseksi täytäntöön panemiseksi.

Ostaja saisi ehdotetun 1 momentin 1 kohdan mukaan vaatia virhettä vastaavaa hinnanalennusta tai purkaa kaupan ensinnäkin silloin, jos virheen oikaiseminen on mahdotonta tai siitä aiheutuisi 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuja kohtuuttomia kustannuksia. Tällainen tilanne voi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun on jo ennalta ilmeistä, että virhettä ei voida korjata eikä myöskään virheettömän tavaran toimittaminen käypäinsä. Momentin 1 kohta vastaa voimassa olevaa oikeustilaa.

Ostaja voisi momentin 2 kohdan mukaan vaatia hinnanalennusta tai purkaa kaupan niin ikään silloin, jos myyjä ei ole suorittanut oikaisua kohtuullisessa ajassa tai muutoin 18 tai 18 a §:ssä edellytetyllä tavalla. Myös nykyään hinnanalennusvaatimuksen tai kaupanpurkuvaatimuksen edellytyksenä on muun muassa se, ettei oikaisua ole suoritettu 18 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Ehdotetun säännöksen mukaan arvioitavaksi tulisivat lisäksi uudessa 18 a §:ssä tarkoitetut menettelyt. Siten jos myyjä ei esimerkiksi ole huolehtinut asennetun tavarahan poistamisesta 18 a §:n 3 momentin mukaisesti, ostajalla olisi oikeus vaatia hinnanalennusta tai kaupan purkua. Kohtuullinen aika on arvioitava tapauskohtaisesti, ja siihen vaikuttaisi muun muassa se, minkälaisesta tavarasta on kyse. Kohtuullisen ajan pituutta arvioitaessa voidaan huomiota kiinnittää muun muassa siihen, missä vaiheessa ostaja olisi voinut purkaa kaupan myyjän viivästyksen perusteella.

Momentin 3 kohdan mukaan ostajalla olisi vastaava oikeus, jos myyjä olisi ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella olisi ilmeistä, ettei myyjä oikaise virhettä kohtuullisessa ajassa tai aiheuttamatta ostajalle merkittävää haittaa. Ostajalle aiheutuvaa haittaa arvioitaessa olisi otettava huomioon muun muassa tavarahan laatu ja se tarkoitus, jota varten ostaja on tavarahan hankkinut.

Momentin 4 kohdan mukaan ostajalla olisi vastaava oikeus myös silloin, jos virhe ilmenee siitä huolimatta, että myyjä on jo yrittänyt saattaa tavarahan 5 luvussa edellytetyn mukaiseksi. Säännöstä sovellettaessa olisi annettava merkitystä muun ohella sille, onko kyseessä sama vai eri virhe, sekä sille, minkä tyyppinen, arvoinen ja luonteinen tavara on kyseessä. Jos kyseessä on saman virheen ilmeneminen uudelleen, ostajalla olisi tällöin pääsääntöisesti oikeus vaatia hinnanalennusta tai purkaa kauppa. Jos tavarassa ilmennyt virhe olisi sen sijaan jokin muu kuin aiemmin ilmennyt virhe, myyjälle olisi perusteltua varata vielä oikeus virheen oikaisemiseen erityisesti silloin, kun kyse on kalliista ja rakenteeltaan monimutkaisesta tavarasta. Arvioitaessa sitä, tuleeko myyjälle antaa vielä mahdollisuus oikaista virhe, huomioon tulee myös kalliimpien ja rakenteeltaan monimutkaisten tavaroiden osalta ottaa toisaalta myös se, voidaanko ostajan enää odottaa luottavan myyjän kykyyn oikaista virhe.

Ehdotetun uuden 2 *momentin* mukaan ostaja saa vaatia 1 momentin estämättä hinnanalennusta tai kaupan purkamista välittömästi, jos virhe on luonteeltaan niin vakava, ettei sen oikaiseminen tule kyseeseen. Direktiivin johdanto-osan 52 kappaleen perusteella virheen vakavuuden johdosta ostaja ei voi välttämättä enää luottaa myyjän kykyyn saattaa tavara sopimuksenmukaiseksi. Näin voisi esimerkiksi olla tapauksessa, jossa virhe vaikuttaa merkittävästi ostajan mahdollisuuksiin käyttää tavaraa normaalisti ja ostajan ei voida odottaa luottavan siihen, että myyjän toteuttama tavarahan korjaaminen tai vaihtaminen ratkaisisivat ongelman.

Pykälän 3 *momentin* mukaan oikeutta purkaa kauppaa ei kuitenkaan ole, jos virhe on vähäinen. Todistustaakka siitä, onko virhe vähäinen, on myyjällä. Momentti vastaa voimassa olevaa oikeustilaa. Virheen vähäisyyttä arvioitaessa on otettava huomioon virheen kokonaismerkitys ostajalle. Virhettä voidaan pitää vähäisenä esimerkiksi silloin, kun se on helposti ja nopeasti korjattavissa. Myös erilaiset pintaviat voivat olla luonteeltaan vähäisiä.

19 a §. Hinnanalennuksen suuruus. Pykälä on uusi, ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 15 artikla. Voimassa olevassa kuluttajansuojalain 5 luvussa ei ole hinnanalennuksen laskutapaa koskevaa säännöstä, vaan hinnanalennuksen laskemiseen elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavarankaupassa sovelletaan kauppalain 38 §:ää. Asiallisesti direktiivin ja kauppalain säännökset vastaavat toisiaan, eikä säännös siis merkitse muutosta nykytilaan.

20 §. Vahingonkorvaus. Pykälän 1 *momentti* vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 *momentti* on kuluttajansuojalaissa uusi, mutta se vastaa kauppalain 41 §:n 2 momenttia, joka tulee jo nykyisin sovellettavaksi myös kuluttajankaupassa. Momentin mukaan ostajalla on aina oikeus korvaukseen vahingosta, joka johtuu kaupantekohetkellä olemassa olleesta oikeudellisesta virheestä, jos hän ei tiennyt eikä hänen olisi pitänytkaan tietää virheestä. Säännöksen sisällyttäminen kuluttajansuojalakiin on tarpeen, koska myös oikeudellista virhettä koskeva sääntely sisällytettäisiin nimenomaisesti kuluttajansuojalakiin. Momentti, kuten pykälän muukin sääntely, olisi kansallista.

Pykälän 3 *momentti* vastaisi voimassa olevan pykälän 2 momenttia.

22 §. Muun kuin myyjän vahingonkorvausvelvollisuus. Pykälän 1 *momentin* viittaus 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuun virheeseen muutettaisiin viittaukseksi 12 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamiseen liittyvään virheeseen.

22 a §. Hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentuminen. Voimassa olevassa laissa ei ole säädetty virhevastuun kestolle erityistä takarajaa, eikä sitä ehdoteta asetettavaksi nykyään perustelujen 5.1 jaksossa mainituista syistä. Ehdotettuun uuteen pykälään lisättäisiin kuitenkin selvyuden vuoksi informatiivinen viittaus velan vanhentumisesta annettuun lakiin, jonka perusteella siis määräytyisi nykyiseen tapaan myyjän lakisäänteisen virhevastuun ehdoton takaraja.

Velan vanhentumisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan vahingonkorvauksen tai muun hyvityksen vanhentumisaika alkaa kulua sopimusrikkomukseen perustuvassa hyvityksessä siitä, kun ostaja on havainnut virheen tai puutteen kaupan

kohteessa tai kun muu velkojana oleva sopijapuoli on havainnut virheellisyyden sopimuksen täyttämässä taikka hänen olisi pitänyt se havaita. Perusteettoman edun palautuksessa hyvityksen vanhentumisaika alkaa puolestaan 7 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan kulua siitä, kun vaatimuksen esittäjä on saanut tietää tai hänen olisi pitänyt tietää edun palautuksen perustana olevasta tapahtumasta ja perusteettoman edun saajasta. Velan vanhentumisesta annetun lain 7 §:n 2 momentin mukaan vanhentuminen on kuitenkin katkaistava ennen kuin kymmenen vuotta on kulunut sopimusrikkomuksesta taikka vahinkoon johtaneesta tai edun palautuksen perustana olevasta tapahtumasta rajoittamatta kuitenkaan vahingonkärsijän oikeutta vaatia korvausta henkilö- tai ympäristövahingosta.

Pykälällä osoitettaisiin osaltaan direktiivin 10 artiklan täytäntöönpano. Täytäntöönpanossa hyödynnettäisiin artiklan 5 kohdan mukaista optiota.

24 a §. *Ostajan myötävaikutusvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin ostajan myötävaikutusvelvollisuudesta. Voimassa olevassa 5 luvussa ei ole säännöksiä ostajan myötävaikutusvelvollisuudesta, mutta elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavaran-kaupassa sovelletaan nykyään kauppalain säännöksiä ostajan myötävaikutusvelvollisuudesta. Pykälä vastaakin sisällöllisesti kauppalain 50 §:ää. Ostajan myötävaikutuskauppaan on merkittävä kaupan toteuttamisen kannalta, minkä vuoksi ostajan myötävaikutusvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi suoraan kuluttajansuojalaissa. Sääntely olisi puhtaasti kansallista.

Pykälän *1 kohdan* mukaan ostajan tulee myötävaikuttaa kauppaan sillä tavoin kuin häneltä voi kohtuudella edellyttää, jotta myyjä voi täyttää sopimuksen. Säännöksessä tarkoitetaan sellaista ostajan myötävaikutusta, joka ajoittuu tavaran luovutusta edeltävään vaiheeseen ja joka on edellytyksenä sille, että myyjä voi täyttää oman suoritusvelvollisuutensa. Tällaista ostajan myötävaikutusta saatetaan tarvita lähinnä silloin, kun kaupan kohteena on tavara, joka myyjän on määrä valmistaa tai hankkia ostajan tilauksen perusteella.

Pykälän *2 kohdan* mukaan ostajan tulee lisäksi noutaa tai vastaanottaa tavara. Varsinaiset sopimusrikkomuksen seuraamukset tulevat kuitenkin tämän velvollisuuden osalta kysymykseen vain määrätyissä erityistapauksissa.

24 b §. *Sopimuksen täyttämistä koskeva vaatimus myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi.* Pykälä koskee myyjän oikeutta vaatia, että ostaja täyttää 24 a §:n 1 kohdassa tarkoitettua myötävaikutusvelvollisuuden. Pykälä vastaa kauppalain 53 §:ää. Sääntely olisi puhtaasti kansallista.

Jos ostaja ei myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti, ehdotetun 1 momentin mukaan myyjällä olisi oikeus pysyä sopimuksessa ja vaatia, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan mainitun säännöksen mukaisesti. Ostaja ei kuitenkaan olisi velvollinen myötävaikuttamaan kauppaan, jos sille on olemassa este, jota hän ei voi voittaa, tai jos myötävaikutus edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna myyjälle siitä koituvaan etuun, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan. Tilanteen arvioinnissa merkitystä olisi etenkin sillä, miten tärkeää myyjän kannalta on, täytetäänkö sopimusta lainkaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos 1 momentissa tarkoitettu este tai epäsuhte poistuu kohtuullisessa ajassa, myyjä saisi vaatia, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan.

Pykälän 3 momentin mukaan myyjä menettäisi oikeutensa vaatia ostajaa myötävaikuttamaan kauppaan, jos hän viivyttää kohtuuttoman kauan vaatimuksen esittämisessä.

25 §. *Sopimuksen täyttämistä koskeva vaatimus eräissä muissa tapauksissa.* Voimassa olevan pykälän otsikko "Tilauksen peruuttaminen" ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin pykälän muutettua sisältöä. Sääntely olisi puhtaasti kansallista.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että jos ostaja ei maksa kauppahintaa oikeaan aikaan, myyjällä olisi oikeus pysyä sopimuksessa ja vaatia kauppahinnan maksamista. Säännös vastaa voimassa olevaa oikeustilaa. Sääntelyn selkeyden vuoksi katsotaan kuitenkin tarpeelliseksi ottaa asiasta säännös lakiin.

Jos ostaja rikkoo sopimuksen peruuttamalla tavaran tilauksen ennen tavaran luovutusta, myyjällä ei ehdotetun 2 momentin mukaan ole oikeutta pysyä sopimuksessa ja vaatia kauppahinnan maksamista. Sen sijaan myyjällä on oikeus korvaukseen hänelle aiheutuvasta vahingosta 28 §:n mukaisesti. Momentti vastaa voimassa olevan luvun 25 §:ää.

26 §. *Myyjän oikeus purkaa kauppa maksuviivästyksen vuoksi.* Pykälä vastaa voimassa olevaa 27 §:ää. Pykälän otsikkoa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että kyseessä on myyjän purkioikeus ostajan maksuviivästyksen vuoksi. Täsmennys on tarpeen sen johdosta, että lukuun lisättäisiin säännös myyjän oikeudesta purkaa kauppa myös myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi. Sääntely olisi puhtaasti kansallista.

27 §. *Myyjän oikeus purkaa kauppa myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi.* Pykälässä säädettäisiin myyjän oikeudesta purkaa kauppa ostajan jätettyä täyttämättä velvollisuutensa myötävaikuttaa sopimuksen täyttämiseen taikka velvollisuutensa noutaa tai vastaanottaa tavara. Pykälän 1–3 momentti vastaavat kauppalain 55 §:ää. Sääntely olisi puhtaasti kansallista.

Pykälän *1 momentin* ensimmäinen virke koskee myyjän purkuoikeutta tapauksissa, joissa ostaja ei myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti. Purkuoikeuden edellytyksenä olisi, että sopimusrikkomuksella on myyjälle olennainen merkitys ja ostaja käsitti tämän tai hänen olisi pitänyt se käsittää. Momentin toisen virkkeen mukaan myyjä saisi samoin edellytyksin purkaa kaupan, jos ostaja ei nouda tai vastaanota tavaraa oikeaan aikaan ja sopimuksesta tai olosuhteista käy ilmi, että myyjälle on erityistä merkitystä sillä, että tavara toimitetaan pois. Sopimuksen purkaminen ostajan myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyöntitilanteissa voisi tulla kyseeseen esimerkiksi sellaisessa oletettavasti hyvin poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa myyjän muulle liiketoiminnalle aiheutuu merkittävää haittaa tai vahinkoa siitä, että ostajan kanssa tehdyn sopimuksen täyttäminen pitkittyy sen vuoksi, ettei ostaja täytä myötävaikutusvelvollisuuttaan. Tilanteessa, jossa ostaja on laiminlyönyt noutaa tai vastaanottaa tavaran, sopimuksen purkaminen edellyttää, että ostajan viivästyksellä on myyjälle olennainen merkitys ja ostaja käsitti tämän tai hänen olisi pitänyt se käsittää. Lisäksi edellytyksenä on, että sopimuksesta tai olosuhteista muutoin ilmenee myyjälle olevan erityisen tärkeää, että tavara toimitetaan pois.

Pykälän *2 momentin* mukaan myyjä saisi niin ikään purkaa kaupan, jos ostaja ei myyjän asettamassa määrätyssä lisäajassa, joka ei ole kohtuuttoman lyhyt, myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti tai nouda tai vastaanota tavaraa, kun sopimuksesta tai olosuhteista ilmenee, että myyjälle on erityistä merkitystä sillä, että tavara toimitetaan pois. Lisäajan pituutta arvioitaessa on otettava huomioon se, millälaisesta velvollisuudesta on kysymys. Lisäajan tulee antaa ostajalle todellinen mahdollisuus velvollisuuden täyttämiseen. Myyjällä ei kuitenkaan ole lisäaikaa asettaessaan velvollisuutta ottaa huomioon ostajan yksilöllisiä tarpeita ja olosuhteita. Lisäaika-säännöksen hyödyntäminen ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että myyjän kannalta epäolennainen sopimusrikkomus antaisi myyjälle purkuoikeuden.

Pykälän *3 momentin* mukaan lisäajan kuluessa myyjä saisi purkaa kaupan vain, jos ostaja ilmoittaa, ettei hän tule täyttämään velvollisuuksiaan tämän ajan kuluessa.

Pykälän *4 momentin* mukaan myyjä ei saisi purkaa kauppaa sen vuoksi, ettei ostaja ole noutanut tai vastaanottanut tavaraa, ellei hän ilmoita ostajalle purkamisesta ennen kuin tämä on täyttänyt velvollisuutensa. Momentti vastaa kauppalain 59 §:n 1 momentista ilmenevää säännöstä. Myyjä ei siten saa purkaa kauppaa enää sen jälkeen, kun

viivästynyt maksu on suoritettu tai ostaja on noutanut tai vastaanottanut tavarat. Ratkaisevana on säännöksen mukaan pidettävä sitä ajankohtaa, jolloin ostajan suoritus on tapahtunut. Vaikka myyjä saisi tiedon ostajan suorituksesta vasta myöhemmin, hän ei saa käyttää purkuoikeutta enää sen jälkeen, kun ostaja on täyttänyt velvollisuutensa.

Jos ostaja on myötävaikuttanut kauppaan 24 a §:n 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla mutta on tehnyt sen liian myöhään, myyjä ei saisi ehdotetun 5 *momentin* mukaan viivästyksen vuoksi purkaa kauppaa, ellei hän ilmoita ostajalle vaatimuksestaan kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän sai tietää myötävaikutusvelvollisuuden täyttämistä. Momentti vastaa kauppalain 59 §:n 2 momentista ilmenevää säännöstä.

28 a §. *Viivästyskorke.* Pykälä vastaa voimassa olevaa 26 §:ää.

28 b §. *Osittainen sopimusrikkomus.* Pykälä on kuluttajansuojalaissa uusi, mutta se vastaa kauppalain 43 §:ää, joka tulee jo nykyisin sovellettavaksi myös elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavarankaupassa.

Jos vain osa toimituksesta on viivästynyt tai virheellinen, pykälän 1 *momentin* ensimmäisen virkkeen mukaan kyseistä sopimusrikkomusta koskevia säännöksiä sovellettaisiin tähän osaan toimitusta. Momentin toisen virkkeen mukaan ostaja saisi purkaa kaupan kokonaisuudessaan, jos tämän ei voida kohtuudella odottaa hyväksyvän yksinomaan sopimuksenmukaisen tavarankäytön.

Säännös perustuu tavarankauppadirektiivin 16 artiklan 2 kohtaan, ja se koskee tapauksia, joissa tietty osa tavaraerästä tai siihen kuuluvista yksittäisistä tavaroista viivästyy tai on virheellisiä. Tässä yhteydessä ei sen sijaan tarkoiteta tapauksia, joissa virhe tosin kohdistuu määrättyyn tavarankäyttöön, mutta tällä osalla on niin läheinen fyysinen tai toiminnallinen yhteys koko tavarankäyttöön, ettei kyseinen osa ole erotettavissa kokonaisuudesta. Jos esimerkiksi koneen osassa tai digitaalisia elementtejä sisältävän tavarankäytön digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on virhe, kysymyksessä on katsottava olevan virhe koko tavarankäytössä. Momenttia ei ole tarkoitettu sovellettavaksi myöskään esimerkiksi silloin, jos kone, joka on määrää koota ja asentaa ostajan luona, toimitetaan useissa laatikoissa ja yhden laatikon toimitus viivästyy.

Virkkeen säännöksellä on eniten käytännön merkitystä ostajan purkuoikeuden kannalta. Säännös merkitsee sitä, että ostaja saa purkaa kaupan siltä osin kuin toimitus on virheellinen tai viivästynyt ja pitää loput tavarasta. Purulle 19 §:ssä asetettujen yleisten edellytysten on tällöin täytyttävä sen toimituksen osan suhteen, jota sopimusrikkomus koskee.

Momentin toisen virkkeen mukaan ostaja saa sopimusrikkomuksen kohdistuessa osaan toimitusta purkaa kaupan kokonaisuudessaan, jos sopimusrikkomus on olennainen koko kaupan kannalta. Koko kaupan purkaminen voi tulla kysymykseen esimerkiksi, jos ostaja ottaen huomioon tavaran aiotun käyttötarkoituksen ei ilman huomattavaa haittaa voi ottaa vastaan vain osaa toimituksesta.

Jos kyse on sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 108 a §:n mukaisesta telyrityksen toimittaman palvelupaketin osasta, sovelletaan kyseisen lain säännöksiä.

Jos voidaan olettaa, että myyjä katsoo täyttäneensä sopimuksen kokonaisuudessaan, vaikka kaikkea tavaraa ei ole luovutettu, pykälän 2 *momentin* mukaan sovellettaisiin tällöin virhettä koskevia säännöksiä. Kyseinen momentti koskee tapauksia, joissa olosuhteet osoittavat, että myyjä on todennäköisesti erehdyksessä toimittanut vaillinaisen määrän tavaraa. Esimerkkinä voidaan mainita tilanteet, joissa tavaran määrässä on vähäinen vajoaus tai toimituksesta puuttuu joitakin pienehköjä tavaran varusteita. Tällaisessa tilanteessa ostaja voi vaatia virheen korjaamista tai jopa uutta toimitusta. Tältä osin sääntely vastaa kauppalain 43 §:n 2 momenttia ja olisi kansallista.

28 c §. *Kaupan purku perättäisluovutustapauksissa.* Pykälä on kuluttajansuojalaissa uusi, mutta se vastaa kauppalain 56 §:ää. Pykälän 1 *momentissa* säädetään, että jos tavara on luovutettava vähitellen ja jokin toimituserä viivästyy tai on virheellinen, ostaja saa purkaa kaupan tämän erän osalta niiden säännösten mukaisesti, jotka muuten koskevat kaupan purkamista.

Pykälän 2 *momentissa* säädetään, että jos viivästys tai virhe antaa aihetta olettaa, että myöhemmän toimituserän suhteen tulee tapahtumaan purkuun oikeuttava sopimusrikkomus, ostaja saa tällä perusteella kohtuullisessa ajassa purkaa kaupan tällaisen myöhemmän erän osalta.

28 d §. *Purun vaikutukset.* Purun vaikutuksia koskeva pykälä on kuluttajansuojalaissa uusi. Nykyisin purun vaikutuksia koskeva sääntely sisältyy kauppalakiin, jota sovelletaan siltä osin myös kuluttajankauppaan.

Jos kauppa puretaan, ehdotetun 1 *momentin* mukaan lakkaavat myyjän velvollisuus luovuttaa tavaran hallinta sekä ostajan velvollisuus maksaa kauppahinta ja myötävaiuttaa kauppaan. Momentti vastaa voimassa olevaa oikeustilaa.

Jos kuluttaja käyttää oikeuttaan purkaa sopimus, kuluttajan on ehdotetun 2 *momentin* mukaan palautettava tavara myyjälle tämän kustannuksella, ja myyjän on palautettava kuluttajalle kauppahinta vastaanotettuaan tavaran tai kuluttajan toimittaman todisteen tavaroiden takaisin lähettämisestä. Momentissa tarkoitettu todiste voi olla esimerkiksi

palautuskuitti, josta ilmenee, että ostaja on lähettänyt tavaran takaisin myyjälle. Momentilla pannaan täytäntöön tavarankaupparektiivin 16 artiklan 3 kohta.

Ostaja ei yleensä ole velvollinen palauttamaan tavaraa muuhun paikkaan kuin sinne, missä hän on tavaran vastaanottanut. Ostajalta voidaan kuitenkin joissain tapauksissa edellyttää, että hän huolehtii tavaran lähettämisestä myyjälle, jos se on tavaran luonne huomioon ottaen kohtuullista. Lähtökohtaisesti myyjän on palautettava kauppahinta ostajalle samalla tavoin ja samassa paikassa kuin kauppahinta on myyjälle maksettu. Jos tämä ei ole enää mahdollista, myyjä voi palauttaa kauppahinnan myös muulla myyjän ja ostajan sopimalla tavalla.

28 e §. *Tavarasta saatu hyöty.* Pykälä on kuluttajansuojalaissa uusi, mutta se vastaa kauppalain 65 §:ää, joka tulee sovellettavaksi myös kuluttajankaupassa. Oikeustilan säilyttäminen tältä osin ennallaan katsotaan mahdolliseksi tavarankaupparektiivin 16 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan perusteella.

Jos kauppa puretaan, ostajan on pykälän 1 *momentin* mukaan luovutettava myyjälle tavarasta saamansa tuotto sekä maksettava kohtuullinen korvaus, mikäli hänellä on ollut tavarasta muuta hyötyä. Jos myyjän on palautettava kauppahinta, hänen on 2 *momentin* mukaan maksettava sille korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaisesti korkoa siitä päivästä lukien, jona hän vastaanotti maksun.

29 §. *Kauppalain soveltaminen.* Pykälässä säädetään voimassa olevan pykälän tapaan kauppalain soveltamisesta sellaiseen tavarankauppaan, jossa myyjänä on elinkeinonharjoittaja ja ostajana kuluttaja. Pykälää ehdotetaan kuitenkin selkeyssyistä muutettavaksi siten, että pykälässä lueteltaisiin ne kauppalain säännökset, jotka tulevat sovellettavaksi 5 luvun säännösten ohella elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen tavarankauppaan. Toisin kuin nykyisin, 29 §:ssä luetellut kauppalain säännökset olisivat pakottavia 5 luvun säännösten ohessa luvun soveltamisalaan kuuluvassa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavarankaupassa.

Pykälän 1 *momentin* mukaan 5 luvun soveltamisalaan kuuluvaan kauppaan sovellettaisiin, mitä kauppalain 8 §:ssä, 9 §:n 2 ja 3 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 61 ja 62 §:ssä, 63 §:n 2 ja 3 momentissa, 72 §:ssä, 73 §:n 1 momentissa sekä 74, 79 ja 82 §:ssä säädetään. Kyseiset säännökset tulevat nykyisinkin sovellettavaksi 5 luvun soveltamisalaan kuuluvassa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavarankaupassa, jos elinkeinonharjoittaja ja kuluttaja eivät ole toisin sopineet.

Kauppalain 8 §:ssä säädetään tavaran kuljettamisen järjestämisestä. Pykälä on olenainen myös kuluttajansuojalain 5 luvun soveltamisalaan kuuluvassa tavarankau-

passa. Kauppalain 9 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään tavaran luovutuksen ajankohdasta. Pykälän 2 momentissa säädetään, että jos tavara on luovutettava määrätyn ajanjakson kuluessa eikä olosuhteista ilmene, että ostajan tulee valita luovutuksen ajankohta, myyjän on se määrättävä. Edelleen pykälän 3 momentissa säädetään, että jos myyjän on noutokaupassa määrättävä luovutuksen ajankohta, hänen on ajoissa ilmoitettava ostajalle, milloin tavara on noudettavissa.

Kauppalain 46 §:n 1 momentissa säädetään tavaran hinnan määräytymisestä silloin, kun hinta lasketaan lukumäärän, mitan tai painon mukaan. Hintalaskelman perustaksi on tällöin otettava tavaran määrä vaaranvastuun siirtyessä ostajalle. Vastaavaa sääntelyä ei sisälly kuluttajansuojalakiin eikä kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta markkinoinnissa annettuun valtioneuvoston asetukseen (553/2013).

Kauppalain 61 §:ssä säädetään pysäyttämisoikeudesta ja 62 §:ssä kaupan purusta tilanteissa, joissa on käynyt selväksi, että kaupan purkamiseen oikeuttava sopimusrikkomus tulee tapahtumaan. Kyseiset pykälät voivat tulla sovellettavaksi myös 5 luvun soveltamisalaan kuuluvassa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavarankaupassa, minkä vuoksi viittaus kauppalakiin on aiheellinen.

Kauppalain 63 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään tilanteesta, jossa ostaja on asetettu konkurssiin. Vaikka säännösten merkitys lienee vähäinen kuluttajan ollessa ostajana, mahdollista on silti, että esimerkiksi yksityinen elinkeinonharjoittaja asetetaan konkurssiin, jolloin henkilön elinkeinonharjoittajan ominaisuudessa hankittu varallisuus voi sekoittua henkilön yksityishenkilönä hankitun varallisuuden kanssa. Tällaisessa tilanteessa säännökset ostajan konkurssiin asettamistilanteessa voivat olla tarpeellisia.

Kauppalain 72 §:ssä, 73 §:n 1 momentissa sekä 74 §:ssä säädetään ostajan ja myyjän huolenpitovelvollisuudesta tavarasta sekä tavaran säilyttämisestä sivullisen luona. Kyseiset säännökset voivat olla olennaisia myös 5 luvun soveltamisalaan kuuluvassa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavarankaupassa.

Kauppalain 79 §:ssä säädetään tavaran tuotosta. Kuluttajansuojalain 5 luvussa ei ole tavaran tuottoa koskevaa säännöstä, minkä vuoksi viittaus kauppalakiin on tältä osin tarpeellinen.

Lisäksi kauppalain 82 § tulee sovellettavaksi siltä osin kuin pykälässä viitataan sellaisiin säännöksiin, jotka tulevat sovellettavaksi 5 luvun soveltamisalaan kuuluvassa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä tavarankaupassa.

Edelleen momentin viimeisen virkkeen mukaan kaupan purkuun sovellettaisiin, mitä kauppalain 66 §:ssä säädetään. Siltä osin kuin säännös koskee nykyisin uuden tavarantoimittamista, kauppalakiin sisältyvä sääntely tulisi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä kaupassa korvattavaksi ehdotetulla 18 a §:llä.

Lisäksi ostajan oikeuteen korvaukseen hinnanerosta sovellettaisiin, mitä kauppalain 68 ja 69 §:ssä säädetään. Säännös vastaa voimassa olevaa oikeustilaa.

Momentin mukaan luvun soveltamisalaan kuuluvaan kauppaan sovelletaan lisäksi, mitä kauppalain 75–78 §:ssä säädetään. Myyjällä ei olisi mainittujen säännösten nojalla kuitenkaan oikeutta suurempaan korvaukseen kuin tämän luvun 28 §:ssä säädetään. Mitä kauppalain 76 §:n 2 momentissa säädetään, sovellettaisiin ainoastaan myyjän ollessa huolenpitovelvollinen. Sääntely vastaa voimassa olevaa oikeustilaa.

Pykälän 2 momentin mukaan kauppalain säännöksiä sovellettaisiin käytetyn tavarantoimittamiseen huutokauppaan siltä osin kuin kuluttajansuojalain säännöksistä ei johdu muuta. Momentti vastaa voimassa olevaa oikeustilaa.

29 a §. *Lakiviittauksia koskeva rajoitus kuluttajankaupassa.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Pykälä on tarpeeton, sillä kuluttajasopimukseen sovellettavasta laista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 593/2008 sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I).

31 §. *Aikaisemman myyntiportaan virhevastuu.* Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 kohta. Kyseisen kohdan mukaan ostajalla ei olisi pykälän 1 momentin mukaista oikeutta, jos elinkeinonharjoittajien välinen jälleenmyyntiketju on katkennut aiemman luovutuksen johdosta. Kyse olisi yksinomaan selventävästä täsmennyksestä. Käytännössä on nimittäin esiintynyt epäselvyyttä siitä, onko ostajalla oikeus kääntyä aikaisemman myyntiportaan puoleen, vaikka elinkeinonharjoittajien välinen jälleenmyyntiketju olisi katkennut aiemman luovutuksen johdosta.

Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin kielellisiä tarkistuksia sen johdosta, että luvun 16 a §:ssä virheilmoitus muutettaisiin sanaksi reklamaatio. Lisäksi momenttiin tehtäisiin eräitä viittausteknisiä tarkistuksia.

5 a luku **Digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevat sopimukset**

Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin digisopimusdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvän uuden 5 a luvun soveltamisalasta. Pykälän 1 momentilla pantaisiin täytäntöön digisopimusdirektiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohta, pykälän 2 momentilla direktiivin 2 artiklan 1 ja 2 kohta sekä 3 momentilla direktiivin 3 artiklan 3 kohta.

Pykälän *1 momentin* 1 kohdan mukaan lukua sovellettaisiin ensinnäkin sopimukseen, jonka nojalla elinkeinonharjoittaja toimittaa tai sitoutuu toimittamaan kuluttajalle digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun ja kuluttaja maksaa tai sitoutuu maksamaan kauppahinnan. Kauppahinnalla tarkoitetaan direktiivin 2 artiklan 7 kohdan mukaan rahamäärää tai digitaalista arvonkantajaa, joka on maksettava vastikkeeksi digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittamisesta. Direktiivin johdanto-osan 23 kappaleen mukaan digitaalisia arvonkantajia ovat esimerkiksi maksamiseen käytetyt sähköiset arvokset tai sähköiset kupongit sekä virtuaalivaluutat.

Merkitystä luvun soveltumisen kannalta ei ole sillä, onko digitaalinen sisältö tai palvelu kehitetty kuluttajan vaatimusten mukaisesti vai ei.

Momentin 2 kohdan mukaan lukua sovellettaisiin myös sopimukseen, jonka nojalla elinkeinonharjoittaja toimittaa tai sitoutuu toimittamaan kuluttajalle digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun ja kuluttaja luovuttaa tai sitoutuu luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja. Direktiivin 2 artiklan 8 kohdan mukaan henkilötiedoilla tarkoitetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja henkilötietoja eli kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja.

Luvun soveltuminen edellyttää siis myös 2 kohdan perusteella ensinnäkin sitä, että osapuolten välille voidaan katsoa syntyneen sopimus. Se, milloin sopimuksen voidaan katsoa syntyvän osapuolten välille, määräytyisi yleisten sopimusoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Joka tapauksessa sopimuksen syntymisen voidaan katsoa edellyttävän vähintäänkin jonkinlaista aktiivista menettelyä sopimuksen tekemiseksi myös kuluttajan puolelta. Luvussa tarkoitettua sopimusta ei katsottaisi syntyvän yksinomaan esimerkiksi sillä perusteella, että kuluttaja on antanut evästeiden käyttöä koskevan suostumuksensa siirtyessään lukemaan verkkolehteä. Kriteerin täyttymistä arvioitaessa huomiota tulisi kiinnittää siihen, voidaanko osapuolten katsoa mieltäneen sitoutuneensa sopimukseen, jonka perusteella kuluttaja luovuttaa tai sitoutuu luovuttamaan henkilötietoja saadakseen elinkeinonharjoittajalta digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun.

On syytä korostaa, että ehdotettu sääntely ei vaikuta yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamiseen. Henkilötietojen käsittelyperusteet ja rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen määräytyisivät siten yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti. Yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetään kattavasta luettelosta laillisia henkilötietojen käsittelyperusteita. Sopimuksen tekeminen ei näin ollen poistaisi esimerkiksi elinkeinonharjoittajan velvollisuutta pyytää yleisen tietosuoja-asetuksen mukaista suostumusta henkilötietojen käsittelyyn siltä osin kuin sopimus tai muut henkilötietojen käsittelyperusteet eivät ole yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella riittävä henkilötietojen käsittelyperuste. Digitaalista sisältöä tai palvelua koskevan sopimuksen tekeminen ei siis myöskään merkitsisi sitä, että kuluttajalla ei olisi oikeutta yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisiin rekisteröidyn oikeuksiin, kuten suostumuksen peruuttamiseen.

Vaikka sopimuksen voitaisiinkin katsoa syntyneen, luvun säännökset eivät tästä huolimatta tulisi 2 kohdan perusteella sovellettavaksi silloin, kun elinkeinonharjoittaja käsittelee kuluttajan luovuttamia henkilötietoja yksinomaan digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamiseksi ehdotetussa luvussa säädetyn mukaisesti. Tällä perusteella sääntelyn ulkopuolelle voisi rajautua esimerkiksi tilanne, jossa kuluttaja on tilannut verkkojulkaisun sähköpostiinsa ja elinkeinonharjoittaja käsittelee sähköpostiosoitetta verkkojulkaisun toimittamiseksi. Jos kuitenkin henkilötietoja käytettäisiin samalla muihin tarkoituksiin, luvun säännökset voisivat tulla sovellettavaksi.

Luvun säännökset eivät tulisi sovellettavaksi sopimuksen syntymisestä huolimatta myöskään silloin, kun elinkeinonharjoittaja käsittelee kuluttajan luovuttamia henkilötietoja yksinomaan täyttääkseen itseään koskevat lakisääteiset vaatimukset. Esimerkkinä voidaan mainita tilanne, jossa sovellettava lainsäädäntö edellyttää kuluttajan rekisteröitymistä turvallisuussyistä ja tunnistamista varten. Tämänkaltaisia vaatimuksia voi seurata esimerkiksi rahanpesulainsäädännöstä.

Luvun säännökset tulisivat sen sijaan 2 kohdan mukaisesti sovellettavaksi esimerkiksi silloin, kun osapuolet sopivat digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta ja kuluttaja antaa suostumuksensa siihen, että elinkeinonharjoittaja voi käsitellä markkinointitarkoituksia varten kaikkea henkilötiedoiksi katsottavaa aineistoa, kuten kuluttajan lataamia julkaisuja. Esimerkkinä soveltamisalaan momentin 2 kohdan perusteella kuuluvasta tilanteesta voidaan mainita myös erityisesti se, että kuluttaja avaa sosiaalisen median tilin ja luovuttaa nimensä ja sähköpostiosoitteensa, joita käytetään myös muihin tarkoituksiin kuin pelkästään digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamiseen tai lakisääteisten vaatimusten noudattamiseen.

Merkitystä luvun soveltumisen kannalta ei olisi sillä, onko henkilötiedot luovutettu sopimuksen tekoajankohtana vai luovutetaanko ne sopimuksen mukaan vasta myöhemmin. Luku voisi siis tulla sovellettavaksi esimerkiksi silloin, kun kuluttaja antaa elinkeinonharjoittajalle suostumuksensa käyttää henkilötietoja, joita kuluttaja voi ladata tai

luoda digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun käytön yhteydessä (direktiivin johdanto-osan 24 kappale).

Selvyyden vuoksi voi todeta, että sopimus voisi tulla luvun soveltamisalaan samanlaisesti paitsi sillä perusteella, että kuluttaja on sitoutunut maksamaan kauppahintaa, myös sillä perusteella, että kuluttaja on sitoutunut luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja.

Pykälän 2 *momentti* sisältäisi luvun soveltumisen kannalta keskeiset digitaalisen sisällön sekä digitaalisen palvelun määritelmät. Digitaalisella sisällöllä tarkoitettaisiin digitaalisessa muodossa tuotettua ja toimitettua dataa. Esimerkkeinä voidaan mainita tietokoneohjelmat, sovellukset, videotiedostot, äänitiedostot, digitaaliset pelit, sähköiset kirjat ja muut sähköiset julkaisut (johdanto-osan 19 kappale). Digitaalisella palvelulla tarkoitettaisiin puolestaan palvelua, jonka avulla kuluttaja voi luoda, käsitellä, tallentaa tai käyttää digitaalisessa muodossa olevaa dataa tai joka mahdollistaa kuluttajan tai palvelun muiden käyttäjien lataaman tai luoman digitaalisessa muodossa olevan datan jakamisen tai muun vuorovaikutuksen sen kanssa. Esimerkkinä voidaan mainita videoiden ja äänitallenteiden jakaminen ja muu verkkoon tallentaminen, pilvipalveluympäristössä tarjolla olevat pelit ja tekstinkäsittelymahdollisuudet sekä sosiaalinen media. Määritelmien täyttymisen kannalta merkitystä ei ole toimitus- tai käyttötavalla, kuten sillä, toimitetaanko digitaalinen sisältö tai palvelu lataamalla kuluttajan omalle laitteelle, lähetetäänkö se suoratoistona verkossa vai annetaanko kuluttajalle käyttöoikeus tallennettuun digitaaliseen sisältöön tai sosiaaliseen mediaan (johdanto-osan 19 kappale).

Digitaalisen palvelun määritelmän osalta on merkitystä myös direktiivin 3 artiklan 5 kohdan a alakohdalla, jonka mukaan direktiiviä ei sovelleta sopimuksiin, jotka koskevat sellaisten palvelujen tarjoamista, jotka eivät ole digitaalisia palveluja, riippumatta siitä, käyttääkö elinkeinonharjoittaja digitaalisia muotoja tai välineitä tuottaakseen, toimittaakseen tai välittääkseen palvelun tuotoksen kuluttajalle. Direktiivin johdanto-osan 27 kappaleen mukaan tällä tarkoitetaan tapauksia, joissa sopimuksen pääasiallisena kohteena on ammattimaisten palvelujen tarjoaminen. Mainittua soveltamisalarajausta ei ole katsottu lainsäädäntöteknisistä syistä perustelluksi sisällyttää luvun soveltamisalapoikkeuksia koskevaan 2 §:ään, koska kohtaa voidaan pitää pikemminkin digitaalisen palvelun määritelmää rajaavana. Joka tapauksessa mainittu merkitsee käytännössä sitä, että digitaalinen palvelu on syytä ymmärtää suppeammin kuin yleiskielessä ja osin myös muualla lainsäädännössä. Luvussa tarkoitettuja digitaalisia palveluja eivät siis ole esimerkiksi asiantuntijapalvelut, jotka tyypillisesti edellyttävät inhimillisiä ponnisteluja, kuten arkkitehtipalvelut, muut kuin koneelliset käänöspalvelut, oikeudelliset palvelut taikka muut ammatilliset neuvontapalvelut, vaikka nämä toimitettaisiin kuluttajalle digitaalisesti.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin luvun soveltamisesta tietyiltä osin myös sellaisen tavaran toimittamista koskevaan sopimukseen, jota käytetään yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä. Esimerkkeinä momentissa tarkoitetuista siirtovälineistä voidaan mainita muistikortit, muistikortit, Blu-ray-levyt, CD-levyt ja DVD-levyt. Selvyden vuoksi voi todeta, että luvun soveltumisen edellytyksenä tällöin luonnollisesti on, että tavaroita käytetään juuri kyseisen sopimuksen perusteella digitaalisen sisällön siirtämiseen. Jos sen sijaan kuluttaja ostaa elinkeinonharjoittajalta esimerkiksi muistikortin myöhempää käyttöä varten, sovelletaan sopimukseen nykyiseen tapaan 5 luvun säännöksiä kokonaisuudessaan.

Digitaalisen sisällön siirtovälineisiin ei kuitenkaan sovellettaisi luvun 5–9 §:ää, jotka koskevat digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamista sekä seuraamuksia toimituksen viivästyessä. Rajaus perustuu digisopimusdirektiivin 3 artiklan 3 kohtaan, joka edellä mainitun mukaisesti pantaisiin täytäntöön ehdotetulla 3 momentilla. Näiden säännösten sijaan sovellettaisiin ehdotetun 5 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan kuluttajansuojalain 5 luvun 2, 2 a ja 3–11 §:n säännöksiä.

2 §. Soveltamisalan rajoitukset. Soveltamisalan rajoituksia koskevan pykälän 1 momentin 1 kohdassa soveltamisalan ulkopuolelle suljettaisiin pääsääntöisesti sopimukset, jotka koskevat sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa tarkoitettuja viestintäpalveluja. Viestintäpalvelu on määritelty sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 37 kohdassa, ja sillä tarkoitetaan palvelua, joka muodostuu kokonaan tai pääosin viestien siirtämisestä viestintäverkossa sekä siirto- ja lähetyspalvelua joukkoviestintäverkossa ja henkilöiden välisen viestinnän palvelua. Kohdassa tarkoitettuja palveluja ovat esimerkiksi matkaviestinverkon puhelinliittymät sekä internetlaajakaisaliittymät. Viestintäpalveluja koskeva soveltamisalarajaus ei olisi kuitenkaan poikkeukseton. Sääntelyn piiriin kuuluisivat numeroista riippumattomat henkilöiden väliset viestintäpalvelut. Tällainen viestintäpalvelu on määritelty sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 11 b kohdassa, ja sillä tarkoitetaan henkilöiden välisen viestinnän palvelua, joka ei yhdisty kansallisessa tai kansainvälisessä numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai olevien numeroiden avulla. Esimerkkeinä tällaisista palveluista voidaan mainita WhatsAppin tai Facebook Messengerin tyyppiset kohdehenkilöiden väliseen pikaviestintään tarkoitettut internetin välityksellä toimivat palvelut sekä verkkopohjaiset sähköpostipalvelut. Nämä viestintäpalvelut voisivat siis tulla luvun soveltamisalaan edellyttäen, että muut 1 §:n mukaiset soveltamisen edellytykset täyttyvät. Momentin 1 kohdan mukainen rajaus perustuu digisopimusdirektiivin 3 artiklan 5 kohdan b alakohtaan.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa luvun soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin sopimukset, jotka koskevat arpajaislain (1047/2001) soveltamisalaan kuuluvaa palvelua, sillä käytännössä säännökset soveltuisivat huonosti tämänkaltaisiin palveluihin. Vas-

taava rajausta sisältyy lain koti- ja etämyyntiä koskevaan 6 lukuun. Rajausta perustuu digisopimusdirektiivin 3 artiklan 5 kohdan d alakohtaan. Mainituksessa kohdassa rahapeli-palvelut rajautuvat soveltamisalan ulkopuolelle vain, jos niitä tarjotaan sähköisin väli-nein tai muun viestintää helpottavan teknologian välityksellä ja tällaisten palvelujen vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä, mutta mainittujen kriteerien kirjaamista soveltamisalarajaukseen ei pidetä tarpeellisena, koska jo ehdotettu 1 § rajaa sovelta-misalaa vastaavasti.

Myös rahoituspalvelua tai -välinettä koskevat sopimukset rajattaisiin 1 momentin 3 kohdan perusteella luvun soveltamisalan ulkopuolelle. Rajausta perustuu direktiivin 3 artiklan 5 kohdan e alakohtaan, ja sen hyödyntämistä pidetään perusteltuna sen joh-dosta, että rahoituspalveluista, kuten maksupalveluista, on jo annettu monilta osin ku-luttajan oikeusasemaa turvaavaa erityislainsäädäntöä. Rahoituspalvelun määritelmä ei sisälly kansalliseen lainsäädäntöön, mutta digisopimusdirektiivin 3 artiklan 5 koh-dan e alakohdassa on viitattu rahoituspalvelujen etämyynnistä annetun direktiivin (2002/65/EY) mukaiseen rahoituspalvelun määritelmään, jonka mukaan rahoituspal-veluilla tarkoitetaan pankki-, luotto-, vakuutus-, yksilöllisiä eläkejärjestely-, sijoitus- tai maksupalveluja. Määritelmää vastaa käytännössä kuluttajansuojalain rahoituspalvelu-jen ja rahoitusvälineiden etämyyntiä koskevan 6 a luvun soveltamisalaa koskeva 1 §.

On huomattava, että yksinomaan se, että esimerkiksi älypuhelimien sovellukseen si-sältyy maksupalvelu, ei merkitse sitä, että sovellusta koskeva sopimus rajautuisi koko-naisuudessaan luvun säännösten soveltamisalan ulkopuolelle.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan perusteella luvun soveltamisalan ulkopuolelle rajautui-sivat myös sopimukset, jotka koskevat vapaaseen lisenssiin tai avoimen lähdekoodin lisenssiin perustuvaa ohjelmistoa, kun kuluttaja ei maksa kauppahintaa ja elinkeinon-harjoittaja käyttää kuluttajan luovuttamia henkilötietoja yksinomaan kyseisen ohjelmis-ton turvallisuuden, yhteensopivuuden tai yhteentoimivuuden parantamiseen. Jos sen sijaan kuluttaja maksaisi tällaisesta ohjelmistosta kauppahintaa tai jos kuluttajan luo-vuttamia henkilötietoja käytettäisiin myös muuhun kuin kohdassa mainittuihin tarkoi-tuksiin, luvun säännökset tulisivat sopimukseen sovellettavaksi. Rajausta perustuu di-rectiivin 3 artiklan 5 kohdan f alakohtaan, ja sen tarkoituksena on olla asettamatta es-teitä tutkimukselle ja innovoinnille digitaalisen sisällön tai palvelun markkinoilla. Ra-jausta pidetään perusteltuna hyödyntää myös kansallisesti.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa luvun soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin myös sopimukset, joiden perusteella digitaalista sisältöä välitetään yleisölle muuten kuin signaalinsiirron välityksellä osana esitystä tai tapahtumaa. Rajauksen tarkoituksena on selvittää, ettei luvun säännöksiä sovelleta siinä tapauksessa, että digitaalinen si-sältö tai palvelu tarjotaan yleisölle osana taiteellista esitystä tai muuta tapahtumaa.

Luvun soveltamisalan ulkopuolelle rajautuisivat näin ollen esimerkiksi digitaaliset elokuvaesitykset sekä audiovisuaaliset teatteriesitykset. Jos sen sijaan digitaalinen sisältö tai palvelu tarjotaan yleisölle signaalin välityksellä, esimerkiksi tarjottaessa kuluttajalle digitaalisia televisiopalveluita, luvun säännökset voisivat tulla sovellettavaksi (johdanto-osan 31 kappale).

Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin siitä, miten luvun sääntelyä on tarkoitettu sovellettavan siinä tapauksessa, että sopimus koskee myös muita hyödykkeitä kuin digitaalista sisältöä tai digitaalista palvelua. Jos osapuolten välinen sopimus koskee sekä digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamista että muita hyödykkeitä, momentin ensimmäisen virkkeen mukaan luvun säännöksiä sovellettaisiin ainoastaan niihin sopimuksen osiin, jotka koskevat digitaalista sisältöä tai palvelua. Mainittu säännös tulisi sovellettavaksi silloin, kun kyse on saman elinkeinonharjoittajan ja saman kuluttajan välisestä yhdestä sopimuksesta. Toisin kuin ratkaistaessa esimerkiksi kuluttajansuojalain 5 ja 8 luvun välisiä rajanvetotilanteita, merkitystä luvun sääntelyn soveltumisen kannalta ei olisi sillä, mitä olisi pidettävä sopimuksen pääosana. Säännöksellä pannaan täytäntöön direktiivin 3 artiklan 6 kohta.

Momentin toinen virke sisältäisi kuitenkin merkittävän poikkeuksen ensimmäisessä virkkeessä todettuun. Jos nimittäin kyse olisi ehdotetussa 5 luvussa määritellystä digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta, sopimukseen sovellettaisiin kokonaisuudessaan ehdotetun 5 luvun säännöksiä. Digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupan määritelmä sisältyisi ehdotetun 5 luvun 2 a §:n 2 kohtaan. Jos on epäselvyyttä siitä, muodostaako tavaraan sisällytetyn tai siihen liitetyn digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen osan myyntisopimusta eli tavarankauppaa koskevaa sopimusta, digisopimusdirektiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaan sopimuksen on katsottava kattavan digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun. Epäselvyytilanteissa sovellettaisiin siis 5 a luvun säännösten sijaan 5 luvun säännöksiä.

Pykälän 3 *momentti* koskisi tilanteita, joissa digitaalinen sisältö tai palvelu on osa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 108 a §:ssä tarkoitettua teleyrityksen palvelupakettia. Momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että tällaisissa tapauksissa ei sovellettaisi ehdotetun luvun 27 §:ää, jossa säädetään sopimuksen muuttamisesta. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 3 artiklan 6 kohdan toinen alakohta. Selvyyden vuoksi todettakoon, että mahdollisessa ristiriitatilanteessa myös muu teleyrityksen palvelupaketteja koskeva sääntely menisi erityissääntelynä nyt ehdotettavan sääntelyn edelle.

Erikseen voidaan mainita sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 108 a §:n 2 momentti, jossa säädetään, että jos kuluttajalla on lain mukaan oikeus purkaa pakettiin sisältyvää palvelua tai päätelaitetta koskeva sopimus sillä perusteella, että kyseinen palvelu tai päätelaite ei ole ollut sopimuksen mukainen tai sitä ei ole toimitettu,

kuluttajalla on oikeus purkaa kaikki teleyrityksen palvelupakettiin sisältyvät palveluja tai päätelaitetta koskevat sopimukset. Jos siis digitaalinen sisältö tai palvelu olisi osa sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa tarkoitettua pakettia, digitaalista sisältöä tai palvelua koskevan purkuperusteen olemassaolo määräytyisi ehdotetun 5 a luvun säännösten perusteella. Siitä riippumatta, onko digitaalisessa sisällössä tai palvelussa virhe, joka oikeuttaa näiden säännösten perusteella purkamaan sopimuksen, kuluttajalla olisi kuitenkin edellä viitatus sähköisen viestinnän palveluista annetun lain säännöksen nojalla oikeus purkaa myös pakettiin sisältyvä digitaalista sisältöä tai palvelua koskeva sopimus, jos kuluttajalla on oikeus purkaa muuta palvelua tai päätelaitetta koskeva sopimus sillä perusteella, että se ei ole ollut sopimuksen mukainen tai sitä ei ole toimitettu.

3 §. Pakottavuus. Pykälän mukaan sopimusehto, joka poikkeaa ehdotetun luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi, olisi mitätön, jollei toisin säädettäisi. Estettä ei luonnollisestikaan olisi sille, että elinkeinonharjoittaja tarjoaa kuluttajalle sopimusjärjestelyjä, jotka ovat kuluttajalle edullisempia kuin pakottavan lain säännökset. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 22 artikla.

4 §. Määritelmät. Pykälä sisältäisi luvun kannalta keskeiset määritelmät lukuun ottamatta digitaalisen sisällön ja digitaalisen palvelun määritelmää, jotka ehdotetaan sisällytettäväksi luvun soveltamisalan kannalta olennaisina määritelmänä luvun 1 §:ään. Osa luvussa käytetyistä termeistä määriteltäisiin ehdotetussa 5 luvussa ja osa 5 a lukuun sisältyvistä määritelmistä on puolestaan merkityksellisiä myös 5 luvun säännöksiä sovellettaessa.

Pykälän *1 kohta* sisältäisi integroinnin määritelmän. Sillä tarkoitettaisiin digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun yhdistämistä ja sisällyttämistä kuluttajan digitaalisen ympäristön tekijöihin, jotta digitaalista sisältöä tai digitaalista palvelua voidaan käyttää luvussa säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Määritelmällä pannaan täytäntöön direktiivin 2 artiklan 4 alakohta.

Pykälän *2 kohdassa* määriteltäisiin digitaalinen ympäristö. Sillä tarkoitettaisiin laitteita, ohjelmistoja ja verkkoyhteyttä, joita kuluttaja käyttää päästäkseen digitaaliseen sisältöön tai digitaaliseen palveluun tai käyttääkseen sitä. Määritelmällä pannaan täytäntöön direktiivin 2 artiklan 9 alakohta.

Pykälän *3 kohta* sisältäisi puolestaan yhteensopivuuden määritelmän. Yhteensopivuudella tarkoitettaisiin digitaalisen sisällön tai palvelun kykyä toimia sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa saman tyyppistä digitaalista sisältöä tai palvelua yleensä käytetään, ilman että digitaalista sisältöä tai palvelua on tarpeen muuttaa. Määritelmällä pannaan täytäntöön direktiivin 2 artiklan 10 alakohta.

Pykälän 4 kohdassa määriteltäisiin toimivuus. Sillä tarkoitettaisiin digitaalisen sisällön tai palvelun kykyä suorittaa toimintonsa käyttötarkoituksensa mukaisesti eli esimerkiksi sitä, onko sisällön käytössä teknisiä rajoituksia, kuten suojausta tai aluekoodausta, joka voi estää sisällön toimimisen tietyssä maassa tai tietyillä laitteilla. Määritelmällä pannaan täytäntöön direktiivin 2 artiklan 11 alakohta. Pykälän 5 kohdan mukaan yhteentoimivuudella tarkoitettaisiin puolestaan digitaalisen sisällön tai palvelun kykyä toimia muun kuin sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa samantyyppistä digitaalista sisältöä tai digitaalista palvelua yleensä käytetään eli esimerkiksi sitä, mikä on digitaalisen sisällön tai palvelun kyky vaihtaa tietoja muiden ohjelmistojen tai laitteiden kanssa ja käyttää vaihdettuja tietoja. Kohdalla pantaisiin täytäntöön direktiivin 2 artiklan 12 alakohta.

Pykälän 6 kohdassa määriteltäisiin tietojen toimittaminen pysyvällä tavalla. Kohdalla pantaisiin täytäntöön direktiivin 2 artiklan 13 alakohtaan sisältyvä pysyvän välineen määritelmä.

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen ja seuraamukset toimituksen viivästyessä

5 §. *Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen.* Ehdotetun digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamista koskevan pykälän 1 momentin mukaan digitaalinen sisältö tai palvelu olisi toimitettava kuluttajalle ilman aiheutonta viivytystä sopimuksen tekemisen jälkeen, elleivät osapuolet ole toimittamisesta toisin sopineet. Momentilla pannaan täytäntöön digisopimusdirektiivin 5 artiklan 1 kohta. Mainitun kohdan mukaan elinkeinonharjoittajan on toimitettava digitaalinen sisältö tai palvelu kuluttajalle, mutta tältä osin kohdan erillistä täytäntöönpanoa ei pidetä tarpeellisena, koska tämän voi katsoa seuraavan jo luvun 1 §:stä.

Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, milloin elinkeinonharjoittajan voidaan katsoa täyttäneen toimitusvelvollisuutensa. Digitaalista sisältöä koskevan 1 kohdan mukaan toimitusvelvollisuus on täytetty, kun digitaalinen sisältö tai keino sen käyttämiseksi tai lataamiseksi on kuluttajan tai kuluttajan tähän tarkoitukseen valitseman järjestelmän saatavilla tai käytettävissä. Digitaalista palvelua koskevan 2 kohdan mukaan toimitusvelvollisuus olisi täytetty, kun digitaalinen palvelu on asetettu kuluttajan tai kuluttajan tätä tarkoitusta varten valitseman järjestelmän saataville. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 5 artiklan 2 kohta.

Direktiivin johdanto-osan 41 kappaleessa todetaan, että koska elinkeinonharjoittaja ei lähtökohtaisesti ole vastuussa kuluttajan digitaalisen sisällön tai palvelun vastaanottamista tai tallentamista varten valitseman fyysisen tai virtuaalisen järjestelmän, esimerkiksi sähköisen alustan tai pilvipalvelun, toiminnasta vastaavan kolmannen osapuolen toimista tai laiminlyönneistä, toimitusvelvollisuuden täyttämisen kannalta riittävänä

voidaan lähtökohtaisesti pitää sitä, että elinkeinonharjoittaja toimittaa digitaalisen sisällön tai palvelun tälle kolmannelle osapuolelle. Tilannetta olisi arvioitava toisin siinä tapauksessa, että järjestelmä ei ole kuluttajan valitsema. Järjestelmää ei olisi pidettävä 2 momentissa tarkoitettulla tavalla kuluttajan valitsemana, jos järjestelmä on elinkeinonharjoittajan hallinnoima tai sopimuksella yhdistetty elinkeinonharjoittajaan taikka jos elinkeinonharjoittaja ei ole tarjonnut kuluttajalle muuta vaihtoehtoa digitaalisen sisällön tai palvelun vastaanottoa tai käyttöä varten. Tällöin digitaalista sisältöä tai palvelua ei voida katsoa toimitetun vaatimusten mukaisesti, jos kuluttaja ei voi vastaanottaa tai käyttää digitaalista sisältöä tai palvelua luvussa säädetyn mukaisesti.

Kertatoimitusten sijaan digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja toimitetaan usein jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa. Esimerkkinä voidaan mainita pilvipalvelujen käyttö. Jos tällaisissa tapauksissa ilmenee toimituksen keskeytyksiä, ne tulisivat arviotavaksi digitaalisen sisällön tai palvelun virheinä (ks. johdanto-osan 51 kappale).

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin selvyden vuoksi, että elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettu kuluttajalle nyt kysymyksessä olevassa pykälässä edellytetyn mukaisesti. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 1 kohta.

6 §. *Oikeus pidätyä maksusta.* Pykälässä säädetään kuluttajan oikeudesta pidätyä maksamasta kauppahintaa viivästyksen perusteella. Vastaava säännös sisältyy tavarankaupan osalta 5 luvun 7 §:ään. Pykälä ei perustu direktiiviin, vaan se olisi puhtaasti kansallista sääntelyä. Tällaisen sääntelyn sisällyttämistä kansalliseen lakiin pidetään mahdollisena direktiivin johdanto-osan 15 kappaleen perusteella.

Osa digitaalisista sisällöistä tai palveluista maksetaan kokonaan tai osittain ennen niiden toimittamista ja osa vasta toimittamisen jälkeen. Osa luvun soveltamisalaan kuuluvista sopimuksista on määräaikaisia tai toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia. Tällöin digitaalinen sisältö tai palvelu voi olla sovittu maksettavaksi määräajoin, esimerkiksi kerran kuussa joko etukäteen tai jälkikäteen. Pykälän mukainen oikeus maksusta pidätykseen voisi tulla ajankohtaiseksi esimerkiksi, kun digitaalisen sisällön tai palvelun jokin osasuorite, kuten digitaalisen lehden uusimman numeron toimitus, on viivästynyt ennen uuden maksuerän erääntymistä. Kuluttajalla olisi oikeus pidätyä maksamasta erääntynyttä maksua, kunnes sovittu toimitus tapahtuu. Kuluttaja ei saisi kuitenkaan pidätyä maksamasta kauppahintaa siltä osin kuin se ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä viivästyksen perusteella on oikeus.

Selvyden vuoksi voi todeta, että säännös voi tulla sovellettavaksi vain niissä tapauksissa, joissa on sovittu maksettavaksi kauppahintaa. Jos sen sijaan kyse on 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta henkilötietojen luovuttamisesta, säännös ei voisi tulla sovellettavaksi.

7 §. *Oikeus vaatia sopimuksen täyttämistä.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kuluttajan oikeudesta vaatia elinkeinonharjoittajalta sopimuksen täyttämistä viivästystilanteissa. Elinkeinonharjoittaja voisi vapautua suoritusvelvollisuudestaan vain, jos sopimuksen täyttämiseksi olisi olemassa voittamaton este tai jos sopimuksen täyttäminen edellyttäisi uhrauksia, jotka olisivat kohtuuttomia verrattuna sopimuksen täyttämisen merkitykseen kuluttajalle. Arvioitaessa sopimuksen merkitystä kuluttajalle olisi otettava huomioon muun muassa se, minkälaiset mahdollisuudet hänellä on saada korvaava suoritus muualta.

Säännös ei merkitse sitä, että elinkeinonharjoittaja olisi säännöksessä tarkoitetun esteen sattuessa oikeutettu esteen kestoja vastaavaan toimitusajan pidennykseen kuluttajan ollessa sidottu sopimukseen. Luvun 8 §:n mukainen kuluttajan oikeus purkaa sopimus viivästyksen perusteella ei riipu viivästyksen syystä, joten myös suoritusesteen sattuessa kuluttajalla olisi oikeus käyttää purkuoikeutta.

Jos este tai epäsuhte lakkaa kohtuullisessa ajassa, kuluttaja saisi 2 momentin mukaan kuitenkin vaatia, että elinkeinonharjoittaja täyttää sopimuksen. Pykälän 3 momentin mukaan kuluttaja menettäisi oikeutensa vaatia sopimuksen täyttämistä, jos hän viivyttelisi kohtuuttoman kauan vaatimuksen esittämisessä.

Pykälä ei perustu direktiiviin, vaan sääntely olisi puhtaasti kansallista. Tällaisen sääntelyn sisällyttämistä kansalliseen lakiin pidetään mahdollisena direktiivin johdanto-osan 14 kappaleen perusteella.

8 §. *Sopimuksen purku.* Pykälän 1 momentissa säädetään kuluttajan oikeudesta purkaa sopimus elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi. Kuluttajalla olisi oikeus purkaa sopimus viivästystilanteessa, jos hän on vaatinut elinkeinonharjoittajaa toimittamaan digitaalisen sisällön tai palvelun eikä elinkeinonharjoittaja ole toimittanut sitä ilman aiheutonta viivytystä tai, jos osapuolet ovat nimenomaisesti sopineet lisäajasta, tuon ajan kuluessa. Digitaalisen sisällön ja palvelun toimitustapa huomioon ottaen palvelun toimittaminen pykälässä tarkoitetulla tavalla ilman aiheutonta viivytystä voi useimmiten edellyttää sitä, että digitaalinen sisältö tai palvelu olisi toimitettava kuluttajalle välittömästi.

Asetetun lisäajan kuluessa kuluttaja saisi ehdotuksen mukaan purkaa sopimuksen vain, jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että elinkeinonharjoittaja ei aio toimittaa digitaalista sisältöä tai palvelua tämän ajan kuluessa. Tällöin kuluttajan ei siis olisi tarpeen odottaa sovittua lisäaikaa loppuun vaan tämä voisi purkaa sopimuksen välittömästi. Momentilla pannaan täytäntöön digisopimusdirektiivin 13 artiklan 1 kohta ja osaltaan 13 artiklan 2 kohdan a alakohta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa kuluttajalla olisi oikeus purkaa sopimus elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi lisäaikaa asettamatta. Ensinnäkin tämä olisi momentin 1 kohdan perusteella mahdollista silloin, kun elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että elinkeinonharjoittaja ei aio toimittaa digitaalista sisältöä tai palvelua.

Toiseksi välitön purkuoikeus viivästyksen perusteella koskisi momentin 2 kohdan mukaan tilannetta, jossa osapuolet ovat yhteisymmärryksessä todenneet, että toimitus tiettyä ajankohtana tai tiettyyn ajankohtaan mennessä on kuluttajalle olennaisen tärkeä, mutta elinkeinonharjoittaja ei toimita digitaalista sisältöä tai palvelua kyseiseen ajankohtaan mennessä tai kyseisenä ajankohtana. Riittävää kohdan täyttymiselle ei ole yksinomaan se, että kuluttaja on esimerkiksi ilmoittanut elinkeinonharjoittajan chat-palveluun ennen sopimuksen tekemistä, että toimitus tiettyyn ajankohtaan mennessä tai tiettyä ajankohtana on olennaisen tärkeä, vaan edellytyksenä olisi, että elinkeinonharjoittajan voidaan katsoa tämän osaltaan hyväksyneen. Tällainen tilanne voisi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun kuluttaja on ilmoittanut haluavansa määrätyn TV-kanavapakettin voidakseen seurata tulossa olevia urheilukisoja ja elinkeinonharjoittaja on tähän aikatauluun osaltaan sitoutunut, mutta digitaalista sisältöä ei ole toimitettu sovittuun ajankohtaan mennessä, jolloin sopimuksen tarkoitus jäisi kuluttajan osalta saavuttamatta.

Momentin 3 kohdan perusteella kuluttaja saisi purkaa sopimuksen viivästyksen vuoksi lisäaikaa asettamatta myös, jos sopimuksen tekemiseen liittyvät olosuhteet huomioon ottaen on selvää, että toimitus tiettyä ajankohtana tai tiettyyn ajankohtaan mennessä on olennainen. Erona momentin 2 kohtaan on siis se, että vaikka osapuolet eivät olisi yhteisymmärryksessä todenneet tietyn ajankohdan olevan kuluttajalle olennaisen tärkeä, tämä on ollut pääteltävissä sopimuksen tekemiseen liittyvistä olosuhteista. Tällainen tilanne voisi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun elinkeinonharjoittaja on markkinoinut tiettyä TV-kanavapakettia määrätyn urheiluturnauksen seuraamiseksi. Sama koskee tilannetta, jossa sopimus oikeuttaa kuluttajaa seuraamaan määrättyä esitystä, kuten konserttia tai teatteriesitystä, suoratoistona yleisessä tietoverkossa. Momentilla pannaan täytäntöön osaltaan direktiivin 13 artiklan 2 kohta.

Pykälän 3 momentti sisältäisi viittauksen purkutilanteessa sovellettaviin säännöksiin. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 13 artiklan 3 kohta.

9 §. Vahingonkorvaus. Pykälässä säädettäisiin kuluttajan oikeudesta vahingonkorvaukseen viivästystilanteissa. Ehdotettu säännös vastaisi 5 luvun 10 §:ää, jossa säädetään vahingonkorvauksesta tavarankaupassa myyjän viivästyksen perusteella. Sääntely ei perustuisi direktiiviin, mutta direktiivin 3 artiklan 10 kohdassa todetaan nimenomaisesti, ettei direktiivi vaikuta jäsenvaltioiden mahdollisuuteen säätää oikeudesta vahingonkorvaukseen.

Ehdotuksen mukaan elinkeinonharjoittajan vastuu kuluttajalle aiheutuneista vahingoista olisi pääosin niin sanottua kontrollivastuuta. Tämä merkitsee sitä, että korvausvelvollisuus syntyisi siitä riippumatta, johtuuko viivästys tai vahinko huolimattomuudesta elinkeinonharjoittajan puolella. Jos viivästys olisi johtunut pykälässä kuvatusta elinkeinonharjoittajan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta esteestä, elinkeinonharjoittaja voisi kuitenkin vapautua korvausvastuusta.

Pykälän 1 momentin mukaan lähtökohtana on, että kuluttajalla on oikeus korvaukseen viivästyksen vuoksi kärsimästään vahingosta. Elinkeinonharjoittaja voisi kuitenkin vapautua korvausvelvollisuudesta, jos hän osoittaa, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimuksentekohetkellä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää eikä voittaa. Pykälän 2 momentilla täydennetään 1 momenttia sellaisten tapausten osalta, joissa viivästys johtuu henkilöstä, jota elinkeinonharjoittaja on käyttänyt apunaan sopimuksen tai sen osan täyttämiseksi, taikka aiemmasta myyntiportaasta. Tällöin elinkeinonharjoittaja voisi vapautua korvausvelvollisuudesta vain, jos 1 momentin mukaiset vastuuvapauden edellytykset täyttyvät sekä elinkeinonharjoittajan itsensä että säännöksessä mainitun kolmannen henkilön osalta.

Pykälän 3 momentin mukaan elinkeinonharjoittaja olisi velvollinen korvaamaan kuluttajalle aiheutuneen välillisen vahingon vain, jos viivästys tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan. Välillistä vahinkoa olisi momentin 1 kohdan mukaan ensinnäkin tulonmenetys, joka kuluttajalle aiheutuu viivästyksen tai siitä johtuvien toimienpiteiden vuoksi. Momentin 2 kohdan mukaan välillisenä vahinkona pidettäisiin myös muuhun sopimukseen perustuvista velvoitteista aiheutuvaa vahinkoa. Momentin 3 kohdan mukaan välillistä vahinkoa olisi sellainen digitaalisen sisällön tai palvelun käyttöhyödyn olennainen menetys, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muu siihen rinnastettava haitta, joka on olennainen.

Jos 3 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettua vahinkoa aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, sitä ei kuitenkaan 4 momentin mukaan tältä osin pidettäisi välillisenä vahinkona. Tällöin korvauksen saaminen ei siis edellyttäisi huolimattomuutta elinkeinonharjoittajan puolella, vaan se määräytyisi 1 ja 2 momentin mukaan. Säännöksen tarkoituksena on estää se, että kuluttaja joutuu huonompaan asemaan pyrkiessään luvun 28 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla rajoittamaan vahinkoaan.

Pykälän 5 momentin mukaan kuluttajan perheenjäsenellä, joka kärsii vahinkoa viivästyksen vuoksi, olisi samanlainen oikeus korvaukseen kuin kuluttajalla itsellään. Kuluttajan perheenjäsenillä tarkoitetaan hänen kanssaan samassa taloudessa asuvia henkilöitä. Muodollisilla perhesuhteilla ei olisi ratkaisevaa merkitystä.

Digitaalisen sisällön tai palvelun ominaisuudet ja virhe

10 §. *Digitaalisen sisällön tai palvelun ominaisuudet.* Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä digitaaliselta sisällöltä tai palvelulta yleensä edellytettäisiin, jotta se voitaisiin katsoa virheettömäksi. Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön direktiivin 6–8 artikla.

Pykälän *1 momentin* mukaan elinkeinonharjoittajan kuluttajalle toimittaman digitaalisen sisällön tai palvelun tulee olla sopimuksen mukainen. Lähtökohtana arvioinnissa on siis osapuolten välinen sopimus. Momentissa lueteltaisiin erikseen seikkoja, joista elinkeinonharjoittaja ja kuluttaja saattavat tyypillisesti sopia. Momentin 1 kohdan mukaan digitaalisen sisällön tai palvelun tulee kuvaukseltaan, määrältään ja laadultaan vastata sovittua. Määrällä voidaan viitata esimerkiksi tiettyyn määrään musiikkiedostoja. Laadun osalta on puolestaan voitu sopia esimerkiksi määrätystä kuvatarkkuudesta, kielestä tai versiosta. Edelleen 1 kohdan mukaan digitaalisen sisällön tai palvelun toimivuuden, yhteensopivuuden, yhteentoimivuuden ja muiden ominaisuuksien on vastattava sovittua. Toimivuuden, yhteensopivuuden ja yhteentoimivuuden määritelmät sisältyvät ehdotetun luvun 4 §:ään. Digitaalisen sisällön tai palvelun tulee 2 kohdan mukaan myös soveltua siihen erityiseen käyttötarkoitukseen, johon kuluttaja sitä tarvitsee ja jonka kuluttaja on viimeistään sopimuksentekohetkellä saattanut elinkeinonharjoittajan tietoon ja jonka elinkeinonharjoittaja on hyväksynyt. Momentin 3 kohdassa edellytetään, että digitaalisen sisällön tai palvelun mukana toimitetaan kaikki lisävarusteet sekä asennus- ja muut ohjeet sopimuksen mukaisesti, ja momentin 4 kohdassa puolestaan edellytetään, että asiakastukea tarjotaan sopimuksen mukaisesti. Momentin 5 kohdan mukaan puolestaan digitaalista sisältöä tai palvelua tulee myös päivittää sopimuksen mukaisesti. Osapuolet ovat voineet sopia esimerkiksi siitä, että elinkeinonharjoittaja toimittaa päivityksiä ja ominaisuuksia kuluttajalle sitä mukaa kuin niitä on saatavilla. Siltä osin kuin päivityksistä on erityisesti sovittu, selvää on, että digitaalista sisältöä tai palvelua tulee myös päivittää sovitun mukaisesti. Luvun 12 §:ssä säädettäisiin erikseen yleisistä turva- ja muista päivityksistä, jotka ovat tarpeen digitaalisen sisällön tai palvelun säilyttämiseksi vaaditun mukaisena.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin niin kutsutuista objektiivisista eli yleisistä vaatimuksista, jotka digitaalisen sisällön tai palvelun tulee täyttää sen lisäksi, mitä osapuolet ovat mahdollisesti pykälän 1 momentin mukaisesti sopineet. Digitaalisen sisällön tai palvelun sopimuksenmukaisuutta olisi siis 1 momentin subjektiivisten vaatimusten lisäksi arvioitava objektiivisten vaatimusten perusteella. Momentin 1 kohdan mukaan digitaalisen sisällön tai palvelun tulisi soveltua niihin käyttötarkoituksiin, joihin saman tyyppistä digitaalista sisältöä tai palvelua yleensä käytetään, kun otetaan huomioon soveltuva lainsäädäntö, tekniset standardit tai näiden puuttuessa alakohtaiset käytäntö- ja säännöt. Digitaalisen sisällön tai palvelun tulee aina olla käyttötarkoitukseensa so-

veltuva, eli sillä tulee olla kaikki ne ominaisuudet, joita sen käyttökelpoisuus edellyttää, ja toisaalta sillä ei saa olla ominaisuuksia, jotka jossakin suhteessa tekevät siitä käyttötarkoitukseensa soveltumattoman.

Momentin 2 kohdassa edellytetään, että digitaalinen sisältö tai palvelu määrältään, toimivuudeltaan, yhteensopivuudeltaan, saatavuudeltaan, jatkuvuudeltaan sekä turvallisuutta koskevaan toimintaan liittyviltä ominaisuuksiltaan sekä muilta ominaisuuksiltaan vastaa ominaisuuksia, joita saman tyyppisellä digitaalisella sisällöllä tai palvelulla yleensä on ja joita kuluttaja voi kohtuudella odottaa. Selvää on, että samaa käyttötarkoitusta palvelevan digitaalisen sisällön tai palvelun välillä saattaa olla laatueroja ilman, että heikkolaatuisempaa digitaalista sisältöä tai palvelua välttämättä voitaisiin pitää virheellisenä. Tällaiset laatuerot heijastuvat usein digitaalisen sisällön tai palvelun hinnassa. Arvioitaessa sitä, mitä kuluttaja voi kohtuudella odottaa, olisi otettava huomioon digitaalisen sisällön tai palvelun luonne sekä elinkeinonharjoittajan tai muun liiketoimiketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistuneen muun henkilön digitaalista sisältöä tai palvelua markkinoitaessa tai muuten ennen sopimuksen tekemistä esittämät tiedot tai näiden puolesta esitetyt tiedot. Markkinoinnin käsite on laaja, ja sillä tarkoitetaan muun ohella kaupallista viestintää, kuten mainontaa, pakkauksessa tai käyttöohjeissa taikka sopimuksen tekemisen yhteydessä muuten annettuja tietoja. Selvyyden vuoksi todettakoon, että kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot, joista säädetään esimerkiksi etämyynnin osalta ennen muuta lain 6 luvussa ja jotka ovat olennainen osa sopimusta, ovat virhevastuun kannalta merkityksellisiä jo ehdotetun pykälän 1 momentin perusteella.

Momentin 3 kohdassa edellytetään, että digitaalisen sisällön tai palvelun mukana toimitetaan tarvittavat lisävarusteet ja ohjeet, jotka kuluttaja voi kohtuudella odottaa saavansa.

Momentin 4 kohdan mukaan digitaalisen sisällön tai palvelun on myös vastattava koeversioita tai ennakkoesittelyjä, jotka elinkeinonharjoittaja asetti kuluttajan saataville ennen sopimuksen tekemistä. Erityisesti ohjelmistokehityksessä on tavanomaista, että osana ohjelmiston kehitystyötä ennen lopullisen ohjelmiston julkaisua julkaistaan myös sellaisia testiversioita, joiden ei lähtökohtaisesti ole tarkoituskaan vastata lopullista ohjelmistoa. Selvyyden vuoksi voi todeta, että 4 kohta ei merkitse sitä, että lopullisen ohjelmiston tulisi vastata tällaista testiversiota, paitsi jos kuluttajalle on voinut perustellusti syntyä sellainen vaikutelma, että lopullinen ohjelmisto ja testiversio vastaavat toisiaan.

Kun kyse on digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta, on tavanomaista, että versioita uudistetaan säännöllisesti. Pykälän 3 momentissa säädetäisiinkin, että digitaalisen sisällön tai palvelun olisi lähtökohtaisesti oltava viimeisimmän sopimuksentekohetkellä

saatavilla olevan version mukainen. Osapuolten olisi kuitenkin mahdollista sopia tästä toisin. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 8 artiklan 6 kohta.

11 §. *Yleinen virhesäännös.* Pykälän 1 momentti sisältäisi pääsäännön, jonka mukaan digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on virhe, jos se poikkeaa siitä, mitä 10 §:ssä säädetään. Virhearvioinnin lähtökohtana olisi siten osapuolten välisen sopimuksen sisältö sekä digitaaliselle sisällölle tai palvelulle asetetut yleiset edellytykset. Jotta digitaalisessa sisällössä tai palvelussa ei olisi säännöksen tarkoittamaa virhettä, sen tulee täyttää sekä mahdolliset subjektiiviset vaatimukset että objektiiviset vaatimukset. Lisäksi, jos osapuolet eivät ole toisin sopineet, sen tulee olla viimeisimmän sopimuksetekohetkellä saatavilla olevan version mukainen. Momentilla pannaan täytäntöön digisopimusdirektiivin 6 artikla.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi poikkeuksen 1 momenttiin sisältyvään pääsääntöön. Ehdotuksen mukaan digitaalista sisältöä tai palvelua ei katsottaisi 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten vaatimusten vastaiseksi, vaikka digitaalisen sisällön tai palvelun tietty erityispiirre poikkeaisi näistä vaatimuksista, jos kuluttajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto poikkeamasta ja tämä on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt. Momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 8 artiklan 5 kohta.

Jos siis digitaalinen sisältö tai palvelu poikkeaa yleisistä vaatimuksista, elinkeinonharjoittajan olisi nimenomaisesti annettava asiasta tieto kuluttajalle, ja kuluttajan olisi nimenomaisesti hyväksyttävä se, että digitaalinen sisältö tai palvelu poikkeaa sille asetetuista yleisistä vaatimuksista. Tiedon antamiselle ja kuluttajan hyväksynnälle ei säädettäisi määrämuotoa, mutta koska elinkeinonharjoittajalla olisi näyttövelvollisuus siitä, että tieto on annettu ja kuluttajan hyväksyntä saatu sopimuksen tekoajankohdasta, elinkeinonharjoittajan omankin edun mukaista voisi olla käyttää kirjallista muotoa. Se lienee myös muutoin digitaalista sisältöä tai palvelua koskevissa sopimuksissa käyttökelpoinen tapa. Tieto olisi annettava ja hyväksyntä saatava sopimuksen tekoajankohdasta. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että tiedon antamisella ja hyväksymisellä tulisi olla läheinen ajallinen yhteys sopimuksetekohetkeen.

Ehdotetussa 3 momentissa säädettäisiin puolestaan tilanteista, joissa elinkeinonharjoittaja ei vastaisi 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista digitaalista sisältöä tai palvelua markkinoitaessa tai muuten ennen sopimuksen tekemistä esitetyistä tiedoista. Momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 8 artiklan 1 kohdan b alakohta. Elinkeinonharjoittaja ei vastaisi esitetyistä tiedoista ensinnäkään silloin, jos hän osoittaa, ettei hän ollut eikä hänen voida kohtuudella olettaa olleen selvillä kyseisistä tiedoista. Elinkeinonharjoittaja ei vastaisi esitetyistä tiedoista myöskään silloin, jos elinkeinonharjoittaja osoittaa, että kyseiset tiedot oli oikaistu sopimuksetekohetkeen mennessä samalla tai siihen verrattavissa olevalla tavalla kuin millä ne oli esitetty.

Edelleen momentin 3 kohdan mukaan elinkeinonharjoittaja ei vastaisi tiedoista silloin, kun hän osoittaa, että tiedot eivät ole voineet vaikuttaa kuluttajan päätökseen tehdä sopimus.

12 §. *Digitaalista sisältöä tai palvelua koskevien päivitysten laiminlyönnistä johtuva virhe.* Kun kyse on digitaalisesta sisällöstä tai digitaalisista palveluista, tietoturva- ja muut päivitykset voivat olla tarpeellisia, jotta digitaalinen sisältö tai palvelu pysyy turvallisuudeltaan ja muilta ominaisuuksiltaan 10 §:ssä edellytetyn mukaisena. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin elinkeinonharjoittajan velvollisuudesta huolehtia paitsi siitä, että kuluttajalle tiedotetaan tällaisista päivityksistä, myös siitä, minkä ajanjakson ajan tällaisia päivityksiä olisi toimitettava. Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimituksesta, kuten yksittäisen kirjan lataamisesta älypuhelimeen, taikka useista erillisistä digitaalisen sisällön tai palvelun toimituksista, päivityksiä olisi toimitettava kuluttajalle digitaalisen sisällön tai palvelun tyyppi ja tarkoitus sekä sopimuksen olosuhteet ja luonne huomioon ottaen kohtuullisen ajanjakson ajan. Jos taas kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, kuten esimerkiksi videoiden suoratoistopalvelua koskevasta määräaikaisesta tai toistaiseksi voimassa olevasta sopimuksesta, päivityksiä olisi toimitettava kuluttajalle sen ajanjakson ajan, jona digitaalista sisältöä tai palvelua toimitetaan kuluttajalle sopimuksen perusteella. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 8 artiklan 2 kohta.

Jos elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt huolehtia 1 momentin mukaisista velvollisuuksistaan, digitaalisessa sisällössä tai palvelussa olisi 2 momentin mukaan virhe. Momentilla pannaan osaksi täytäntöön direktiivin 6 artikla.

Kuluttajan olisi voitava vapaasti päättää, asentaako hän toimitetut päivitykset. Jos kuluttaja päättää olla asentamatta päivityksiä, tällä voi kuitenkin olla vaikutuksia elinkeinonharjoittajan vastuuseen. Jos näet kuluttaja ei asenna 1 momentin mukaisesti toimitettuja päivityksiä kohtuullisessa ajassa, elinkeinonharjoittaja ei 3 momentin mukaan vastaisi yksinomaan kyseisen päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä, jos momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Ensinnäkin elinkeinonharjoittajan on tullut ilmoittaa kuluttajalle paitsi päivityksen saatavuudesta myös siitä, mitä seurauksia päivityksen asentamisen laiminlyönnillä on. Toiseksi päivityksen asentamatta jättäminen tai sen virheellinen asennus ei ole saanut johtua kuluttajalle annetuista puutteellisista asennusohjeista. Momentilla pannaan täytäntöön digisopimusdirektiivin 8 artiklan 3 kohta.

Ehdotetun 4 momentin mukaan digitaalista sisältöä tai palvelua ei pidettäisi pykälässä tarkoitettulla tavalla virheellisenä myöskään silloin, kun kuluttajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto siitä, ettei päivityksistä tiedoteta eikä niitä

toimiteta 1 momentissa edellytetyllä tavalla ja kuluttaja on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt. Momentilla pannaan osittain täytäntöön digisopimusdirektiivin 8 artiklan 5 kohta.

13 §. Integroinnista johtuva virhe. Digitaalisen sisällön tai palvelun käyttö voi edellyttää sen integrointia eli luvun 4 §:n 1 kohdan määritelmän mukaisesti sitä, että digitaalisen sisällön tai palvelu yhdistetään ja sisällytetään kuluttajan digitaalisen ympäristön tekijöihin, jotta digitaalista sisältöä tai palvelua voidaan käyttää ehdotetussa luvussa säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Digitaalisella ympäristöllä puolestaan tarkoitetaan luvun 4 §:n 2 kohdan mukaan laitteita, ohjelmistoja ja verkkoyhteyttä, joita kuluttaja käyttää päästäkseen digitaaliseen sisältöön tai digitaaliseen palveluun tai käyttääkseen sitä.

Myös digitaalisen sisällön tai palvelun virheellisestä integroinnista johtuvaa virhettä olisi pidettävä tietyin edellytyksin digitaalisen sisällön tai palvelun virheenä. Näin olisi siinä tapauksessa, että integrointi on ollut elinkeinonharjoittajan vastuulla eli kun integroinnista tai sen valvonnasta on vastannut elinkeinonharjoittaja. Sama koskisi sitä tilannetta, jossa digitaalisen sisällön tai palvelun integrointi on ollut sinänsä kuluttajan tehtävä, mutta virheellinen integrointi on johtunut elinkeinonharjoittajan toimittamista puutteellisista integrointiohjeista. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 9 artikla.

14 §. Oikeudellinen virhe. Pykälässä säädettäisiin oikeudellisesta virheestä. Pykälä vastaisi pitkälti kauppalain 41 §:ää sekä ehdotettua 5 luvun 13 §:ää. Luvun soveltamisala huomioon ottaen pykälän käytännön merkitys lienee vähäinen, mutta säännöstä pidetään tarpeellisena siltä varalta, että oikeudellinen virhe liittyisi luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tavaraan, jota käytetään yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä.

Pykälän *1 momentin* mukaan digitaalisessa sisällössä tai palvelussa olisi virhe silloin, jos sivullisella on omistus-, pantti-, tai muu oikeus ehdotetun luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tavaraan, eikä sopimuksesta seuraa, että kuluttajan on vastaanotettava tavara sivullisen oikeudesta johtuvin rajoituksin. Säännöstä ei sen sijaan sovelletaisi niissä luvun soveltamisen kannalta oletettavasti todennäköisemmissä tapauksissa, joissa sivullisen immateriaalioikeus, kuten patenti-, tavaramerkki- tai tekijänoikeus, rajoittaa kuluttajan mahdollisuuksia käyttää digitaalista sisältöä tai palvelua. Tällaisissa tilanteissa sovellettavaksi voisivat tulla luvun muut virhesäännökset.

Pykälän *2 momentin* mukaan kuluttaja voisi vaatia oikeudellisesta virheestä johtuvia seuraamuksia myös silloin, kun sivullinen väittää, että hänellä on 1 momentissa tarkoitettu oikeus, ja väitteelle on todennäköisiä perusteita. Momentti vastaa kauppalain 41 §:n 3 momenttia.

Pykälällä pantaisiin osittain täytäntöön direktiivin 10 artikla, jossa säädetään kolmannen osapuolen oikeuksista.

15 §. Virheellisyyden määräävä ajankohta. Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä ajankohtaa silmällä pitäen digitaalisen sisällön tai palvelun virheellisyyttä olisi arvioitava. Pykälällä pannaan täytäntöön digisopimusdirektiivin 11 artikla.

Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista, elinkeinonharjoittaja vastaisi *1 momentin* mukaan virheestä, joka digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on ollut digitaalisen sisällön tai palvelun toimitusajankohtana, vaikka virhe ilmenisi vasta myöhemmin. Pykälän 1 momentissa hyödynnettäisiin direktiivin mukaista jäsenvaltioiden mahdollisuutta olla asettamatta direktiivissä säädettyä kahden vuoden virhevastuu-aikaa. Syytä ratkaisuun on selostettu edellä jaksossa 5.1.

Direktiivin johdanto-osan 57 kappaleen perusteella kertatoimituksena toimitettavasta digitaalisesta sisällöstä olisi kyse esimerkiksi silloin, kun kuluttaja lataa sähköisen kirjan ja tallentaa sen henkilökohtaiseen laitteeseensa. Useista erillisistä toimituksista taas voisi olla kyse silloin, kun toimitus muodostuu sarjasta tällaisia yksittäisiä tapahtumia. Esimerkkinä voidaan mainita sopimus, jonka perusteella kuluttaja voi ladata uuden sähköisen kirjan viikoittain.

Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa, elinkeinonharjoittaja vastaisi *2 momentin* mukaan virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona digitaalinen sisältö tai palvelu on sopimuksen mukaan määrä toimittaa. Esimerkkeinä tällaisista sopimuksista voidaan direktiivin johdanto-osan 57 kappaleen perusteella mainita määräaikaikaiset tai toistaiseksi voimassa olevat pilvitallennus-sopimukset ja sosiaalisen median alustan jäsenyydet. Tällaisten sopimusten ominaispiirre on, että digitaalinen sisältö tai palvelu on kuluttajan saatavilla tai hänen käytettävissään ainoastaan määräaikaikaisen sopimuksen voimassaoloaikana tai niin kauan, kuin toistaiseksi voimassa oleva sopimus on voimassa.

On syytä huomata, että digisopimusdirektiivin johdanto-osan 57 kappaleen mukaan se, että toimittaminen voitaisiin katsoa pykälässä tarkoitetuksi digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamiseksi jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa, ei edellytä, että toimittamisen tulisi tapahtua pitkällä aikavälillä. Näin ollen esimerkiksi videon suoratoisto verkossa voisi olla pykälässä tarkoitettua digitaalisen sisällön toimittamista jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa, jolloin elinkeinonharjoittaja vastaisi virheestä, joka ilmenisi sinä aikana, jona digitaalista sisältöä olisi sopimuksen mukaan määrä toimittaa. Vastaavasti digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisena jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa olisi pidettävä myös tapauksia, joissa digitaalisen sisällön tai palvelun tietyt osat ovat saatavilla ajoittain tai useaan otteeseen sopimuksen voimassaoloaikana.

Johdanto-osan 57 kappaleessa esimerkkinä on mainittu virustorjuntaohjelmisto, jota voidaan käyttää vuoden ajan ja jota päivitetään automaattisesti tänä ajanjaksona kuu-kausittain, sekä tilannetta, jossa elinkeinonharjoittaja päivittää digitaalista peliä aina kun peliin on saatavilla uusia ominaisuuksia.

16 §. Virheolettama. Pykälässä säädettäisiin todistustaakasta virhetilanteissa. Pykälällä pantaisiin täytäntöön direktiivin todistustaakkaa koskevan 12 artiklan 2–5 kohta.

Jos kyse on kertatoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista, virheen oletetaan *1 momentin* mukaan olleen olemassa toimitusajankohtana, jos se ilmenee yhden vuoden kuluessa tästä ajankohdasta. Elinkeinonharjoittaja voisi kuitenkin kumota oletuksen osoittamalla, että virhe on syntynyt vasta tämän jälkeen. Jos taas kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa ja virhe ilmenee kyseisenä ajanjaksona, oletuksena on, että kyseessä on elinkeinonharjoittajan vastuulla oleva virhe, jollei hän toisin osoita.

Pykälän *2 momentin* mukaan *1 momentissa* säädettyä käännettyä todistustaakkaa ei sovellettaisi silloin, jos elinkeinonharjoittaja kykenee osoittamaan, että kuluttajan digitaalinen ympäristö eli 4 §:n 2 kohtaan sisältyvän määritelmän mukaisesti kuluttajan digitaaliseen sisältöön tai palveluun pääsemiseksi tai käyttämiseksi tarkoitettu laite, ohjelmisto tai verkkoyhteys ei ole yhteensopiva digitaalisen sisällön tai palvelun teknisten vaatimusten kanssa. Lisäedellytyksenä kuitenkin on, että elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tällaisista teknisistä vaatimuksista kuluttajalle selvällä ja ymmärrettävällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä.

Jotta elinkeinonharjoittajan olisi mahdollista selvittää kuluttajan digitaalisen ympäristön asianmukaisuus, pykälän *3 momentissa* säädettäisiin kuluttajan velvollisuudesta toimia elinkeinonharjoittajan kanssa yhteistyössä siinä määrin kuin se on kohtuullista ja tarpeen sen selvittämiseksi, johtuuko digitaalisen sisällön tai palvelun virhe kuluttajan digitaalisesta ympäristöstä. Momentissa tarkoitettuna kohtuullisena yhteistyönä olisi pidettävä sellaisten teknisesti käytettävissä olevien keinojen käytön sallimista, joista aiheutuu kuluttajalle vähiten häiriötä. Johdanto-osan 60 kappaleessa mainitaan esimerkkeinä tällaisista keinoista automaattisesti luotavien virheraporttien sekä kuluttajan internetyhteyttä koskevien tietojen lähettäminen elinkeinonharjoittajalle. Vain poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa kuluttajien voisi olla tarpeen antaa virtuaalinen pääsy digitaaliseen ympäristöönsä. Edellytyksenä tällöin olisi myös se, että mikään muu keino selvittää asiaa ei ole mahdollinen.

Jos elinkeinonharjoittaja olisi ilmoittanut kuluttajalle yhteistyövaatimuksesta selvällä ja ymmärrettävällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä, mutta kuluttaja ei osallistu yhteistyöhön, *3 momentin* mukaan myöskään tällöin ei sovellettaisi *1 momentin* mukaista käännettyä todistustaakkaa.

Virheen seuraamukset

17 §. *Kuluttajan oikeudet virhetilanteessa.* Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin kokoa-
vasti kuluttajan oikeudet siinä tapauksessa, että digitaalinen sisällössä tai palvelussa
on virhe, josta elinkeinonharjoittaja ehdotetun luvun säännösten perusteella on vas-
tuussa. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 1 kohta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvyuden vuoksi, että kuluttajan oikeus vedota
ehdotetussa luvussa säädettyihin oikeussuojakeinoihin suhteessa elinkeinonharjoitta-
jaan ei vaikuttaisi elinkeinonharjoittajan oikeuteen vaatia hyvitystä virheestä vas-
tuussa olevalta taholta liiketoimiketjun aikaisemmassa vaiheessa. Säännös on tar-
peen direktiivin 20 artiklan asianmukaiseksi täytäntöön panemiseksi. Selvyuden
vuoksi on syytä todeta, että direktiivin pakottavuutta koskevassa 22 artiklassa ei sää-
detä direktiivin pakottavuudesta 20 artiklan osalta. Momentilla ei siis vaikutettaisi elin-
keinonharjoittajien väliseen sopimusvapauteen.

18 §. *Oikeus pidättyä maksusta.* Pykälässä säädetään kuluttajan oikeudesta pidättyä
maksamasta kauppahintaa virheen perusteella. Vastaava säännös sisältyy tavar-
kaupan osalta 5 luvun 17 §:ään. Pykälä ei perustu direktiiviin, vaan se olisi puhtaasti
kansallista sääntelyä. Tällaisen sääntelyn sisällyttämistä kansalliseen lakiin pidetään
mahdollisena direktiivin johdanto-osan 15 kappaleen perusteella.

Turvatakseen virheeseen perustuvat vaatimukset kuluttajalla olisi lähtökohtaisesti oi-
keus digitaalisessa sisällössä tai palvelussa olevan virheen perusteella pidättyä mak-
samasta sitä osuutta, joka oli vielä maksamatta, kun virhe havaittiin. Riippumatta siitä,
mitä hinnan maksamisesta on sovittu, kuluttajan ei näin toimiessaan katsottaisi olevan
maksuviivästyksessä.

Kuluttajan oikeus pidättyä maksamasta sitä osaa hinnasta, joka on tarpeellinen hänen
vaatimustensa turvaamiseksi, ei riippuisi siitä, miten olennainen virhe on kysymyk-
sessä, eikä myöskään siitä, mitä virheen seuraamuksia kuluttaja haluaa käyttää hy-
väkseen. Nämä seikat vaikuttaisivat kuitenkin siihen, miten suuren osan hinnasta ku-
luttaja saisi pidättyä maksamasta. Jos virhe on sellainen, että se oikeuttaisi kuluttajan
purkamaan sopimuksen, oikeus pidättyä maksamasta koskisi koko maksamatta ole-
vaa kauppahintaa. Sen sijaan, koska kuluttaja ei saisi pidättäytyä maksamasta kaup-
pahintaa siltä osin kuin se ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on viivästyk-
sen perusteella oikeus, kuluttajalla ei olisi oikeutta pidättäytyä maksamasta koko jäl-
jellä olevaa kauppahintaa, jos kyseessä olisi vähäinen virhe.

Käytännössä kuluttajan voi olla usein vaikeaa tai jopa mahdotonta arvioida täsmälli-
sesti, mikä on niiden vaatimusten euromääräinen suuruus, jotka hänellä on virheen

vuoksi oikeus esittää. Tämän vuoksi ei voida katsoa, että kuluttajan oikeus pidättyä kauppahinnan maksamisesta rajoittuisi nimenomaan siihen määrään, joka selviää lopullisesti vasta myöhemmin. Arvioitaessa sitä, onko kuluttajalla oikeus pidättyä maksamasta kauppahintaa ja kuinka suuren osan hinnasta hän voi pidättää, olisi annettava ratkaiseva merkitys sille, mitä kuluttajan voidaan kohtuudella edellyttää ymmärtävän ottaen huomioon ne hänen oikeusasemaansa koskevat tiedot, jotka ovat olleet hänen käytettävissään tai saatavillaan.

Selvyyden vuoksi voi todeta, että säännös voi tulla sovellettavaksi vain niissä tapauksissa, joissa on sovittu maksettavaksi kauppahintaa. Jos sen sijaan kyse on 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta henkilötietojen luovuttamisesta, säännös ei voisi tulla sovellettavaksi.

19 §. *Virheen oikaisu.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kuluttajan oikeudesta vaatia virhetilanteissa virheen oikaisemista. Digitaalinen sisältö tai palvelu tulisi oikaista kohtuullisessa ajassa ja siten, ettei siitä aiheudu kuluttajalle kustannuksia taikka merkittävää haittaa ottaen huomioon digitaalisen sisällön tai palvelun luonne ja se tarkoitus, jota varten kuluttaja hankki digitaalisen sisällön tai palvelun.

Pykälän 2 momentin mukaan elinkeinonharjoittaja ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulisi erityisesti ottaa huomioon virheen merkitys sekä digitaalisen sisällön tai palvelun arvo, jos virhettä ei olisi.

Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivi 14 artiklan 2 ja 3 kohta.

20 §. *Hinnanalennus ja kaupan purku.* Pykälässä säädettäisiin kuluttajan oikeudesta hinnanalennukseen ja kaupan purkuun. Jos kuluttaja on maksanut tai sitoutunut maksamaan kauppahintaa, kuluttaja voisi tietyin edellytyksin vaatia joko hinnanalennusta tai kaupan purkua. Jos taas kuluttaja on luovuttanut tai sitoutunut luovuttamaan henkilötietoja, kyseeseen voisi tulla yksinomaan sopimuksen purkaminen sillä erotuksella, että purkukynnys olisi matalampi kuin kuluttajan maksaessa kauppahintaa.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan kuluttajalla olisi oikeus edellä kuvatun mukaisesti oikeus vaatia hinnanalennusta tai purkaa sopimus, jos virheen oikaiseminen ei tule kysymykseen 19 §:n 2 momentissa mainituista syistä. Momentissa mainittuja syitä ovat se, että sopimuksen täyttämiseksi on este, jota elinkeinonharjoittaja ei voi voittaa tai se, että sopimuksen täyttämisestä aiheutuisi elinkeinonharjoittajalle kohtuuttomia kustannuksia, kun otetaan huomioon erityisesti kyseisessä momentissa mainitut seikat. Momentin 2 kohdan mukaan oikeus vaatia hinnanalennusta tai oikeus

purkaa sopimus koskisi myös tilannetta, jossa elinkeinonharjoittaja ei ole oikaissut virhettä 19 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla eli kohtuullisessa ajassa ja aiheuttamatta kuluttajalle kustannuksia taikka merkittävää haittaa ottaen huomioon 19 §:n 1 momentissa luetellut seikat. Niin ikään tämä oikeus koskisi 3 kohdan mukaan tilannetta, jossa elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, ettei elinkeinonharjoittaja oikaise virhettä kohtuullisessa ajassa tai aiheuttamatta kuluttajalle merkittävää haittaa. Edelleen momentin 4 kohdan mukaan oikeus vaatia hinnanalennusta tai kaupan purkua koskisi tilannetta, jossa virhe ilmenee siitä huolimatta, että elinkeinonharjoittaja on yrittänyt saattaa digitaalisen sisällön tai palvelun ehdotetussa luvussa edellytetyn mukaiseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kuluttajan välittömästä oikeudesta hinnanalennukseen tai sopimuksen purkamiseen. Tällainen oikeus kuluttajalla olisi siinä tapauksessa, että virhe on luonteeltaan niin vakava, ettei sen oikaiseminen tule kyseeseen. Momentissa tarkoitetaan eritoten tilanteita, joissa kuluttajan ei voida olettaa virheen vakavuuden vuoksi luottavan elinkeinonharjoittajan kykyyn oikaista digitaalisessa sisällössä tai palvelussa olevaa virhettä. Esimerkkinä tällaisesta voidaan mainita tilanne, jossa kuluttajalle on toimitettu virustorjuntaohjelma, jossa itsessään on virus.

Pykälän 3 momentissa säädetään purkukynnyksestä. Edellä todetun mukaisesti purkukynnys olisi erilainen riippuen siitä, onko digitaalinen sisältö tai palvelu toimitettava kauppahintaa vastaan vai onko kuluttaja sitoutunut luovuttamaan henkilötietoja. Viimeksi mainitussa tapauksessa myös vähäinen virhe oikeuttaisi purkamaan sopimuksen, koska näissä tapauksissa kuluttajalta puuttuisi keinovalikoimasta mahdollisuus hinnanalennukseen. Jos sen sijaan digitaalinen sisältö tai palvelu on luovutettu kauppahintaa vastaan, vähäinen virhe ei oikeuttaisi purkamaan sopimusta. Todistustaakka virheen vähäisyydestä olisi elinkeinonharjoittajalla.

Mahdollista on, että kuluttaja on sitoutunut sekä maksamaan kauppahinnan että luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja. Koska tällöin keinovalikoimaan sisältyy myös hinnanalennusmahdollisuus, oikeus purkaa sopimus edellyttäisi sitä, että virhe ei ole vähäinen.

Pykälän 1 ja 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 4 kohta ja pykälän 3 momentilla 14 artiklan 6 kohta.

21 §. Hinnanalennuksen määräytyminen. Hinnanalennuksen määräytymistä koskevan pykälän 1 momentin mukaan hinnanalennuksen tulee olla oikeassa suhteessa kuluttajalle toimitetun digitaalisen sisällön tai palvelun arvon alenemiseen, kun sitä verrataan arvoon, joka digitaalisella sisällöllä tai palvelulla olisi, jos se olisi ehdotetussa 5 a luvussa edellytetyn mukainen. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, mitä ajanjaksoa oikeus hinnanalennukseen koskisi siinä tapauksessa, että kyse on digitaalisesta

sisällöstä tai palvelusta, joka toimitetaan pidemmän ajan kuluessa. Oikeus hinnanalennukseen koskisi näissä tapauksissa sitä ajanjaksoa, jolloin digitaalinen sisältö tai palvelun on ollut virheellinen. Hinnanalennuksen laskemisessa olisi tällöin otettava huomioon digitaalisen sisällön tai palvelun arvon aleneminen paitsi virheen vuoksi myös sen ajan vuoksi, jona kuluttaja ei ole voinut käyttää digitaalista sisältöä tai digitaalista palvelua sopimuksen mukaisesti (johdanto-osan 66 kappale).

Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 5 kohta.

22 §. Vahingonkorvaus. Pykälässä säädettäisiin kuluttajan oikeudesta korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii digitaalisen sisällön tai palvelun virheen vuoksi. Korvausvelvollisuus käsittäisi virheestä kuluttajalle aiheutuneen henkilö-, esine- ja varallisuusvahingon. Toisin kuin tavarankaupassa, jossa myyjän kauppaan perustuva vahingonkorvausvastuu ei ulotu tavaran virheestä aiheutuviin henkilövahinkoihin ja joissa tuotevastuulaki tulee sovellettavaksi, ehdotetussa luvussa ei rajattaisi henkilövahinkoja elinkeinonharjoittajan virhevastuun ulkopuolelle, vaan henkilövahingot tulisivat virhevastuun piiriin vastaavaan tapaan kuin 8 luvussa. Vaikka henkilövahingot digitaalisen sisällön tai palvelun virhetilanteissa voivatkin olla verrattain harvinaisia, tällaisia vahinkoja voisi aiheutua esimerkiksi erilaisista terveyteen, liikuntaan ja hyvinvointiin liittyvistä digitaalisista sisällöistä tai palveluista.

Pykälän *1 momentin* mukaan pääsääntönä olisi, että korvausvelvollisuus ei riipu siitä, johtuuko virhe tai vahinko huolimattomuudesta elinkeinonharjoittajan puolella. Samoin kuin viivästystilanteissa tiettyjen vahinkotyyppien osalta tällainen edellytys kuitenkin asetettaisiin. Näillä välillisillä vahingoilla tarkoitettaisiin virhetilanteissa samoja vahinkotyyppisiä kuin viivästystilanteissa. Kaikenlaisen vahingon käsittävä korvausvelvollisuus voisi syntyä myös sillä perusteella, että digitaalinen sisältö tai palvelu sopimuskohdetekohdella tai, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, kyseisellä ajanjaksolla poikkesi siitä, mihin elinkeinonharjoittaja on erityisesti sitoutunut.

Tyypillisiä vahinkoja, joita kuluttajalle voi virheen vuoksi aiheutua, ovat erilaiset selvittelykustannukset, kuten puhelin- tai matkakulut. Tällaisten vahinkojen osalta korvausvelvollisuus syntyisi huolimattomuudesta riippumatta. Välillisenä vahinkona pidettäisiin sen sijaan ensinnäkin sellaista tulon menetystä, joka kuluttajalle aiheutuu sopimusrikkomuksen tai siihen liittyvien toimenpiteiden vuoksi. Esimerkkinä voidaan mainita tapaukset, joissa kuluttaja joutuu käyttämään työaikaansa virheen selvittelyyn tai sen vaatimien toimenpiteiden hoitamiseen ja kärsii tämän vuoksi ansionmenetystä. Välillistä vahinkoa olisi myös muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta aiheutuva vahinko. Esimerkkinä voidaan mainita tilanne, jossa kuluttaja navigaatio-ohjelmassa ilmeneen virheen vuoksi ei pääse ajoissa perille määräpaikkaansa, vaan myöhästyy

jatkoyhteydestä ja menettää varaamansa matkan hinnan. Mikäli tämän kaltaiset vahingot eivät jää – asianmukaista syy-yhteyttä koskevan vaatimuksen täyttymättä jäämisen vuoksi – kokonaan korvaamatta, elinkeinonharjoittajan korvausvastuu siis edellyttäisi huolimattomuutta hänen puoleltaan. Välillisenä vahinkona pidettäisiin myös sellaista digitaalisen sisällön tai palvelun käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa. Myös virhetilanteissa tulisi sovellettavaksi 9 §:n 4 momentista ilmenevä sääntö, jonka mukaan edellä tarkoitettu, lähtökohtaisesti välillisenä pidettävä vahinko tulisi korvattavaksi välittömän vahingon tavoin siltä osin kuin se on aiheutunut välittömän vahingon rajoittamisesta.

Pykälän 2 *momentti* vastaa kauppalain 41 §:n 2 momenttia, joka tulee jo nykyisin sovellettavaksi myös kuluttajankaupassa ja on siten relevantti myös 5 a luvun soveltamisalaan kuuluvien sopimusten osalta silloin, kun kyse on tavarasta, jota käytetään yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä. Momentin mukaan ostajalla on aina oikeus korvaukseen vahingosta, joka johtuu kaupantekohetkellä olemassa olleesta oikeudellisesta virheestä, jos hän ei tiennyt eikä hänen olisi pitänytkaan tietää virheestä.

Pykälän 3 *momentin* mukaan samanlainen oikeus korvaukseen kuin kuluttajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii virheen vuoksi vahinkoa. Myöskään virhetilanteissa sillä seikalla, kuka perheenjäsenistä on muodollisesti sopimusosapuolen asemassa ja kuka heistä on kärsinyt vahingon, ei siten olisi sinänsä merkitystä elinkeinonharjoittajan vastuun kannalta.

Sääntely ei perustuisi direktiiviin, vaan se olisi kansallista.

23 §. *Vahinko muulle omaisuudelle.* Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin 5 luvun 21 §:n sääntelyä mukaillen digitaalisen sisällön tai palvelun, mukaan lukien digitaalisen sisällön siirtovälineen, virheestä muulle omaisuudelle aiheutuvan vahingon korvaamisesta. Tällöin elinkeinonharjoittajan korvausvelvollisuuteen sovellettaisiin 22 §:n säännöksiä vain, mikäli vahinko kohdistuu omaisuuteen, jolla on välitön käyttöyhteys digitaaliseen sisältöön tai palveluun.

Muulle omaisuudelle aiheutuvasta vahingosta voisi olla kyse esimerkiksi silloin, jos jokin tietty tietokoneohjelmisto virheellisyytensä vuoksi vahingoittaisi kuluttajan päätelaitetta. Tämän kaltaisissa tapauksissa vahinko on ennalta-arvattava seuraus digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä, eikä voida pitää kohtuuttomana, että elinkeinonharjoittaja voisi joutua suorittamaan kuluttajalle korvausta tällaisesta vahingosta, vaikka se ei johtuisikaan huolimattomuudesta hänen puoleltaan.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan 5 luvun 21 §:n 2 momenttia. Säännöksen sisällyttämistä myös 5 a lukuun pidetään tarpeellisena sen johdosta, että lukua sovelletaan myös silloin, kun digitaalista sisältöä toimitetaan siirtovälineellä, kuten muistitikulla tai Blu-ray-levyllä.

Sopimuksen purkamisen vaikutukset

24 §. *Sopimuksen purkamisen vaikutukset maksusuorituksiin.* Pykälässä säädettäisiin sopimuksen purkamisen vaikutuksista osapuolten maksusuorituksiin. Jos sopimus puretaan, elinkeinonharjoittajalla olisi 1 *momentin* mukaan velvollisuus palauttaa kuluttajalle kaikki sopimuksen mukaisesti maksetut suoritukset. Jos sopimus koskee digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamista kauppahintaa vastaan pidemmän ajan kuluessa ja digitaalinen sisältö tai palvelu on ollut ehdotetussa luvussa edellytetyn mukainen jonkin ajanjakson ajan ennen sopimuksen purkamista, elinkeinonharjoittajalla on kuitenkin velvollisuus palauttaa kuluttajalle tämän maksamasta hinnasta vain se osa, joka vastaa ajanjaksoa, jona digitaalinen sisältö tai palvelu ei ollut ehdotetussa luvussa edellytetyn mukainen. Samoin velvollisuus koskee sitä osaa, jonka kuluttaja on maksanut etukäteen ajasta, jonka sopimus olisi ollut voimassa, jollei sitä olisi purettu. Jos siis kuluttaja on esimerkiksi tehnyt jatkuvan sopimuksen tilausvideopalvelun käytöstä, joka on ollut virheetön tietyn ajanjakson ajan, elinkeinonharjoittajan ei tarvitsisi palauttaa maksettuja suorituksia siltä osin kuin palvelu on ollut virheetön, vaan ainoastaan siltä ajalta, jolloin palvelu ei ole ollut ehdotetussa luvussa mukainen. Jos kuluttaja olisi lisäksi ehtinyt maksaa palvelusta esimerkiksi tietyn kuukausimaksun etukäteen, tämä maksu olisi purkutilanteissa palautettava. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 16 artiklan 1 kohta.

Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin selvyuden vuoksi, että kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa digitaalisen sisällön tai palvelun käytöstä siltä sopimuksen purkamista edeltävältä ajanjaksolta, jolloin digitaalinen sisältö tai palvelu ei ole ollut ehdotetussa luvussa edellytetyn mukainen. Säännös tulee osittain katetuksi jo sillä, mitä 1 momentissa todetaan, mutta säännöksellä selvennetään kuluttajan maksuvelvollisuutta niissä tilanteissa, joissa palautettavaa maksua ei ole. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 17 artiklan 3 kohta.

25 §. *Sopimuksen purkamisen vaikutukset digitaalisen sisällön tai palvelun käyttöön.* Pykälässä säädettäisiin digitaalisen sisällön tai palvelun käyttämisestä purettaessa sopimus.

Pykälän 1 *momentin* mukaan kuluttajan tulee purkutilanteissa pidättäytyä käyttämästä digitaalista sisältöä tai palvelua sekä pidättäytyä saattamasta sitä kolmansien osapuolten saataville. Minitulla virkkeellä pannaan täytäntöön 17 artiklan 1 kohta. Jos

digitaalinen sisältö on toimitettu siirtovälineellä, kuluttajan on lisäksi elinkeinonharjoittajan pyynnöstä palautettava kyseinen väline elinkeinonharjoittajan kustannuksella ilman aiheetonta viivytystä. Jotta elinkeinonharjoittajalla olisi oikeus saada siirtoväline takaisin, tällainen pyyntö olisi tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun kuluttaja on ilmoittanut päätöksestään purkaa sopimus. Tältä osin momentilla pannaan täytäntöön 17 artiklan 2 kohta.

Kun sopimus puretaan, elinkeinonharjoittajalla olisi direktiivin 16 artiklan 5 kohtaan perustuvan 2 *momentin* mukaan oikeus estää kuluttajan pääsy digitaaliseen sisältöön tai palveluun. Sen lisäksi elinkeinonharjoittajalla olisi oikeus sulkea kuluttajan käyttäjätili tai muulla tavoin estää tätä käyttämästä digitaalista sisältöä tai palvelua. Momentin mukainen elinkeinonharjoittajan oikeus kattaisi kuitenkin vain ne tapaukset, joihin ei sovelleta pykälän 4 momenttia. Mainitussa momentissa säädetään tilanteista, joissa elinkeinonharjoittajalla on velvollisuus saattaa kuluttajan saataville kaikki sisältö, jonka kuluttaja on luovuttanut tai luonut käyttäessään elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua.

Pykälän 3 *momentin* mukaan lähtökohtana purkutilanteissa olisi, että elinkeinonharjoittajan on pidättäydyttävä käyttämästä sellaista sisältöä, jonka kuluttaja on luonut tai luovuttanut elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua käyttäessään. Kuluttajan luomaa tai luovuttamaa sisältöä voivat olla esimerkiksi digitaaliset kuvat sekä video- ja äänitiedostot. Velvollisuus pidättäytyä käyttämästä kuluttajan luomaa tai luovuttamaa sisältöä ei kuitenkaan olisi poikkeukseton. Ensinnäkään tämä velvollisuus ei koskisi 1 kohdan mukaan tapauksia, joissa kyseinen sisältö ei ole käytökelpoista muutoin kuin elinkeinonharjoittajan toimittaman digitaalisen sisällön tai palvelun, esimerkiksi jonkin tietyn pelin, yhteydessä. Velvollisuus ei koskisi 2 kohdan mukaan myöskään tapauksia, joissa kyseinen sisältö liittyy yksinomaan kuluttajan toimintaan elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua käytettäessä. Momentin 3 kohdan mukaan elinkeinonharjoittajan ei edellytettäisi pidättäytyvän sisällön käyttämisestä myöskään silloin, kun elinkeinonharjoittaja on yhdistänyt tällaisen sisällön muihin tietoihin, joista sitä ei voi erottaa tai sen erottaminen aiheuttaisi kohtuutonta vaivaa. Edelleen 4 kohdan mukaan elinkeinonharjoittajan ei edellytettäisi pidättäytyvän sisällön käyttämisestä myöskään silloin, kun kuluttaja on luonut sisällön yhdessä muiden kanssa, esimerkiksi pelattuaan peliä yhdessä muiden kanssa, ja muut kuluttajat voivat edelleen käyttää kyseistä sisältöä. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 16 artiklan 3 kohta.

Jos kuluttajalta evättäisiin purkutilanteissa pääsy sisältöön, jonka hän on luovuttanut tai luonut käyttämällä digitaalista sisältöä tai palvelua, kuluttaja saattaisi käytännössä jättää käyttämättä purkuoikeuttaan digitaalisen sisällön tai palvelun ollessa virheellinen. Tällaisten tilanteiden välttämiseksi pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin elinkei-

nonharjoittajan velvollisuudesta antaa kuluttajan saataville tämän pyynnöstä kaikki sisältö, jonka kuluttaja on luovuttanut tai luonut käyttäessään elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua. Tämä olisi tehtävä maksutta kohtuullisessa ajassa ja yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa tallennusmuodossa. Maksutomuusvaatimus koskee kustannuksia, jotka liittyvät erityisesti sisällön takaisinsaantiin, eikä vaatimus siis merkitse sitä, etteikö kuluttaja olisi velvollinen vastaamaan omasta digitaalisesta ympäristöstään, kuten verkkoyhteydestä, aiheutuvista kustannuksista. Direktiivin 16 artiklan 4 kohdassa, joka 4 momentilla pannaan täytäntöön, todetaan myös, että kuluttajalla on oltava oikeus saada kyseinen digitaalinen sisältö elinkeinonharjoittajan estämättä, mutta tätä pidetään siinä määrin itsestään selvänä vaatimuksena, ettei sen mainitsemista erikseen säännöksessä pidetä tarpeellisena.

Elinkeinonharjoittajan velvollisuus asettaa sisältö kuluttajan saataville ei kuitenkaan olisi poikkeukseton, ja momentissa rajattaisiinkin velvollisuuden ulkopuolelle 3 momentin 1–3 kohdassa mainitut tapaukset. Velvollisuutta asettaa sisältöä saataville ei siis sovellettaisi silloin, jos sisältö on käyttökelpoista vain elinkeinonharjoittajan toimitetun digitaalisen sisällön tai palvelun yhteydessä, jos se liittyy ainoastaan kuluttajan toimintaan digitaalista sisältöä tai palvelua käytettäessä taikka jos elinkeinonharjoittaja on yhdistänyt siihen muita tietoja, joista sitä ei voida erottaa tai se voidaan erottaa vain kohtuuttomien ponnistuksien avulla. Rajauksen tarkoituksena on kattaa tapaukset, joissa sisällöstä ei olisi kuluttajalle merkittävää käytännön hyötyä samaan aikaan kun sisällön poistaminen voisi edellyttää elinkeinonharjoittajalta merkittäviä ponnisteluja.

Pykälän 5 momentin mukaan 3 ja 4 momentissa säädetty ei koske kuluttajan henkilötietoja. Henkilötietojen käytöstä säädetään yleisessä tietosuojasetuksessa, ja kuluttajan henkilötietojen suhteen elinkeinonharjoittajan olisikin noudatettava yleisen tietosuojasetuksen mukaisesti sovellettavia velvoitteita. Momentilla pannaan täytäntöön 16 artiklan 2 kohta sekä saman artiklan 3 ja 4 kohta siltä osin kuin niiden ulkopuolelle on rajattu henkilötiedot.

Muut säännökset

26 §. Maksujen palauttaminen. Maksujen palauttamista koskevan 1 momentin mukaan elinkeinonharjoittajan olisi tehtävä ehdotetussa luvussa säädetty maksujen palautukset maksutta, ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 14 päivän kuluttua siitä, kun kuluttaja on ilmoittanut elinkeinonharjoittajalle vaativansa hinnanalennusta tai sopimuksen purkua. Jos kuitenkin digitaalinen sisältö on toimitettu siirtovälineellä ja elinkeinonharjoittaja on tehnyt 25 §:n 1 momentin mukaisen pyynnön siirtovälineen palauttamisesta, elinkeinonharjoittaja saisi pidättäytyä suoritusten palauttamisesta, kunnes hän on saanut siirtovälineen takaisin. Momentilla pantaisiin täytäntöön 18 artiklan 1 ja

3 kohta sekä osin hyödynnettäisiin johdanto-osan 15 kappaleesta ilmenevää jäsenvaltioiden liikkumavaraa säätää osapuolten oikeuksista pidättäytyä suorittamasta velvollisuuksiaan tai osaa niistä, kunnes toinen osapuoli suorittaa velvollisuutensa.

Direktiivin 18 artiklan 2 kohtaan perustuvan *2 momentin* mukaan elinkeinonharjoittajan on palautettava saamansa maksut samalla maksutavalla, jota kuluttaja käytti alkuperäisessä liiketoimessa. Säännös merkitsee sitä, että jos kuluttaja on maksanut ostoksensa esimerkiksi käteisellä, debit-kortilla tai verkkopankin kautta, suoritus olisi palautettava hänelle käteisellä taikka vastaavalla suorituksella hänen pankkitililleen edellyttäen, että kuluttajan tilinumero on elinkeinonharjoittajan tiedossa. Jos kuluttaja ei ole ilmoittanut tilinumeroaan, palautus olisi tehtävä muuna rahasuorituksena, kuten maksu- tai postiosoitukseksi. Jos taas kuluttaja on maksanut ostoksensa esimerkiksi luottokortilla taikka matkapuhelimellaan siten, että summa veloitetaan puhelinlaskussa, palautus tulisi tehdä lähtökohtaisesti hyvityksenä luottokorttitilille tai puhelinlaskulle.

Palautus voitaisiin tehdä muuta maksutapaa käyttäen vain silloin, jos kuluttaja on nimenomaisesti suostunut muuhun järjestelyyn. Suoritusten palauttamisesta ei saa kummassakaan tapauksessa aiheutua kuluttajalle kustannuksia.

27 §. Digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen. Digitaaliset sisällöt ja palvelut ovat jatkuvasti kehittyviä, ja pitempikestoisissa sopimuksissa digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen voi olla usein hyödyllistä myös kuluttajille. Pykälässä säädettäisiin edellytyksistä, joiden vallitessa tällaiset muut kuin välttämättömät muutokset olisivat sallittuja.

Kun kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, sopimuksen muuttamisen edellytyksenä olisi *1 momentin* 1 kohdan mukaan ensinnäkin, että sopimuksessa on sovittu elinkeinonharjoittajan oikeudesta yksipuolisesti muuttaa digitaalista sisältöä tai palvelua sekä määrätty muutosta koskevasta perustelusta syystä. Direktiivin johdanto-osan 75 kappaleessa todetun mukaisesti perusteltuja syitä voisivat olla esimerkiksi digitaalisen sisällön tai palvelun mukauttaminen uuteen tekniseen ympäristöön tai käyttäjämäärän kasvuun.

Momentin 2 kohdan mukaan edellytyksenä olisi lisäksi, että muutoksesta ei aiheudu kuluttajalle lisäkustannuksia. Edelleen edellytyksenä 3 kohdan mukaan olisi, että kuluttajalle ilmoitetaan muutoksesta selvällä ja ymmärrettävällä tavalla. Lisäksi, jos muutos vaikuttaa kielteisesti kuluttajan mahdollisuuksiin päästä digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttää sitä, 4 kohdan mukaan kuluttajalle tulee toimittaa hyvissä ajoin pysyvällä tavalla tieto muutoksen ominaisuuksista ja ajankohdasta sekä oikeudesta purkaa sopimus *2 momentin* mukaisesti tai mahdollisuudesta säilyttää digitaalinen si-

sältö tai palvelu muuttumattomana. Tietojen toimittamisella pysyvällä tavalla tarkoitetaan luvun 4 §:n 6 kohtaan sisältyvän määritelmän mukaan tietojen toimittamista henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vastaanottaja voi tallentaa ja toisintaa tiedot muuttumattomina.

Jos digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen vaikuttaa kielteisesti kuluttajan mahdollisuuksiin päästä digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttää sitä, kuluttajalla olisi *2 momentin* mukaan oikeus purkaa sopimus maksutta. Tämä tulisi tehdä 30 päivän kuluessa muutosta koskevan tiedon vastaanottamisesta tai siitä, kun elinkeinonharjoittaja on muuttanut digitaalista sisältöä tai palvelua, sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on myöhäisempi. Oikeutta purkaa sopimus ei kuitenkaan olisi, jos muutoksen kielteinen vaikutus on vähäinen. Oikeutta purkaa sopimus ei olisi myöskään silloin, kun elinkeinonharjoittaja on antanut kuluttajalle ilman lisämaksua mahdollisuuden säilyttää digitaalinen sisältö tai palvelu muuttumattomana ja digitaalinen sisältö tai palvelu säilyy tällöin ehdotetussa luvussa edellytetyn mukaisena. Jos kuluttaja purkaa sopimuksen 2 momentin perusteella, purkamiseen sovellettaisiin 3 momentin mukaan tällöin, mitä 24–26 §:ssä säädetään.

Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 19 artikla.

28 §. *Vahingon rajoittaminen ja vahingonkorvauksen sovittelu.* Pykälän 1 momentissa on säännös vahinkoa kärsivän sopijapuolen velvollisuudesta rajoittaa vahinkoaan. Säännös vastaa tavarankauppaa koskevan 5 luvun 30 §:n 1 momenttia. Kummankin sopijapuolen on vastapuolen sopimusrikkomuksen yhteydessä toimittava kohtuullisella tavalla vahinkonsa rajoittamiseksi. Seuraamuksena tämän velvollisuuden laiminlyömisestä on sopijapuolelle tulevan vahingonkorvauksen alentaminen määrällä, joka vastaa sitä vahinkoa, jonka sopijapuoli asianmukaisesti toimimalla olisi välttänyt. Tämä seuraa yleisistä vahingonkorvauksen laskemista koskevista periaatteista.

Pykälän 2 momentin nojalla olisi mahdollista sovittella sekä elinkeinonharjoittajan että kuluttajan suorittavaksi tulevaa vahingonkorvausta. Vastaavanlainen säännös on 5 luvun 30 §:n 2 momentissa. Kuten mainitussa momentissa, myös ehdotetussa momentissa lueteltaisiin tekijöitä, jotka olisi sovittelua harkittaessa otettava huomioon.

29 §. *Hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentuminen.* Vastaavaan tapaan kuin 5 lukuun, myös uuteen 5 a lukuun ehdotetaan selvyiden vuoksi lisättäväksi informatiivinen viittaus velan vanhentumisesta annettuun lakiin, jonka perusteella määräytyisi elinkeinonharjoittajan lakisääteisen virhevastuun ehdoton takaraja. Pykälällä osoitettaisiin osaltaan direktiivin 11 artiklan 2 ja 3 kohdan täytäntöönpano.

10 luku **Aikaosuudet ja pitkäkestoiset lomatuotteet**

15 §. *Tavarankauppaa koskevien säännösten soveltaminen.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi 5 luvun otsikon muutoksen johdosta. Lisäksi säännöksen viittaus 5 luvun kuluttajankauppaan muutetaan viittaukseksi tavarankauppaan.

12 luku **Erinäisiä säännöksiä**

1 §. *Kulutushyödykkeen välittäjän vastuu.* Säännöksen *1 momenttiin* lisätään viittaus uuteen 5 a lukuun ja poistetaan viittaus kauppalain 41 §:ään. Viittausta kauppalain 41 §:ään ei enää tarvita, sillä 5 ja 5 a lukuun ehdotetaan lisättäväksi kauppalain 41 §:ää vastaava säännös oikeudellisesta virheestä.

7.2 Kauppalaki

4 §. Pykälässä suljettaisiin kuluttajansuojalain 5 luvun soveltamisalaan kuuluva kauppa lähtökohtaisesti kauppalain soveltamisalan ulkopuolelle. Pykälässä mainittaisiin erikseen myös ehdotettu 5 a luku, joka eräissä tapauksissa tulisi sovellettavaksi myös tavarankauppaan. Kauppalaki tulisi siis sovellettavaksi kuluttajansuojalain 5 tai 5 a luvun soveltamisalaan kuuluvaan tavarankauppaan vain silloin, kun tästä on nimellisesti säädetty kuluttajansuojalaissa.

8 Voimaantulo

Direktiivit on pantava täytäntöön 1 päivään heinäkuuta 2021 mennessä, ja niiden täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 1 päivästä tammikuuta 2022.

Direktiivien täytäntöönpanon viivästymisen johdosta direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien lakien voimaantulo 1.7.2021 mennessä ei ole mahdollista. Lakien ehdotetaan sen sijaan tulevan voimaan 1.1.2022, jolloin direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on ryhdyttävä soveltamaan. Tätä ei voida pitää elinkeinonharjoittajien kannalta kohtuuttomana ottaen huomioon säännösten luonne ja se, että sääntelyn muuttuminen on ollut elinkeinonharjoittajien tiedossa jo pitkään.

Muutokset sopimusoikeudellisissa säännöksissä vaikuttaisivat vain lain voimaantulon jälkeen tehtäviin sopimuksiin.

9 Suhde muihin esityksiin

Nyt kyseessä olevassa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalain 12 luvun 1 §:n 1 momenttia. Oikeusministeriössä on parhaillaan viimeisteltävänä hallituksen esitys kuluttajansuojan parantamisesta henkilöön kohdistuvissa palveluissa. Lausuntokierroksella olleessa mietinnössä (Kuluttajan- ja asiakkaansuojan parantaminen henkilöön kohdistuvissa palveluissa: Työryhmän mietintö 2020:3; <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-922-3>) ehdotettiin niin ikään muutoksia mainittuun pykälään. Jos hallituksen esitys kuluttajansuojan parantamisesta henkilöön kohdistuvissa palveluissa annetaan, on huolehdittava siitä, että myös tuossa yhteydessä mahdollisesti ehdotettavat muutokset kuluttajansuojalain 12 luvun 1 §:ään otetaan tämän esityksen käsittelyssä asianmukaisesti huomioon.

Ponsi

Koska digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevassa direktiivissä sekä tavara-
rankauppadirektiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla,
annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

LAKIEHDOTUKSET

1.

Laki

kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kuluttajansuojalain (38/1978) 5 luvun 12 a ja 29 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1258/2001,

muutetaan 5 luvun otsikko, 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 3 §, 6 §:n 2 momentti, 12–15, 15 a, 15 b, 16, 18, 19, 22 ja 25–27 §, 29 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 31 §, 10 luvun 15 § sekä 12 luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 5 luvun 1 ja 3 § laissa 1211/2013, 5 luvun otsikko, 1 §:n edellä oleva väliotsikko, 6 §:n 2 momentti, 12, 14, 16, 18, 22, 25–27, 29 §:n edellä oleva väliotsikko ja 31 § sekä 12 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 16/1994, 5 luvun 13, 15, 15 a, 15 b, 19 ja 29 § laissa 1258/2001 ja 10 luvun 15 § laissa 227/2011, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 8 c §, 5 lukuun uusi 2 a, 13 a, 13 b, 16 a, 18 a, 19 a, 22 a, 24 a, 24 b, 28 a–28 e § sekä lakiin uusi 5 a luku, seuraavasti:

2 luku

Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa

8 c §

Erityinen tiedonantovelvollisuus käytetyn tavaran julkisessa huutokaupassa

Käytetyn tavaran julkisessa huutokaupassa elinkeinonharjoittajan on asetettava kuluttajien helposti saataville selkeästi ja kattavasti tieto siitä, että kauppaan ei sovelleta kuluttajansuojalain 5 luvun säännöksiä tavaran ominaisuuksista ja virheestä.

5 luku

Tavarankauppa

Yleiset säännökset tavarankaupasta

1 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännökset koskevat tavaran kauppaa, jossa myyjänä on elinkeinonharjoittaja ja ostajana kuluttaja.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös valmistettavan tavaran tilaukseen. Jos ostajan on toimitettava olennainen osa tarveaineista, tilaukseen sovelletaan kuitenkin tämän luvun 23, 24, 24 a, 24 b, 25–28 ja 28 a §:n sijasta 8 luvun 23–31 §:ää. Tällaiseen tilaukseen sovelletaan lisäksi, mitä 8 luvun 14 ja 32 §:ssä säädetään. Tällaiseen tilaukseen ei sovelleta, mitä tämän luvun 29 §:ssä säädetään.

Tämän luvun säännöksiä ei 2, 2 a ja 3–11 §:ää lukuun ottamatta sovelleta käytetyn tavaran julkiseen huutokauppaan eikä yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä

käytettävän tavaran kauppaan. Käytetyn tavaran julkiseen huutokauppaan sovelletaan lisäksi tämän luvun 29 §:n 2 momenttia.

Mitä tässä luvussa säädetään takuusta, sovelletaan myös sitä vastaavaan sitoumuksen, jonka myyjä tai tuottaja antaa ostajalle lisäkorvausta vastaan. Myyjä ei kuitenkaan vastaa tällöin tuottajan antaman sitoumuksen perusteella virheestä, josta hän ei muuten tämän luvun nojalla olisi vastuussa.

2 a §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *tuottajalla* tavaran valmistajaa ja sitä, joka tuo tavaran unionin alueelle, sekä sitä, joka esiintyy tuottajana liittämällä tavarahan nimensä, tavaramerkkinsä tai muun erottuvan tunnuksensa;

2) *digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupalla* kaupaa, jonka kohteena on tavara, joka sopimuksen mukaan sisältää myyjän tai kolmannen osapuolen toimittamaa digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun tai joka on sopimuksen mukaan liitetty myyjän tai kolmannen osapuolen toimittamaan digitaaliseen sisältöön tai palveluun ja kyseisen digitaalisen sisällön tai palvelun puuttuminen estäisi tavaran toimintojen suorittamisen;

3) *toimivuudella* tavaran kykyä suorittaa toimintonsa tarkoituksenmukaisesti;

4) *yhteensopivuudella* tavaran kykyä toimia sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, joiden kanssa samantyyppisiä tavaroita yleensä käytetään, ilman että tavaraa, laitetta tai ohjelmistoa on tarpeen muuttaa;

5) *yhteentoimivuudella* tavaran kykyä toimia muun kuin sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa samantyyppistä tavaraa yleensä käytetään;

6) *julkisella huutokaupalla* myyntimenetelmää, jossa myyjä tarjoaa huutokaupanpitäjän toteuttamalla avoimella tarjouskilpailulla hyödykkeitä ostajille, jotka osallistuvat tai joilla on mahdollisuus osallistua huutokauppatilaisuuteen henkilökohtaisesti, ja jossa hyväksytyyn tarjouksen tehneellä on velvollisuus ostaa hyödyke.

3 §

Tavaran luovutus

Jollei toisin ole sovittu, tavara on pidettävä ostajan noudettavissa siellä, missä myyjällä kaupantekohetkellä oli liikepaikkansa. Jos myyjällä ei ollut kauppaan liittyvää liikepaikkaa eikä toisin ole sovittu, myyjän on lähetettävä tai kuljetettava tavara ostajalle.

Tavara on luovutettu, kun ostaja on saanut sen hallintaansa.

Jos myyjän on asennettava tai kokoonpantava tavara ostajan luona, tavara katsotaan kuitenkin myyjän viivästystä ja virheellisuuden määräävää ajankohtaa koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun myyjä on täyttänyt mainitun velvollisuutensa. Vastaavasti digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa tavara katsotaan mainittuja säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun myös digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettu ostajalle tai, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen ostajalle on aloitettu.

Jos ostaja on antanut kuljetuksen myyjän ehdottaman rahdinkuljettajan tehtäväksi, tavara katsotaan vaaranvastuuta koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun rahdinkuljettaja on luovuttanut tavaran ostajan hallintaan.

6 §

Vaaranvastuun siirtyminen

Jos tavara ostajan reklamaation vuoksi palautetaan myyjälle tarkastusta tai virheen oikaisua varten, vaaranvastuu tavarasta on myyjällä, kunnes tavara luovutetaan takaisin ostajalle.

Tavaran ominaisuudet ja virhe

12 §

Tavaran ominaisuudet

Myyjän ostajalle toimittaman tavaran tulee olla sopimuksen mukainen. Tavaran katsotaan olevan sopimuksen mukainen, kun erityisesti:

- 1) sen kuvaus, tyyppi, määrä ja laatu sekä sen toimivuus, yhteensopivuus, yhteentoimivuus ja muut ominaisuudet vastaavat sovittua;
- 2) se soveltuu siihen erityiseen käyttötarkoitukseen, johon ostaja sitä tarvitsee ja jonka ostaja on viimeistään sopimuksentekohetkellä saattanut myyjän tietoon ja jonka myyjä on hyväksynyt;
- 3) sen mukana toimitetaan kaikki lisävarusteet sekä asennus- ja muut ohjeet sopimuksen mukaisesti;
- 4) siihen toimitetaan päivitykset sopimuksen mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, tavaran tulee täyttää seuraavat yleiset vaatimukset:

- 1) tavaran tulee soveltua niihin käyttötarkoituksiin, joihin saman tyyppistä tavaraa yleensä käytetään ottaen huomioon soveltuva lainsäädäntö, tekniset standardit tai näiden puuttuessa alakohtaiset käytäntösäännöt;
- 2) tavaran on vastattava laadultaan ja kuvaukseltaan näytettä tai mallia, jonka myyjä asetti ostajan saataville ennen sopimuksen tekemistä;
- 3) tavaran mukana on toimitettava sellaiset lisävarusteet, pakkaukset sekä asennus-, käyttö- ja muut ohjeet, jotka ostaja voi kohtuudella odottaa saavansa;
- 4) tavaran määrän, laadun ja muiden ominaisuuksien on vastattava ominaisuuksia, joita saman tyyppisillä tavaroilla yleensä on ja joita ostaja voi kohtuudella odottaa, kun otetaan huomioon tavaran luonne sekä tiedot, jotka myyjä, tuottaja tai muu liiketoimintaketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistunut henkilö tai joku näiden lukuun on esittänyt tavaraa markkinoitaessa tai muuten ennen kaupantekoa.

13 §

Yleinen virhesäännös

Jos tavara poikkeaa siitä, mitä 12 §:ssä säädetään, siinä on virhe.

Tavaraa ei kuitenkaan katsota 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten vaatimusten vastaiseksi, vaikka tavaran tietty erityispiirre poikkeaisi näistä vaatimuksista, jos ostajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto poikkeamasta ja tämä on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, tavaraa ei katsota 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten vaatimusten vastaiseksi myöskään silloin, kun virhe johtuu ostajan toimittamista tavaran valmistamiseen käytetyistä tarveaineista, eikä myyjä ole tienänyt eikä tämän ole pitänytään tietää tarveaineiden virheellisyydestä.

Myyjä ei myöskään vastaa 12 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettusta tiedoista, jos hän osoittaa, että:

- 1) hän ei ollut eikä hänen voida kohtuudella olettaa olleen selvillä kyseisistä tiedoista;
- 2) tiedot oli oikaistu sopimuskentekohetkeen mennessä samalla tai siihen verrattavissa olevalla tavalla kuin millä ne oli esitetty; tai
- 3) tiedot eivät ole voineet vaikuttaa kauppaan.

13 a §

Asentamisesta johtuva virhe

Myös tavaran virheellisestä asennuksesta johtuvaa virhettä on pidettävä tavaran virheenä, jos:

- 1) tavaran asentaminen sisältyy kauppaan koskevaan sopimukseen ja tavaran on asentanut myyjä tai joku muu hänen lukuunsa; tai
- 2) tavaran asentaminen on ollut ostajan vastuulla ja tämän suorittama virheellinen asennus on johtunut puutteista myyjän toimittamissa asennusohjeissa tai, jos kyse on digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta, myyjän taikka digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittajan toimittamissa asennusohjeissa.

13 b §

Päivitysten laiminlyönnistä johtuva virhe digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa

Digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa myyjän on huolehdittava siitä, että ostajalle tiedotetaan turvapäivityksistä sekä muista päivityksistä, jotka ovat tarpeen kyseisen tavaran säilyttämiseksi 12 §:ssä edellytetyn mukaisena, ja että ne toimitetaan ostajalle:

- 1) tavaran ja digitaalisten elementtien tyyppi ja tarkoitus sekä sopimuksen olosuhteet ja luonne huomioon ottaen kohtuullisen ajanjakson ajan, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimituksesta; tai
- 2) sen ajanjakson ajan, jonka myyjä on vastuussa tavaran virheestä ja joka tapauksessa vähintään 15 §:n 2 momentissa tarkoitettun ajan, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa.

Jos myyjä on laiminlyönyt huolehtia 1 momentin mukaisista velvollisuuksistaan, tavarassa on virhe.

Jos ostaja ei asenna 1 momentin mukaisesti toimitettuja päivityksiä kohtuullisessa ajassa, myyjä ei vastaa yksinomaan kyseisen päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä edellyttäen, että:

- 1) myyjä on ilmoittanut ostajalle päivityksen saatavuudesta ja siitä, mitä seurauksia päivityksen asentamisen laiminlyönnillä on; ja
- 2) päivityksen asentamatta jättäminen tai sen virheellinen asennus ei johdu ostajalle annetuista puutteellisista asennusohjeista.

Digitaalisia elementtejä sisältävää tavaraa ei pidetä tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla virheellisenä myöskään silloin, kun ostajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto siitä, ettei päivityksistä tiedoteta eikä niitä toimiteta 1 momentissa edellytetyllä tavalla ja ostaja on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt.

14 §

Oikeudellinen virhe

Tavarassa on myös virhe, jos sivullisella on omistus-, pantti-, tai muu oikeus tavarahan (*oikeudellinen virhe*), eikä sopimuksesta seuraa, että ostajan on vastaanotettava tavara sivullisen oikeudesta johtuvien rajoituksien.

Ostaja voi vaatia oikeudellisesta virheestä johtuvia seuraamuksia myös silloin, kun sivullinen väittää, että hänellä on 1 momentissa tarkoitettu oikeus, ja väitteelle on todennäköisiä perusteita.

15 §

Virheellisyyden määräävä ajankohta

Tavaran virheellisyyttä on arvioitava sen perusteella, millainen tavara on ominaisuuksiltaan tavaran luovutushetkellä. Myyjä vastaa virheestä, joka tavarassa on ollut tänä ajankohtana, vaikka virhe ilmeni vasta myöhemmin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, jos digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupassa on sovittu digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, myyjä vastaa joka tapauksessa digitaalisen sisällön tai palvelun osalta virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona digitaalista sisältöä tai palvelua on sopimuksen mukaan määrä toimittaa.

Virheen oletetaan olleen olemassa tavaran luovutushetkellä, jos se ilmenee yhden vuoden kuluessa tästä ajankohdasta, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka tavaran luonteen vastainen.

Jos tavara huononee sen jälkeen, kun se on luovutettu, tavarassa katsotaan olevan virhe, jos huononeminen johtuu myyjän sopimusrikkomuksesta.

15 a §

Takuu ja sen merkitys

Jos myyjä tai joku tämän lukuun on sitoutunut vastaamaan ilman lisäkorvausta tavaran käyttökelpoisuudesta tai muista ominaisuuksista määrätyn ajan (*takuu*), tavarassa katsotaan olevan virhe, jos tavara tänä aikana huonontuu niiden ehtojen mukaisesti, jotka on esitetty takuutodistuksessa ja takuuta koskevassa mainonnassa sopimuksen tekohetkellä tai ennen sitä.

Jos takuun on antanut joku muu kuin myyjä aikaisemmassa myyntipöytäkirjassa, tavarassa katsotaan tällöinkin olevan virhe 1 momentissa mainituin edellytyksin. Myyjä ei kuitenkaan vastaa aikaisemman myyntipöytäkirjan antaman takuun perusteella virheestä, josta hän ei muuten tämän luvun nojalla olisi vastuussa, jos myyjä osoittaa ilmoittaneensa asiasta ostajalle selkeällä tavalla ennen kaupantekoa. Jos tavaraa koskevan kesävyystakuun on antanut tuottaja, tämä on suoraan vastuussa ostajalle tavaran korjaamisesta tai vaihtamisesta 18 ja 18 a §:n mukaisesti takuun voimassaoloajan.

Jos takuutodistuksen ehdot poikkeavat mainonnassa esitettyistä ehdoista ostajan vahingoksi, takuu sitoo mainonnassa esitettyjen ehtojen mukaisesti, ellei mainontaa ole ajoissa oikaistu samalla tai siihen verrattavissa olevalla tavalla kuin millä ehtoja on mainostettu.

Takuu ei rajoita tässä laissa säädettyä virhevastuuta.

15 b §

Takuun sisältö ja toimitus

Takuutodistus on laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi, ja se on toimitettava ostajalle viimeistään tavaran luovutushetkellä henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että ostaja voi tallentaa ja toisintaa sen muuttumattomana.

Takuutodistuksesta on käytävä ilmi seuraavat seikat:

- 1) takuun antajan nimi ja osoite;
- 2) tavara, jota takuu koskee;
- 3) takuehdot;
- 4) menettely, jota ostajan on noudatettava takuun käyttämiseksi;
- 5) selkeä ilmoitus siitä, että ostajalla on lain mukaiset oikeudet ja että takuulla ei rajoiteta näitä oikeuksia.

Ostajalla on oikeus vedota takuuseen, vaikka se ei täyttäisi tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia.

Virheen seuraamukset

16 §

Ostajan oikeudet

Jos tavarassa on myyjän vastuulla oleva virhe, ostaja saa tämän luvun säännösten mukaisesti vaatia virheen korjaamista, uutta toimitusta tai hinnanalennusta taikka purkaa kaupan sekä lisäksi vaatia vahingonkorvausta. Hän saa myös pidättyä kauppahinnan maksamisesta.

16 a §

Reklamaatio

Ostaja ei saa vedota tavaran virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita (*reklamaatio*). Reklamaatio voidaan kuitenkin aina tehdä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ostaja havaitsi virheen, ja se voidaan tehdä myös elinkeinonharjoittajalle, joka on välittänyt kaupan myyjän lukuun tai sitoutunut vastaamaan tavaran ominaisuuksista.

Ostaja saa 1 momentin estämättä vedota tavaran virheeseen, jos:

- 1) myyjä on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti;
- 2) virhe perustuu siihen, että tavara ei ominaisuuksiltaan täytä vaatimuksia, jotka sille on asetettu kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) nojalla taikka muissa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä; tai
- 3) virhe perustuu siihen, että tavara on muuten terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen.

18 §

Virheen oikaisu

Ostajalla on oikeus valintansa mukaan vaatia, että myyjä korjaa virheen tai toimittaa virheettömän tavaran. Myyjä ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä ostajan vaatimalla tavalla tai lainkaan, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulee erityisesti ottaa huomioon virheen merkitys sekä tavaran arvo, jos virhettä ei olisi, sekä se, voidaanko oikaisu suoriteta muulla tavalla aiheuttamatta ostajalle merkittävää haittaa.

Myyjä ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta virheen oikaisuun, jos ostaja on korjauttanut virheen eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että ostaja olisi jäänyt odottamaan oikaisua myyjän puolelta.

18 a §

Menettely oikaistaessa virhe

Ostajan on asetettava korjattava tai vaihdettava tavara myyjän saataville. Jos tavara vaihdetaan, ostaja saa kuitenkin olla palauttamatta vastaanottamaansa tavaraa, kunnes uusi toimitus tapahtuu. Ostajalla ei ole velvollisuutta maksaa vaihdetun tavaran normaalista käytöstä vaihtamista edeltävältä ajalta.

Virheen oikaisu on suoritettava kohtuullisessa ajassa siitä, kun ostaja on ilmoittanut myyjälle virheestä ja siten, ettei ostajalle aiheudu siitä kustannuksia taikka merkittävää haittaa ottaen huomioon tavaran luonne ja tarkoitus, jota varten ostaja hankki tavaran.

Myyjän on otettava vaihdettava tavara takaisin omalla kustannuksellaan. Jos korjaaminen tai vaihtaminen edellyttää, että ennen virheen ilmenemistä asennettu tavara poistetaan, myyjän tulee huolehtia myös virheellisen tavaran poistamisesta ja virheettömän tavaran asentamisesta sekä näistä aiheutuvista kustannuksista edellyttäen, että tavara on asennettu sen luonteen ja käyttötarkoituksen mukaisesti.

19 §

Hinnanalennus ja kaupan purku

Ostaja saa vaatia virhettä vastaavaa hinnanalennusta tai purkaa kaupan, jos:

- 1) virheen oikaiseminen on mahdotonta tai siitä aiheutuisi 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuja kohtuuttomia kustannuksia;
- 2) myyjä ei ole suorittanut oikaisua kohtuullisessa ajassa tai muutoin 18 a §:ssä edellytetyllä tavalla;
- 3) myyjä on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, ettei myyjä oikaise virhettä kohtuullisessa ajassa tai aiheuttamatta ostajalle merkittävää haittaa;
- 4) virhe ilmenee siitä huolimatta, että myyjä on yrittänyt saattaa tavaran tässä luvussa edellytetyn mukaiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ostaja saa vaatia hinnanalennusta tai kaupan purkamista välittömästi, jos virhe on luonteeltaan niin vakava, ettei sen oikaiseminen tule kyseeseen.

Tässä pykälässä säädettyä oikeutta purkaa kauppa ei kuitenkaan ole, jos virhe on vähäinen. Todistustaakka siitä, onko virhe vähäinen, on myyjällä.

19 a §

Hinnanalennuksen suuruus

Hinnanalennuksen on oltava suhteessa yhtä suuri kuin ostajan vastaanottaman tavaran arvon aleneminen verrattuna arvoon, joka tavaralla olisi, jos se olisi tässä luvussa edellytetyn mukainen.

20 §

Vahingonkorvaus

Ostajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii tavaran virheen vuoksi. Edellä 10 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettun välillisen vahingon myyjä on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puolellaan taikka jos tavara kaupantekohetkellä poikkesi siitä, mihin myyjä on erityisesti sitoutunut.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ostajalla on aina oikeus korvaukseen vahingosta, joka johtuu kaupantekohetkellä olemassa olleesta oikeudellisesta virheestä, jos hän ei tiennyt eikä hänen olisi pitänytkaan tietää virheestä.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin ostajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii virheen vuoksi vahinkoa.

22 §

Muun kuin myyjän vahingonkorvausvelvollisuus

Jos tavarassa on tämän luvun 12 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamiseen liittyvä virhe, tiedon antajan velvollisuuteen korvata ostajalle virheen vuoksi aiheutunut vahinko sovelletaan, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään.

Jos joku muu kuin myyjä on sitoutunut oikaisemaan tavarassa olevan virheen tai muuten vastaamaan tavaran ominaisuuksista, sitoumuksen antajan velvollisuuteen korvata ostajalle sitoumuksen täyttämättä jäämisestä aiheutunut vahinko sovelletaan vastaavasti, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään.

22 a §

Hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentuminen

Ostajan hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentumisesta säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa (728/2003).

Ostajan velvollisuudet ja ostajan sopimusrikkomuksen seuraamukset

24 a §

Ostajan myötävaikutusvelvollisuus

Ostajan tulee:

- 1) myötävaikuttaa kauppaan sillä tavoin kuin häneltä voi kohtuudella edellyttää, jotta myyjä voi täyttää sopimuksen; sekä
- 2) noutaa tai vastaanottaa tavara.

24 b §

Sopimuksen täyttämistä koskeva vaatimus myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi

Jos ostaja ei myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti, myyjällä on oikeus pysyä sopimuksessa ja vaatia, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan mainitun säännöksen mukaisesti. Ostaja ei kuitenkaan ole velvollinen myötävaikuttamaan kauppaan,

jos sille on olemassa este, jota hän ei voi voittaa, tai jos myötävaikutus edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna myyjälle siitä koituvaan etuun, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan.

Jos este tai epäsuhte poistuu kohtuullisessa ajassa, myyjä saa kuitenkin vaatia, että ostaja myötävaikuttaa kauppaan.

Myyjä menettää oikeutensa vaatia ostajaa myötävaikuttamaan kauppaan, jos hän viivyttelee kohtuuttoman kauan vaatimuksen esittämisessä.

25 §

Sopimuksen täyttämistä koskeva vaatimus eräissä muissa tapauksissa

Jos ostaja ei maksa kauppahintaa oikeaan aikaan, myyjällä on oikeus pysyä sopimuksessa ja vaatia kauppahinnan maksamista.

Jos ostaja rikkoo sopimuksen peruuttamalla tavaran tilauksen ennen tavaran luovutusta, myyjällä ei ole oikeutta pysyä sopimuksessa ja vaatia kauppahinnan maksamista. Sen sijaan myyjällä on oikeus korvaukseen hänelle aiheutuvasta vahingosta 28 §:n mukaisesti.

26 §

Myyjän oikeus purkaa kauppa maksuviivästyksen vuoksi

Jos ostaja viivästyy kauppahinnan maksamisessa, myyjä saa purkaa kaupan, jos sopimusrikkomus on olennainen.

Jos myyjä on asettanut kauppahinnan maksamiselle määrätyn lisäajan, joka ei ole kohtuuttoman lyhyt, eikä ostaja suorita maksua lisäajan kuluessa, myyjä saa niin ikään purkaa kaupan. Asetetun lisäajan kuluessa myyjä saa purkaa kaupan vain, jos ostaja ilmoittaa, ettei hän suorita maksua tämän ajan kuluessa.

Jos ostaja on saanut tavaran hallintaansa, myyjä saa purkaa kaupan vain, jos hän on pidättänyt itselleen oikeuden siihen tai jos ostaja torjuu tavaran. Myyjän oikeudesta vedota tavaran takaisin ottamista koskevaan ehtoon silloin, kun ostaja on saanut luottoa, säädetään 7 luvussa.

Myyjä ei saa purkaa kaupaa ostajan maksuviivästyksen vuoksi sen jälkeen, kun viivästynyt maksu on suoritettu.

27 §

Myyjän oikeus purkaa kauppa myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi

Myyjä saa purkaa kaupan, jos ostaja ei myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti, kun sopimusrikkomuksella on myyjälle olennainen merkitys ja ostaja käsitti tämän tai hänen olisi pitänyt se käsittää. Myyjä saa samoin edellytyksin purkaa kaupan, jos ostaja ei nouda tai vastaanota tavaraa oikeaan aikaan ja sopimuksesta tai olosuhteista käy ilmi, että myyjälle on erityistä merkitystä sillä, että tavara toimitetaan pois.

Myyjä saa niin ikään purkaa kaupan, jos ostaja ei myyjän asettamassa määrättyssä lisäajassa, joka ei ole kohtuuttoman lyhyt:

- 1) myötävaikuta kauppaan 24 a §:n 1 kohdan mukaisesti; tai
- 2) nouda tai vastaanota tavaraa, kun sopimuksesta tai olosuhteista ilmenee, että myyjälle on erityistä merkitystä sillä, että tavara toimitetaan pois.

Lisäajan kuluessa myyjä saa purkaa kaupan vain, jos ostaja ilmoittaa, ettei hän tule täyttämään velvollisuuksiaan tämän ajan kuluessa.

Myyjä ei saa purkaa kauppaa sen vuoksi, ettei ostaja ole noutanut tai vastaanottanut tavaraa, ellei hän ilmoita ostajalle purkamisesta ennen kuin tämä on täyttänyt velvollisuutensa.

Jos ostaja on myötävaikuttanut kauppaan 24 a §:n 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla mutta on tehnyt sen liian myöhään, myyjä ei saa viivästyksen vuoksi purkaa kauppaa, ellei hän ilmoita ostajalle vaatimuksestaan kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän sai tietää myötävaikutusvelvollisuuden täyttämisestä.

28 a §

Viivästyskorko

Jos ostaja viivästyy kauppahinnan maksamisessa, myyjällä on, milloin kauppaa ei peruuteta tai pureta, oikeus viivästyskorkoon korkolain (633/1982) mukaisesti.

Muut säännökset tavarankaupassa

28 b §

Osittainen sopimusrikkomus

Jos vain osa toimituksesta on viivästynyt tai virheellinen, kyseistä sopimusrikkomusta koskevia säännöksiä sovelletaan tähän osaan toimitusta. Ostaja saa purkaa kaupan kokonaisuudessaan, jos tämän ei voida kohtuudella odottaa hyväksyvän yksinomaan tässä luvussa edellytetyn mukaisen tavaran pitämistä.

Jos voidaan olettaa, että myyjä katsoo täyttäneensä sopimuksen kokonaisuudessaan, vaikka kaikkea tavaraa ei ole luovutettu, sovelletaan virhettä koskevia säännöksiä.

28 c §

Kaupan purku perättäisluovutustapauksissa

Jos tavara on luovutettava vähitellen ja jokin toimituserä viivästyy tai on virheellinen, ostaja saa purkaa kaupan tämän erän osalta niiden säännösten mukaisesti, jotka muuten koskevat kaupan purkamista.

Jos viivästys tai virhe antaa aihetta olettaa, että myöhemmän toimituserän suhteen tulee tapahtumaan purkuun oikeuttava sopimusrikkomus, ostaja saa tällä perusteella kohtuullisessa ajassa purkaa kaupan tällaisen myöhemmän erän osalta.

28 d §

Purun vaikutukset

Jos kauppa puretaan, lakkaavat myyjän velvollisuus luovuttaa tavaran hallinta sekä ostajan velvollisuus maksaa kauppahinta ja myötävaikuttaa kauppaan.

Jos ostaja käyttää oikeuttaan purkaa sopimus, ostajan on palautettava tavara myyjälle tämän kustannuksella, ja myyjän on palautettava ostajalle kauppahinta vastaanotettuun tavarain tai ostajan toimittaman todisteen tavaroiden takaisin lähettämisestä.

28 e §

Tavarasta saatu hyöty

Jos kauppa puretaan, ostajan on luovutettava myyjälle tavarasta saamansa tuotto sekä maksettava kohtuullinen korvaus, mikäli hänellä on ollut tavarasta muuta hyötyä.

Jos myyjän on palautettava kauppahinta, hänen on maksettava sille korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaisesti korkoa siitä päivästä lukien, jona hän vastaanotti maksun.

29 §

Kauppalain soveltaminen

Tämän luvun soveltamisalaan kuuluvaan kauppaan sovelletaan lisäksi, mitä kauppalain (355/1987) 8 §:ssä, 9 §:n 2 ja 3 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 61 ja 62 §:ssä, 63 §:n 2 ja 3 momentissa, 72 §:ssä, 73 §:n 1 momentissa sekä 74, 79 ja 82 §:ssä säädetään. Lisäksi kaupan purkuun sovelletaan, mitä kauppalain 66 §:ssä säädetään, ja ostajan oikeuteen korvaukseen hinnanerosta sovelletaan, mitä kauppalain 68 ja 69 §:ssä säädetään. Tämän luvun soveltamisalaan kuuluvaan kauppaan sovelletaan myös, mitä kauppalain 75–78 §:ssä säädetään. Myyjällä ei ole mainittujen säännösten nojalla kuitenkaan oikeutta suurempaan korvaukseen kuin tämän luvun 28 §:ssä säädetään. Mitä kauppalain 76 §:n 2 momentissa säädetään, sovelletaan ainoastaan myyjän ollessa huoln pitovelvollinen.

Sen estämättä, mitä tässä pykälässä säädetään, kauppalain säännöksiä sovelletaan kuitenkin käytetyn tavarän julkiseen huutokauppaan siltä osin kuin tämän lain säännöksistä ei johdu muuta.

31 §

Aikaisemman myyntiportaän virhevastuu

Ostajalla on oikeus kohdistaa tavarän virheeseen perustuva, tämän luvun säännösten mukainen vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka aikaisemmassa myyntiportaassa on luovuttanut tavarän jälleenmyyntiä varten.

Ostajalla ei kuitenkaan ole 1 momentin mukaista oikeutta:

- 1) jos virhe on syntynyt kyseisestä elinkeinonharjoittajasta riippumattomasta syystä sen jälkeen, kun hän luovutti tavarän edelleen;
- 2) siltä osin kuin vaatimus perustuu muun kuin kyseisen elinkeinonharjoittajan antamaan sitoumukseen, joka asettaa ostajan parempaan asemaan kuin tämän luvun säännökset ilman mainittua sitoumusta;
- 3) siltä osin kuin vaatimus koskee hinnanalennusta tai kauppahinnan palauttamista ja ylittää määrältään sen, mitä kyseisen elinkeinonharjoittajan oma sopijapuoli olisi voinut vaatia samalla perusteella, jos näiden välisen sopimuksen mahdollisia rajoittavia ehtoja ei oteta huomioon;
- 4) jos elinkeinonharjoittajien välinen jälleenmyyntiketju on katkennut aiemman luovutuksen johdosta.

Ostaja menettää oikeutensa esittää vaatimuksia 1 momentin nojalla, jos hän ei reklamoi virheestä elinkeinonharjoittajalle tai tämä ei saa tietoa myöhemmälle myyntiportaalalle tehdystä reklamaatiosta 16 a §:n 1 momentissa säädettyssä ajassa ja jos ostajalla oli käytettävissään vaatimuksen esittämiseksi tarvittavat tiedot elinkeinonharjoittajasta. Ostaja saa kuitenkin vedota virheeseen, jos elinkeinonharjoittaja, johon vaatimus kohdistuu, on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti, taikka jos kysymyksessä on 16 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu virhe.

5 a luku

Digitaalista sisältöä ja digitaalisia palveluja koskevat sopimukset

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään sopimuksista, joiden nojalla elinkeinonharjoittaja toimittaa tai sitoutuu toimittamaan kuluttajalle digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun ja:

- 1) kuluttaja maksaa tai sitoutuu maksamaan kauppahinnan; tai
- 2) kuluttaja luovuttaa tai sitoutuu luovuttamaan elinkeinonharjoittajalle henkilötietoja, paitsi jos elinkeinonharjoittaja käsittelee kuluttajan luovuttamia henkilötietoja yksinomaan digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun toimittamiseksi tässä luvussa säädetyn mukaisesti tai täyttääkseen itseään koskevat lakisääteiset vaatimukset.

Digitaalisella sisällöllä tarkoitetaan digitaalisessa muodossa tuotettua ja toimitettua dataa. *Digitaalisella palvelulla* tarkoitetaan palvelua, jonka avulla kuluttaja voi luoda, käsitellä, tallentaa tai käyttää digitaalisessa muodossa olevaa dataa tai joka mahdollistaa kuluttajan tai palvelun muiden käyttäjien lataaman tai luoman digitaalisessa muodossa olevan datan jakamisen tai muun vuorovaikutuksen sen kanssa.

Tätä lukua sovelletaan 5–9 §:ää lukuun ottamatta myös sopimukseen, joka koskee sellaisen tavarantoimituksen, jota käytetään yksinomaan digitaalisen sisällön siirtovälineenä.

2 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta:

- 1) sopimukseen, joka koskee sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014) tarkoitettuja viestintäpalveluja, lukuun ottamatta mainitussa laissa tarkoitettuja numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja;
- 2) sopimukseen, joka koskee arpajaislain soveltamisalaan kuuluvaa palvelua;
- 3) rahoituspalvelua tai -välinettä koskevaan sopimukseen;
- 4) sopimukseen, joka koskee vapaaseen lisenssiin tai avoimen lähdekoodin lisenssiin perustuvaa ohjelmistoa, kun kuluttaja ei maksa kauppahintaa ja elinkeinonharjoittaja käyttää kuluttajan luovuttamia henkilötietoja yksinomaan kyseisen ohjelmiston turvallisuuden, yhteensopivuuden tai yhteentoimivuuden parantamiseen;
- 5) sopimukseen, jonka perusteella digitaalista sisältöä välitetään yleisölle muuten kuin signaalinsiirron välityksellä osana esitystä tai tapahtumaa.

Jos osapuolten välinen sopimus koskee sekä digitaalisen sisällön tai palvelun toimitamista että muita hyödykkeitä, tämän luvun säännöksiä sovelletaan ainoastaan niihin sopimuksen osiin, jotka koskevat digitaalista sisältöä tai palvelua. Jos kuitenkin kyse on digitaalisia elementtejä sisältävän tavarantoimituksen kaupasta, tämän luvun säännösten sijasta sopimukseen sovelletaan kokonaisuudessaan tämän lain 5 luvun säännöksiä.

Jos digitaalinen sisältö tai palvelu on osa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 108 a §:ssä tarkoitettua teleyrityksen toimittamaa palvelupakettia, tämän luvun 27 §:ää ei sovelleta.

3 §

Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi, on mitätön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

4 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *integroinnilla* digitaalisen sisällön tai palvelun yhdistämistä ja sisällyttämistä kuluttajan digitaalisen ympäristön tekijöihin, jotta digitaalista sisältöä tai palvelua voidaan käyttää tässä luvussa säädettyjen vaatimusten mukaisesti;
- 2) *digitaalisella ympäristöllä* laitteita, ohjelmistoja ja verkkoyhteyttä, joita kuluttaja käyttää päästäkseen digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttääkseen sitä;
- 3) *yhteensopivuudella* digitaalisen sisällön tai digitaalisen palvelun kykyä toimia sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa saman tyyppistä digitaalista sisältöä tai palvelua yleensä käytetään, ilman että digitaalista sisältöä tai palvelua on tarpeen muuttaa;
- 4) *toimivuudella* digitaalisen sisällön tai palvelun kykyä suorittaa toimintonsa käyttötarkoituksensa mukaisesti;
- 5) *yhteentoimivuudella* digitaalisen sisällön tai palvelun kykyä toimia muun kuin sellaisen laitteen tai ohjelmiston kanssa, jonka kanssa saman tyyppistä digitaalista sisältöä tai palvelua yleensä käytetään;
- 6) *tietojen toimittamisella pysyvällä tavalla* tietojen toimittamista henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vastaanottaja voi tallentaa ja toisintaa tiedot muuttumattomina.

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen ja seuraamukset toimituksen viivästyessä

5 §

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittaminen

Jollei toisin ole sovittu, digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettava kuluttajalle ilman aiheutonta viivytystä sopimuksen tekemisen jälkeen.

Elinkeinonharjoittaja on täyttänyt toimitusvelvollisuutensa, kun:

- 1) digitaalinen sisältö tai keino sen käyttämiseksi tai lataamiseksi on kuluttajan tai kuluttajan tähän tarkoitukseen valitseman järjestelmän saatavilla tai käytettävissä;
- 2) digitaalinen palvelu on asetettu kuluttajan tai kuluttajan tätä tarkoitusta varten valitseman järjestelmän saataville.

Elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että digitaalinen sisältö tai palvelu on toimitettu kuluttajalle tässä pykälässä edellytetyn mukaisesti.

6 §

Oikeus pidättyä maksusta

Kuluttajalla on elinkeinonharjoittajan viivästyksen perusteella oikeus pidättyä maksamasta kauppahintaa. Kuluttaja ei kuitenkaan saa pidättäytyä maksamasta kauppahintaa siltä osin kuin se ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on viivästyksen perusteella oikeus.

7 §

Oikeus vaatia sopimuksen täyttämistä

Digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisen viivästyessä kuluttajalla on oikeus vaatia elinkeinonharjoittajalta sopimuksen täyttämistä. Elinkeinonharjoittaja ei kuitenkaan ole velvollinen täyttämään sopimusta, jos sille on olemassa este, jota hän ei voi voittaa, tai jos sopimuksen täyttäminen edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna sopimuksen täyttämisen merkitykseen kuluttajalle.

Jos este tai epäsuhde lakkaa kohtuullisessa ajassa, kuluttaja saa kuitenkin vaatia, että elinkeinonharjoittaja täyttää sopimuksen.

Kuluttaja menettää oikeutensa vaatia sopimuksen täyttämistä, jos hän viivyttää kohtuuttoman kauan vaatimuksen esittämisessä.

8 §

Sopimuksen purku

Kuluttaja saa purkaa sopimuksen elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi, jos hän on vaatinut elinkeinonharjoittajaa toimittamaan digitaalisen sisällön tai palvelun eikä elinkeinonharjoittaja ole toimittanut sitä ilman aiheetonta viivytystä tai osapuolten nimenomaisesti sopiman lisäajan kuluessa. Asetetun lisäajan kuluessa kuluttaja saa purkaa sopimuksen vain, jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että elinkeinonharjoittaja ei aio toimittaa digitaalista sisältöä tai palvelua tämän ajan kuluessa.

Kuluttaja saa kuitenkin purkaa sopimuksen elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi lisää aikaa asettamatta, jos:

- 1) elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että elinkeinonharjoittaja ei aio toimittaa digitaalista sisältöä tai palvelua;
- 2) osapuolet ovat yhteisymmärryksessä todenneet, että toimitus tiettyinä ajankohtana tai tiettyyn ajankohtaan mennessä on kuluttajalle olennaisen tärkeä;
- 3) sopimuksen tekemiseen liittyvät olosuhteet huomioon ottaen on selvää, että toimitus tiettyinä ajankohtana tai tiettyyn ajankohtaan mennessä on olennainen.

Sopimuksen purkamiseen sovelletaan, mitä 24–26 §:ssä säädetään.

9 §

Vahingonkorvaus

Kuluttajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii elinkeinonharjoittajan viivästyksen vuoksi, jollei elinkeinonharjoittaja osoita, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimuskentekohetkellä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää eikä voittaa.

Jos viivästys johtuu henkilöstä, jota elinkeinonharjoittaja on käyttänyt apunaan sopimuksen tai sen osan täyttämiseksi, elinkeinonharjoittaja vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudesta vain, mikäli myös mainittu henkilö olisi 1 momentin mukaan vapaa vastuusta. Sama on voimassa, jos viivästys johtuu aiemmasta myyntiportaasta.

Kuluttajalle aiheutuvan välillisen vahingon elinkeinonharjoittaja on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos viivästys tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan. Välillisenä vahinkona pidetään:

- 1) tulon menetystä, joka kuluttajalle aiheutuu sopimusrikkomuksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;
- 2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta; ja

3) digitaalisen sisällön tai palvelun käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa haittaa, joka on olennainen.

Jos 3 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettua vahinkoa aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, sitä ei kuitenkaan tältä osin pidetä välillisenä vahinkona.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin kuluttajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii viivästyksen vuoksi vahinkoa.

Digitaalisen sisällön tai palvelun ominaisuudet ja virhe

10 §

Digitaalisen sisällön tai palvelun ominaisuudet

Elinkeinonharjoittajan kuluttajalle toimittaman digitaalisen sisällön tai palvelun tulee olla sopimuksen mukainen. Sen katsotaan olevan sopimuksen mukainen, kun erityisesti:

1) sen kuvaus, määrä ja laatu sekä sen toimivuus, yhteensopivuus, yhteentoimivuus ja muut ominaisuudet vastaavat sovittua;

2) se soveltuu siihen erityiseen käyttötarkoitukseen, johon kuluttaja sitä tarvitsee ja jonka kuluttaja on viimeistään sopimuksentekohetkellä saattanut elinkeinonharjoittajan tietoon ja jonka elinkeinonharjoittaja on hyväksynyt;

3) sen mukana toimitetaan kaikki lisävarusteet sekä asennus- ja muut ohjeet sopimuksen mukaisesti;

4) asiakastukea tarjotaan sopimuksen mukaisesti;

5) digitaalista sisältöä tai palvelua päivitetään sopimuksen mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, digitaalisen sisällön tai palvelun tulee täyttää seuraavat yleiset vaatimukset:

1) digitaalisen sisällön tai palvelun tulee soveltua niihin käyttötarkoituksiin, joihin saman tyyppistä digitaalista sisältöä tai palvelua yleensä käytetään ottaen huomioon soveltuva lainsäädäntö, tekniset standardit tai näiden puuttuessa alakohtaiset käytäntö- ja säännöt;

2) digitaalisen sisällön tai palvelun määrän, toimivuuden, yhteensopivuuden, saatavuuden, jatkuvuuden sekä turvallisuutta koskevaan toimintaan liittyvien ja muiden ominaisuuksien on vastattava ominaisuuksia, joita saman tyyppisellä digitaalisella sisällöllä tai palvelulla yleensä on ja joita kuluttaja voi kohtuudella odottaa, kun otetaan huomioon digitaalisen sisällön tai palvelun luonne sekä tiedot, jotka elinkeinonharjoittaja tai muu liiketoimintaketjuun aikaisemmassa vaiheessa osallistunut henkilö tai joku näiden lukuun on esittänyt digitaalista sisältöä tai palvelua markkinoitaessa tai muuten ennen sopimuksen tekemistä;

3) digitaalisen sisällön tai palvelun mukana on toimitettava tarvittavat lisävarusteet ja ohjeet, jotka kuluttaja voi kohtuudella odottaa saavansa;

4) digitaalisen sisällön tai palvelun on vastattava koeversioita tai ennakkoesittelyjä, jotka elinkeinonharjoittaja asetti kuluttajan saataville ennen sopimuksen tekemistä.

Jollei toisin ole sovittu, digitaalisen sisällön tai palvelun on myös oltava viimeisimmän sopimuksentekohetkellä saatavilla olevan version mukainen.

11 §

Yleinen virhesäännös

Jos digitaalinen sisältö tai palvelu poikkeaa siitä, mitä 10 §:ssä säädetään, siinä on virhe.

Digitaalista sisältöä tai palvelua ei kuitenkaan katsota 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleisten vaatimusten vastaiseksi, vaikka digitaalisen sisällön tai palvelun tietty

erityispiirre poikkeaisi näistä vaatimuksista, jos kuluttajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto poikkeamasta ja tämä on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt.

Elinkeinonharjoittaja ei vastaa myöskään 10 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jos hän osoittaa, että:

- 1) hän ei ollut eikä hänen voida kohtuudella olettaa olleen selvillä kyseisistä tiedoista;
- 2) tiedot oli oikaistu sopimuksentekohetken mennessä samalla tai siihen verrattavissa olevalla tavalla kuin millä ne oli esitetty; tai
- 3) tiedot eivät ole voineet vaikuttaa kuluttajan päätökseen tehdä sopimus.

12 §

Digitaalista sisältöä tai palvelua koskevien päivitysten laiminlyönnistä johtuva virhe

Elinkeinonharjoittajan on huolehdittava siitä, että kuluttajalle tiedotetaan turvapäivityksistä sekä muista päivityksistä, jotka ovat tarpeen digitaalisen sisällön tai palvelun säilyttämiseksi 10 §:ssä edellytetyn mukaisena, ja että ne toimitetaan kuluttajalle:

- 1) digitaalisen sisällön tai palvelun tyyppi ja tarkoitus sekä sopimuksen olosuhteet ja luonne huomioon ottaen kohtuullisen ajanjakson ajan, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista;
- 2) sen ajanjakson ajan, jona digitaalista sisältöä tai palvelua toimitetaan kuluttajalle sopimuksen perusteella, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun jatkuvasta toimitamisesta pidemmän ajan kuluessa.

Jos elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt huolehtia 1 momentin mukaisista velvollisuuksistaan, digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on virhe.

Jos kuluttaja ei asenna 1 momentin mukaisesti toimitettuja päivityksiä kohtuullisessa ajassa, elinkeinonharjoittaja ei vastaa yksinomaan kyseisen päivityksen puuttumisesta aiheutuvasta virheestä edellyttäen, että:

- 1) elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut kuluttajalle päivityksen saatavuudesta ja siitä, mitä seurauksia päivityksen asentamisen laiminlyönnillä on; ja
- 2) päivityksen asentamatta jättäminen tai sen virheellinen asennus ei johdu kuluttajalle annetuista puutteellisista asennusohjeista.

Digitaalista sisältöä tai palvelua ei kuitenkaan katsota tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla virheelliseksi, jos kuluttajalle on nimenomaisesti annettu sopimuksen tekoajankohtana tieto siitä, ettei päivityksistä tiedoteta eikä niitä toimiteta 1 momentissa edellytetyllä tavalla ja kuluttaja on poikkeaman erikseen ja nimenomaisesti tällöin hyväksynyt.

13 §

Integroinnista johtuva virhe

Myös digitaalisen sisällön tai palvelun virheellisestä integroinnista johtuvaa virhettä on pidettävä digitaalisen sisällön tai palvelun virheenä, jos:

- 1) digitaalisen sisällön tai palvelun integrointi oli elinkeinonharjoittajan vastuulla; tai
- 2) digitaalisen sisällön tai palvelun integrointi on ollut kuluttajan vastuulla ja virheellinen integrointi johtui elinkeinonharjoittajan toimittamista puutteellisista integrointiohjeista.

14 §

Oikeudellinen virhe

Digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on virhe niin ikään silloin, jos sivullisella on omistus-, pantti-, tai muu oikeus tämän luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tavaraan (*oikeudellinen virhe*), eikä sopimuksesta seuraa, että kuluttajan on vastaanotettava tavara sivullisen oikeudesta johtuvin rajoituksin.

Kuluttaja voi vaatia oikeudellisesta virheestä johtuvia seuraamuksia myös silloin, kun sivullinen väittää, että hänellä on 1 momentissa tarkoitettu oikeus, ja väitteelle on todennäköisiä perusteita.

15 §

Virheellisyyden määrävä ajankohta

Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun kertatoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista, elinkeinonharjoittaja vastaa virheestä, joka digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on ollut digitaalisen sisällön tai palvelun toimitusajankohtana, vaikka virhe ilmenisi vasta myöhemmin.

Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa, elinkeinonharjoittaja vastaa virheestä, joka ilmenee sinä aikana, jona digitaalinen sisältö tai palvelu on sopimuksen mukaan määrä toimittaa.

16 §

Virheolettama

Jos kyse on kertatoimituksesta tai useista erillisistä toimituksista, virheen oletetaan olleen olemassa toimitusajankohtana, jos se ilmenee yhden vuoden kuluessa tästä ajankohdasta, jollei toisin osoiteta. Jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta jatkuvasti pidemmän ajan kuluessa ja virhe ilmenee kyseisenä ajanjaksona, virheen oletetaan olevan elinkeinonharjoittajan vastuulla oleva virhe, jollei toisin osoiteta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos elinkeinonharjoittaja osoittaa, että kuluttajan digitaalinen ympäristö ei ole yhteensopiva digitaalisen sisällön tai palvelun teknisten vaatimusten kanssa, ja tällaisista vaatimuksista on ilmoitettu kuluttajalle selvällä ja ymmärrettävällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä.

Kuluttajan on toimittava elinkeinonharjoittajan kanssa yhteistyössä siinä määrin kuin se on kohtuullista ja tarpeen sen selvittämiseksi, johtuuko digitaalisen sisällön tai palvelun virhe kuluttajan digitaalisesta ympäristöstä. Jos elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut kuluttajalle yhteistyövaatimuksesta selvällä ja ymmärrettävällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä, mutta kuluttaja ei osallistu yhteistyöhön, myöskään tällöin ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään.

Virheen seuraamukset

17 §

Kuluttajan oikeudet virhetilanteessa

Jos digitaalisessa sisällössä tai palvelussa on elinkeinonharjoittajan vastuulla oleva virhe, kuluttaja saa tämän luvun säännösten mukaisesti vaatia virheen oikaisemista tai hinnanalennusta taikka purkaa sopimuksen sekä lisäksi vaatia vahingonkorvausta. Hän saa myös päättää kauppahinnan maksamisesta.

Kuluttajan oikeus vedota tässä luvussa säädettyihin oikeussuojakeinoihin suhteessa elinkeinonharjoittajaan ei vaikuta elinkeinonharjoittajan oikeuteen vaatia hyvitystä virheestä vastuussa olevalta taholta liiketoimiketjun aikaisemmassa vaiheessa.

18 §

Oikeus pidättyä maksusta

Kuluttajalla on virheen perusteella oikeus pidättyä maksamasta kauppahintaa. Kuluttaja ei kuitenkaan saa pidättää kauppahintaa siltä osin kuin se ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on virheen perusteella oikeus.

19 §

Virheen oikaisu

Kuluttajalla on oikeus vaatia virheen oikaisemista. Oikaisu tulee suorittaa kohtuullisessa ajassa ja siten, ettei siitä aiheudu kuluttajalle kustannuksia taikka merkittävää haittaa ottaen huomioon digitaalisen sisällön tai palvelun luonne ja se tarkoitus, jota varten kuluttaja hankki digitaalisen sisällön tai palvelun.

Elinkeinonharjoittaja ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulee erityisesti ottaa huomioon virheen merkitys sekä digitaalisen sisällön tai palvelun arvo, jos virhettä ei olisi.

20 §

Hinnanalennus ja kaupan purku

Kuluttaja saa vaatia hinnanalennusta edellyttäen, että digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan kauppahintaa vastaan, taikka purkaa sopimuksen, jos:

- 1) virheen oikaiseminen ei tule kysymykseen 19 §:n 2 momentissa mainituista syistä;
- 2) elinkeinonharjoittaja ei ole oikaissut virhettä 19 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla;
- 3) elinkeinonharjoittaja on ilmoittanut tai olosuhteiden perusteella on ilmeistä, ettei elinkeinonharjoittaja oikaise virhettä kohtuullisessa ajassa tai aiheuttamatta kuluttajalle merkittävää haittaa;
- 4) virhe ilmenee siitä huolimatta, että elinkeinonharjoittaja on yrittänyt saattaa digitaalisen sisällön tai palvelun tässä luvussa edellytetyn mukaiseksi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, kuluttaja saa vaatia hinnanalennusta, jos digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan kauppahintaa vastaan, tai kaupan purkamista välittömästi, jos virhe on luonteeltaan niin vakava, ettei sen oikaiseminen tule kyseeseen.

Jos digitaalinen sisältö tai palvelu toimitetaan kauppahintaa vastaan, oikeutta purkaa sopimusta ei kuitenkaan ole, jos virhe on vähäinen. Elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että virhe on vähäinen.

21 §

Hinnanalennuksen määräytyminen

Hinnanalennuksen tulee olla oikeassa suhteessa kuluttajalle toimitetun digitaalisen sisällön tai palvelun arvon alenemiseen, kun sitä verrataan arvoon, joka digitaalisella sisällöllä tai palvelulla olisi, jos se olisi tässä luvussa edellytetyn mukainen.

Jos kyse on digitaalisesta sisällöstä tai palvelusta, joka toimitetaan pidemmän ajan kuluessa, oikeus hinnanalennukseen koskee sitä ajanjaksoa, jolloin digitaalinen sisältö tai palvelu on ollut virheellinen.

22 §

Vahingonkorvaus

Kuluttajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii digitaalisen sisällön tai palvelun virheen vuoksi. Korvausvelvollisuus käsittää virheestä kuluttajalle aiheutuneen henkilö-, esine- ja varallisuusvahingon. Edellä 9 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettun välillisen vahingon elinkeinonharjoittaja on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan taikka jos digitaalinen sisältö tai palvelu sopimuksen tekohetkellä tai, jos kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, kyseisellä ajanjaksolla poikkesi siitä, mihin elinkeinonharjoittaja on erityisesti sitoutunut.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, kuluttajalla on aina oikeus korvaukseen vahingosta, joka johtuu sopimuksetekohetkellä olemassa olleesta oikeudellisesta virheestä, jos hän ei tiennyt eikä hänen olisi pitänytkaan tietää virheestä.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin kuluttajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii virheen vuoksi vahinkoa.

23 §

Vahinko muulle omaisuudelle

Jos digitaalisen sisällön tai palvelun virheestä aiheutuu vahinkoa muulle omaisuudelle, elinkeinonharjoittajan korvausvelvollisuuteen sovelletaan 22 §:n säännöksiä vain, mikäli vahinko kohdistuu omaisuuteen, jolla on välitön käyttöyhteys digitaaliseen sisältöön tai palveluun.

Jos elinkeinonharjoittaja suorittaa korvausta 1 momentin nojalla, korvauksensaajan mahdollinen oikeus vaatia vahingosta korvausta tuotevastuulain (694/1990) nojalla siirtyy vastaavalta osin elinkeinonharjoittajalle. Mitä tuotevastuulain 10 §:ssä säädetään, koskee myös elinkeinonharjoittajan oikeutta korvaukseen.

Sopimuksen purkamisen vaikutukset

24 §

Sopimuksen purkamisen vaikutukset maksusuorituksiin

Jos sopimus puretaan, elinkeinonharjoittajalla on velvollisuus palauttaa kuluttajalle kaikki sopimuksen mukaisesti maksetut suoritukset. Jos sopimus koskee digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamista kauppahintaa vastaan pidemmän ajan kuluessa ja digitaalinen sisältö tai palvelu on ollut tässä luvussa edellytetyn mukainen jonkin ajanjakson ajan ennen sopimuksen purkamista, elinkeinonharjoittajalla on kuitenkin velvollisuus palauttaa kuluttajalle tämän maksamasta hinnasta vain se osa, joka vastaa ajanjaksoa, jona digitaalinen sisältö tai palvelu ei ollut tässä luvussa edellytetyn mukainen, sekä se osa, jonka kuluttaja on maksanut etukäteen ajasta, jonka sopimus olisi ollut voimassa, jollei sitä olisi purettu.

Kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa digitaalisen sisällön tai palvelun käytöstä siltä sopimuksen purkamista edeltävältä ajanjaksolta, jolloin digitaalinen sisältö tai palvelu ei ole ollut tässä luvussa edellytetyn mukainen.

25 §

Sopimuksen purkamisen vaikutukset digitaalisen sisällön tai palvelun käyttöön

Jos sopimus puretaan, kuluttajan tulee pidättäytyä käyttämästä digitaalista sisältöä tai palvelua ja saattamasta sitä kolmansien osapuolten saataville. Jos digitaalinen sisältö on toimitettu siirtovälineellä, kuluttajan on elinkeinonharjoittajan pyynnöstä lisäksi palautettava kyseinen väline elinkeinonharjoittajalle tämän kustannuksella ilman aiheutonta viivytystä. Elinkeinonharjoittajan on tehtävä tällainen pyyntö 14 päivän kuluessa siitä, kun kuluttaja on ilmoittanut elinkeinonharjoittajalle päätöksestään purkaa sopimus.

Purettaessa sopimus elinkeinonharjoittajalla on oikeus estää kuluttajan pääsy digitaaliseen sisältöön tai palveluun, sulkea tämän käyttäjätili tai muulla tavoin estää kuluttajaa käyttämästä digitaalista sisältöä tai palvelua, jollei 4 momentista muuta johdu.

Elinkeinonharjoittajan on pidättäydyttävä käyttämästä sellaista sisältöä, jonka kuluttaja on luonut tai luovuttanut elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua käyttäessään, paitsi jos:

- 1) kyseinen sisältö ei ole käyttökelpoista muutoin kuin elinkeinonharjoittajan toimittaman digitaalisen sisällön tai palvelun yhteydessä;
- 2) kyseinen sisältö liittyy yksinomaan kuluttajan toimintaan elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua käytettäessä;
- 3) elinkeinonharjoittaja on yhdistänyt tällaisen sisällön muihin tietoihin, joista sitä ei voi erottaa tai sen erottaminen aiheuttaisi kohtuutonta vaivaa; tai
- 4) kuluttaja on luonut sisällön yhdessä muiden kanssa, ja muut kuluttajat voivat edelleen käyttää kyseistä sisältöä.

Muissa kuin 3 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa elinkeinonharjoittajan on kuluttajan pyynnöstä annettava kuluttajan saataville kaikki sisältö, jonka kuluttaja on luovuttanut tai luonut käyttäessään elinkeinonharjoittajan toimittamaa digitaalista sisältöä tai palvelua. Tämä on tehtävä maksutta kohtuullisessa ajassa ja yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa tallennusmuodossa.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään, ei koske kuluttajan henkilötietoja. Henkilötietojen käytöstä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasäädös).

Muut säännökset

26 §

Maksujen palauttaminen

Elinkeinonharjoittajan on tehtävä tässä luvussa säädetty maksujen palautukset maksutta, ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 14 päivän kuluttua siitä, kun kuluttaja on ilmoittanut elinkeinonharjoittajalle vaativansa hinnanalennusta tai sopimuksen purkua. Jos digitaalinen sisältö on toimitettu siirtovälineellä, elinkeinonharjoittaja saa kuitenkin pidättäytyä suoritusten palauttamisesta tehtyään 25 §:n 1 momentissa tarkoitetun pyynnön, kunnes hän on saanut siirtovälineen takaisin.

Elinkeinonharjoittajan on palautettava saamansa maksut sillä maksutavalla, jota kuluttaja käytti alkuperäisessä liiketoimessa, ellei kuluttaja ole nimenomaisesti suostunut muuhun järjestelyyn. Suoritusten palauttamisesta ei saa aiheutua kuluttajalle kustannuksia.

27 §

Digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen

Kun kyse on digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamisesta pidemmän ajan kuluessa, elinkeinonharjoittajalla on oikeus muuttaa digitaalista sisältöä tai palvelua muutoin kuin siltä osin, kuin se on välttämätöntä digitaalisen sisällön tai palvelun säilyttämiseksi virheettömänä, jos:

- 1) sopimuksessa on sovittu elinkeinonharjoittajan oikeudesta yksipuolisesti muuttaa digitaalista sisältöä tai palvelua sopimuksessa yksilöidystä perustellusta syystä;
- 2) muutoksesta ei aiheudu kuluttajalle lisäkustannuksia;
- 3) kuluttajalle ilmoitetaan muutoksesta selvällä ja ymmärrettävällä tavalla; ja
- 4) siinä tapauksessa, että muutos vaikuttaa kielteisesti kuluttajan mahdollisuuksiin päästä digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttää sitä, kuluttajalle toimitetaan hyvissä ajoin pysyvällä tavalla tieto muutoksen ominaisuuksista ja ajankohdasta sekä 2 momentin mukaisesta oikeudesta purkaa sopimus tai mahdollisuudesta säilyttää digitaalinen sisältö tai palvelu muuttumattomana.

Jos digitaalisen sisällön tai palvelun muuttaminen vaikuttaa kielteisesti kuluttajan mahdollisuuksiin päästä digitaaliseen sisältöön tai palveluun tai käyttää sitä, kuluttajalla on oikeus purkaa sopimus maksutta 30 päivän kuluessa muutosta koskevan tiedon vastaanottamisesta tai siitä, kun elinkeinonharjoittaja on muuttanut digitaalista sisältöä tai palvelua, sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on myöhäisempi. Oikeutta purkaa sopimus ei kuitenkaan ole, jos muutoksen kielteinen vaikutus on vähäinen. Oikeutta purkaa sopimus ei ole myöskään silloin, kun elinkeinonharjoittaja on antanut kuluttajalle ilman lisämaksua mahdollisuuden säilyttää digitaalinen sisältö tai palvelu muuttumattomana ja digitaalinen sisältö tai palvelu säilyy tässä luvussa edellytetyn mukaisena.

Jos kuluttaja purkaa sopimuksen 2 momentin perusteella, purkamiseen sovelletaan tällöin, mitä 24–26 §:ssä säädetään.

28 §

Vahingon rajoittaminen ja vahingonkorvauksen sovittelu

Vahinkoa kärsivän sopijapuolen on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin vahinkonsa rajoittamiseksi. Jos hän laiminlyö tämän, hän saa itse kärsiä vastaavan osan vahingosta.

Sopimusrikkomuksen perusteella suoritettavaa vahingonkorvausta voidaan sovittaa, jos se on kohtuuton ottaen huomioon sopimusrikkomuksen syy, vastapuolen mahdollinen myötävaikutus vahinkoon, sopijapuolten varallisuusolot, digitaalisen sisällön tai palvelun hinta, vahingon aiheuttajan mahdollisuudet ennakoida ja ehkäistä vahingon syntyminen sekä muut seikat.

29 §

Hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentuminen

Kuluttajan hyvitystä koskevan vaatimuksen vanhentumisesta säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa.

10 luku

Aikaosuudet ja pitkäkestoiset lomatuotteet

15 §

Tavarankauppaa koskevien säännösten soveltaminen

Mitä 5 luvussa säädetään tavarankaupasta, koskee soveltuvin osin myös aikaosuutta koskevaa sopimusta.

12 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Kulutushyödykkeen välittäjän vastuu

Elinkeinonharjoittaja, joka välittää kulutushyödykettä koskevan sopimuksen hyödykkeen tarjoajan lukuun, vastaa hyödykkeen hankkivalle kuluttajalle sopimuksen täyttämistä 5, 5 a ja 8 luvun mukaisesti. Tällaista vastuuta ei kuitenkaan synny, jos välittäjä toimii toisen elinkeinonharjoittajan lukuun ja kuluttaja on sopimusta tehtäessä selvillä tästä sekä tämän seikan vaikutuksesta hänen oikeuksiinsa.

Välittäjän vastuu ei rajoita kuluttajan oikeuksia suhteessa toiseen sopijapuoleen. Kiinteistönvälittäjän vastuusta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen ja sitoumukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

kauppalain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kauppalain (355/1987) 4 § seuraavasti:

Kuluttajakauppa

4 §

Tämän lain säännöksiä ei sovelleta kuluttajansuojalain (38/1978) 5 tai 5 a luvussa tarkoitettuun tavarankauppaan, jollei mainitussa laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen ja sitoumukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

LAGFÖRSLAG

1.

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 5 kap. 12 a och 29 a § i konsumentskyddslagen (38/1978), sådana de lyder i lag 1258/2001,
ändras rubriken för 5 kap., 5 kap. 1 § och mellanrubriken före den, 3 §, 6 § 2 mom., 12–15, 15 a, 15 b, 16, 18, 19, 22, 25–27, 29 § och mellanrubriken före den, 31 §, 10 kap. 15 § samt 12 kap. 1 § 1 mom., sådana de lyder, 5 kap. 1 och 3 § i lag 1211/2013, rubriken för 5 kap., mellanrubriken före 1 §, 6 § 2 mom., 12, 14, 16, 18, 22, 25–27, mellanrubriken före 29 §, och 31 § samt 12 kap. 1 § 1 mom. i lag 16/1994, 5 kap. 13, 15, 15 a, 15 b, 19 och 29 § i lag 1258/2001 och 10 kap. 15 § i lag 227/2011, samt *fogas* till 2 kap. en ny 8 c §, till 5 kap. nya 2 a, 13 a, 13 b, 16 a, 18 a, 19 a, 22 a, 24 a, 24 b, 28 a– 28 e § samt till lagen ett nytt 5 a kap. som följer:

2 kap.

Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer

8 c §

Särskild informationsskyldighet vid offentlig auktion av begagnade varor

Vid offentlig auktion av begagnade varor ska näringsidkaren ge konsumenterna lätt tillgänglig, tydlig och uttömmande information om att bestämmelserna i 5 kap. i konsumentskyddslagen om varans beskaffenhet och fel i varan inte tillämpas på köpet.

5 kap.

Köp av varor

Allmänna bestämmelser om köp av varor

1 §

Kapitlets tillämpningsområde

Detta kapitel gäller sådana köp av varor där säljaren är näringsidkare och köparen konsument.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas också på beställning av en vara som ska framställas eller tillverkas. Om köparen ska tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs för att framställa eller tillverka varan, tillämpas dock på beställningen 8 kap. 23–31 § i stället för 23, 24, 24 a, 24 b, 25–28 och 28 a § i detta kapitel. På en sådan beställning tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 8 kap. 14 och 32 §. På en sådan beställning tillämpas inte vad som föreskrivs i 29 § i detta kapitel.

Med undantag av 2, 2 a och 3–11 §, tillämpas bestämmelserna i detta kapitel inte på offentlig auktion av begagnade varor eller på köp av sådana varor som endast fungerar som bärare av digitalt innehåll. På offentlig auktion av begagnade varor tillämpas dessutom bestämmelserna i 29 § 2 mom. i detta kapitel.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om garanti tillämpas också på motsvarande utfästelse som säljaren eller tillverkaren ger köparen mot tilläggsersättning. En utfästelse som getts av tillverkaren binder dock inte i sådana fall säljaren till ansvar för fel som han eller hon inte annars skulle ansvara för med stöd av detta kapitel.

2 a §

Definitioner

I detta kapitel avses med

1) *tillverkare* den som tillverkar en vara och den som importerar en vara till unionen samt den som uppger sig vara tillverkare genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat eget kännetecken på varan,

2) *köp av en vara med digitala delar* köp som gäller en vara som enligt avtalet innehåller digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls av säljaren eller en tredje part, eller som enligt avtalet är sammankopplat till digitalt innehåll eller digitala tjänster som tillhandahålls av säljaren eller av en tredje part och frånvaron av det digitala innehållet eller de digitala tjänsterna gör att varan inte fungerar,

3) *funktionalitet* en varas förmåga att fungera på avsett vis,

4) *kompatibilitet* en varas förmåga att fungera ihop med maskinvara eller programvara som varor av samma typ normalt används med, utan att varan, maskinvaran eller programvaran behöver konverteras,

5) *driftskompatibilitet* en varas förmåga att fungera ihop med annan maskinvara eller programvara än den med vilken varor av samma typ normalt används,

6) *offentlig auktion* en försäljningsmetod där säljaren genom ett öppet anbudsförfarande som sköts av en auktionsförreättare bjuder ut nyttigheter till köpare som personligen närvarar eller ges möjlighet att närvara vid auktionen, och där den som lämnar det vinnande budet är skyldig att köpa nyttigheten.

3 §

Varans avlämnande

Om inte något annat har avtalats, ska varan hållas tillgänglig för avhämtning där säljaren vid köpet hade sitt affärsställe. Om säljaren inte hade ett affärsställe som hade samband med köpet och något annat inte har avtalats, ska säljaren sända eller transportera varan till köparen.

Varan är avlämnad när köparen har fått den i sin besittning.

Om säljaren ska installera eller montera varan hos köparen, anses varan dock vid tillämpning av bestämmelserna om säljarens dröjsmål och avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger vara avlämnad först när säljaren har uppfyllt denna förpliktelse. Vid tillämpning av de nämnda bestämmelserna anses på motsvarande sätt en vara som innehåller digitala delar ha levererats först när också det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har levererats till köparen eller, om det är fråga om kontinuerlig leverans av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tid, när leveransen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten till köparen har inletts.

Om köparen har anlitat ett av säljaren föreslaget transportföretag för transporten, anses varan vid tillämpning av bestämmelserna om risken för varan vara avlämnad först när transportföretaget har överlämnat varan i köparens besittning.

6 §

Riskens övergång

Om varan på grund av att köparen har reklamerat lämnas tillbaka till säljaren för granskning eller avhjälpande av fel, bär säljaren risken för varan tills den återlämnas till köparen.

Varans beskaffenhet samt fel i varan

12 §

Varans beskaffenhet

Den vara som säljaren levererar till köparen ska vara avtalsenlig. För att vara avtalsenlig ska varan i synnerhet

- 1) uppfylla kraven på beskrivning, kvantitet och kvalitet samt besitta funktionalitet, kompatibilitet, driftskompatibilitet och andra egenskaper i enlighet med avtalet,
- 2) vara lämplig för det särskilda ändamål för vilket köparen behöver dem och som köparen informerat säljaren om senast vid den tidpunkt när avtalet ingicks och som säljaren har godkänt,
- 3) levereras tillsammans med alla tillbehör samt installationsbeskrivningar och andra instruktioner som föreskrivs i avtalet,
- 4) levereras med uppdateringar i enlighet med avtalet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska varan uppfylla följande allmänna krav:

- 1) den ska lämpa sig för de ändamål för vilka varor av samma typ normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder,
- 2) den ska vara av den kvalitet och motsvara beskrivningen av ett prov eller en modell som säljaren gjort tillgänglig för köparen innan avtalet ingicks,
- 3) den ska levereras tillsammans med tillbehör, förpackningar, installationsbeskrivningar, bruksanvisningar och andra instruktioner som köparen rimligen kan förvänta sig,
- 4) föreligga i den kvantitet och kvalitet och besitta de egenskaper och andra särdrag som är normala för varor av samma typ och som köparen rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varans art och med beaktande av de uppgifter som har lagts fram av eller på uppdrag av säljaren, tillverkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan särskilt vid marknadsföring eller på något annat sätt före köpet.

13 §

Allmän bestämmelse om fel

Om varan avviker från vad som föreskrivs i 12 § är den felaktig.

Varan anses dock inte stå i strid med de allmänna kraven enligt 12 § 2 mom. även om en särskild egenskap hos varan avviker från dessa krav, om köparen vid avtalets ingående särskilt informerats om avvikelserna och köparen uttryckligen och separat då godkänt avvikelserna.

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. anses varan inte heller stå i strid med de allmänna kraven enligt 12 § 2 mom. om felet har sitt ursprung i det material som köparen tillhandahållit för tillverkning eller framställning av varan och säljaren inte har vetat och inte borde ha vetat att materialet var felaktigt.

Säljaren ansvarar inte heller för information som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten, om säljaren visar att

- 1) han eller hon inte kände till, och rimligen inte kunde ha känt till, uppgifterna i fråga,
- 2) uppgifterna hade korrigerats vid tidpunkten för avtalets ingående på samma sätt eller på ett jämförbart sätt som uppgifterna hade lagts fram, eller
- 3) uppgifterna inte har kunnat inverka på köpet.

13 a §

Fel som beror på installation

Även fel som beror på en felaktig installation av en vara ska anses vara ett fel i varan om

- 1) en installation av varan ingår i ett avtal som gäller köpet och varan har installerats av säljaren eller av någon annan för säljarens räkning, eller
- 2) köparen har varit ansvarig för installationen av varan och den felaktiga installationen har berott på brister i den installationsbeskrivning som tillhandahållits av säljaren eller, om det är fråga om köp av en vara med digitala delar, tillhandahållits av säljaren eller av leverantören av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

13 b §

Fel till följd av underlåtenhet att tillhandahålla uppdateringar vid köp av varor med digitala delar

Vid köp av varor med digitala delar ska säljaren se till att köparen informeras om säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar som är nödvändiga för att varorna fortfarande ska uppfylla kraven i 12 § och att uppdateringarna tillhandahålls köparen

- 1) under en skälig tidsperiod med beaktande av varornas och de digitala delarnas typ och ändamål samt omständigheterna och avtalets natur, om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, eller
- 2) under den tidsperiod då säljaren ansvarar för en felaktig vara och i vilket fall som helst minst under den tid som avses i 15 § 2 mom., om det är fråga om ett kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tid.

Om säljaren har underlåtit att sköta sina skyldigheter enligt 1 mom. är varan felaktig.

Om köparen underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar som tillhandahållits i enlighet med 1 mom., ska säljaren inte vara ansvarig för ett fel som följer enbart av bristen på den relevanta uppdateringen, förutsatt att

- 1) säljaren har informerat köparen om att uppdateringen finns att tillgå och om konsekvenserna av köparens underlåtenhet att installera uppdateringen, och
- 2) köparens underlåtenhet att installera uppdateringen eller köparens felaktiga installation av den inte beror på brister i de installationsbeskrivningar som lämnats köparen.

Varor med digitala delar ska inte heller på det sätt som avses i denna paragraf anses vara felaktiga om köparen vid avtalets ingående särskilt informerats om att köparen inte får information om uppdateringar och att uppdateringarna inte tillhandahålls på det sätt som avses i 1 mom., och köparen uttryckligen och separat då godkände avvikelserna.

14 §

Rättsligt fel

En vara är också felaktig om en tredje man äger varan eller har panträtt eller någon annan rätt i varan (*rättsligt fel*) och det inte följer av avtalet att köparen ska ta emot varan med de begränsningar som tredje mans rätt medför.

Köparen kan också göra gällande påföljder av ett rättsligt fel, om tredje man påstår att han eller hon har en sådan rätt som avses ovan och det finns sannolika skäl för påståendet.

15 §

Avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger

Frågan om varan är felaktig ska bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet vid tidpunkten för överlåtelsen av varan. Säljaren svarar för fel som funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig först senare.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom., om det vid köp av varor med digitala delar har avtalats om kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod ansvarar säljaren i vilket fall som helst för ett sådant fel i fråga om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som framkommer under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet.

Visar sig ett fel inom ett år från den tidpunkt då varan överlåtits till köparen, antas felet ha funnits vid denna tidpunkt, om inte motsatsen bevisas eller detta antagande är oförenligt med felets eller varans art.

Om det uppkommer en försämring av varan efter att varan har överlåtits till köparen, ska ett fel anses föreligga om försämringen är en följd av säljarens avtalsbrott.

15 a §

Garantin och dess betydelse

Om säljaren eller någon annan för säljarens räkning har förbundit sig att under en viss tid utan tilläggsersättning svara för varans användbarhet eller andra egenskaper (*garanti*), anses varan vara felaktig om den under den angivna tiden försämras i förhållande till villkoren i garantibeviset och i den reklam som gäller garantin vid tidpunkten för eller före avtalets ingående.

Om garantin har getts av någon annan än säljaren i ett tidigare säljled, anses varan också i sådana fall vara felaktig under de förutsättningar som anges i 1 mom. En garanti som getts i ett tidigare säljled binder dock inte säljaren till ansvar för fel som han eller hon inte annars skulle ansvara för enligt detta kapitel, om säljaren visar att han eller hon meddelat köparen detta på ett tydligt sätt före köpslutet. Om tillverkaren har gett en garanti för hållbarhet för varan är tillverkaren under garantins giltighetstid direkt ansvarig gentemot köparen för reparation eller utbyte av varan i enlighet med 18 och 18 a §.

Om de villkor som fastställs i garantibeviset avviker till köparens nackdel från de villkor som fastställs i reklamen är garantin bindande i enlighet med de villkor som fastställs i reklamen, om inte reklamen i tid har rättats på samma sätt som eller på ett sätt som är jämförbart med det på vilket villkoren har marknadsförts.

En garanti begränsar inte i denna lag föreskrivet ansvar för fel.

15 b §

Garantins innehåll och tillhandahållande av garantin

Garantibeviset ska vara klart och begripligt formulerat och det ska personligen antingen skriftligt eller elektroniskt tillhandahållas köparen senast vid tidpunkten för överlåtelse av varan så att köparen kan bevara och återge garantibeviset i oförändrad form.

Av garantibeviset ska följande uppgifter framgå:

- 1) garantigivarens namn och adress,
- 2) beteckningen på den vara för vilken garantin gäller,
- 3) villkoren för garantin,
- 4) det förfarande som köparen ska följa för att garantin ska genomföras,
- 5) en klar redogörelse för att köparen har vissa rättigheter enligt lag och att garantin inte begränsar dessa rättigheter.

Köparen har rätt att åberopa garantin, även om den inte uppfyller kraven enligt denna paragraf.

Påföljder vid fel

16 §

Köparens rättigheter

Om varan har ett fel som säljaren ansvarar för, får köparen i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel kräva att felet avhjälpas, kräva en ny leverans eller ett prisavdrag, eller häva köpet och dessutom kräva skadestånd. Köparen får också hålla inne betalningen.

16 a §

Reklamation

Köparen får inte åberopa fel i varan, om köparen inte lämnar säljaren meddelande om felet (*reklamation*) inom en skälig tid efter det att köparen upptäckte felet eller borde ha upptäckt det. En reklamation kan dock alltid lämnas inom två månader efter det att köparen upptäckte felet, och den kan också lämnas till den näringsidkare som har förmedlat köpet för säljarens räkning eller förbundet sig att svara för varans egenskaper.

Trots bestämmelserna i 1 mom. får köparen åberopa fel i varan om

- 1) säljaren har handlat grovt vårdslöst eller i strid med tro och heder,
- 2) felet består i att varan i fråga om sina egenskaper inte uppfyller de krav som har uppställts med stöd av konsument säkerhetslagen (920/2011) eller i andra bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats till skydd för hälsan eller egendom, eller
- 3) felet består i att varan annars är farligt för hälsan eller egendom.

18 §

Avhjälpan av fel

Köparen har rätt att enligt eget val kräva att säljaren inom skälig tid avhjälper felet genom att rätta till det eller leverera en felfri vara. Säljaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet på det sätt på vilket köparen kräver eller över huvud taget, om det föreligger ett hinder som säljaren inte kan övervinna eller det skulle medföra oskäliga kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt varans värde, i det fall att varan inte hade något fel, samt till huruvida rättelse kan ske på något annat sätt utan betydande olägenhet för köparen.

Säljaren får inte åberopa att han eller hon inte har fått möjlighet att avhjälpa felet, om köparen har avhjälpt felet och det med hänsyn till omständigheterna inte skäligen kunde krävas att köparen skulle avvakta avhjälpan från säljarens sida.

18 a §

Förfarande vid avhjälpan av fel

Köparen ska göra den vara som ska repareras eller bytas ut tillgänglig för säljaren. Om varan byts ut behöver köparen dock inte returnera den vara som han eller hon har tagit emot förrän omleverans sker. Köparen ska inte vara skyldig att betala för normal användning av den utbytta varan under den tid som föregått bytet.

Avhjälpan av fel ska ske inom skälig tid efter det att köparen har informerat säljaren om felet och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för köparen, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket köparen behövde varan.

Säljaren ska på egen bekostnad återta den vara som ska bytas ut. Om en reparation eller ett utbyte kräver avlägsnande av en vara som installerats innan felet blev uppenbart, ska säljaren också se till att den felaktiga varan avlägsnas och en felfri vara installeras och svara för kostnaderna för avlägsnandet och installationen, under förutsättning att varan har installerats på ett sätt som är förenligt med dess natur och ändamål.

19 §

Prisavdrag och hävning

Köparen får kräva ett prisavdrag som motsvarar felet, eller häva köpet, om

1) det är omöjligt att avhjälpa felet eller det skulle medföra sådana oskäliga kostnader som avses i 18 § 1 mom.,

2) säljaren inte har avhjälpt felet inom skälig tid eller i övrigt på det sätt som förutsätts i 18 a §,

3) det klart framgår av omständigheterna att säljaren inte kommer att avhjälpa felet inom skälig tid eller utan att det medför betydande olägenhet för köparen,

4) om felet framkommer trots att säljaren har försökt att återställa varan så att den uppfyller kraven i detta kapitel.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får köparen omedelbart kräva prisavdrag eller hävande av köpet, om felet till sin natur är så allvarligt det inte är aktuellt med avhjälpan av felet.

Rätten enligt denna paragraf att häva köpet gäller dock inte om felet är ringa. Bevisbördan för att felet är ringa ligger på säljaren.

19 a §

Prisavdragets storlek

Prisavdraget ska stå i proportion till minskningen av värdet på den vara som köparen har mottagit jämfört med det värde varan skulle ha om den uppfyllde kraven i detta kapitel.

20 §

Skadestånd

Köparen har rätt till ersättning för den skada han eller hon lider genom att varan har fel. Säljaren är dock skyldig att ersätta indirekt skada enligt 10 § 3 och 4 mom. endast

om felet eller skadan beror på vårdslöshet från säljarens sida eller om varan vid köpet avvek från det som han eller hon särskilt har utfäst.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. har köparen alltid rätt till ersättning för skada som beror på ett rättsligt fel vid köpet, om köparen inte kände till eller inte heller borde ha känt till felet.

Om en medlem av köparens familj lider skada på grund av felet, har han eller hon samma rätt till ersättning som köparen.

22 §

Skadeståndsskyldighet för andra än säljaren

Om varan har ett fel som hänför sig till lämnande av uppgifter som avses i 12 § 2 mom. 4 punkten i detta kapitel, tillämpas vad som ovan föreskrivs om säljarens ersättningsskyldighet på det ansvar som den som har lämnat uppgiften har att ersätta köparen för den skada han eller hon har lidit.

Om någon annan än säljaren har förbundit sig att avhjälpa fel i varan eller att annars svara för varans egenskaper, är den som har givit utfästelsen skyldig att enligt de bestämmelser som gäller säljarens ersättningsskyldighet ersätta köparen för en skada som uppstått genom att utfästelsen inte har uppfyllts.

22 a §

Preskription av krav på gottgörelse

Bestämmelser om preskription av en köpares krav på gottgörelse finns i lagen om preskription av skulder (728/2003).

Köparens skyldigheter och påföljder vid köparens avtalsbrott

24 a §

Köparens skyldighet att medverka

Köparen ska

- 1) medverka till köpet på ett sådant sätt som skäligen kan förväntas av honom eller henne, för att säljaren ska kunna fullgöra köpet, och
- 2) hämta eller ta emot varan.

24 b §

Krav på fullgörande av köp på grund av bristande medverkan

Om köparen inte medverkar till köpet i enlighet med bestämmelsen i 24 a § 1 mom., får säljaren hålla fast vid köpet och kräva att köparen medverkar till köpet i enlighet med bestämmelsen. Köparen är dock inte skyldig att medverka till köpet, om det föreligger ett hinder som han eller hon inte kan övervinna eller om hans eller hennes medverkan skulle förutsätta uppoffringar som inte är rimliga med hänsyn till säljarens intresse av köparens medverkan.

Om hindret eller missförhållandet upphör inom rimlig tid, får säljaren dock kräva att köparen medverkar till köpet.

Säljaren förlorar rätten att kräva att köparen medverkar till köpet, om han eller hon väntar orimligt länge med att framställa kravet.

25 §

Krav på fullgörande av köp på grund av bristande medverkan

Om köparen inte betalar i rätt tid, har säljaren rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning.

Om köparen bryter mot avtalet genom att avbeställa en vara innan den har avlämnats, har säljaren inte rätt att hålla fast vid köpet och kräva betalning. Däremot har säljaren rätt till ersättning enligt 28 § för den skada som han eller hon lider.

26 §

Säljarens rätt att häva köpet på grund av dröjsmål med betalningen

Vid köparens dröjsmål med betalningen får säljaren häva köpet, om avtalsbrottet är väsentligt.

Om säljaren har förelagt köparen en bestämd tilläggstid för betalningen, och om den inte är oskäligt kort, får säljaren också häva köpet, om köparen inte betalar inom tilläggstiden. Medan tilläggstiden löper får säljaren häva köpet endast om köparen meddelar att han eller hon inte kommer att betala inom denna tid.

Om varan har kommit i köparens besittning, får säljaren häva köpet endast om han eller hon har förbehållit sig rätt till detta eller köparen avvisar varan. Angående säljarens rätt att återropa ett villkor om återtagande av varan när köparen har fått kredit föreskrivs i 7 kap.

Sedan den försenade betalningen har gjorts får säljaren inte häva köpet på grund av köparens dröjsmål med betalningen.

27 §

Säljarens rätt att häva köpet på grund av bristande medverkan

Säljaren får häva köpet, om köparen inte medverkar till köpet i enlighet med 24 a § 1 punkten och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för säljaren och köparen insåg eller borde ha insett detta. Säljaren får under samma förutsättningar häva köpet, om köparen inte i rätt tid hämtar eller tar emot varan och det framgår av avtalet eller omständigheterna att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt.

Säljaren får vidare häva köpet, om köparen inte inom en bestämd tilläggstid som säljaren har förelagt köparen och som inte är oskäligt kort

1) medverkar till köpet enligt 24 a § 1 punkten, eller

2) hämtar eller tar emot varan och det framgår av avtalet eller omständigheterna att säljaren har ett särskilt intresse av att bli av med det som han eller hon har sålt.

Medan en tilläggstid löper får säljaren häva köpet endast om köparen meddelar att han eller hon inte kommer att fullgöra sina skyldigheter inom tilläggstiden.

Säljaren får inte häva avtalet för att köparen inte har hämtat eller tagit emot varan, om säljaren inte meddelar köparen om hävningen innan köparen har fullgjort sin skyldighet.

Om köparen har medverkat till köpet enligt 24 a § 1 punkten, men har gjort det alltför sent, får säljaren inte häva köpet på grund av dröjsmålet, om säljaren inte inom skälig tid efter det att han eller hon fick kännedom om medverkan meddelar köparen att han eller hon häver köpet.

28 a §

Dröjsmålsränta

Vid köparens dröjsmål med betalningen har säljaren rätt till dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/1982), om köpet inte frånträds eller hävs.

Övriga bestämmelser om köp av varor

28 b §

Partiellt avtalsbrott

Om endast en del av leveransen är försenad eller felaktig, tillämpas bestämmelserna om avtalsbrottet i fråga på denna del. Köparen får häva köpet i dess helhet om köparen inte rimligen kan förväntas godta att behålla enbart en sådan vara som uppfyller kraven i detta kapitel.

Om det kan antas att säljaren anser sig ha fullgjort köpet i dess helhet trots att allt inte har avlämnats, tillämpas bestämmelserna om fel.

28 c §

Hävning vid successiv leverans

Om avlämnandet ska ske efter hand och någon delleverans är försenad eller felaktig, får köparen häva köpet i fråga om denna delleverans enligt de bestämmelser som i övrigt gäller om hävning.

Om dröjsmålet eller felet ger anledning att anta att ett avtalsbrott som ger rätt till hävning kommer att inträffa beträffande någon senare delleverans, får köparen på denna grund häva köpet i fråga om en sådan senare leverans, om det sker inom skälig tid.

28 d §

Verkningar av hävning

Om köpet hävs bortfaller säljarens skyldighet att överlämna varan och köparens skyldighet att betala och medverka till köpet.

Om köparen använder sin rätt att häva avtalet ska köparen på säljarens bekostnad återvända varan till säljaren, och säljaren ska till köparen återbetala priset för varan vid mottagandet av varan eller enligt bevis som tillhandahålls av köparen om att han eller hon har skickat tillbaka varan.

28 e §

Nyttan av en vara

Om köpet hävs, ska köparen till säljaren ge ut den avkastning av varan som han eller hon har fått samt betala en skälig ersättning, om han eller hon har haft annan nytta av varan.

Om säljaren ska återbetala priset för varan, ska säljaren betala ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) från den dag han eller hon tog emot betalningen.

29 §

Tillämpning av köplagen

På köp som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 8 §, 9 § 2 och 3 mom., 46 § 1 mom., 61 och 62 §, 63 § 2 och 3 mom., 72 §, 73 § 1 mom. samt 74, 79 och 82 § i köplagen (355/1987). På hävning tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 66 § i köplagen, och på köparens rätt ersättning för prisskillnad tillämpas vad som föreskrivs i 68 och 69 § i den lagen.

På köp som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel tillämpas också bestämmelserna i 75–78 § i köplagen. Säljaren har dock inte med stöd av de nämnda bestämmelserna rätt till större ersättning än vad som bestäms i 28 § i detta kapitel. Vad som föreskrivs i 76 § 2 mom. i köplagen tillämpas endast när vårdplikten ankommer på säljaren.

Trots vad som föreskrivs i denna paragraf, tillämpas bestämmelserna i köplagen dock på offentlig auktion av begagnade varor, till den del något annat inte följer av bestämmelserna i denna lag.

31 §

Tidigare säljleds ansvar för fel

Köparen har rätt att på grund av fel i varan rikta krav enligt detta kapitel även mot en näringsidkare som i ett tidigare säljled har överlåtit varan för återförsäljning.

Köparen har dock inte rätt som avses i 1 mom.

- 1) om felet har sin grund i orsaker som inte beror på näringsidkaren och felet har uppstått efter att denne hade överlåtit varan vidare,
- 2) till den del kravet grundar sig på en utfästelse som har givits av någon annan än näringsidkaren i fråga och utfästelsen ger köparen bättre rätt än bestämmelserna i detta kapitel utan nämnda utfästelse,
- 3) till den del kravet gäller prisavdrag eller återbetalning av priset och det yrkade beloppet överstiger vad näringsidkarens avtalspart hade kunnat kräva på samma grunder, om eventuella begränsande villkor i avtalet mellan dem lämnas utan beaktande,
- 4) om återförsäljningskedjan mellan näringsidkare har avbrutits på grund av en tidigare överlåtelse.

Köparen förlorar sin rätt att framställa krav med stöd av 1 mom., om köparen hade tillgång till de uppgifter om näringsidkaren som behövs för framställande av kravet men inte inom den tid som avses i 16 a § 1 mom. reklamerar felet till näringsidkaren eller denne inte inom samma tid får information om att felet har reklamerats till ett senare säljled. Köparen får dock återropa felet, om den näringsidkare mot vilken kravet riktas har handlat grovt vårdslöst eller i strid med tro och heder eller om det är fråga om ett fel som avses i 16 a § 2 mom. 2 eller 3 punkten.

5 a kap.

Avtal om digitalt innehåll och digitala tjänster*Allmänna bestämmelser*

1 §

Tillämpningsområde

I detta kapitel föreskrivs om avtal med stöd av vilka en näringsidkare tillhandahåller eller förbinder sig att tillhandahålla ett digitalt innehåll eller en digital tjänst till konsumenten och

- 1) konsumenten betalar eller förbinder sig att betala en köpesumma, eller
- 2) konsumenten lämnar ut eller förbinder sig att lämna ut personuppgifter till näringsidkaren, utom i de fall näringsidkaren behandlar personuppgifter som konsumenten lämnat ut enbart för tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster i enlighet med detta kapitel eller för att uppfylla de lagstadgade krav som gäller honom eller henne själv.

Med *digitalt innehåll* avses data som framställs och tillhandahålls i digital form. Med *digital tjänst* avses en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller en tjänst som gör det möjligt att utbyta eller interagera på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av den tjänsten.

Med undantag för 5–9 § tillämpas detta kapitel också på avtal som gäller leverans av en vara som uteslutande används som bärare av digitalt innehåll.

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas på

- 1) avtal som gäller kommunikationstjänster som avses i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014), med undantag av sådana nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster som avses i den lagen,
- 2) avtal som gäller tjänster som omfattas av tillämpningsområdet för lotterilagen,
- 3) avtal om finansiella tjänster eller finansiella instrument,
- 4) avtal som gäller fri programvara med öppen källkod som näringsidkaren tillhandahållit och där konsumenten inte betalar en köpesumma och de personuppgifter som konsumenten tillhandahåller behandlas av näringsidkaren enbart för att förbättra säkerheten, kompatibiliteten eller driftskompatibiliteten hos den specifika programvaran,
- 5) avtal på basis av vilket digitalt innehåll som är en del av ett framförande eller ett evenemang överförs till allmänheten på annat sätt än genom signalöverföring.

Om ett avtal mellan parterna gäller både tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster och andra nyttigheter, ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas endast på de delar av avtalet som gäller digitalt innehåll eller digitala tjänster. Om det dock är fråga om köp av varor som innehåller digitala delar, tillämpas på avtalet i sin helhet bestämmelserna i 5 kap. i denna lag i stället för bestämmelserna i detta kapitel.

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utgör en del av ett sådant paket av tjänster som tillhandahålls av teleföretag och som avses i 108 a § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation tillämpas inte 27 § i detta kapitel.

3 §

Bestämmelsernas tvingande natur

Avtalsvillkor som till konsumentens nackdel avviker från bestämmelserna i detta kapitel är utan verkan, om inte något annat föreskrivs nedan.

4 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

- 1) *integration* sammankoppling och integrering av digitalt innehåll eller en digital tjänst med de olika komponenterna i konsumentens digitala miljö, så att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten kan användas i enlighet med kraven för avtalsenlighet som föreskrivs i detta kapitel,

2) *digital miljö* maskinvara, programvara och eventuella nätanslutningar som används av konsumenten för åtkomst till eller användning av digitalt innehåll eller en digital tjänst,

3) *kompatibilitet* förmågan hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten att fungera med maskinvara eller programvara med vilken digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ normalt används, utan att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten behöver konverteras,

4) *funktionalitet* förmågan hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten att fungera på avsett vis,

5) *driftskompatibilitet* förmågan hos ett digitalt innehåll eller en digital tjänst att fungera med annan maskinvara eller programvara än den med vilken digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ normalt används,

6) *tillhandahållande av information i varaktig form* tillhandahållande av information personligen antingen skriftligt eller elektroniskt så att mottagaren kan bevara och återge informationen i oförändrad form.

Tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster och påföljder vid försenad leverans

5 §

Tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster

Om inte något annat har avtalats, ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahållas konsumenten utan obefogat dröjsmål efter det att avtalet ingåtts.

Näringsidkaren har fullgjort sin skyldighet i fråga om tillhandahållandet när

1) konsumenten, eller den funktion som konsumenten valt för ändamålet, ges tillgång eller åtkomst till det digitala innehållet eller ett medel för tillgång till eller nedladdning av det digitala innehållet,

2) den digitala tjänsten görs tillgänglig för konsumenten eller för den funktion som konsumenten har valt för ändamålet.

Bevisbördan för att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har tillhandahållits konsumenten på det sätt som förutsätts i denna paragraf ligger hos näringsidkaren.

6 §

Rätt att hålla inne betalningen

Vid dröjsmål på näringsidkarens sida har konsumenten rätt att hålla inne betalningen. Konsumenten får dock inte hålla inne en betalning till den del som den uppenbart över-skrider vad han eller hon har rätt att kräva på grund av dröjsmålet.

7 §

Konsumentens rätt att kräva fullgörelse

Om tillhandahållandet av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst fördröjs, har konsumenten rätt att kräva att näringsidkaren fullgör avtalet. Näringsidkaren är dock inte skyldig att fullgöra avtalet, om det finns ett hinder som näringsidkaren inte kan övervinna eller om fullgörandet av avtalet skulle kräva uppoffringar som är oskäliga i förhållande till den betydelse som fullgörandet av avtalet har för konsumenten.

Om hindret eller missförhållandet upphör inom skälig tid, får konsumenten dock kräva att näringsidkaren fullgör avtalet.

Konsumenten förlorar sin rätt att kräva att avtalet ska fullgöras, om han eller hon dröjer oskäligt länge med att framställa kravet.

8 §

Hävning

Konsumenten får häva avtalet på grund av näringsidkarens dröjsmål, om han eller hon har krävt att näringsidkaren ska tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och näringsidkaren inte har tillhandahållit innehållet eller tjänsten utan obefogat dröjsmål eller inom en tilläggstid som parterna uttryckligen har kommit överens om. Medan tilläggstiden löper får konsumenten häva avtalet endast om näringsidkaren har meddelat eller det på grund av omständigheterna är uppenbart att näringsidkaren inte har för avsikt att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inom denna tid.

Konsumenten får dock häva avtalet på grund av säljarens dröjsmål utan att förelägga någon tilläggstid, om

1) näringsidkaren har meddelat eller det på grund av omständigheterna är uppenbart att näringsidkaren inte har för avsikt att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten,

2) parterna har enats om att en leverans vid en viss tidpunkt eller senast vid en viss tidpunkt är ytterst viktigt för konsumenten,

3) det med beaktande av de omständigheter som gällde när avtalet ingicks är klart att leverans vid en viss tidpunkt eller senast vid en viss tidpunkt är ytterst viktigt.

På hävningen tillämpas vad som föreskrivs i 24–26 §.

9 §

Skadestånd

Konsumenten har rätt till ersättning för den skada han eller hon lider genom näringsidkarens dröjsmål, om inte näringsidkaren visar att dröjsmålet beror på ett hinder utanför näringsidkarens kontroll som han eller hon inte skäligen kunde förväntas ha räknat med vid den tidpunkt när avtalet ingicks och vars följder han eller hon heller inte skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

Om dröjsmålet beror på någon som näringsidkaren har anlitat för att helt eller delvis fullgöra avtalet, är näringsidkaren fri från skadeståndsskyldighet endast om också den som han eller hon har anlitat skulle vara fri enligt 1 mom. Detsamma gäller om dröjsmålet beror på någon annan i tidigare säljled.

Näringsidkarens skyldighet att ersätta indirekt skada som konsumenten lider gäller dock endast om dröjsmålet eller skadan beror på vårdslöshet på näringsidkarens sida. Som indirekt skada betraktas

1) inkomstförlust som konsumenten lider på grund av avtalsbrottet eller åtgärder som föranleds av avtalsbrottet,

2) skada som beror på en förpliktelse som grundar sig på något annat avtal,

3) sådan väsentlig förlust av nytta av användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten som inte medför direkt ekonomisk skada, samt annan därmed jämförbar väsentlig olägenhet.

En förlust som avses i 3 mom. 1–3 punkten anses dock inte som indirekt förlust i den mån den orsakas av åtgärder för att begränsa annan typ av skada.

Om en medlem av konsumentens familj lider skada på grund av dröjsmålet, har han eller hon samma rätt till ersättning som konsumenten.

Egenskaper och fel hos digitalt innehåll eller digitala tjänster

10 §

Egenskaper hos digitalt innehåll eller digitala tjänster

Det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahåller konsumenten ska vara avtalsenliga. För att vara avtalsenliga ska det digitala innehållet eller de digitala tjänsterna i synnerhet

- 1) uppfylla kraven på beskrivning, kvantitet och kvalitet samt besitta funktionalitet, kompatibilitet, driftskompatibilitet och andra egenskaper i enlighet med avtalet,
- 2) uppvisa lämplighet för det särskilda ändamål för vilket konsumenten behöver innehållet respektive tjänsten och som konsumenten informerade näringsidkaren om senast vid tidpunkten för avtalets ingående och som näringsidkaren har godtagit,
- 3) tillhandahållas tillsammans med alla tillbehör samt installationsbeskrivningar och andra instruktioner som föreskrivs i avtalet,
- 4) inkludera kundstöd som föreskrivs i avtalet,
- 5) uppdateras i enlighet med avtalet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppfylla följande allmänna krav:

- 1) det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska lämpa sig för de ändamål för vilka digitalt innehåll eller digitala tjänster normalt används, med beaktande av den tillämpliga lagstiftningen, tekniska standarder eller, i avsaknad av sådana tekniska standarder, tillämpliga sektorsspecifika uppförandekoder,
- 2) det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska vara av den kvantitet och kvalitet och besitta de egenskaper, inbegripet den funktionalitet, kompatibilitet, tillgänglighet, kontinuitet och säkerhet, som är normala för digitalt innehåll eller digitala tjänster av samma typ och som konsumenten rimligen kan förvänta sig med tanke på det digitala innehållets eller den digitala tjänstens karaktär och med beaktande av uttalanden som gjorts av eller på uppdrag av näringsidkaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan vid marknadsföringen av det digitala innehållet eller av den digitala tjänsten, eller annars före avtalets ingående,
- 3) i tillämpliga fall ska det digitala innehållet och den digitala tjänsten tillhandahållas tillsammans med de tillbehör och instruktioner som konsumenten rimligen kan förvänta sig att få,
- 4) det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska överensstämma med försöks- eller förhandsversioner som näringsidkaren gjort tillgängliga före avtalets ingående.

Om inte något annat har avtalats, ska det digitala innehållet eller den digitala tjänsten också överensstämma med den version som var tillgänglig vid tidpunkten för avtalets ingående.

11 §

Allmän bestämmelse om fel

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten avviker från vad som föreskrivs i 10 § är den felaktig.

Det digitala innehållet eller den digitala tjänsten anses dock inte stå i strid med de allmänna kraven enligt 10 § 2 mom. även om en särskild egenskap hos det digitala innehållet eller den digitala tjänsten avviker från dessa krav, om konsumenten vid avtalets ingående särskilt informerats om avvikelsen och konsumenten uttryckligen och separat då godkänt avvikelsen.

Näringsidkaren ansvarar inte heller för information som avses i 10 § 2 mom. 2 punkten, om näringsidkaren visar att

- 1) han eller hon inte kände till, och rimligen inte kunde ha känt till, uppgifterna i fråga,

- 2) uppgifterna hade korrigerats vid tidpunkten för avtalets ingående på samma sätt eller på ett jämförbart sätt som uppgifterna hade lagts fram, eller
- 3) uppgifterna inte har kunnat inverka på konsumentens beslut att ingå ett avtal.

12 §

Fel till följd av underlåtenhet att uppdatera digitalt innehåll eller digitala tjänster

Näringsidkaren ska se till att konsumenten informeras om säkerhetsuppdateringar och andra uppdateringar som behövs för att bevara det digitala innehållet eller den digitala tjänsten i enlighet med kraven i 10 § och att uppdateringarna tillhandahålls konsumenten

1) under en skälig tidsperiod, med beaktande av det digitala innehållets eller den digitala tjänstens typ och ändamål samt omständigheterna och avtalets natur, om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster,

2) under den tidsperiod när det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls konsumenten med stöd av avtalet, om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tid.

Om näringsidkaren har försummat att fullgöra sina skyldigheter enligt 1 mom., finns det ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Om konsumenten underlåter att inom skälig tid installera uppdateringar som tillhandahållits i enlighet med 1 mom., ska näringsidkaren inte vara ansvarig för ett fel som följer enbart av bristen på den relevanta uppdateringen, förutsatt att

1) näringsidkaren har meddelat konsumenten om att uppdateringen finns att tillgå och om konsekvenserna av konsumentens underlåtenhet att installera uppdateringen, och

2) konsumentens underlåtenhet att installera uppdateringen eller konsumentens felaktiga installation av den inte beror på brister i de installationsbeskrivningar som lämnats konsumenten.

Digitalt innehåll eller digitala tjänster ska dock inte på det sätt som avses i denna paragraf anses ha fel, om konsumenten vid avtalets ingående särskilt informerats om att konsumenten inte får information om uppdateringar och att uppdateringarna inte tillhandahålls på det sätt som avses i 1 mom., och konsumenten uttryckligen och separat då godkände avvikelserna.

13 §

Fel som beror på integration

Även fel som beror på en felaktig integration av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst ska anses vara ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten om

1) näringsidkaren har ansvarat för integrationen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, eller

2) konsumenten har ansvarat för integrationen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och den felaktiga integrationen berodde på de bristfälliga integrationsinstruktioner som näringsidkaren tillhandahållit konsumenten.

14 §

Rättsligt fel

Ett digitalt innehåll eller en digital tjänst har ett fel också om en tredje man äger varan eller har panträtt eller någon annan rätt i en vara som avses i 1 § 3 mom. i detta kapitel (*rättsligt fel*), och det inte följer av avtalet att konsumenten ska ta emot varan med de begränsningar som tredje mans rätt medför.

Konsumenten kan också göra gällande påföljder av ett rättsligt fel, om tredje man påstår att han eller hon har en sådan rätt som avses ovan och det finns sannolika skäl för påståendet.

15 §

Avgörande tidpunkt för bedömningen av om fel föreligger

Om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden av digitalt innehåll eller digitala tjänster, svarar näringsidkaren för fel som det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har haft vid tidpunkten för tillhandahållandet av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, även om felet visar sig först senare.

Om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten under en längre tidsperiod, svarar näringsidkaren för ett sådant fel som framkommer under den period då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten ska tillhandahållas enligt avtalet.

16 §

Felantagande

Om det är fråga om ett enskilt tillhandahållande eller en rad enskilda tillhandahållanden, antas felet ha funnits vid tidpunkten för tillhandahållandet, om det framkommer inom ett år från denna tidpunkt, om inte något annat visas. Om det är fråga om kontinuerligt tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster under en längre tidsperiod och felet framkommer under perioden i fråga, antas felet vara ett fel som näringsidkaren ansvarar för, om inte något annat visas.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte, om näringsidkaren visar att konsumentens digitala miljö inte är förenlig med de tekniska kraven på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och om konsumenten har informerats om sådana krav på ett klart och begripligt sätt innan avtalet ingicks.

Konsumenten ska samarbeta med näringsidkaren i den mån det är skäligt och nödvändigt för att utreda om ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten beror på konsumentens digitala miljö. Om näringsidkaren har meddelat konsumenten om det samarbetskrav som avses i 2 mom. på ett klart och begripligt sätt innan avtalet ingås, men konsumenten inte deltar i samarbetet, ska inte heller i detta fall tillämpas vad som föreskrivs i 1 mom.

Påföljder vid fel

17 §

Konsumentens rättigheter vid fel

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten har ett fel som näringsidkaren ansvarar för, får konsumenten i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel kräva att felet avhjälpes eller kräva ett prisavdrag eller häva köpet och dessutom kräva skadestånd. Köparen får också hålla inne betalning av priset.

Konsumentens rätt att i förhållande till näringsidkaren åberopa de rättsmedel som föreskrivs i detta kapitel påverkar inte näringsidkarens rätt att kräva gottgörelse av den som är ansvarig för felet i ett tidigare skede av transaktionskedjan.

18 §

Rätt att hålla inne betalningen

Konsumenten har rätt att hålla inne betalningen på grund av fel. Konsumenten får dock inte hålla inne ett belopp till den del som det uppenbart överskrider vad han eller hon har rätt att kräva på grund av felet.

19 §

Avhjälpan av fel

Konsumenten har rätt att kräva att ett fel avhjälps. Avhjälpan av fel ska ske inom skälig tid och så att det inte leder till kostnader eller betydande olägenhet för konsumenten, med beaktande av det digitala innehållets eller den digitala tjänstens natur och det ändamål för vilket konsumenten skaffade det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Näringsidkaren är dock inte skyldig att avhjälpa felet, om det föreligger ett hinder som näringsidkaren inte kan övervinna eller om det skulle medföra oskäliga kostnader för honom eller henne att avhjälpa felet. I sådana fall ska det i synnerhet tas hänsyn till betydelsen av felet samt det digitala innehållets eller den digitala tjänstens värde, i det fall att varan inte hade något fel.

20 §

Prisavdrag och hävning

Konsumenten får kräva ett prisavdrag under förutsättning att det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls mot betalning eller häva avtalet om

- 1) avhjälpan av felet inte kan komma i fråga av de orsaker som nämns i 19 § 2 mom.,
- 2) näringsidkaren inte har avhjälpt felet på det sätt som avses i 19 § 1 mom.,
- 3) näringsidkaren har meddelat eller det av omständigheterna klart framgår att näringsidkaren inte kommer att avhjälpa felet inom skälig tid eller utan att det medför betydande olägenhet för konsumenten,
- 4) om felet framkommer trots att näringsidkaren har försökt att återställa det digitala innehållet eller den digitala tjänsten så att den är förenlig med kraven i detta kapitel.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får konsumenten kräva prisavdrag, om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls mot betalning eller omedelbar hävning av köpet, om felet till sin natur är så allvarligt det inte är aktuellt med avhjälpan av felet.

Om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls mot betalning gäller rätten att häva köpet inte om felet är ringa. Bevisbördan för att felet är ringa ligger på näringsidkaren.

21 §

Bestämmande av prisavdrag

Ett prisavdrag ska stå i rätt proportion till minskningen av värdet på det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahålls konsumenten, när prisavdraget jämförs

med det värde som det digitala innehållet eller den digitala tjänsten skulle ha om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten överensstämde med kraven i detta kapitel.

Om det är fråga om ett digitalt innehåll eller en digital tjänst som tillhandahålls under en längre tid, gäller rätten till prisavdrag den tidsperiod då det funnits fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

22 §

Skadestånd

Konsumenten har rätt till ersättning för den skada som han eller hon lider på grund av fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten. Ersättningsskyldigheten omfattar de person-, sak- och förmögenhetsskador som felet orsakat konsumenten. En näringsidkare är dock skyldig att ersätta en indirekt skada som avses i 9 § 3 och 4 mom. endast om felet eller skadan beror på oaktsamhet från näringsidkarens sida, eller om det digitala innehållet eller den digitala tjänsten vid tidpunkten för ingåendet av avtalet eller, om det är fråga om tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tid, under perioden i fråga avvek från vad näringsidkaren särskilt har förbundit sig till.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. har konsumenten alltid rätt till ersättning för skada som beror på ett rättsligt fel vid köpet, om konsumenten inte kände till eller inte heller borde ha känt till felet.

Om en medlem av konsumentens familj lider skada på grund av felet, har han eller hon samma rätt till ersättning som konsumenten.

23 §

Skada på annan egendom

Om ett fel i det digitala innehållet eller den digitala tjänsten orsakar skada på annan egendom, tillämpas bestämmelserna i 22 § på näringsidkarens skadeståndsansvar endast om skadan hänför sig till egendom som i användningshänseende har omedelbar anknytning till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten.

Om näringsidkaren betalar ersättning med stöd av 1 mom., övergår ersättningstagarens eventuella rätt att kräva ersättning med stöd av produktansvarslagen (694/1990) till motsvarande del på näringsidkaren. Vad som föreskrivs i 10 § produktansvarslagen gäller även näringsidkarens rätt till ersättning.

Verkningar av hävning

24 §

Verkningar av hävning på betalningsprestationer

Vid hävning av avtalet ska näringsidkaren till konsumenten återbetala alla prestationer som betalats till konsumenten i enlighet med avtalet. Om avtalet gäller tillhandahållande av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst mot betalning under en längre tid och det digitala innehållet eller den digitala tjänsten uppfyller kraven i detta kapitel under en viss tidsperiod innan avtalet hävdes, ska näringsidkaren dock till konsumenten återbetala endast den del av det pris konsumenten betalat som motsvarar och står i förhållande till den tidsperiod under vilken det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte uppfyllde kraven i detta kapitel samt den del som konsumenten har betalat i förskott för den avtalsperiod som skulle ha återstått om avtalet inte hade hävts.

Konsumenten är inte skyldig att betala för användningen av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten för den tidsperiod som föregår hävningen av avtalet då det digitala innehållet eller den digitala tjänsten inte uppfyllde kraven i detta kapitel.

25 §

Verkningar av hävning på användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster

Om avtalet hävs, ska konsumenten avstå från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och från att göra dem tillgängliga för tredje part. Om det digitala innehållet har tillhandahållits med hjälp av en bärare av digitalt innehåll, ska konsumenten dessutom på näringsidkarens begäran utan obefogat dröjsmål återlämna detta medel till näringsidkaren på näringsidkarens bekostnad. Näringsidkaren ska göra en sådan begäran inom 14 dagar från det att konsumenten underrättat näringsidkaren om sitt beslut att häva avtalet.

När ett avtal hävs har näringsidkaren rätt att hindra konsumenten från att få tillgång till det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, avaktivera användarkontot eller på något annat sätt hindra konsumenten från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, om inte något annat följer av 4 mom.

Näringsidkaren ska avhålla sig från att använda sådant innehåll som konsumenten har skapat eller överlåtit vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit, utom om

- 1) innehållet i fråga inte har något annat användningsområde än det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahållits av näringsidkaren,
- 2) innehållet i fråga endast rör konsumentens verksamhet vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahållit,
- 3) näringsidkaren har kopplat sådant innehåll till andra uppgifter och innehållet inte kan särskiljas eller det skulle medföra oskäligt besvär att särskilja innehållet, eller
- 4) konsumenten har skapat innehållet tillsammans med andra, och andra konsumenter fortsättningsvis kan använda innehållet.

I andra fall än de som avses i 3 mom. 1–3 punkten ska näringsidkaren på konsumentens begäran göra tillgängligt för konsumenten allt innehåll som konsumenten har överlåtit eller skapat vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som näringsidkaren tillhandahåller. Detta ska göras kostnadsfritt inom skälig tid och i ett allmänt använt och maskinläsbart format.

Vad som föreskrivs i 3 och 4 mom. gäller inte konsumentens personuppgifter. På behandlingen av personuppgifter ska tillämpas Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Övriga bestämmelser

26 §

Återbetalning

Näringsidkaren ska göra de återbetalningar som avses i detta kapitel utan kostnad, utan obefogat dröjsmål och senast inom 14 dagar efter det att konsumenten har meddelat näringsidkaren att han eller hon yrkar på prisavdrag eller hävning av avtalet. Om det digitala innehållet har tillhandahållits med hjälp av en bärare av digitalt innehåll, får näringsidkaren dock avstå från att återbetala prestationerna efter att ha gjort en sådan begäran som avses i 25 § 1 mom. till dess att näringsidkaren har fått tillbaka medlet för överföring.

Näringsidkaren ska återbetala de mottagna betalningarna på det sätt som konsumenten använde vid den ursprungliga transaktionen, om inte konsumenten uttryckligen har samtyckt till något annat arrangemang. Återbetalningen av prestationer får inte medföra kostnader för konsumenten.

27 §

Ändring av digitalt innehåll eller digitala tjänster

När det är fråga om tillhandahållande av digitalt innehåll eller en digital tjänst under en längre tid, har näringsidkaren rätt att ändra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten på något annat sätt än till den del som det är nödvändigt för att det digitala innehållet eller tjänsten ska förbli felfritt, om

- 1) det i avtalet har avtalats om näringsidkarens rätt att ensidigt ändra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten av en grundad anledning som specificerats i avtalet,
- 2) ändringen inte medför extra kostnader för konsumenten,
- 3) konsumenten meddelas om ändringen på ett klart och begripligt sätt, och
- 4) i det fall att ändringen inverkar negativt på konsumentens möjligheter att få tillgång till eller använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, konsumenten i god tid i varaktig form informeras om egenskaperna hos och tidpunkt för ändringen samt om rätten enligt 2 mom. att häva avtalet eller möjligheten att behålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan en sådan ändring.

Om en ändring av ett digitalt innehåll eller en digital tjänst inverkar negativt på konsumentens möjligheter att få tillgång till eller använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, har konsumenten rätt att häva avtalet utan kostnad inom 30 dagar från mottagandet av informationen om ändringen eller från det att näringsidkaren har ändrat det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, beroende på vilket som inträffar senast. Rätt att häva avtalet föreligger dock inte, om den negativa inverkan av ändringen är ringa. Rätt att häva avtalet föreligger inte heller när näringsidkaren utan ytterligare kostnad har gett konsumenten möjlighet att behålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten utan ändring och det digitala innehållet eller den digitala tjänsten fortfarande uppfyller kraven i detta kapitel.

Om konsumenten häver avtalet med stöd av 2 mom., tillämpas på hävningen vad som föreskrivs i 24–26 §.

28 §

Begränsning av skada och nedsättning av skadestånd

Den skadelidande parten ska vidta skäliga åtgärder för att begränsa sin skada. Om han eller hon försummar det, får han eller hon själv bära en motsvarande del av förlusten.

Skadestånd på grund av avtalsbrott kan jämkas, om skadeståndet är oskäligt med hänsyn till orsaken till avtalsbrottet, motpartens eventuella medverkan till skadan, avtalsparternas ekonomiska förhållanden, priset på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, möjligheter för den som orsakat skadan att förutse och hindra uppkomsten av skadan samt omständigheterna i övrigt.

29 §

Preskription av krav på gottgörelse

Bestämmelser om preskription av en konsuments krav på gottgörelse finns i lagen om preskription av skulder.

10 kap.

Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

15 §

Tillämpning av bestämmelserna om köp av varor

Vad som föreskrivs i 5 kap. om köp av varor gäller i tillämpliga delar också avtal om tidsdelat boende.

12 kap.

Särskilda stadganden

1 §

Ansvar som åvilar förmedlare av konsumtionsnyttigheter

En näringsidkare som för en leverantör av nyttigheter förmedlar ett avtal som gäller en konsumtionsnyttighet svarar inför en konsument som skaffar nyttigheten för att avtalet fullgörs i enlighet med 5, 5 a och 8 kap. Ett sådant ansvar uppkommer dock inte, om förmedlaren handlar för en annan näringsidkares räkning och konsumenten vid ingåendet av avtalet är medveten om detta och om hur denna omständighet påverkar hans eller hennes rättigheter.

Förmedlarens ansvar begränsar inte konsumentens rättigheter i förhållande till en annan avtalspart.

I fråga om fastighetsmäklarens ansvar gäller vad som särskilt föreskrivs om detta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avtal som ingåtts och utfästelser som gjorts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av 4 § i köplagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i köplagen (355/1987) 4 § som följer:

Konsumentköp

4 §

Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte på sådana köp av varor som avses i 5 eller 5 a kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) om inte något annat föreskrivs i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avtal som ingåtts och utfästelser som gjorts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto
www.oikeusministerio.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 Statsrådet
www.justitieministeriet.fi

ISSN 2490-1172 (PDF)
ISBN 978-952-259-909-4 (PDF)